מִשְׁלֵי

Mishlei

Sananlaskut

Hebrea - Suomi

Sananlaskut 1 *(Proverbs 1)*

1 יִשְׂרָאֵל׃ מֶלֶךְ דָּוִד בֶּן־ שְׁלֹמֹה מִשְׁלֵי

H4912	H8010	H1121	H1732	H4428	H3478
mish·lei	She·lo·moh	be'n-	Da·vid;	me·lech,	Is·ra·'el.
Sananlaskut	Salomon	pojan	Davidin	kuninkaan	Israelin

Sananlaskut Salomon pojan Davidin kuninkaan Israelin

2 בִינָה׃ אִמְרֵי לְהָבִין וּמוּסָר חָכְמָה לָדַעַת

H3045	H2451	H4148	H995	H561	H998
la·da·'at	choch·mah	u·mu·sar;	le·ha·vin,	'im·rei	vi'·nah.
tuntemiseksi	viisauden	ja opetuksen	ymmärtämiseksi	sanojen	viisauden

tuntemiseksi viisauden ja opetuksen ymmärtämiseksi sanojen viisauden

3 וּמֵישָׁרִים׃ וּמִשְׁפָּט צֶדֶק הַשְׂכֵּל מוּסַר לָקַחַת

H3947	H4148	H7919	H6664	H4941	H4339
la·ka·chat	mu·sar	has·kel;	tze·dek	u·mish·pat,	u·mei·sha·rim.
ottaa vastaan	kuri	viisauden	oikeuden	oikeudenmukaisuuden	ja suoraselkäisyyden

ottaa vastaan kuri viisauden oikeuden oikeudenmukaisuuden ja suoraselkäisyyden

4 וּמְזִמָּה׃ דַּעַת לְנַעַר עָרְמָה לִפְתָאיִם לָתֶת

H5414	H6612	H6195	H5288	H1847	H4209
la·tet	lif·ta·jim	'a·re·mah;	le·na·'ar,	da·'at	u·me·zim·mah.
antamaan	yksinkertaisille	viisautta	nuorille	tietoa	ja harkintaa

antamaan yksinkertaisille viisautta nuorille tietoa ja harkintaa

5 יִקָּנֶה׃ תַּחְבֻּלוֹת וְנָבוֹן לֶקַח וְיָוֹסֶף חָכָם יִשְׁמַע

H8085	H2450	H3254	H3948	H995	H8458	H7069
jish·ma'	cha·chom	ve'·jo·sef	le·kach;	ve'·na·von,	tach·bu·lot	jik·neh.
kuulee	viisas	ja lisää	oppimistaan	ja harkitsee	neuvoja	viisaita

kuulee viisas ja lisää oppimistaan ja harkitsee neuvoja viisaita

6 וְחִידֹתָם׃ חֲכָמִים דִּבְרֵי וּמְלִיצָה מָשָׁל לְהָבִין

H995	H4912	H4426	H1697	H2450	H2420
le·ha·vin	ma·shol	u·me·li·tzah;	div·rei	cha·cha·mim,	ve'·chi·do·tam.
ymmärtää	sananlaskun	ja sen tulkinnan	sanat	viisaiden	ja heidän arvoitukset

ymmärtää sananlaskun ja sen tulkinnan sanat viisaiden ja heidän arvoitukset

7 יִרְאַת יְהוָה רֵאשִׁית דַּעַת חָכְמָה וּמוּסָר

H3374	H3068	H7225	H1847	H2451	H4148
jir·'at	JAH·WEH	re·shit	da·'at;	choch·mah	u·mu·sar,
pelko	JAHWEH HERRAN	on alku	ymmärryksen	viisautta	ja opetusta

אֱוִילִים בָּזוּ׃ פ

H191	H936	Peh
'e·vi·lim	ba·zu.	
tyhmät	halveksivat	

pelko JAHWEH HERRAN on alku ymmärryksen viisautta ja opetusta tyhmät halveksivat

8 שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל־תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃

H8085	H1121	H4148	H1	H408	H5203	H8451	H517
she·ma'	be'·ni	mu·sar	'a·vi·cha;	ve'·'al-	tit·tosh,	to·rat	'im·me·cha.
kuule	poikani	varoitusta	isäsi	ja älä	heitä pois	opetusta	äitisi

kuule poikani varoitusta isäsi ja älä heitä pois opetusta äitisi

9 כִּי חֵן לִוְיַת הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃

H3588	H3880	H2580	H1992	H7218	H6060	H1621
ki	liv·jat	chen	hem	le·ro·she·cha;	va·'a·na·kim,	le·gar·ge·ro·tei·cha.
sillä	seppele	armon	ne ovat	päähäsi	ja kaulakoriste	kaulallasi

sillä seppele armon ne ovat päähäsi ja kaulakoriste kaulallasi

10 בְּנִי אִם־יְפַתּוּךָ חַטָּאִים אַל־תֹּאבֶה׃

H1121	H518	H6601	H2400	H408	H14
be'·ni	'im-	je·fat·tu·cha	chat·ta·'im,	'al-	to·ve.
poikani	jos	houkuttelevat sinua	syntiset	älä	suostu

poikani jos houkuttelevat sinua syntiset älä suostu

11 אִם־יֹאמְרוּ לְכָה אִתָּנוּ נֶאֱרְבָה לְדָם נִצְפְּנָה חִנָּם׃ לְנָקִי

H518	H559	H1980	H854	H693	H1818	H6845	H5355	H2600
'im-	jo·me·ru	le·chah	'it·ta·nu	ne·'er·vah	le·dam;	nitz·pe·nah	le·na·ki	chin·nam.
jos	he sanovat	tule	kanssamme	väijymme	verta	vaanimme	viattomia	ilman syytä

jos he sanovat tule kanssamme väijymme verta vaanimme viattomia ilman syytä

12 נִבְלָעֵם כִּשְׁאוֹל חַיִּים וּתְמִימִים

H1104 niv·la·'em nielaiskaamme heidät
H7585 ki·she·'ol kuin Sheol / tuonela
H2416 chaj·jim; elävältä
H8549 u·te·mi·mim, ja ehyenä

כְּיֹרְדֵי בּוֹר׃

H3381 ke·jor·dei kuin jotka vaipuvat alas
H953 vor. hautaan

nielaiskaamme heidät kuin Sheol / tuonela elävältä ja ehyenä kuin jotka vaipuvat alas hautaan

13 כָּל־ הוֹן יָקָר נִמְצָא נְמַלֵּא בָתֵּינוּ שָׁלָל׃

H3605 kol- kaikkea
H1952 hon arvokasta
H3368 ja·kar kallisarvoista
H4672 nim·tza; me löydämme
H4390 ne·mal·le täytämme
H1004 vat·tei·nu talomme
H7998 sha·lal. saaliilla

kaikkea arvokasta kallisarvoista me löydämme täytämme talomme saaliilla

14 גּוֹרָלְךָ תַּפִּיל בְּתוֹכֵנוּ כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּנוּ׃

H1486 go·ral·cha arpaa
H5307 tap·pil heitä
H8432 be'·to·che·nu; kanssamme
H3599 kis kukkaro
H259 'e·chad, yksi
H1961 jih·jeh olkoon
H3605 le·chul·la·nu. meidän kaikkien

arpaa heitä kanssamme kukkaro yksi olkoon meidän kaikkien

15 בְּנִי אַל־ תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם מְנַע רַגְלְךָ

H1121 be'·ni, poikani
H408 'al- älä
H1980 te·lech lähde
H1870 be'·de·rech tielle
H854 'it·tam; samalle heidän kanssaan
H4513 me·na' pidä poissa
H7272 rag·le·cha, jalkasi

מִנְּתִיבָתָם׃

H5410 min·ne·ti·va·tam. heidän poluiltaan

poikani älä lähde tielle samalle heidän kanssaan pidä poissa jalkasi heidän poluiltaan

16 כִּי רַגְלֵיהֶם לָרָע יָרוּצוּ וַיְמַהֲרוּ לִשְׁפֹּךְ דָּם׃

H3588 ki sillä
H7272 rag·lei·hem heidän jalkansa
H7451 la·ra' pahaan
H7323 ja·ru·tzu; juoksevat
H4116 vi'·ma·ha·ru, ja kiiruhtavat
H8210 lish·poch- vuodattamaan
H1818 dam. verta

sillä heidän jalkansa pahaan juoksevat ja kiiruhtavat vuodattamaan verta

17 כִּי־ חִנָּם מְזֹרָה הָרֶשֶׁת בְּעֵינֵי בַּעַל כָּל־ כָּנָף׃

H3588	H2600	H2219	H7568	H5869	H3605	H1167	H3671
ki-	chin·nom	me·zo·rah	ha·ra·shet;	be'·'ei·nei,	chol	ba·'al	ka·naf.
sillä	ilman syytä	levitetään	verkko	silmien eteen	jokaisen	herran	ääreen

sillä ilman syytä levitetään verkko silmien eteen jokaisen herran ääreen

18 לְנַפְשֹׁתָם׃ יִצְפְּנוּ יֶאֱרֹבוּ לְדָמָם וְהֵם

H1992	H1818	H693	H6845	H5315
ve'·hem	le·da·mam	je·'e·rou;	jitz·pe·nu,	le·naf·sho·tam.
he omaa	vertaan	väijyvät	ja vaanivat	omaa sieluaan

he omaa vertaan väijyvät ja vaanivat omaa sieluaan

19 כֵּן אָרְחוֹת כָּל־ בֶּצַע בְּצַע בְּעָלָיו נֶפֶשׁ אֶת־

H3651	H734	H3605	H1214	H1215	H853	H5315	H1167
ken,	'a·re·chot	kol-	bo·tze·a'	ba·tza';	'et-	ne·fesh	be'·'a·lav
niin on	polku	kaikkien	ahneiden	ahneus	ET	sielun	omistajaltaan

יִקָּח׃ פ

H3947	Peh
jik·kach.	
vie	

niin on polku kaikkien ahneiden ahneus ET sielun omistajaltaan vie

20 קוֹלָהּ׃ תִּתֵּן בְּרָחֹבוֹת תִּרְנָנָה בַּחוּץ חָכְמוֹת

H2454	H2351	H7442	H7339	H5414	H6963
cha·che·mot	ba·chutz	ta·ron·nah;	ba·re·cho·vot,	tit·ten	ko·lah.
viisaus	ulkona	huutaa	aukioilla	antaa	äänensä

viisaus ulkona huutaa aukioilla antaa äänensä

21 בָּעִיר שְׁעָרִים בְּפִתְחֵי תִּקְרָא הֹמִיּוֹת בְּרֹאשׁ

H7218	H1993	H7121	H6607	H8179	H5892
be'·rosh	ho·mi·jot,	tik·ra	be'·fit·chei	she·'a·rim	ba·'ir,
pääpaikoilla	se huutaa	kutsuu	aukoissa	porttien	kaupungissa

תֹּאמַר׃ אֲמָרֶיהָ

H561	H559
'a·ma·rei·ha	to·mer.
sanansa	lausuu

pääpaikoilla se huutaa kutsuu aukoissa porttien kaupungissa sanansa lausuu

22 וְלֵצִ֗ים פֶּ֤תִי תְאֵהָבוּ֙ פְּתָיִ֔ם מָתַ֖י עַד־

H5704 'ad- kuinka
H4970 ma·tai kauan
H6612 pe·ta·jim te yksinkertaiset
H157 te·'e·ha·vu rakastatte
H6612 fe·ti yksinkertaisuutta
H3887 ve'·le·tzim, ja pilkkaamisesta

דָּעַת׃ יִשְׂנְאוּ־ כְסִילִים לָהֶם חָמְדוּ לָצוֹן

H3944 la·tzon pilkkaajien
H2530 cha·me·du iloitsette
H1992 la·hem; ja te
H3684 u·che·si·lim, tyhmät
H8130 jis·ne·'u- vihaatte
H1847 da·'at. ymmärrystä

kuinka kauan te yksinkertaiset rakastatte yksinkertaisuutta ja pilkkaamisesta pilkkaajien iloitsette ja te tyhmät vihaatte ymmärrystä

23 רוּחִי לָכֶם אַבִּיעָה הִנֵּה לְתוֹכַחְתִּי תָּשׁוּבוּ

H7725 ta·shu·vu, kääntykää
H8433 le·to·chach·ti minun nuhtelustani
H2009 hin·neh katso
H5042 'ab·bi·'ah minä vuodatan
H0 la·chem teille
H7307 Ru·chi; Henkeni

אֶתְכֶם׃ דְּבָרַי אוֹדִיעָה

H3045 o·di·'ah ja teen tunnetuksi
H1697 de·va·rai sanani
H853 'et·chem. teille

kääntykää minun nuhtelustani katso minä vuodatan teille Henkeni ja teen tunnetuksi sanani teille

24 וְאֵין יָדִי נָטִיתִי וַתְּמָאֲנוּ קָרָאתִי יַעַן

H3282 ja·'an sen tähden
H7121 ka·ra·ti minä kutsuin
H3985 vat·te·ma·'e·nu; mutta te kieltäydyitte
H5186 na·ti·ti ojensin
H3027 ja·di, käteni
H369 ve'·'ein mutta ette

מַקְשִׁיב׃

H7181 mak·shiv. välittäneet

sen tähden minä kutsuin teitä mutta te kieltäydyitte ojensin käteni mutta ette välittäneet

25 אֲבִיתֶם׃ לֹא תוֹכַחְתִּי עֲצָתִי כָּל־ וַתִּפְרְעוּ

H6544 vat·tif·re·'u ja te hylkäsitte
H3605 chol kaikki
H6098 'a·tza·ti; neuvoni
H8433 ve'·to·chach·ti, ja varoituksiani
H3808 lo ette
H14 'a·vi·tem. hyväksyneet

ja te hylkäsitte kaikki neuvoni ja varoituksiani ette hyväksyneet

26 גַּם־ אֲנִי בְּאֵידְכֶם אֶשְׂחָק בְּבָא אֵלְעַג

H1571	H589	H343	H7832	H3932	H935
gam-	'a·ni	be'·'ei·de·chem	'es·chak;	'el·'ag,	be'·vo
nyt myös	minä	onnettomuudellenne	nauran	pilkkaan	kun tulee päällenne

פַּחְדְּכֶם׃

H6343
fach·de·chem.
kauhu

nyt myös minä onnettomuudellenne nauran pilkkaan kun tulee päällenne kauhu

27 בְּבָא (כ) כְשַׁאֲוָה (ק) כְשׁוֹאָה וְאֵידְכֶם פַּחְדְּכֶם

H935	H7584	ch	H7584	q	H6343	H343
be'·vo	che·sha·'a·vah		che·sho·'ah		pach·de·chem,	ve'·'ei·de·chem
kun tulee	tuhoisana myrskynä		kuin hävityksenä		kauhunne	kun ahdistuksenne

כְּסוּפָה יָאֵתָה בְּבָא עֲלֵיכֶם צָרָה וְצוּקָה׃

H5492	H857	H935	H5921	H6869	H6695
ke·su·fah	je·'e·teh;	be'·vo	'a·lei·chem,	tza·rah	ve'·tzu·kah.
myrskytuulena	saapuu	kun tulee	teidän päällenne	hätä	ja ahdistus

kun tulee tuhoisana myrskynä kuin hävityksenä kauhunne kun ahdistuksenne myrskytuulena saapuu kun tulee teidän päällenne hätä ja ahdistus

28 אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא

H227	H7121	H3808	H6030	H7836	H3808
'az	jik·ra·'un·ni	ve'·lo	'e·'e·neh;	je·sha·cha·run·ni,	ve'·lo
silloin	he huutavat minua	mutta en	minä vastaa	he etsivät minua	mutta eivät

יִמְצָאֻנְנִי׃

H4672
jim·tza·'un·ni.
minua löydä

silloin he huutavat minua mutta en minä vastaa he etsivät minua mutta eivät minua löydä

29 לֹא יְהוָה׃ יִרְאַת דַּעַת שָׂנְאוּ כִּי־ תַחַת

H8478	H3588	H8130	H1847	H3374	H3068	H3808
ta·chat	ki-	sa·ne·'u	da·'at;	ve'·jir·'at	JAH·WEH	lo
koska	kun	he vihasivat	opetusta	ja pelkoa	JAHWEH HERRAN	eivät

בָּחָרוּ׃

H977
va·cha·ru.
valinneet

koska kun he vihasivat opetusta ja pelkoa JAHWEH HERRAN eivät valinneet

30 לֹא־ אָבוּ לַעֲצָתִי נָאֲצוּ כָּל־ תּוֹכַחְתִּי׃

H3808	H14	H6098	H5006	H3605	H8433
lo-	'a·vu	la·'a·tza·ti;	na·'a·tzu,	kol-	to·chach·ti.
eivät	he halunneet	neuvojani	he halveksivat	kaikki	minun nuhteitani

eivät he halunneet neuvojani he halveksivat kaikki minun nuhteitani

31 וַיֹּאכְלוּ מִפְּרִי דַרְכָּם וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם יִשְׂבָּעוּ׃

H398	H6529	H1870	H4156	H7646
ve·'jo·che·lu	mip·pe·ri	dar·kam;	u·mi·mo·'a·tzo·tei·hem	jis·ba·'u.
siksi he saavat syödä	hedelmiä	tiensä	ja neuvoistaan	saavat tarpeekseen

siksi he saavat syödä hedelmiä tiensä ja neuvoistaan saavat tarpeekseen

32 כִּי מְשׁוּבַת פְּתָיִם תַּהַרְגֵם וְשַׁלְוַת כְּסִילִים תְּאַבְּדֵם׃

H3588	H4878	H6612	H2026	H7962	H3684
ki	me·shu·vat	pe·ta·jim	ta·har·gem;	ve'·shal·vat	ke·si·lim
sillä	luopumus	yksinkertaiset	tappaa	ja hyvinvointi	tyhmien

H6
te·'ab·be·dem.
tuhoaa heidät

sillä luopumus yksinkertaiset tappaa ja hyvinvointi tyhmien tuhoaa heidät

33 וְשֹׁמֵעַ לִי יִשְׁכָּן־ בֶּטַח וְשַׁאֲנַן מִפַּחַד רָעָה׃

H8085	H0	H7931	H983	H7599	H6343	H7451
ve'·sho·me·a'	li	jish·kon-	be'·tach;	ve'·sha·'a·nan,	mip·pa·chad	ra·'ah.
mutta joka kuuntelee	minua	asuu	turvassa	ja on rauhassa	pelolta	pahan

פ

Peh

mutta joka kuuntelee minua asuu turvassa ja on rauhassa pelolta pahan

Sananlaskut 2 ***(Proverbs 2)***

1 בְּנִי אִם־ תִּקַּח אֲמָרָי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃

H1121	H518	H3947	H561	H4687	H6845	H854
be'·ni	'im-	tik·kach	'a·ma·rai;	u·mitz·vo·tai,	titz·pon	'it·tach.
poikani	jos	otat vastaan	minun sanani	käskyni	säilytät	itselläsi

poikani jos otat vastaan minun sanani käskyni säilytät itselläsi

2 לַתְּבוּנָה׃ לִבְּךָ תַּטֶּה אָזְנֶךָ לַחָכְמָה לְהַקְשִׁיב

H7181	H2451	H241	H5186	H3820	H8394
le·hak·shiv	la·cha·che·mah	'a·ze·ne·cha;	tat·teh	lib·be·cha,	lat·te·vu·nah.
että annat kuulla	viisautta	korvasi	ja taivutat	sisimpäsi	ymmärrykseen

että annat kuulla viisautta korvasi ja taivutat sisimpäsi ymmärrykseen

3 כִּי אִם לַבִּינָה תִקְרָא תִּתֵּן לַתְּבוּנָה׃ קוֹלֶךָ׃

H3588	H518	H998	H7121	H8394	H5414	H6963
ki	'im	lab·bi·nah	tik·ra;	lat·te·vu·nah,	tit·ten	ko·le·cha.
sillä	jos	viisautta	kutsut	ja ymmärrystä	anot	ääneen

sillä jos viisautta kutsut ja ymmärrystä anot ääneen

4 תַּחְפְּשֶׂנָּה׃ וְכַמַּטְמוֹנִים כַּכֶּסֶף תְּבַקְשֶׂנָּה אִם־

H518	H1245	H3701	H4301	H2664
'im-	te·vak·shen·nah	chak·ka·sef;	ve'·cham·mat·mo·nim	tach·pe·sen·nah.
jos	etsit sitä	kuin hopeaa	kuin kätkettyä aarretta	etsit

jos etsit sitä kuin hopeaa kuin kätkettyä aarretta etsit

5 אֱלֹהִים׃ וְדַעַת יְהוָה יִרְאַת תָּבִין אָז

H227	H995	H3374	H3068	H1847	H430
'az,	ta·vin	jir·'at	JAH·WEH;	ve'·da·'at	E·LO·HIM
silloin	ymmärrät	pelkäämisen	JAHWEH HERRAN	ja tuntemisen	ELOHIM Jumalan

תִּמְצָא׃

H4672
tim·tza.
löydät

silloin ymmärrät pelkäämisen JAHWEH HERRAN ja tuntemisen ELOHIM Jumalan löydät

6 כִּי־ יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו דַּעַת

H3588 ki- sillä
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H5414 jit·ten antaa
H2451 choch·mah viisautta
H6310 mip·piv, Hänen suustaan tulee
H1847 da·'at tieto

וּתְבוּנָה׃

H8394 u·te·vu·nah. ja ymmärrys

sillä JAHWEH HERRA antaa viisautta Hänen suustaan tulee tieto ja ymmärrys

7 (וְצָפַן) (כ) (יִצְפֹּן) (ק) תּוּשִׁיָּה לַיְשָׁרִים מָגֵן

ve'·tza·fan
ch
H6845 jitz·pon on tallella kätkettyä
q
H3477 laj·sha·rim vilpittömille
H8454 tu·shi·jah; tervettä viisautta
H4043 ma·gen, Hän on kilpi niille

לְהֹלְכֵי תֹם׃

H1980 le·ho·le·chei jotka vaeltavat
H8537 tom. viattomasti

on tallella kätkettyä vilpittömille tervettä viisautta Hän on kilpi niille jotka vaeltavat viattomasti

8 (ק) חֲסִידָיו (כ) חֲסִידוֹ וְדֶרֶךְ מִשְׁפָּט אָרְחוֹת לִנְצֹר

H5341 lin·tzor Hän vartioi
H734 a·re·chot polut
H4941 mish·pat; oikeuden
H1870 ve'·de·rech ja tietä
cha·si·dov
ch
H2623 cha·si·dav uskollisten
q

יִשְׁמֹר׃

H8104 jish·mor. varjelee

Hän vartioi polut oikeuden ja tietä uskollisten varjelee

9 אָז תָּבִין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים כָּל־

H227 'az, silloin
H995 ta·vin ymmärrät
H6664 tze·dek vanhurskauden
H4941 u·mish·pat; ja tuomion
H4339 u·mei·sha·rim, ja oikeudenmukaisuuden
H3605 kol- koko

טֹוב׃ מַעְגַּל־

H4570	H2896
ma'·gal-	tov.
polun	hyvyyden

silloin ymmärrät vanhurskauden ja tuomion ja oikeudenmukaisuuden koko polun hyvyyden

10 כִּי־ תָבֹוא חָכְמָה בְלִבֶּךָ וְדַעַת לְנַפְשְׁךָ יִנְעָם׃

H3588	H935	H2451	H3820	H1847	H5315	H5276
ki-	ta·vo	choch·mah	ve'·lib·be·cha;	ve'·da·'at,	le·naf·she·cha	jin·'am.
kun	tulee	viisaus	sisimpääsi	ja tieto	sielullesi	on mieluinen

kun tulee viisaus sisimpääsi ja tieto sielullesi on mieluinen

11 מְזִמָּה תִשְׁמֹר עָלֶיךָ תְּבוּנָה תִּנְצְרֶכָּה׃

H4209	H8104	H5921	H8394	H5341
me·zim·mah	tish·mor	'a·lei·cha,	te·vu·nah	tin·tze·rek·kah.
harkitsevaisuus	varjelee	sinua	ymmärrys	vartioi sinua

harkitsevaisuus varjelee sinua ymmärrys vartioi sinua

12 לְהַצִּילְךָ מִדֶּרֶךְ רָע מֵאִישׁ מְדַבֵּר תַּהְפֻּכֹות׃

H5337	H1870	H7451	H376	H1696	H8419
le·hatz·tzi·le·cha	mid·de·rech	ra';	me·'ish,	me·dab·ber	tah·pu·chot.
ne pelastavat sinut	tieltä	pahuuden	ja mieheltä	joka puhuu	petollisesti

ne pelastavat sinut tieltä pahuuden ja mieheltä joka puhuu petollisesti

13 הַעֹזְבִים אָרְחֹות יֹשֶׁר לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי־ חֹשֶׁךְ׃

H5800	H734	H3476	H1980	H1870	H2822
ha·'o·ze·vim	a·re·chot	jo·sher;	la·le·chet,	be'·dar·chei-	cho·shech.
siltä joka jättää	polut	suoruuden	ja vaeltaa	poluilla	pimeyden

siltä joka jättää polut suoruuden ja vaeltaa poluilla pimeyden

14 הַשְּׂמֵחִים לַעֲשֹׂות רָע יָגִילוּ בְּתַהְפֻּכֹות רָע׃

H8056	H6213	H7451	H1523	H8419	H7451
has·se·me·chim	la·'a·sot	ra';	ja·gi·lu,	be'·tah·pu·chot	ra'.
niiltä jotka iloitsevat	tehdessään	pahaa	riemuitsevat	irstailuista	pahan

niiltä jotka iloitsevat tehdessään pahaa riemuitsevat irstailuista pahan

15 אֲשֶׁר עִקְּשִׁים אָרְחֹתֵיהֶם וְנִלְוֹזִים בְּמַעְגְּלוֹתָם׃

H834	H734	H6141	H3868	H4570
'a·sher	'a·re·cho·tei·hem	'ik·ke·shim;	u·ne·lo·zim,	be'·ma'·ge·lo·tam.
joiden	tiet	ovat kieroutuneet ja mutkaiset		heidän polkunsa

joiden tiet ovat kieroutuneet ja mutkaiset heidän polkunsa

16 לְהַצִּילְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנָּכְרִיָּה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה׃

H5337	H802	H2114	H5237	H561
le·hatz·tzi·le·cha	me·'ish·shah	za·rah;	min·na·che·ri·jah,	'a·ma·rei·ha
se pelastaa sinut naisesta		vieraasta	muukalaisesta	joka sanoillaan

H2505
he·che·li·kah.
imartelee

se pelastaa sinut naisesta vieraasta muukalaisesta joka sanoillaan imartelee

17 אֱלֹהֶיהָ בְּרִית וְאֶת־נְעוּרֶיהָ אַלּוּף הַעֹזֶבֶת שָׁכֵחָה׃

H5800	H441	H5271	H853	H1285	H430
ha·'o·ze·vet	'al·luf	ne·'u·rei·ha;	ve'·'et	be'·rit	'E·LO·HEI·HA
joka hylkää	oppaan	nuoruutensa	ET	ja liiton	ELOHEIHA Jumalansa

H7911
sha·che·chah.
unohtaa

joka hylkää oppaan nuoruutensa ET ja liiton ELOHEIHA Jumalansa unohtaa

18 כִּי שָׁחָה אֶל־מָוֶת בֵּיתָהּ וְאֶל־רְפָאִים מַעְגְּלֹתֶיהָ׃

H3588	H7743	H413	H4194	H1004	H413	H7496
ki	sha·chah	'el-	ma·vet	be'i·tah;	ve'·'el-	re·fa·'im,
sillä	vaipuu alas	kohti	kuolemaa	hänen huoneensa	ja kohti	kuolleiden haamuja

H4570
ma'·ge·lo·tei·ha.
hänen polkunsa

sillä vaipuu alas kohti kuolemaa hänen huoneensa ja kohti kuolleiden haamuja hänen polkunsa

19 בָּאֶיהָ כָּל־ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא־ יַשִּׂיגוּ

H3605	H935	H3808	H7725	H3808	H5381
kol-	ba·'ei·ha	lo	je·shu·vun;	ve'·lo-	jas·si·gu,
kaikki	jotka hänen luokseen menevät	eivät	palaa	eivätkä	pysy

חַיִּים: אָרְחוֹת

H734	H2416
a·re·chot	chaj·jim.
tiellä	elämän

kaikki jotka hänen luokseen menevät eivät palaa eivätkä pysy tiellä elämän

20 צַדִּיקִים וְאָרְחוֹת טוֹבִים בְּדֶרֶךְ תֵּלֵךְ לְמַעַן

H4616	H1980	H1870	H2896	H734	H6662
le·ma·'an,	te·lech	be'·de·rech	to·vim;	ve'·'a·re·chot	tzad·di·kim
sentähden	vaella	tiellä	hyvien	ja teistä	vanhurskaiden

תִּשְׁמֹר:

H8104
tish·mor.
pidä kiinni

sentähden vaella tiellä hyvien ja teistä vanhurskaiden pidä kiinni

21 כִּי־ יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ־ אָרֶץ וּתְמִימִים יִוָּתְרוּ בָהּ:

H3588	H3477	H7931	H776	H8549	H3498	H0
ki-	je·sha·rim	jish·ke·nu-	'a·retz;	u·te·mi·mim,	jiv·va·te·ru	vah.
sillä	oikeamieliset	asuvat	maassa	ja nuhteettomat	saavat jäädä	sinne

sillä oikeamieliset asuvat maassa ja nuhteettomat saavat jäädä sinne

22 וְרִשָּׁעִים מֵאָרֶץ יִכָּרֵתוּ וּבוֹגְדִים יִסָּחוּ: מִמֶּנָּה פ

H7563	H776	H3772	H898	H5255	H4480	Peh
u·re·sha·'im	me·'e·retz	jik·ka·re·tu;	u·vog·dim,	jis·se·chu	mi·men·nah.	
mutta jumalattomat	maasta pois	hävitetään	ja petolliset	repäistään	pois siitä	

mutta jumalattomat maasta pois hävitetään ja petolliset repäistään pois siitä

Sananlaskut 3 *(Proverbs 3)*

1 תּוֹרָתִי בְּנִי׳ אַל־ תִּשְׁכָּח תִּצְוֹתַי יִצֹּר׳ מִצְוֹתַי׃ לִבֶּךָ׃

H1121	H8451	H408	H7911	H4687	H5341	H3820
be'·ni	to·ra·ti	'al-	tish·kach;	u·mitz·vo·tai,	jitz·tzor	lib·be·cha.
poikani	opetustani / lakiani	älä	unohda	ja käskyni	säilytä	sisimmässäsi

poikani opetustani / lakiani älä unohda ja käskyni säilytä sisimmässäsi

2 כִּי׳ אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ׳ לָךְ׃

H3588	H753	H3117	H8141	H2416	H7965	H3254	H0
ki	'o·rech	ja·mim	u·she·not	chaj·jim;	ve'·sha·lom,	jo·si·fu	lach.
sillä	pitkän	iän	ja vuosia	elämän	ja rauhaa	ne lisäävät	sinulle

sillä pitkän iän ja vuosia elämän ja rauhaa ne lisäävät sinulle

3 חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־ יַעַזְבֻךָ׃ קְשָׁרֵם עַל־ גַּרְגְּרוֹתֶיךָ׃ כְּתָבֵם

H2617	H571	H408	H5800	H7194	H5921	H1621
che·sed	ve'·'e·met,	'al-	ja·'az·vu·cha	ka·she·rem	'al-	gar·ge·ro·tei·cha;
armoa	ja totuutta	älä	hylkää	sido ne		kaulallesi

עַל־ לוּחַ׃ לִבֶּךָ׃

H3789	H5921	H3871	H3820
ka·te·vem,	'al-	lu·ach	lib·be·cha.
kirjoita ne		tauluun	sydämesi

armoa ja totuutta älä hylkää sido ne kaulallesi kirjoita ne tauluun sydämesi

4 וּמְצָא־ חֵן וְשֵׂכֶל־ טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים׃ וְאָדָם׃ פ

H4672	H2580	H7922	H2896	H5869	H430	H120	Peh
u·me·tza-	chen	ve'·se·chel-	tov;	be'·'ei·nei	E·LO·HIM	ve'·'a·dam.	
ja löydät	armon	ja ymmärryksen	hyvän	silmissä	ELOHIM Jumalan	ja ihmisten	

ja löydät armon ja ymmärryksen hyvän silmissä ELOHIM Jumalan ja ihmisten

5 בְּטַח׃ יְהוָה אֶל־ לִבֶּךָ בְכָל־ וְאֶל־ בִּינָתְךָ׃

H982	H413	H3068	H3605	H3820	H413	H998
be'·tach	'el-	JAH·WEH	be'·chol	lib·be·cha;	ve'·'el-	bi·na·te·cha,
turvaa		JAHWEH HERRAAN	koko	sydämestäsi	mutta	ymmärrykseesi

תִּשָּׁעֵן׃ אַל־

H408 'al- älä
H8172 tish·sha·'en. nojaudu

turvaa JAHWEH HERRAAN koko sydämestäsi mutta ymmärrykseesi älä nojaudu

6 בְּכָל־ דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ׃

H3605 be'·chol kaikilla
H1870 de·ra·chei·cha teilläsi
H3045 da·'e·hu; tunne Hänet
H1931 ve'·hu, niin Hän
H3474 je·jash·sher ohjaa suoraan
H734 'o·re·cho·tei·cha. polkusi

kaikilla teilläsi tunne Hänet niin Hän ohjaa suoraan polkusi

7 אַל־ תְּהִי חָכָם בְּעֵינֶיךָ יְרָא אֶת־ יְהוָה

H408 'al- älä
H1961 te·hi ole
H2450 cha·cham viisas
H5869 be'·'ei·nei·cha; omissa silmissäsi
H3372 je·ra pelkää
H853 'et- ET
H3069 JAH·WEH JAHWEH HERRAA

וְסוּר׃ מֵרָע׃

H5493 ve'·sur ja pysy pois
H7451 me·ra'. pahasta

älä ole viisas omissa silmissäsi pelkää ET JAHWEH HERRAA ja pysy pois pahasta

8 רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ׃

H7500 rif·'ut parantuminen
H1961 te·hi se on
H8270 le·shar·re·cha; navallesi
H8250 ve'·shik·kui, ja virvoitusjuomaa
H6106 le·'atz·mo·tei·cha. luillesi

parantuminen se on navallesi ja virvoitusjuomaa luillesi

9 כַּבֵּד אֶת־ יְהוָה מֵהוֹנֶךָ וּמֵרֵאשִׁית כָּל־

H3513 kab·bed kunnioita
H853 'et- ET
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAA
H1952 me·ho·ne·cha; varallisuudellasi
H7225 u·me·re·shit, ja ensihedelmällä
H3605 kol- kaikista

תְּבוּאָתֶךָ׃

H8393 te·vu·'a·te·cha. tuloistasi

kunnioita ET JAHWEH HERRAA varallisuudellasi ja ensihedelmällä kaikista tuloistasi

10 וְיִמְלְאוּ אֲסָמֶיךָ שָׂבָע וְתִירוֹשׁ יְקָבֶיךָ יִפְרָצוּ׃ פ

H4390	H618	H7647	H8492	H3342	H6555	Peh
ve'·jim·mal·'u	'a·sa·mei·cha	sa·va';	ve'·ti·roosh,	je·ka·vei·cha	jif·ro·tzu.	
niin täyttyvät	varastosi	runsaudella ja uutta viiniä		viinipuristimesi	pursuaa	

niin täyttyvät varastosi runsaudella ja uutta viiniä viinipuristimesi pursuaa

11 תִּקֹּץ וְאַל־תִּמְאָס אַל־בְּנִי יְהוָה מוּסָר

H4148	H3068	H1121	H408	H3988	H408	H6973
mu·sar	JAH·WEH	be'·ni	'al-	tim·'as;	ve'·'al-	ta·kotz,
kuritusta	JAHWEH HERRAN	poikani	älä	pidä halpana	äläkä	inhoa

בְּתוֹכַחְתּוֹ׃

H8433
be'·to·chach·to.
Hänen nuhdettaan

kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa Hänen nuhdettaan

12 כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת־

H3588	H853	H834	H157	H3068	H3198	H1	H853
ki	'et	'a·sher	je·'e·hav	JAH·WEH	jo·chi·ach;	u·che·'av,	'et-
sillä		jota	rakastaa	JAHWEH HERRA	sitä Hän ojentaa	niinkuin	isä ET

בֵּן יִרְצֶה׃

H1121	H7521
ben	jir·tzeh.
poikaansa	johon Hän on mielistynyt

sillä jota rakastaa JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa niinkuin isä ET poikaansa johon Hän on mielistynyt

13 אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם יָפִיק תְּבוּנָה׃

H835	H120	H4672	H2451	H120	H6329	H8394
'ash·rei	'a·dom	ma·tza	choch·mah	ve'·'a·dam,	ja·fik	te·vu·nah.
siunattu on	mies	joka löytää	viisauden	ja ihminen	joka on saanut	ymmärryksen

siunattu on mies joka löytää viisauden ja ihminen joka on saanut ymmärryksen

14 כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסִּחַר־כָּסֶף וּמֵחָרוּץ

H3588	H2896	H5504	H5505	H3701	H2742
ki	tov	sach·rah	mis·se·char-	ka·sef;	u·me·cha·rutz,
sillä	parempi on	sen hyöty	kuin voitto	hopeasta	ja kullasta

תְּבוּאָתָהּ׃

H8393
te·vu·'a·tah.
saatava tulo

sillä parempi on sen hyöty kuin voitto hopeasta ja kullasta saatava tulo

15 יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים׃ וְכָל־ק מִפְּנִינִים׃

H3368	H1931	mip·pe·ni·jim	ch	H6443	q	H3605
je·ka·rah	hi			mip·pe·ni·nim;		ve'·chol
kallisarvoisempi	Hän on			jalokiviä		ja kaikki

חֶפְצֶיךָ לֹא יִשְׁוּוּ בָהּ׃

H2656	H3808	H7737	H0
cha·fa·tzei·cha,	lo	jish·vu-	vah.
toiveesi	ei	ole verrattavissa	Häneen

kallisarvoisempi Hän on jalokiviä ja kaikki toiveesi ei ole verrattavissa Häneen

16 אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשְׂמֹאולָהּ

H753	H3117	H3225	H8040
'o·rech	ja·mim	bi·mi·nah;	bis·mo·lah,
pituus	ikäpäivien on	Hänen oikeassa kädessään	ja Hänen vasemmassa kädessään

עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃

H6239	H3519
'o·sher	ve'·cha·vod.
rikkaus	ja kunnia

pituus ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään ja Hänen vasemmassa kädessään rikkaus ja kunnia

17 דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃

H1870	H1870	H5278	H3605	H5410	H7965
de·ra·chei·ha	dar·chei-	no·'am;	ve'·chol	ne·ti·vo·tei·ha	sha·lom.
Hänen tiensä	ovat polkuja	miellyttäviä	ja kaikki	Hänen askeleensa	rauha

Hänen tiensä ovat polkuja miellyttäviä ja kaikki Hänen askeleensa rauha

18 עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ

H6086	H2416	H1931	H2388	H0	H8551
'etz-	chaj·jim	hi	lam·ma·cha·zi·kim	bah;	ve'·to·me·chei·ha
puu	elämän	Hän on	sille joka pitää kiinni	Hänestä	ja joka Hänet säilyttää

פ מְאֻשָּׁר׃

H833 Peh
me·'ush·shar.
onnellinen on

puu elämän Hän on sille joka pitää kiinni Hänestä ja joka Hänet säilyttää onnellinen on

19 יְהוָה בְּחָכְמָה יָסַד־ אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם

H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H2451 be'·cha·che·mah viisaudella
H3245 ja·sad- on perustanut
H776 'a·retz; maan
H3559 ko·nen Hän on vahvistanut
H8064 ma·jim, taivaat

בִּתְבוּנָה׃

H8394
bit·vu·nah.
ymmärryksella

JAHWEH HERRA viisaudella on perustanut maan Hän on vahvistanut taivaat ymmärryksella

20 בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ־ טָל׃

H1847 be'·da'·to Hänen
H8415 te·ho·mot taidolla syvyydet
H1234 niv·ka·'u; avataan
H7834 u·she·cha·kim, ja pilvet
H7491 jir·'a·fu- pudottavat
H2919 tal. kasteen

Hänen taidolla syvyydet avataan ja pilvet pudottavat kasteen

21 בְּנִי אַל־ יָלֻזוּ מֵעֵינֶיךָ נְצֹר תֻּשִׁיָּה וּמְזִמָּה׃

H1121 be'·ni poikani
H408 'al- älä
H3868 ja·lu·zu niiden anna väistyä
H5869 me·'ei·nei·cha; silmiesi edestä
H5341 ne·tzor säilytä
H8454 tu·shi·jah, terve viisaus
H4209 u·me·zim·mah. ja harkinta

poikani älä niiden anna väistyä silmiesi edestä säilytä terve viisaus ja harkinta

22 וְיִהְיוּ חַיִּים לְנַפְשֶׁךָ וְחֵן לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃

H1961 ve'·jih·ju ne ovat
H2416 chaj·jim elämä
H5315 le·naf·she·cha; sielullesi
H2580 ve'·chen, ja armo
H1621 le·gar·ge·ro·tei·cha. kaulallesi

ne ovat elämä sielullesi ja armo kaulallesi

23 אָז תֵּלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכֶּךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִגּוֹף׃

H227 'az silloin
H1980 te·lech kuljet
H983 la·ve·tach turvallisesti
H1870 dar·ke·cha; tietäsi
H7272 ve'·rag·le·cha, ja jalkasi
H3808 lo eivät
H5062 tig·gof. kompastu

silloin kuljet turvallisesti tietäsi ja jalkasi eivät kompastu

24 וְעָרְבָה שֶׁכְבְתָּ תִפְחָד לֹא־ תִשְׁכַּב אִם־

H518	H7901	H3808	H6342	H7901	H6149
'im-	tish·kav	lo-	tif·chad;	ve'·sha·chav·ta,	ve'·'a·re·vah
kun	menet makuulle	et	pelkää	ja unesi	on suloinen

שְׁנָתֶךָ׃

H8142	
she·na·te·cha.	
nukkuessasi	

kun menet makuulle et pelkää ja unesi on suloinen nukkuessasi

25 כִּי רְשָׁעִים וּמִשֹּׁאַת פִּתְאֹם מִפַּחַד תִּירָא אַל־

H408	H3372	H6343	H6597	H7722	H7563	H3588
'al-	ti·ra	mip·pa·chad	pit·'om;	u·mish·sho·'at	re·sha·'im,	ki
älä	pelkää	pelkoa	äkillistä	tuhoutumista	jumalattomien	sillä

תָּבֹא׃

H935	
ta·vo.	
se tulee	

älä pelkää pelkoa äkillistä tuhoutumista jumalattomien sillä se tulee

26 כִּי־ יְהוָה יִהְיֶה בְכִסְלֶךָ וְשָׁמַר רַגְלְךָ

H3588	H3068	H1961	H3689	H8104	H7272
ki-	JAH·WEH	jih·jeh	ve'·chis·le·cha;	ve'·sha·mar	rag·le·cha
sillä	JAHWEH HERRA	on sinun	luottamuksesi	Hän varjelee	sinun jalkaasi

מִלָּכֶד׃

H3921	
mil·la·ched.	
joutumasta vangituksi	

sillä JAHWEH HERRA on sinun luottamuksesi Hän varjelee sinun jalkaasi joutumasta vangituksi

27 (כ) יָדֶיךָ לְאֵל בִּהְיוֹת מִבְּעָלָיו טוֹב תִּמְנַע־ אַל־

H408	H4513	H2896	H1167	H1961	H410	ja·dei·cha	ch
'al-	tim·na'-	tov	mib·be·'a·lav;	bih·jot	le·'EL		
älä	kiellä	hyvää	omastasi	tarvitsevalta kun	EL Jumala		

לַעֲשׂוֹת׃ (ק) יָדְךָ׃

H3027	q	H6213
ja·de·cha		la·'a·sot.
käsiisi vallan		on antanut tehdä sen

älä kiellä hyvää omastasi tarvitsevalta kun EL Jumala käsiisi vallan on antanut tehdä sen

28 אַל־ תֹּאמַר לְרֵעֶיךָ׃ (כ) לְרֵעֲךָ׃ (ק) לֵךְ׃ וָשׁוּב וּמָחָר

H408	H559	le·re·'ei·cha	ch	H7453	q	H1980	H7725	H4279
'al-	to·mar			le·re·'a·cha		lech	va·shuv	u·ma·char
älä	sano			tarvitsevalle		mene	ja palaa	huomenna

אֶתֵּן׃ וְיֵשׁ׃ אִתְּךָ׃

H5414	H3426	H854
'et·ten,	ve'·jesh	'it·tach.
minä annan	kun se olemassa on	sinulla

älä sano tarvitsevalle mene ja palaa huomenna minä annan kun se olemassa on sinulla

29 אַל־ תִּחְרַשׁ עַל־ רֵעֲךָ׃ רָעָה׃ וְהוּא־ יוֹשֵׁב

H408	H7451	H5921	H7453	H2790	H1931	H3427
'al-	ta·cha·rosh	'al-	re·'a·cha	ra·'ah;	ve'·hu-	jo·shev
älä	ahdinkoa		kumppanillesi	suunnittele	kun hän	asuu

לָבֶטַח׃ אִתָּךְ׃

H983	H854
la·ve·tach	'it·tach.
turvallisesti	sinun luonasi

älä ahdinkoa kumppanillesi suunnittele kun hän asuu turvallisesti sinun luonasi

30 אַל־ תָּרוֹב (כ) תָּרִיב׃ (ק) עִם־ אָדָם חִנָּם׃ אִם־ לֹא

H408	ta·rov	ch	H7378	q	H5973	H120	H2600	H518	H3808
'al-			ta·riv		'im-	'a·dam	chin·nam;	'im-	lo
älä			riitele		kanssa	ihmisten	ilman syytä	jos	he eivät

גְּמָלְךָ׃ רָעָה׃

H1580	H7451
ge·ma·le·cha	ra·'ah.
sinulle tee	pahaa

älä riitele kanssa ihmisten ilman syytä jos he eivät sinulle tee pahaa

31 בְּכָל־ תִּבְחַר וְאַל־ חָמָס בְּאִישׁ תְּקַנֵּא אַל־

H408	H7065	H376	H2555	H408	H977	H3605
'al-	te·kan·ne	be'·'ish	cha·mas;	ve'·'al-	tiv·char,	be'·chol
älä	ole kateellinen	miehelle	väkivaltaiselle	ja älä	valitse	mitään kaikista

דְּרָכָיו׃

H1870
de·ra·chav.
hänen teistään

älä ole kateellinen miehelle väkivaltaiselle ja älä valitse mitään kaikista hänen teistään

32 כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה נָלוֹז וְאֶת־ יְשָׁרִים סוֹדוֹ׃

H3588	H8441	H3068	H3868	H853	H3477
ki	to·'a·vat	JAH·WEH	na·loz;	ve'·'et	je·sha·rim
sillä	kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	kieroutunut	ET	mutta oikeamielisten

H5475
so·do.
kanssa läheisyys

sillä kauhistus on JAHWEH HERRALLE kieroutunut ET mutta oikeamielisten kanssa läheisyys

33 מְאֵרַת יְהוָה בְּבֵית רָשָׁע וּנְוֵה

H3994	H3068	H1004	H7563	H5116
me·'e·rat	JAH·WEH	be'·veit	ra·sha';	u·ne·veh
kirous	JAHWEH HERRAN	on huoneessa	jumalattoman	mutta asuinsijaa

יְבָרֵךְ׃ צַדִּיקִים

H6662	H1288
tzad·di·kim	je·va·rech.
vanhurskaiden	Hän siunaa

kirous JAHWEH HERRAN on huoneessa jumalattoman mutta asuinsijaa vanhurskaiden Hän siunaa

34 אִם־ לַלֵּצִים יָלִיץ הוּא־ (וְלַעֲנִיִּים) (וְלַעֲנָוִים) (ק)

H518	H3887	H1931	H3887	ve'·la·'a·ni·jim	ch	H6041	q
'im-	lal·le·tzim	hu-	ja·litz;			ve'·la·'a·na·vim,	
jos	pilkkaat	Hän	sinua pilkkaa			mutta nöyrille	

יִתֶּן־ חֵן׃

H5414	H2580
jit·ten-	chen.
Hän antaa	armon

jos pilkkaat Hän sinua pilkkaa mutta nöyrille Hän antaa armon

35 כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן׃ פ

H3519	H2450	H5157	H3684	H7311	H7036	Peh
ka·vod	cha·cha·mim	jin·cha·lu;	u·che·si·lim,	me·rim	ka·lon.	
kirkkauden	viisaat	perivät	mutta tyhmien	tarjolla on	häpeä	

kirkkauden viisaat perivät mutta tyhmien tarjolla on häpeä

Sananlaskut 4 *(Proverbs 4)*

1 שִׁמְעוּ בָנִים מוּסַר אָב וְהַקְשִׁיבוּ לָדַעַת בִּינָה׃

H8085	H1121	H4148	H1	H7181	H3045	H998
shim·'u	va·nim	mu·sar	'av;	ve'·hak·shi·vu,	la·da·'at	bi·nah.
kuunnelkaa	lapset	opetusta	isän	ja ottakaa vastaan	tunteaksenne	viisauden

kuunnelkaa lapset opetusta isän ja ottakaa vastaan tunteaksenne viisauden

2 כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־ תַּעֲזֹבוּ׃

H3588	H3948	H2896	H5414	H0	H8451	H408	H5800
ki	le·kach	tov	na·tat·ti	la·chem;	to·ra·ti,	'al-	ta·'a·zou.
sillä	opetuksen	hyvän	minä annan	teille	lakiani / opetustani	älkää	hylätkö

sillä opetuksen hyvän minä annan teille lakiani / opetustani älkää hylätkö

3 כִּי־ בֵן הָיִיתִי לְאָבִי רַךְ וְיָחִיד לִפְנֵי אִמִּי׃

H3588	H1121	H1961	H1	H7390	H3173	H6440	H517
ki-	ve'n	ha·ji·ti	le·'a·vi;	rach	ve'·ja·chid,	lif·nei	'im·mi.
sillä	poika	minä olin	isäni	herkkä	ja ainoa	kasvojen edessä	äitini

sillä poika minä olin isäni herkkä ja ainoa kasvojen edessä äitini

4 וַיֹּרֵנִי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ־ דְּבָרַי לִבֶּךָ שְׁמֹר

H3384	H559	H0	H8551	H1697	H3820	H8104
vai·jo·re·ni,	vai·jo·mer	li,	jit·moch-	de·va·rai	lib·be·cha;	she·mor
hän opetti	ja sanoi	minulle	pidä kiinni	sanoistani	sisimmässäsi	pidä

מִצְוֹתַי וֶחְיֵה׃

H4687	H2421
mitz·vo·tai	ve'ch·jeh.
käskyni	niin elät

hän opetti ja sanoi minulle pidä kiinni sanoistani sisimmässäsi pidä käskyni niin elät

5 קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה אַל־ תִּשְׁכַּח וְאַל־ תֵּט׃

H7069	H2451	H7069	H998	H408	H7911	H408	H5186
ke·neh	choch·mah	ke·neh	vi'·nah;	'al-	tish·kach	ve'·'al-	tet,
hanki	viisautta	hanki	ymmärrystä	älä	unohda niitä	ja älä	käänny pois

פִּי׃ מֵאִמְרֵי־

H561	H6310
me·'im·rei-	fi.
sanoista	suuni

hanki viisautta hanki ymmärrystä älä unohda niitä ja älä käänny pois sanoista suuni

6 אַל־ תַּעַזְבֶהָ וְתִשְׁמְרֶךָ׃ אֶהָבֶהָ וְתִצְּרֶךָ׃

H408	H5800	H8104	H157	H5341
'al-	ta·'az·ve·ha	ve'·tish·me·re·ka;	'e·ha·ve·ha	ve'·titz·tze·re·ka.
älä	hylkää Häntä	niin Hän varjelee sinua	rakasta Häntä	niin Hän suojelee sinua

älä hylkää Häntä niin Hän varjelee sinua rakasta Häntä niin Hän suojelee sinua

7 רֵאשִׁית חָכְמָה קְנֵה חָכְמָה וּבְכָל־ קִנְיָנְךָ קְנֵה

H7225	H2451	H7069	H2451	H3605	H7075	H7069
re·shit	choch·mah	ke·neh	choch·mah	u·ve·chol	kin·ja·ne·cha,	ke·neh
alku	viisauden	hanki	viisautta	ja kaikella	varallisuudellasi	hanki

בִינָה׃

H998
vi'·nah.
ymmärrystä

alku viisauden hanki viisautta ja kaikella varallisuudellasi hanki ymmärrystä

8 סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָ׃ תְּכַבֶּדְךָ כִּי׃ תְחַבְּקֶנָּה׃

H5549	H7311	H3513	H3588	H2263
sal·se·le·ha	u·te·rom·me·ka;	te·chab·be·de·cha,	ki	te·chab·be·ken·nah.
korota Häntä	niin Hän korottaa sinut	Hän kunnioittaa sinua	jos	suljet Hänet syliisi

korota Häntä niin Hän korottaa sinut Hän kunnioittaa sinua jos suljet Hänet syliisi

9 תִּתֵּן לְרֹאשֶׁךָ לִוְיַת־ חֵן תִּפְאֶרֶת עֲטֶרֶת תִּמְגְּנֶךָ׃

H5414	H7218	H3880	H2580	H5850	H8597
tit·ten	le·ro·she·cha	liv·jat-	chen;	'a·te·ret	tif·'e·ret
Hän antaa	päähäsi	seppeleen	armon	kruunun	kunnian

תִּמְגְּנֶךָ׃

H4042
te·mag·ge·ne·ka.
Hän lahjoittaa

Hän antaa päähäsi seppeleen armon kruunun kunnian Hän lahjoittaa

10 שְׁמַע בְּנִי וְקַח אֲמָרָי וְיִרְבּוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים׃

H8085	H1121	H3947	H561	H7235	H0	H8141	H2416
she·ma'	be'·ni	ve'·kach	'a·ma·rai;	ve'·jir·bu	le·cha,	she·not	chaj·jim.
kuule	poikani ja ota vastaan		minun sanani ja lisääntyvät		sinulle	vuodet	elämäsi

kuule poikani ja ota vastaan minun sanani ja lisääntyvät sinulle vuodet elämäsi

11 בְּדֶרֶךְ חָכְמָה הוֹרֵתִיךָ הִדְרַכְתִּיךָ בְּמַעְגְּלֵי יֹשֶׁר׃

H1870	H2451	H3384	H1869	H4570	H3476
be'·de·rech	choch·mah	ho·re·ti·cha;	hid·rach·ti·cha,	be'·ma'·ge·lei-	jo·sher.
tietä	viisauden	minä opetan	johdatan sinut	poluille	suorille

tietä viisauden minä opetan johdatan sinut poluille suorille

12 בְּלֶכְתְּךָ לֹא יִצַּר צַעֲדֶךָ וְאִם־תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל׃

H1980	H3808	H3334	H6806	H518	H7323	H3808
be'·lech·te·cha	lo-	je·tzar	tza·'a·de·cha;	ve'·'im-	ta·rutz,	lo
kun kuljet niillä	eivät	joudu ahtaalle	askeleesi	ja jos	juokset	et

H3782
tik·ka·shel.
kompastu

kun kuljet niillä eivät joudu ahtaalle askeleesi ja jos juokset et kompastu

13 הֲיִא כִּי־נִצְרָהָ תֶּרֶף אַל־בַּמּוּסָר הַחֲזֵק

H2388	H4148	H408	H7503	H5341	H3588	H1931
ha·cha·zek	bam·mu·sar	'al-	te·ref;	nitz·tze·re·ha,	ki-	hi
pidä tiukasti kiinni	opetuksesta	älä	luovu siitä	säilytä se	sillä	Hän

חַיֶּיךָ׃

H2416
chaj·jei·cha.
on elämäsi

pidä tiukasti kiinni opetuksesta älä luovu siitä säilytä se sillä Hän on elämäsi

14 בְּדֶרֶךְ רְשָׁעִים בְּאֹרַח אַל־תָּבֹא וְאַל־תֶּאַשֵּׁר בְּדֶרֶךְ

H734	H7563	H408	H935	H408	H833	H1870
be'·'o·rach	re·sha·'im	'al-	ta·vo;	ve'·'al-	te·'ash·sher,	be'·de·rech
tielle	väärintekijöiden	älä	astu	ja älä	kulje	tiellä

רָעִים׃

H7451
ra·'im.
pahojen

tielle väärintekijöiden älä astu ja älä kulje tiellä pahojen

15 וַעֲבוֹר׃ מֵעָלָיו שְׁטֵה בּוֹ תַּעֲבָר־ אַל־ פְּרָעֵהוּ׃

H6544	H408	H5674	H0	H7847	H5921	H5674
pe·ra·'e·hu	'al-	ta·'a·vor-	bo;	se·teh	me·'a·lav	va·'a·vor.
vältä sitä	älä	kulje pitkin	sitä	käänny pois siltä		ja mene ohi

vältä sitä älä kulje pitkin sitä käänny pois siltä ja mene ohi

16 כִּי לֹא יִשְׁנוּ וְנִגְזָלָה יָרֵעוּ לֹא אִם־

H3588	H3808	H3462	H518	H3808	H7489	H1497
ki	lo	jish·nu	'im-	lo	ja·re·'u;	ve'·nig·ze·lah
sillä	eivät	he saa nukutuksi jos		eivät	he ole tehneet pahaa	ja se vie heiltä

שְׁנָתָם׃ (ק) לֹא אִם־ (כ) יִכְשׁוֹלוּ׃ יַכְשִׁילוּ׃

H8142	H518	H3808	jich·sho·lu	ch	H3782	q
na·tam,	'im-	lo			jach·shi·lu.	
unet	jos	eivät			he saa lankeamaan ketään	

sillä eivät he saa nukutuksi jos eivät he ole tehneet pahaa ja se vie heiltä unet jos eivät he saa lankeamaan ketään

17 כִּי לַחֲמוּ לֶחֶם רֶשַׁע וְיֵין חֲמָסִים יִשְׁתּוּ׃

H3588	H3898	H3899	H7562	H3196	H2555	H8354
ki	la·cha·mu	le·chem	re·sha';	ve'·jein	cha·ma·sim	jish·tu.
sillä	he syövät	leipänään	pahuutta	ja viininään	väkivaltaa	juovat

sillä he syövät leipänään pahuutta ja viininään väkivaltaa juovat

18 וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ עַד־ אוֹר

H734	H6662	H216	H5051	H1980	H215	H5704
ve'·'o·rach	tzad·di·kim	ke·'or	no·gah;	ho·lech	va·'or,	'ad-
mutta polku	vanhurskaan	on kuin valo	loistava	joka johdattaa	ja valo	kunnes asti

נָכוֹן הַיּוֹם׃

H3559 H3117
ne·chon haj·jom.
kirkastuu se päivään valoisaan

mutta polku vanhurskaan on kuin valo loistava joka johdattaa ja valo kunnes asti kirkastuu se päivään valoisaan

19 פ יִכָּשֵׁלוּ: בַּמֶּה יָדְעוּ לֹא כָּאֲפֵלָה רְשָׁעִים דָּרְךָ

H1870	H7563	H653	H3808	H3045	H4100	H3782	Peh
de·rech	re·sha·'im	ka·'a·fe·lah;	lo	ja·de·'u,	bam·meh	jik·ka·she·lu.	
tie	jumalattomien	on pimeys	eivät	he tiedä	mihin	he lankeavat	

tie jumalattomien on pimeys eivät he tiedä mihin he lankeavat

20 אָזְנֶךָ: הַט־לַאֲמָרַי הַקְשִׁיבָה לִדְבָרַי בְּנִי

H1121	H1697	H7181	H561	H5186	H241
be'·ni	lid·va·rai	hak·shi·vah;	la·'a·ma·rai,	hat-	'a·ze·ne·cha.
poikani	sanojani	kuuntele	puheisiini	kallista	korvasi

poikani sanojani kuuntele puheisiini kallista korvasi

21 לְבָבֶךָ: בְּתוֹךְ שָׁמְרֵם מֵעֵינֶיךָ יַלִּיזוּ אַל־

H408	H3868	H5869	H8104	H8432	H3824
'al-	jal·li·zu	me·'ei·nei·cha;	me·rem,	be'·toch	le·va·ve·cha.
älä	päästä pois niitä	silmistäsi	säilytä ne	syvällä	sisimmässäsi

älä päästä pois niitä silmistäsi säilytä ne syvällä sisimmässäsi

22 מַרְפֵּא: בְּשָׂרוֹ וּלְכָל־לְמֹצְאֵיהֶם הֵם חַיִּים כִּי־

H3588	H2416	H1992	H4672	H3605	H1320	H4832
ki-	chaj·jim	hem	le·mo·tze·'ei·hem;	u·le·chol-	be'·sa·ro	mar·pe.
sillä	elämä	ne ovat	jotka ne löytävät	ja koko	ruumiin	parantumiseksi

sillä elämä ne ovat jotka ne löytävät ja koko ruumiin parantumiseksi

23 תּוֹצָאוֹת מִמֶּנּוּ כִּי־ לִבֶּךָ נְצֹר מִשְׁמֶר מִכָּל־

H3605	H4929	H5341	H3820	H3588	H4480	H8444
mik·kol	mish·mor	ne·tzor	lib·be·cha;	ki-	mi·men·nu,	totz·'ot
kaikella	ahkeruudella	varjele	sisimpäsi	sillä	siellä	on lähde

חַיִּים:

H2416
chaj·jim.
elämän

kaikella ahkeruudella varjele sisimpäsi sillä siellä on lähde elämän

24 הַרְחֵק שְׁפָתַיִם וּלְזוּת פֶּה עִקְּשׁוּת מִמְּךָ הָסֵר

H5493	H4480	H6143	H6310	H3891	H8193	H7368
ha·ser	mi·me·cha	'ik·ke·shut	peh;	u·le·zut	fa·ta·jim,	har·chek
poista	itsestäsi	petollisuus	suusi	ja vääryys	huulten	karkoita kauas

מִמֶּךָּ׃

H4480	
mi·me·ka.	
itsestäsi	

poista itsestäsi petollisuus suusi ja vääryys huulten karkoita kauas itsestäsi

25 עֵינֶיךָ לְנֹכַח יַבִּיטוּ עַפְעַפֶּיךָ יִישָׁרוּ נֶגְדֶּךָ׃

H5869	H5227	H5027	H6079	H3474	H5048
'ei·nei·cha	le·no·chach	jab·bi·tu;	ve'·'af·'ap·pei·cha,	jaj·shi·ru	neg·de·cha.
silmäsi	eteesi	katsokoon	ja silmäluomesi	olkoon suunnattu	eteenpäin

silmäsi eteesi katsokoon ja silmäluomesi olkoon suunnattu eteenpäin

26 פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ וְכָל־דְּרָכֶיךָ יִכּוֹנוּ׃

H6424	H4570	H7272	H3605	H1870	H3559
pal·les	ma'·gal	rag·le·cha;	ve'·chol	de·ra·chei·cha	jik·ko·nu.
tee tasaiseksi	polut	jaloillesi	ja kaikilla	teilläsi	ole vakaa

tee tasaiseksi polut jaloillesi ja kaikilla teilläsi ole vakaa

27 אַל־תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאול הָסֵר רַגְלְךָ מֵרָע׃

H408	H5186	H3225	H8040	H5493	H7272	H7451
'al-	tet-	ja·min	u·se·mol;	ha·ser	rag·le·cha	me·ra'.
älä	käänny	oikealle	ja vasemmalle	käännä pois	jalkasi	pahasta

älä käänny oikealle ja vasemmalle käännä pois jalkasi pahasta

Sananlaskut 5 *(Proverbs 5)*

1 בְּנִי לְחָכְמָתִי הַקְשִׁיבָה לִתְבוּנָתִי הַט־ אָזְנֶךָ׃

H1121	H2451	H7181	H8394	H5186	H241
be'·ni	le·cha·che·ma·ti	hak·shi·vah;	lit·vu·na·ti,	hat-	'a·ze·ne·cha.
poikani	kuuntele	viisauttani	ymmärrykseni puoleen	kallista	korvasi

poikani kuuntele viisauttani ymmärrykseni puoleen kallista korvasi

2 לִשְׁמֹר מְזִמּוֹת וְדַעַת יִנְצֹרוּ׃ שְׂפָתֶיךָ

H8104	H4209	H1847	H8193	H5341
li·she·mor	me·zim·mot;	ve'·da·'at,	se·fa·tei·cha	jin·tzo·ru.
pitääksesi	harkinnan	ja tiedon	huulillasi	säilyttäisit

pitääksesi harkinnan ja tiedon huulillasi säilyttäisit

3 כִּי נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתֵי זָרָה וְחָלָק

H3588	H5317	H5197	H8193	H2114	H2509
ki	no·fet	tit·to·fe·nah	sif·tei	za·rah;	ve'·cha·lak
sillä	hunajaa	pisaroivat	huulet	vieraan naisen ja pehmeämmät ovat	

מִשֶּׁמֶן חִכָּהּ׃

H8081	H2441
mish·she·men	chik·kah.
kuin öljy	hänen suunsa suudelmat

sillä hunajaa pisaroivat huulet vieraan naisen ja pehmeämmät ovat kuin öljy hänen suunsa suudelmat

4 וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַלַּעֲנָה חַדָּה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת׃

H319	H4751	H3939	H2299	H2719	H6310
ve'·'a·cha·ri·tah	ma·rah	chal·la·'a·nah;	chad·dah,	ke·che·rev	pi·jot.
mutta lopulta hän on	karvas	kuin koiruoho	terävä	kuin miekka	kaksiteräinen

mutta lopulta hän on karvas kuin koiruoho terävä kuin miekka kaksiteräinen

5 רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ

H7272	H3381	H4194	H7585	H6806
rag·lei·ha	jo·re·dot	ma·vet;	she·ol,	tze·'a·dei·ha
hänen askeleensa	kulkevat alas	kuolemaan	sheoliin / tuonelaan	hänen askeleensa

יִתְמְכוּ׃

H8551
jit·mo·chu.
johtavat

hänen askeleensa kulkevat alas kuolemaan sheoliin / tuonelaan hänen askeleensa johtavat

6 אֹ֭רַח חַיִּ֣ים פֶּן־ תְּפַלֵּ֑ס נָ֝עוּ֗ מַעְגְּלוֹתֶ֥יהָ לֹֽא־ תֵדָֽע׃

H734	H2416	H6435	H6424	H5128	H4570	H3808	H3045
'o·rach	chaj·jim	pen-	te·fal·les;	na·'u	ma'·ge·lo·tei·ha,	lo	te·da'.
tietä	elämän	ei	hän mieti	horjuvat	hänen askeleensa	eikä	hän sitä tiedä

פ

Peh

tietä elämän ei hän mieti horjuvat hänen askeleensa eikä hän sitä tiedä

7 וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־ לִי֭ וְאַל־ תָּסוּרוּ מֵאִמְרֵי־ פִֽי׃

H6258	H1121	H8085	H0	H408	H5493	H561	H6310
ve'·'at·tah	va·nim	shim·'u-	li;	ve'·'al-	ta·su·ru,	me·'im·rei-	fi.
ja nyt	lapseni	kuunnelkaa	minua	ja älkää	poiketko pois	sanoista	suuni

ja nyt lapseni kuunnelkaa minua ja älkää poiketko pois sanoista suuni

8 פֶּ֣תַח אֶל־ תִּקְרַ֗ב וְאַל־ דַּרְכֶּ֥ךָ מַעְגָּ֑לֶיהָ הַרְחֵ֝ק

H7368	H5921	H1870	H408	H7126	H413	H6607
har·chek	me·'a·lei·ha	dar·ke·cha;	ve'·'al-	tik·rav,	'el-	pe·tach
pidä kaukana	hänen luotaan	tiesi	ja älä	lähesty		ovea

בֵּיתָֽהּ׃

H1004
be'i·tah.
hänen talonsa

pidä kaukana hänen luotaan tiesi ja älä lähesty ovea hänen talonsa

9 פֶּן־ תִּתֵּן לַאֲחֵרִים הוֹדֶךָ֑ וּ֝שְׁנוֹתֶ֗יךָ

H6435	H5414	H312	H1935	H8141
pen-	tit·ten	la·'a·che·rim	ho·de·cha;	u·she·no·tei·cha,
ettet	antaisi	muille	hyvyyttäsi / kauneuttasi / loistoasi	ja vuosiasi

לְאַכְזָרִי׃

H394
le·'ach·za·ri.
julmille

ettet antaisi muille hyvyyttäsi / kauneuttasi / loistoasi ja vuosiasi julmille

10 פֶּן־ יִשְׂבְּעוּ זָרִים כֹּחֶךָ וַעֲצָבֶיךָ בְּבֵית

H6435 H7646 H2114 H3581 H6089 H1004
pen- jis·be·'u za·rim ko·che·cha; va·'a·tza·vei·cha, be'·veit
etteivät täyttäisi muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi taloa

נָכְרִי׃

H5237
na·che·ri.
vieraan

etteivät täyttäisi muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi taloa vieraan

11 וּשְׁאֵרֶךָ׃ בְּשָׂרְךָ בִּכְלוֹת בְּאַחֲרִיתֶךָ וְנָהַמְתָּ

H5098 H319 H3615 H1320 H7607
ve'·na·ham·ta ve'·'a·cha·ri·te·cha; bich·lot be'·sa·re·cha, u·she·'e·re·cha.
ja huokaisit ja lopulta uupuisi ruumiisi ja lihasi

ja huokaisit ja lopulta uupuisi ruumiisi ja lihasi

12 לִבִּי׃ נָאַץ וְתוֹכַחַת מוּסָר שָׂנֵאתִי אֵיךְ וְאָמַרְתָּ

H559 H349 H8130 H4148 H8433 H5006 H3820
ve'·'a·mar·ta, 'eich sa·ne·ti mu·sar; ve'·to·cha·chat, na·'atz lib·bi.
ja sanot miksi vihasin nuhdetta ja opetusta halveksin sisimmässäni

ja sanot miksi vihasin nuhdetta ja opetusta halveksin sisimmässäni

13 הִטִּיתִי לֹא־ וְלִמְלַמְּדַי מוֹרָי בְּקוֹל שָׁמַעְתִּי וְלֹא־

H3808 H8085 H6963 H3384 H3925 H3808 H5186
ve'·lo·sha- ma'·ti be'·kol mo·rai; ve'·lim·lam·me·dai, lo- hit·ti·ti
ja en kuunnellut ääntä opettajieni ja kallistanut en neuvonantajille

אָזְנִי׃

H241
'a·ze·ni.
korviani

ja en kuunnellut ääntä opettajieni ja kallistanut en neuvonantajille korviani

14 וְעֵדָה׃ קָהָל בְּתוֹךְ רָע בְּכָל־ הָיִיתִי כִּמְעַט

H4592	H1961	H3605	H7451	H8432	H6951	H5712
kim·'at	ha·ji·ti	ve'·chol-	ra';	be'·toch	ka·hal	ve'·'e·dah.
melkein	minä olin	kaikessa	pahassa	keskellä	kokousta	ja väkijoukkoa

melkein minä olin kaikessa pahassa keskellä kokousta ja väkijoukkoa

15 בְּאֶרֶךָ׃ מִתּוֹךְ וְנוֹזְלִים מִבּוֹרֶךָ מַיִם שְׁתֵה־

H8354	H4325	H953	H5140	H8432	H875
she·teh-	ma·jim	mib·bo·re·cha;	ve'·no·ze·lim,	mit·toch	be'·'e·re·cha.
juo	vettä	säiliöstäsi	ja joka virtaa	keskeltä	kaivoasi

juo vettä säiliöstäsi ja joka virtaa keskeltä kaivoasi

16 מָיִם׃ פַּלְגֵי־ בָרְחֹבוֹת חוּצָה מַעְיְנֹתֶיךָ יָפוּצוּ

H6327	H4599	H2351	H7339	H6388	H4325
ja·fu·tzu	ma'·je·no·tei·cha	chu·tzah;	ba·re·cho·vot,	pal·gei-	ma·jim.
virtaisiko	lähteesi	kaduille	aukioilla	purot	vetesi

virtaisiko lähteesi kaduille aukioilla purot vetesi

17 אִתָּךְ׃ לְזָרִים וְאֵין לְבַדֶּךָ לְךָ יִהְיוּ־

H1961	H0	H905	H369	H2114	H854
jih·ju-	le·cha	le·vad·de·cha;	ve'·'ein	le·za·rim	'it·tach.
olkoon	ne	yksin sinun	ja ei	vieraan	kanssa yhdessä

olkoon ne yksin sinun ja ei vieraan kanssa yhdessä

18 נְעוּרֶיךָ׃ מֵאֵשֶׁת וּשְׂמַח בָּרוּךְ מְקוֹרֶךָ יִהְיֶה־

H1961	H4726	H1288	H8055	H802	H5271
je·hi-	me·kor·cha	va·ruch;	u·se·mach,	me·'e·shet	ne·'u·re·cha.
olkoon	lähteesi	siunattu	ja iloitse	vaimosta	nuoruutesi

olkoon lähteesi siunattu ja iloitse vaimosta nuoruutesi

19 יְרַוֶּךָ׃ דַּדֶּיהָ חֵן וְיַעֲלַת־ אֲהָבִים אַיֶּלֶת

H365	H158	H3280	H2580	H1717	H7301
'ai·je·let	'a·ha·vim,	ve'·ja·'a·lat-	chen	dad·dei·ha	je·rav·vu·cha
peura	rakastava	ja kauris	viehättävä	hänen rintansa	tyydyttäköön sinut

תָּמִיד׃ תִּשְׁגֶּה בְּאַהֲבָתָהּ עֵת בְּכָל־

H3605	H6256	H160	H7686	H8548
ve'·chol-	'et;	be'·'a·ha·va·tah,	tish·geh	ta·mid.
kaiken	aikaa	hänen rakkaudestaan	ole hurmioitunut	ainiaan

peura rakastava ja kauris viehättävä hänen rintansa tyydyttäköön sinut kaiken aikaa hänen rakkaudestaan ole hurmioitunut ainiaan

20 נָכְרִיָּה׃ חֵק וּתְחַבֵּק בְּזָרָה בְּנִי תִשְׁגֶּה וְלָמָּה

H4100	H7686	H1121	H2114	H2263	H2436	H5237
ve'·lam·mah	tish·geh	ve'·ni	ve'·za·rah;	u·te·chab·bek,	chek	na·che·ri·jah.
miksi	hurmaantuisit	poikani	vieraaseen	ja hyväilisit	rintoja	vieraan

miksi hurmaantuisit poikani vieraaseen ja hyväilisit rintoja vieraan

21 כִּי נֹכַח עֵינֵי יְהוָה וְכָל־ אִישׁ דַּרְכֵי־

H3588	H5227	H5869	H3069	H1870	H376	H3605
ki	no·chach	'ei·nei	JAH·WEH	dar·chei-	'ish;	ve'·chol
sillä	ovat	silmien edessä	JAHWEH HERRAN	tiet	miehen	ja kaikki

מְפַלֵּס׃ מַעְגְּלֹתָיו

H4570	H6424
ma'·ge·lo·tav	me·fal·les.
hänen askeleensa	Hän punnitsee

sillä ovat silmien edessä JAHWEH HERRAN tiet miehen ja kaikki hänen askeleensa Hän punnitsee

22 חַטָּאתוֹ וּבְחַבְלֵי הָרָשָׁע אֶת־ יִלְכְּדֻנוֹ עֲוֹנוֹתָיו

H5771	H3920	H853	H7563	H8551	H2403
a·vo·no·tav,	jil·ke·du·no	'et-	ha·ra·sha';	u·ve·chav·lei	chat·ta·to,
vääryys	vangitsee	ET	vääryydentekijän	ja tarttuu kiinni hän	syntiensä

יִתָּמֵךְ׃

H2256
jit·ta·mech.
siteisiin

vääryys vangitsee ET vääryydentekijän ja tarttuu kiinni hän syntiensä siteisiin

23 פ יִשְׁגֶּה׃ אִוַּלְתּוֹ וּבְרֹב מוּסָר בְּאֵין יָמוּת הוּא

H1931	H4191	H369	H4148	H7230	H200	H7686	
hu,	ja·mut	be'·'ein	mu·sar;	u·ve·ro	iv·val·to	jish·geh.	Peh
hän	kuolee	ilman	nuhdetta	ja runsaassa	hulluudessaan	hän eksyy harhaan	

hän kuolee ilman nuhdetta ja runsaassa hulluudessaan hän eksyy harhaan

Sananlaskut 6 *(Proverbs 6)*

1 בְּנִי אִם־ עָרַבְתָּ לְרֵעֶךָ תָּקַעְתָּ לְזָר כַּפָּיִךָ׃

H1121	H518	H6148	H7453	H8628	H2114	H3709
be'·ni	'im-	'a·rav·ta	le·re·'e·cha;	ta·ka'·ta	laz·zar	kap·pei·cha.
poikani	jos	olet taannut	ystävääsi	lyönyt	vieraalle	kättäsi

poikani jos olet taannut ystävääsi lyönyt vieraalle kättäsi

2 נוֹקַשְׁתָּ בְאִמְרֵי־ פִיךָ נִלְכַּדְתָּ בְאִמְרֵי־ פִיךָ׃

H3369	H561	H6310	H3920	H561	H6310
no·kash·ta	ve'·'im·rei-	fi·cha;	nil·kad·ta,	be'·'im·rei-	fi·cha.
kietoutunut	sanoilla	suusi	joutunut kiinni	sanoista	suusi

kietoutunut sanoilla suusi joutunut kiinni sanoista suusi

3 עֲשֵׂה זֹאת בְּנִי וְהִנָּצֵל כִּי בָאתָ בְכַף־ רֵעֶיךָ׳ לֵךְ רְעָךְ הִתְרַפֵּס וּרְהַב׳ רֵעֶיךָ׃

H6213	H2063	H645	H1121	H5337	H3588	H935	H3709
'a·seh	zot	e·fo	be'·ni	ve'·hin·na·tzel,	ki	va·ta	ve'·chaf-
tee	tämä	siis	poikani	ja vapauta itsesi	sillä	olet joutunut	käsiin

H7453	H1980	H7511	H7292	H7453
re·'e·cha;	lech	hit·rap·pes,	u·re·hav	re·'ei·cha.
ystäväsi	mene	nöyrry	ja vakuuta	ystäväsi

tee tämä siis poikani ja vapauta itsesi sillä olet joutunut käsiin ystäväsi mene nöyrry ja vakuuta ystäväsi

4 לְעַפְעַפֶּיךָ׃ תִּתֵּן אַל־ שְׁנָה לְעֵינֶיךָ תְּנוּמָה׳ וּתְנוּמָה׃

H408	H5414	H8142	H5869	H8572	H6079
'al-	tit·ten	she·nah	le·'ei·nei·cha;	u·te·nu·mah,	le·'af·'ap·pei·cha.
älä	anna	unta	silmillesi	ja lepoa	silmäluomillesi

älä anna unta silmillesi ja lepoa silmäluomillesi

5 הִנָּצֵל כְּצְבִי מִיָּד כְּצִפּוֹר מִיַּד׳ וּכְצִפּוֹר׃ מִיַּד יָקוּשׁ׃ פ

H5337	H6643	H3027	H6833	H3027	H3353	Peh
hin·na·tzel	kitz·vi	mi·jad;	u·che·tzip·por,	mi·jad	ja·kush.	
pelasta itsesi	kuin gaselli	käsistä	ja kuin lintu	kädestä	linnustajan	

pelasta itsesi kuin gaselli käsistä ja kuin lintu kädestä linnustajan Peh

6 וַחֲכָם: דְּרָכֶיהָ רְאֵה עָצֵל נְמָלָה אֶל־ לֶךְ־

H1980	H413	H5244	H6102	H7200	H1870	H2449
lech-	'el-	ne·ma·lah	'a·tzel;	re·'eh	de·ra·chei·ha	va·cha·cham.
mene	luo	muurahaisen	laiska	katso	sen teitä	ja viisastu

mene luo muurahaisen laiska katso sen teitä ja viisastu

7 וּמֹשֵׁל: שֹׁטֵר קָצִין לָהּ אֵין־ אֲשֶׁר

H834	H369	H0	H7101	H7860	H4910
'a·sher	'ein-	lah	ka·tzin,	sho·ter	u·mo·shel.
vaikka	ei	sillä	ole hallitsijaa	valvojaa	ja käskijää

vaikka ei sillä ole hallitsijaa valvojaa ja käskijää

8 מַאֲכָלָהּ: בַּקָּצִיר אָגְרָה לַחְמָהּ בַּקַּיִץ תָּכִין

H3559	H7019	H3899	H103	H7105	H3978
ta·chin	bak·ka·jitz	lach·mah;	'a·ge·rah	vak·ka·tzir,	ma·'a·cha·lah.
hankkii se	kesällä	ravintonsa	kerää	sadonkorjuun aikaan	ruokansa

hankkii se kesällä ravintonsa kerää sadonkorjuun aikaan ruokansa

9 מִשְׁנָתֶךָ: תָּקוּם מָתַי תִּשְׁכָּב עָצֵל מָתַי עַד־

H5704	H4970	H6102	H7901	H4970	H6965	H8142
'ad-	ma·tai	'a·tzel	tish·kav;	ma·tai,	ta·kum	mish·she·na·te·cha.
kuinka	kauan	laiska	makaat	milloin	nouset	unestasi

kuinka kauan laiska makaat milloin nouset unestasi

10 מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חִבֻּק יָדַיִם

H4592	H8142	H4592	H8572	H4592	H2264	H3027
me·'at	not	me·'at	te·nu·mot;	me·'at	chib·buk	ja·da·jim
vähän vielä	nuku	vähän vielä	unta	vähän vielä	yhteenliittäen	kätesi

לִשְׁכָּב:

H7901
lish·kav.
makaa

vähän vielä nuku vähän vielä unta vähän vielä yhteenliittäen kätesi makaa

11 וּבָא־ רֵאשֶׁךָ כִּמְהַלֵּךְ וּמַחְסֹרְךָ כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ

H935	H1980	H7389	H4270	H376	H4043	Peh
u·va-	chim·hal·lech	re·she·cha;	u·mach·so·re·cha,	ke·'ish	ma·gen.	
niin tulee päällesi	vauhdilla	köyhyys	ja puute	kuin mies	aseistettu	

niin tulee päällesi vauhdilla köyhyys ja puute kuin mies aseistettu

12 אָדָם בְּלִיַּעַל אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ עִקְּשׁוּת פֶּה׃

H120	H1100	H376	H205	H1980	H6143	H6310
'a·dam	be'·li·ja·'al	'ish	'a·ven;	ho·lech,	'ik·ke·shut	peh.
ihminen	belialin	mies	paha	kulkee	kierolla	suulla

ihminen belialin mies paha kulkee kierolla suulla

13 קֹרֵץ עֵינָיו בְּעֵינָיו מֹלֵל בְּרַגְלָו מֹרֶה בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃

H7169	H5869	H4448	H7272	H3384	H676
ko·retz	be'·'ei·nav	mo·lel	be'·rag·lav;	mo·reh,	be'·'etz·be·'o·tav.
iskee	silmiään	antaa merkkiä	jaloillaan	osoittelee	sormillaan

iskee silmiään antaa merkkiä jaloillaan osoittelee sormillaan

14 תַּהְפֻּכוֹת בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ רָע בְּכָל־ עֵת׃

H8419	H3820	H2790	H7451	H3605	H6256
tah·pu·chot	be'·lib·bo,	cho·resh	ra'	be'·chol	'et;
petos on	hänen sisimmässään	suunnittelee	pahaa	kaiken	aikaa

מְדָנִים׃ (כ) מִדְיָנִים׃ (ק) יְשַׁלֵּחַ׃

me·da·nim	ch	H4066	q	H7971
		mid·ja·nim		je·shal·le·ach.
		riitaa		kylvää

petos on hänen sisimmässään suunnittelee pahaa kaiken aikaa riitaa kylvää

15 כֵּן עַל־ פִּתְאֹם יָבוֹא אֵידוֹ פֶּתַע יִשָּׁבֵר׃

H5921	H3651	H6597	H935	H343	H6621	H7665
'al-	ken,	pit·'om	ja·vo	ei·do;	pe·ta'	jish·sha·ver,
sen	tähden	yhtäkkiä	tulee	hänen tuhonsa	hetkessä	hänet muserretaan

וְאֵין מַרְפֵּא׃ פ

H369	H4832	Peh
ve'·'ein	mar·pe.	
ja ei	ole selviytymiskeinoa	

sen tähden yhtäkkiä tulee hänen tuhonsa hetkessä hänet muserretaan ja ei ole selviytymiskeinoa

16 שֶׁשׁ־ הֲֽנֵּה שֹׂנֵא יְהוָה וְשֶׁבַע (תּוֹעֲבוֹת כ)

H8337 shesh- kuutta
H2007 hen·nah näitä
H8130 sa·ne vihaa
H3068 JAH·WEH; JAHWEH HERRA
H7651 ve'·she·va', ja seitsemää
to·'a·vot
ch

נַפְשׁוֹ׃ (תּוֹעֲבַת ק)

H8441 to·'a·vat kauhistuu
q
H5315 naf·sho. Hänen sielunsa

kuutta näitä vihaa JAHWEH HERRA ja seitsemää kauhistuu Hänen sielunsa

17 דְּם־ שֹׁפְכוֹת וְיָדַיִם שֶׁקֶר לְשׁוֹן רָמוֹת עֵינַיִם

H1818 dom- verta
H8210 sho·fe·chot jotka vuodattavat
H3027 ve'·ja·da·jim, ja käsiä
H8267 sha·ker; valheellista
H3956 le·shon kieltä
H7311 ra·mot ylpeitä
H5869 'ei·na·jim silmiä

נָקִי׃

H5355 na·ki. viatonta

silmiä ylpeitä kieltä valheellista ja käsiä jotka vuodattavat verta viatonta

18 לֵב חֹרֵשׁ מַחְשְׁבוֹת אָוֶן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לָרוּץ

H3820 lev, sydäntä
H2790 cho·resh joka juonii
H4284 mach·she·vot suunnitelmia
H205 'a·ven; pahoja
H7272 rag·la·jim jalkoja
H4116 me·ma·ha·rot, jotka kiiruhtavat
H7323 la·rutz juoksemaan

לָרָעָה׃

H7451 la·ra·'ah. pahuuteen

sydäntä joka juonii suunnitelmia pahoja jalkoja jotka kiiruhtavat juoksemaan pahuuteen

19 יָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שֶׁקֶר וּמְשַׁלֵּחַ מְדָנִים בֵּין

H6315 ja·fi·ach joka puhuu
H3577 ke·za·vim valheita
H5707 'ed todistaja
H8267 sha·ker; valheen
H7971 u·me·shal·le·ach joka saattaa
H4090 me·da·nim, riidan
H996 be'in välille

פ אַחִים׃

H251 Peh
'a·chim.
veljien

joka puhuu valheita todistaja valheen joka saattaa riidan välille veljien

20 אִמֶּךָ׃ תּוֹרַת תִּטֹּשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מִצְוַת בְּנִי נְצֹר

H5341 H1121 H4687 H1 H408 H5203 H8451 H517
ne·tzor be'·ni mitz·vat 'a·vi·cha; ve'·'al- tit·tosh, to·rat 'im·me·cha.
säilytä poikani käskyt isäsi ja älä hylkää opetusta äitisi

säilytä poikani käskyt isäsi ja älä hylkää opetusta äitisi

21 גַּרְגְּרֹתֶיךָ׃ עַל־ עָנְדֵם תָּמִיד לִבֶּךָ עַל־ קָשְׁרֵם

H7194 H5921 H3820 H8548 H6029 H5921 H1621
ka·she·rem 'al- lib·be·cha ta·mid; 'a·ne·dem, 'al- gar·ge·ro·te·cha.
sido ne sisimpääsi ainiaan solmi ne kaulallesi

sido ne sisimpääsi ainiaan solmi ne kaulallesi

22 בְּהִתְהַלֶּכְךָ׃ תַּנְחֶה בְּשָׁכְבְּךָ אוֹתָךְ בְּשִׁמְרֶ עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר

H1980 H5148 H853 H7901 H8104 H5921
be'·hit·hal·lech·cha tan·cheh 'o·tach, be'·sha·che·be·cha tish·mor 'a·lei·cha;
kulkiessasi ne johdattavat sinua levätessäsi ne varjelevat sinua

תְּשִׂיחֶךָ׃ הִיא וַהֲקִיצוֹתָ

H6974 H1931 H7878
va·ha·ki·tzo·ta, hi te·si·che·cha.
kun heräät ne puhuttelevat sinua

kulkiessasi ne johdattavat sinua levätessäsi ne varjelevat sinua kun heräät ne puhuttelevat sinua

23 חַיִּים׃ וְדֶרֶךְ אוֹר וְתוֹרָה מִצְוָה נֵר כִּי

H3588 H5216 H4687 H8451 H216 H1870 H2416
ki ner mitz·vah ve'·to·rah or; ve'·de·rech chaj·jim,
sillä lamppu on käsky ja laki / opetus on valkeus ja tie elämän

מוּסַר׃ תּוֹכְחוֹת

H8433 H4148
toch·chot mu·sar.
nuhteet kasvatuksen

sillä lamppu on käsky ja laki / opetus on valkeus ja tie elämän nuhteet kasvatuksen

24 לִשְׁמָרְךָ מֵאֵשֶׁת רָע מֵחֶלְקַת לָשׁוֹן נָכְרִיָּה׃

H8104	H802	H7451	H2513	H3956	H5237
lish·ma·re·cha	me·'e·shet	ra';	me·chel·kat,	la·shon	na·che·ri·jah.
ne varjelevat	naiselta	pahalta	imartelevalta	kieleltä	vieraan naisen

ne varjelevat naiselta pahalta imartelevalta kieleltä vieraan naisen

25 אַל־תַּחְמֹד יָפְיָהּ בִּלְבָבֶךָ וְאַל־תִּקָּחֲךָ בְּעַפְעַפֶּיהָ׃

H408	H2530	H3308	H3824	H408	H3947
'al-	tach·mod	ja·fe·jah	bil·va·ve·cha;	ve'·'al-	tik·ka·cha·cha,
älä	himoitse	hänen kauneuttaan	sydämessäsi	ja älä	anna vietellä

H6079
be'·'af·'ap·pei·ha.
hänen silmäripsensä

älä himoitse hänen kauneuttaan sydämessäsi ja älä anna vietellä hänen silmäripsensä

26 כִּי בְּעַד־זוֹנָה אִשָּׁה עַד־כִּכַּר לָחֶם וְאֵשֶׁת אִישׁ׃

H3588	H1157	H802	H2181	H5704	H3603	H3899	H802
ki	ve'·'ad-	'ish·shah	zo·nah,	'ad-	kik·kar	la·chem	ve'·'e·shet
sillä	pois	nainen	portto	vie asti	leivänmuruun	leivän	ja naimisissa oleva

פ תָּצוּד׃ יִקָּרַת נֶפֶשׁ אִישׁ

H376	H5315	H3368	H6679	Peh
'ish;	ne·fesh	je·ka·rah	ta·tzud.	
nainen	sielua	kallista	metsästää	

sillä pois nainen portto vie asti leivänmuruun leivän ja naimisissa oleva nainen sielua kallista metsästää

27 הֲיַחְתֶּה אִישׁ אֵשׁ בְּחֵיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא

H2846	H376	H784	H2436	H899	H3808
ha·jach·teh	'ish	'esh	be'·chei·ko;	u·ve·ga·dav,	lo
voiko poimia	mies	tulta	syliinsä	ja hänen vaatteensa	eivät

תִּשָּׂרַפְנָה׃

H8313
tis·sa·raf·nah.
pala

voiko poimia mies tulta syliinsä ja hänen vaatteensa eivät pala

28 לֹא וְרַגְלָיו הַגֶּחָלִים עַל־ אִישׁ יְהַלֶּךְ אִם־

H518	H1980	H376	H5921	H1513	H7272	H3808
'im-	je·hal·lech	'ish	'al-	hag·ge·cha·lim;	ve'·rag·lav,	lo
jos	kävelee	mies	päällä	palavien hiilien	ja hänen jalkansa	eivätkö

תִּכָּוֶינָה׃

H3554	
tik·ka·vei·nah.	
kärvenny	

jos kävelee mies päällä palavien hiilien ja hänen jalkansa eivätkö kärvenny

29 כֵּן הָבָא אֶל־ אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא

H3651	H935	H413	H802	H7453	H3808
ken,	hab·ba	'el-	'e·shet	re·'e·hu;	lo
niin tapahtuu sille	joka menee luo		vaimon	toisen	ei

יִנָּקֶה כָּל־ הַנֹּגֵעַ בָּהּ׃

H5352	H3605	H5060	H0
jin·na·keh,	kol-	han·no·ge·a'	bah.
ole vapaa rangaistuksesta	joka	yhtyy	häneen

niin tapahtuu sille joka menee luo vaimon toisen ei ole vapaa rangaistuksesta joka yhtyy häneen

30 לֹא־ יָבוּזוּ לַגַּנָּב כִּי יִגְנֹב לְמַלֵּא נַפְשׁוֹ כִּי

H3808	H936	H1590	H3588	H1589	H4390	H5315	H3588
lo-	ja·vu·zu	lag·gan·no	ki	jig·nov;	le·mal·le	naf·sho,	ki
eikö	halveksita	varasta	vaikka	hän varastaa	tyydyttääksensä	sielunsa	kun

יִרְעָב׃

H7456	
jir·'av.	
hän on nälkäinen	

eikö halveksita varasta vaikka hän varastaa tyydyttääksensä sielunsa kun hän on nälkäinen

31 וְנִמְצָא יְשַׁלֵּם שִׁבְעָתָיִם כָּל־ אֶת־

H4672	H7999	H7659	H853	H3605
ve'·nim·tza	je·shal·lem	shiv·'a·ta·jim;	'et-	kol-
mutta löydettäessä hänet	hänen on korvattava	seitsemänkertaisesti	ET	kaikesta

הֹון בֵּיתָו׳ יִתֶּן׃

H1952 hon varallisuudesta
H1004 be'i·to talonsa
H5414 jit·ten. annettava

mutta löydettäessä hänet hänen on korvattava seitsemänkertaisesti ET kaikesta varallisuudesta talonsa annettava

32 נֹאֵף אִשָּׁה חֲסַר־ לֵב מַשְׁחִית נַפְשׁוֹ׳

H5003 no·'ef joka tekee aviorikoksen
H802 'ish·shah vaimon kanssa
H2638 cha·sar- siltä puuttuu
H3820 lev; sydän
H7843 mash·chit tuhoaa
H5315 naf·sho, sielunsa

יַעֲשֶׂנָּה׃ הוּא

H1931 hu hän
H6213 ja·'a·sen·nah. joka tekee niin

joka tekee aviorikoksen vaimon kanssa siltä puuttuu sydän tuhoaa sielunsa hän joka tekee niin

33 נֶגַע־ וְקָלוֹן יִמָּצֶא וְחֶרְפָּתוֹ׳ לֹא תִמָּחֶה׃

H5061 ne·ga'- murheen
H7036 ve'·ka·lon ja häpeän
H4672 jim·tza; hän saa
H2781 ve'·cher·pa·to, ja hänen häpeäänsä
H3808 lo ei
H4229 tim·ma·cheh. pyyhitä pois

murheen ja häpeän hän saa ja hänen häpeäänsä ei pyyhitä pois

34 כִּי־ קִנְאָה חֲמַת־ גֶּבֶר וְלֹא־ יַחְמֹול בְּיֹום

H3588 ki- sillä
H7068 kin·'ah mustasukkaisuus
H2534 cha·mat- on raivo
H1397 ga·ver; miehen
H3808 ve'·lo- ja ei
H2550 jach·mol, hän tunne sääliä
H3117 be'·jom päivänä

נָקָם׃

H5359 na·kam. koston

sillä mustasukkaisuus on raivo miehen ja ei hän tunne sääliä päivänä koston

35 לֹא־ יִשָּׂא פְּנֵי כָל־ כֹּפֶר וְלֹא־ תֹאבֶה כִּי׳ תַרְבֶּה־

H3808 lo- ei
H5375 jis·sa hän ota
H6440 pe·nei huomioon
H3605 chol mitään
H3724 ko·fer; lunnaita
H3808 ve'·lo- ja ei
H14 jo·veh, hän suostu
H3588 ki vaikka
H7235 tar·beh- moninkertaistat

פ שֹׁחַד׃

H7810 Peh
sho·chad.
lahjukset

ei hän ota huomioon mitään lunnaita ja ei hän suostu vaikka moninkertaistat lahjukset

Sananlaskut 7 *(Proverbs 7)*

1 בְּנִי שְׁמֹר אֲמָרָי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃

H1121	H8104	H561	H4687	H6845	H854
be'·ni	she·mor	'a·ma·rai;	u·mitz·vo·tai,	titz·pon	'it·tach.
poikani	pidä	minun sanani	ja käskyni	säilytä	mukanasi

poikani pidä minun sanani ja käskyni säilytä mukanasi

2 שְׁמֹר וְחְיֵה מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי כְּאִישׁוֹן עֵינֶיךָ׃

H8104	H4687	H2421	H8451	H380	H5869
she·mor	mitz·vo·tai	ve'ch·jeh;	ve'·to·ra·ti,	ke·'i·shon	'ei·nei·cha.
pidä	käskyni	niin elät	ja lakini / opetukseni	kuin silmäterää	silmäsi

pidä käskyni niin elät ja lakini / opetukseni kuin silmäterää silmäsi

3 קָשְׁרֵם עַל־ צִפָּרְנֶיךָ כְּתָבֵם עַל־ לוּחַ לִבֶּךָ׃

H7194	H5921	H676	H3789	H5921	H3871	H3820
ka·she·rem	'al-	'etz·be·'o·tei·cha;	ka·te·vem,	'al-	lu·ach	lib·be·cha.
sido ne		sormiisi	kirjoita ne		tauluihin	sydämesi

sido ne sormiisi kirjoita ne tauluihin sydämesi

4 אֱמֹר לְחָכְמָה אְחֹתִי אָתְּ וּמוֹדָע לַבִּינָה תִּקְרָא׃

H559	H2451	H269	H859	H4129	H998	H7121
'e·mor	la·cha·che·mah	'a·cho·ti	'at;	u·mo·da',	lab·bi·nah	tik·ra.
sano	viisaudelle	sisareni	sinä	ja sukulaiseksesi	ymmärrystä	kutsu

sano viisaudelle sisareni sinä ja sukulaiseksesi ymmärrystä kutsu

5 לִשְׁמָרְךָ מִנָּכְרִיָּה זָרָה מֵאִשָּׁה אֲמָרֶיהָ׃

H8104	H802	H2114	H5237	H561
lish·ma·re·cha	me·'ish·shah	za·rah;	min·na·che·ri·jah,	'a·ma·rei·ha
että ne varjelisivat sinut	vaimolta	toisen	muukalaisen	sanoilta

הֶחֱלִיקָה׃

H2505
he·che·li·kah.
imartelevilta

että ne varjelisivat sinut vaimolta toisen muukalaisen sanoilta imartelevilta

6 כִּי בְּחַלּוֹן בֵּיתִי בִּעַד אֶשְׁנַבִּי נִשְׁקָפְתִּי׃

H3588	H2474	H1004	H1157	H822	H8259
ki	be'·chal·lon	be'i·ti;	be'·'ad	'esh·nab·bi	nish·ka·fe·ti.
kun	ikkunastani	talostani	takaa	ristikon	katselin

kun ikkunastani talostani takaa ristikon katselin

7 וָאֶרְאָה בַפְּתָאִים בִּנְעָרִים חָסַר־לֵב׃

H7200	H6612	H995	H1121	H5288	H2638
va·'e·re	vap·pe·ta·jim,	'a·vi·nah	vab·ba·nim,	na·'ar	cha·sar-
näin	yksinkertaisten joukossa	erotin	ryhmässä poikien	nuorukaisen	älyä vailla

לֵב׃

H3820
lev.
mieleltään

näin yksinkertaisten joukossa erotin ryhmässä poikien nuorukaisen älyä vailla mieleltään

8 עֹבֵר בַּשּׁוּק אֵצֶל פִּנָּהּ וְדֶרֶךְ בֵּיתָהּ יִצְעָד׃

H5674	H7784	H681	H6438	H1870	H1004	H6805
'o·ver	bash·shuk	'e·tzel	pin·nah;	ve'·de·rech	be'i·tah	jitz·'ad.
hän kulki ohi	katua	lähellä	kulmausta	ja tietä	taloon	asteli

hän kulki ohi katua lähellä kulmausta ja tietä taloon asteli

9 בְּנֶשֶׁף־בְּעֶרֶב יוֹם בְּאִישׁוֹן לַיְלָה וַאֲפֵלָה׃

H5399	H6153	H3117	H380	H3915	H653
be'·ne·shef-	be'·'e·rev	jom;	be'·'i·shon	laj·lah,	va·'a·fe·lah.
iltahämärässä	hämärtäessä	päivä	keskellä syvintä	yön	kätköä

iltahämärässä hämärtäessä päivä keskellä syvintä yön kätköä

10 וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שִׁית זוֹנָה וּנְצֻרַת לֵב׃

H2009	H802	H7125	H7897	H2181	H5341	H3820
ve'·hin·neh	'ish·shah	lik·ra·to;	shit	zo·nah,	u·ne·tzu·rat	lev.
ja katso	nainen	tulee vastaan häntä	puvussa	porton	ja petollinen	sydämeltään

ja katso nainen tulee vastaan häntä puvussa porton ja petollinen sydämeltään

11 הֹמִיָּה הִיא וְסֹרֶרֶת בְּבֵיתָהּ לֹא־יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ׃

H1993	H1931	H5637	H1004	H3808	H7931	H7272
ho·mi·jah	hi	ve'·so·ra·ret;	be'·vei·tah,	lo-	jish·ke·nu	rag·lei·ha.
huutaen ääneen	hänelle	ja itsepäinen	talossaan	eivät	pysy	hänen jalkansa

huutaen ääneen hänelle ja itsepäinen talossaan eivät pysy hänen jalkansa

12 פִּנָּה כָּל־ וְאֵצֶל בָּרְחֹבוֹת פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם
H6471 pa·'am nyt
H2351 ba·chutz, ulkona
H6471 pa·'am nyt
H7339 ba·re·cho·vot; kaduilla
H681 ve'·'e·tzel ja vierellä
H3605 kol- kaikkien
H6438 pin·nah kulmausten

תֶּאֱרֹב׃
H693 te·'e·ro. hän väijyy

nyt ulkona nyt kaduilla ja vierellä kaikkien kulmausten hän väijyy

13 לוֹ׃ וַתֹּאמַר פָּנֶיהָ הֵעֵזָה לוֹ וְנָשְׁקָה־ בּוֹ וְהֶחֱזִיקָה
H2388 ve'·he·che·zi·kah ja ottaa kiinni
H0 bo hän
H5401 ve'·na·she·kah- ja suutelee
H0 lo; häntä
H5810 he·'e·zah kovettaa
H6440 fa·nei·ha, kasvonsa
H559 vat·to·mar ja sanoo
H0 lo. hänelle

ja ottaa kiinni hän ja suutelee häntä kovettaa kasvonsa ja sanoo hänelle

14 נְדָרַי׃ שִׁלַּמְתִּי הַיּוֹם עָלַי שְׁלָמִים זִבְחֵי
H2077 ziv·chei uhri
H8002 she·la·mim rauhan
H5921 'a·lai; on mukanani
H3117 haj·jom, tänä päivänä
H7999 shil·lam·ti olen täyttänyt
H5088 ne·da·rai. lupaukseni

uhri rauhan on mukanani tänä päivänä olen täyttänyt lupaukseni

15 פָּנֶיךָ לְשַׁחֵר לִקְרָאתֶךָ יָצָאתִי כֵּן עַל־
H5921 'al- sen
H3651 ken tähden
H3318 ja·tza·ti lähdin ulos
H7125 lik·ra·te·cha; kohdatakseni sinut
H7836 le·sha·cher etsin ahkerasti
H6440 pa·nei·cha, kasvojasi

וָאֶמְצָאֵךְ׃
H4672 va·'em·tza·'e·ka. ja löysin sinut

sen tähden lähdin ulos kohdatakseni sinut etsin ahkerasti kasvojasi ja löysin sinut

16 מִצְרָיִם׃ אֵטוּן חֲטֻבוֹת עַרְשִׂי רָבַדְתִּי מַרְבַדִּים
H4765 mar·vad·dim peitteitä
H7234 ra·vad·ti olen levittänyt
H6210 'ar·si; vuoteelleni
H2405 cha·tu·vot, koristeellista
H330 'e·tun pellavaa
H4714 Mitz·ra·im. Egyptin

peitteitä olen levittänyt vuoteelleni koristeellista pellavaa Egyptin

17 נַפְתִּי מִשְׁכָּבִי מֹר אֲהָלִים וְקִנָּמוֹן׃

H5130	H4904	H4753	H174	H7076
naf·ti	mish·ka·vi;	mor	'a·ha·lim,	ve'·kin·na·mon.
olen sirotellut	sängylleni	mirhaa	aloea	ja kanelia

olen sirotellut sängylleni mirhaa aloea ja kanelia

18 נִתְעַלְּסָה הַבֹּקֶר עַד־ דֹּדִים נִרְוֶה לְּכָה

H1980	H7301	H1730	H5704	H1242	H5965
le·chah	nir·veh	do·dim	'ad-	hab·bo·ker;	nit·'al·le·sah,
tule	nauttikaamme	rakkaudesta	saakka	aamuun	riemuitkaamme

בָּאֲהָבִים׃

H159
bo·'o·ha·vim.
rakkaudessa

tule nauttikaamme rakkaudesta saakka aamuun riemuitkaamme rakkaudessa

19 כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵרָחוֹק׃

H3588	H369	H376	H1004	H1980	H1870	H7350
ki	'ein	ha·'ish	be'·vei·to;	ha·lach,	be'·de·rech	me·ra·chok.
sillä	ei	aviomieheni	ole kotona	hän lähti	matkalle	kauas

sillä ei aviomieheni ole kotona hän lähti matkalle kauas

20 צְרוֹר־ הַכֶּסֶף לָקַח בְּיָדוֹ לְיוֹם הַכִּסֶּא יָבֹא בֵיתוֹ׃

H6872	H3701	H3947	H3027	H3117	H3677	H935	H1004
tze·ror-	hak·ke·sef	la·kach	be'·ja·do;	le·jom	hak·ke·se,	ja·vo	ve'i·to.
kukkaron	rahojen	hän otti	käteensä	päivänä	täydenkuun	hän tulee	kotiin

kukkaron rahojen hän otti käteensä päivänä täydenkuun hän tulee kotiin

21 הִטִּתוּ הַרְבֵּה בְּלִקְחָה בְּחֶלֶק שְׂפָתֶיהָ הִדִּיחֻנוּ׃

H5186	H7230	H3948	H2506	H8193	H5080
hit·tat·tu	be'·ro	lik·chah;	be'·che·lek	fa·tei·ha,	tad·di·chen·nu.
taivuttaen	paljolla	houkuttelulla	viettelevällä	puheella	harhaanjohti hänet

taivuttaen paljolla houkuttelulla viettelevällä puheella harhaan johti hänet

22 יָבוֹא טָבַח אֶל־ כְּשׁוֹר פֹּתֵאִם אַחֲרֶיהָ הוֹלֵךְ׃

H1980	H310	H6597	H7794	H413	H2874	H935
ho·lech	'a·cha·rei·ha,	pit·'om	ke·shor	'el-	ta·vach	ja·vo;
hän lähti	hänen jälkeensä	heti	kuin härkä		teurastettavaksi	joka menee

אֲוִיל׃ מוּסַר אֶל־ כְּעָכָס׳

H5914	H413	H4148	H191
u·che·'e·ches,	'el-	mu·sar	'e·vil.
jalkaraudoilla		kuritettava	hullu

hän lähti hänen jälkeensä heti kuin härkä teurastettavaksi joka menee jalkaraudoilla kuritettava hullu

23 פָּח אֶל־ צִפּוֹר כְּמַהֲר יָחִישׁ כְּבֹדוֹ חֵץ יְפַלַּח עַד

H5704	H6398	H2671	H3516	H4116	H6833	H413	H6341
'ad	je·fal·lach	chetz	ke·ve·do,	ke·ma·her	tzip·por	'el-	pach;
kunnes	lävistää	nuoli	hänen maksansa	niinkuin kiiruhtaa	lintunen		ansaan

פ הוּא׃ בְּנַפְשׁוֹ כִּי־ יָדַע וְלֹא־

H3808	H3045	H3588	H5315	H1931	Peh
ve'·lo-	ja·da',	ki-	ve'·naf·sho	hu.	
eikä	hän tiedä	että	hänen sielunsa	se on	

kunnes lävistää nuoli hänen maksansa niinkuin kiiruhtaa lintunen ansaan eikä hän tiedä että hänen sielunsa se on

24 פִּי׃ לְאִמְרֵי־ וְהַקְשִׁיבוּ לִי שִׁמְעוּ־ בָנִים וְעַתָּה

H6258	H1121	H8085	H0	H7181	H561	H6310
ve'·'at·tah	va·nim	shim·'u-	li;	ve'·hak·shi·vu,	le·'im·rei-	fi.
ja nyt	lapseni	kuunnelkaa	minua	huomioikaa	sanat	minun suuni

ja nyt lapseni kuunnelkaa minua huomioikaa sanat minun suuni

25 תִּתַּע אַל־ לִבֶּךָ דְּרָכֶיהָ אֶל־ יִשְׁטֶ אַל־

H408	H7847	H413	H1870	H3820	H408	H8582
'al-	je·set	'el-	de·ra·chei·ha	lib·be·cha;	'al-	te·ta'
älä	anna kääntyä		hänen teilleen	sydämesi	älä	eksy

בִּנְתִיבוֹתֶיהָ׃

H5410
bin·ti·vo·tei·ha.
hänen poluilleen

älä anna kääntyä hänen teilleen sydämesi älä eksy hänen poluilleen

26 כִּי־ רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וַעֲצֻמִים כָּל־ הֲרֻגֶיהָ׃

H3588	H7227	H2491	H5307	H6099	H3605	H2026
ki-	rab·bim	cha·la·lim	hip·pi·lah;	va·'a·tzu·mim,	kol-	ha·ru·gei·ha.
sillä	monet	hän on lävistäen	kaatanut	ja mahtavia	niin monia	tappanut

sillä monet hän on lävistäen kaatanut ja mahtavia niin monia tappanut

27 חַדְרֵי־ אֶל־ יֹרְדוֹת בֵּיתָהּ שְׁאוֹל דַּרְכֵּי

H1870	H7585	H1004	H3381	H413	H2315
dar·chei	she·'ol	be'i·tah;	jo·re·dot,	'el-	chad·rei-
tiet	sheoliin / manalaan	hänen huoneestaan	vievät alas		kammioihin

פ מָוֶת׃

H4194	Peh
ma·vet.	
kuoleman	

tiet sheoliin / manalaan hänen huoneestaan vievät alas kammioihin kuoleman

Sananlaskut 8 *(Proverbs 8)*

1 קוֹלָהּ׃ תִּתֵּן ׀וּתְבוּנָה תִּקְרָא חָכְמָה הֲלֹא־

H3808	H2451	H7121	H8394	H5414	H6963
ha·lo-	choch·mah	tik·ra;	u·te·vu·nah,	tit·ten	ko·lah.
eikö	viisaus	kutsu	ja ymmärrys	anna	ääntään

eikö viisaus kutsu ja ymmärrys anna ääntään

2 נִצָּבָה׃ נְתִיבוֹת בֵּית דֶּרֶךְ עֲלֵי־ מְרוֹמִים בְּרֹאשׁ־

H7218	H4791	H5921	H1870	H1004	H5410	H5324
be·'rosh-	me·ro·mim	'a·lei-	da·rech;	beit	ne·ti·vot	nitz·tza·vah.
huipuilla	korkeilla	vieressä	tien	ulkona	poluilla	Hän seisoo

huipuilla korkeilla vieressä tien ulkona poluilla Hän seisoo

3 פְּתָחִים מְבוֹא קָרֶת לְפִי־ שְׁעָרִים לְיַד־

H3027	H8179	H6310	H7176	H3996	H6607
le·jad-	she·'a·rim	le·fi-	ka·ret;	me·vo	fe·ta·chim
luona	porttien	sisäänkäynneillä	kaupungin	sisääntulo	ovilla

תִּרְנָנָה׃

H7442
ta·ron·nah.
Hän huutaa

luona porttien sisäänkäynneillä kaupungin sisääntulo ovilla Hän huutaa

4 אָדָם׃ בְּנֵי אֶל־ ׀קוֹלִי אֶקְרָא אִישִׁים אֲלֵיכֶם

H413	H376	H7121	H6963	H413	H1121	H120
'a·lei·chem	'i·shim	'ek·ra;	ve'·ko·li,	'el-	be'·nei	'a·dam.
teitä	miehet	minä kutsun	äänelläni		lapsia	ihmisen

teitä miehet minä kutsun äänelläni lapsia ihmisen

5 לֵב׃ הָבִינוּ ׀כְסִילִים עָרְמָה פְתָאִים הָבִינוּ

H995	H6612	H6195	H3684	H995	H3820
ha·vi·nu	fe·ta·jim	'a·re·mah;	u·che·si·lim,	ha·vi·nu	lev.
ymmärtäkää	yksinkertaiset	viisautta	ja tyhmät	ymmärtäkää	sydämessänne

ymmärtäkää yksinkertaiset viisautta ja tyhmät ymmärtäkää sydämessänne

6 שְׂפָתַי וּמִפְתַּח אֲדַבֵּר נְגִידִים כִּי־ שְׁמָעוּ׃

H8085	H3588	H5057	H1696	H4669	H8193
me·'u	ki-	ne·gi·dim	'a·dab·ber;	u·mif·tach	fa·tai,
kuunnelkaa	sillä	Ruhtinaasta	minä puhun	ja avaan	huuleni

מֵישָׁרִים׃

H4339
mei·sha·rim.
oikeudenmukaisuuteen

kuunnelkaa sillä Ruhtinaasta minä puhun ja avaan huuleni oikeudenmukaisuuteen

7 כִּי־ אֱמֶת יֶהְגֶּה חִכִּי וְתוֹעֲבַת שְׂפָתַי רֶשַׁע׃

H3588	H571	H1897	H2441	H8441	H8193	H7562
ki-	'e·met	jeh·geh	chik·ki;	ve'·to·'a·vat	se·fa·tai	re·sha'.
sillä	totuutta	puhuu	suuni	ja kauhistus	on huulilleni	vääryys / pahuus

sillä totuutta puhuu suuni ja kauhistus on huulilleni vääryys / pahuus

8 בְּצֶדֶק כָּל־ אִמְרֵי־ פִי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל וְעִקֵּשׁ׃

H6664	H3605	H561	H6310	H369	H0	H6617	H6141
be'·tze·dek	kol-	'im·rei-	fi;	'ein	ba·hem,	nif·tal	ve'·'ik·kesh.
oikein ovat	kaikki	puheet	suuni	eikä mitään	niissä	ole vilppiä	ja vääryyttä

oikein ovat kaikki puheet suuni eikä mitään niissä ole vilppiä ja vääryyttä

9 לְמַצְאֵי יְשָׁרִים כֻּלָּם נְכֹחִים לַמֵּבִין

H3605	H5228	H995	H3477	H4672
kul·lam	ne·cho·chim	lam·me·vin;	vi'·sha·rim,	le·mo·tze·'ei
kaikki	ne ovat selkeät niille	jotka ymmärtävät	ja suorat niille	jotka ovat löytäneet

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
tietämyksen

kaikki ne ovat selkeät niille jotka ymmärtävät ja suorat niille jotka ovat löytäneet tietämyksen

10 קְחוּ־ מוּסָרִי וְאַל־ כֶּסֶף וְדַעַת מֵחָרוּץ נִבְחָר׃

H3947	H4148	H408	H3701	H1847	H2742	H977
ke·chu-	mu·sa·ri	ve'·'al-	ka·sef;	ve'·da·'at,	me·cha·rutz	niv·char.
ottakaa vastaan	varoitukseni	älkää	hopeaa	ja opetukseni	kuin kultaa	valittua

ottakaa vastaan varoitukseni älkää hopeaa ja opetukseni kuin kultaa valittua

11 לֹא חָפֶצִים וְכָל־ מִפְּנִינִים חָכְמָה טוֹבָה כִּי־
H3588 H2896 H2451 H6443 H3605 H2656 H3808
ki- to·vah choch·mah mip·pe·ni·nim; ve'·chol cha·fa·tzim, lo
sillä parempi on viisaus kuin jalokivet ja kaikki kalleudet eivät

יִשְׁוּוּ־ בָהּ׃
H7737 H0
jish·vu- vah.
ole vertaisia Hänen

sillä parempi on viisaus kuin jalokivet ja kaikki kalleudet eivät ole vertaisia Hänen

12 אֲנִי־ חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה וְדַעַת מְזִמּוֹת
H589 H2451 H7931 H6195 H1847 H4209
'ani- choch·mah sha·chan·ti 'a·re·mah; ve'·da·'at me·zim·mot
Minä viisaus asun kanssa ymmärryksen ja tietämyksen harkitseva

אֶמְצָא׃
H4672
'em·tza.
minut löytää

Minä viisaus asun kanssa ymmärryksen ja tietämyksen harkitseva minut löytää

13 יִרְאַת יְהוָה שְׂנֹאת רָע גֵּאָה וְגָאוֹן וְדֶרֶךְ
H3374 H3068 H8130 H7451 H1344 H1347 H1870
jir·'at JAH·WEH se·not ra' ge·'ah ve'·ga·'on ve'·de·rech
pelko JAHWEH HERRAN on vihaamista pahan ylpeyttä ja pöyhkeyttä tietä

רָע וּפִי תַהְפֻּכוֹת שָׂנֵאתִי׃
H7451 H6310 H8419 H8130
ra' u·fi tah·pu·chot sa·ne·ti.
pahuuden ja suuta petollista minä vihaan

pelko JAHWEH HERRAN on vihaamista pahan ylpeyttä ja pöyhkeyttä tietä pahuuden ja suuta petollista minä vihaan

14 לִי־ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה׃
H0 H6098 H8454 H589 H998 H0 H1369
li- 'e·tzah ve'·tu·shi·jah; 'a·ni vi'·nah, li ge·vu·rah.
minun on neuvo ja viisaus Minä olen ymmärrys minun on valta

minun on neuvo ja viisaus Minä olen ymmärrys minun on valta

15 בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְרוֹזְנִים יַחֲקֹקוּ צֶדֶק׃

H0	H4428	H4427	H7336	H2710	H6664
bi	me·la·chim	jim·lo·chu;	ve'·roz·nim,	je·cho·ke·ku	tze·dek.
Minussa	kuninkaat	hallitsevat	ja hallitsijat	kauttani säätävät	oikeutta

Minussa kuninkaat hallitsevat ja hallitsijat kauttani säätävät oikeutta

16 בִּי שָׂרִים יָשָׂרוּ וְנְדִיבִים כָּל־שֹׁפְטֵי צֶדֶק׃

H0	H8269	H8323	H5081	H3605	H8199	H776
bi	sa·rim	ja·so·ru;	u·ne·di·vim,	kol-	sho·fe·tei	tze·dek.
Minussa	päämiehet	hallitsevat	ja ruhtinaalliset	kaikki	tuomarit	maan

Minussa päämiehet hallitsevat ja ruhtinaalliset kaikki tuomarit maan

17 אֲנִי אֹהֲבַיִךְ אֹהֲבָיִךְ וּמְשַׁחֲרַי יִמְצָאֻנְנִי׃

H589	'o·ha·vei·ha	ch	H157	q	H157		H7836
'a·ni			'o·ha·vai		'e·hav;		u·me·sha·cha·rai,
Minä			rakastan niitä		jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät		

H4672
jim·tza·'un·ni.
löytävät minut

Minä rakastan niitä jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät löytävät minut

18 עֹשֶׁר־וְכָבוֹד אִתִּי הוֹן עָתֵק וּצְדָקָה׃

H6239	H3519	H854	H1952	H6276	H6666
'o·sher-	ve'·cha·vod	'it·ti;	hon	'a·tek,	u·tze·da·kah.
rikkaus	ja kunnia	ovat minun luonani	varallisuus	kestävä	ja vanhurskaus

rikkaus ja kunnia ovat minun luonani varallisuus kestävä ja vanhurskaus

19 טוֹב פִּרְיִי מֵחָרוּץ וּמִפָּז וְתְבוּאָתִי׃

H2896	H6529	H2742	H6337	H8393
tov	pir·ji	me·cha·rutz	u·mip·paz;	u·te·vu·'a·ti,

parempia minun hedelmäni ovat kuin hieno kulta ja puhtain kulta ja minun tuloni

נִבְחָר׃ מִכֶּסֶף

H3701	H977
mik·ke·sef	niv·char.
kuin hopea	valittu

parempia minun hedelmäni ovat kuin hieno kulta ja puhtain kulta ja minun tuloni kuin hopea valittu

20 בְּאֹרַח־ צְדָקָה אֲהַלֵּךְ בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט׃

H734	H6666	H1980	H8432	H5410	H4941
be'·'o·rach-	tze·da·kah	'a·hal·lech;	be'·toch,	ne·ti·vot	mish·pat.
tiellä	vanhurskauden	minä johdatan	keskellä	polkuja	oikeuden

tiellä vanhurskauden minä johdatan keskellä polkuja oikeuden

21 לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם

H5157	H157	H3426	H214
le·han·chil	'o·ha·vai	jesh;	ve'·'o·tze·ro·tei·hem

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekammion

פ אֲמַלֵּא׃

H4390	Peh
'a·mal·le.	
täyttääkseni	

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekammion täyttääkseni

22 יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם מִפְעָלָיו

H3068	H7069	H7225	H1870	H6924	H4659
JAH·WEH	ka·na·ni	re·shit	dar·ko;	ke·dem	mif·'a·lav
JAHWEH HERRA omisti minut		alussa	tiensä	muinaisia	tekojaan

מֵאָז׃

H227
me·'az.
ennen

JAHWEH HERRA omisti minut alussa tiensä muinaisia tekojaan ennen

23 מֵעוֹלָם נִסַּכְתִּי מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי־ אָרֶץ׃

H5769	H5258	H7218	H6924	H776
me·'o·lom	nis·sach·ti	me·rosh,	mik·kad·mei-	'a·retz.
iankaikkisuudesta	minut on asetettu	pääksi	ennen olemassaoloa	maan

iankaikkisuudesta minut on asetettu pääksi ennen olemassaoloa maan

24 בְּאֵין־ תְּהֹמוֹת חוֹלָלְתִּי בְּאֵין מַעְיָנוֹת נִכְבַּדֵי־

H369	H8415	H2342	H369	H4599	H3513
be'·'ein-	te·ho·mot	cho·lal·ti;	be'·'ein	ma'·ja·not,	nich·bad·dei-
ei vielä	syvyyksiä ollut	minut tuotiin esiin	kun ei vielä	lähteitä ollut	runsaan

מָֽיִם׃

H4325
ma·jim.
veden

ei vielä syvyyksiä ollut minut tuotiin esiin kun ei vielä lähteitä ollut runsaan veden

25 חוֹלָלְתִּי׃ גְּבָעוֹת לִפְנֵי הָטְבָּעוּ הָרִים בְּטֶרֶם

H2962	H2022	H2883	H6440	H1389	H2342
be'·te·rem	ha·rim	ha·te·ba·'u;	lif·nei	ge·va·'ot	cho·lal·ti.
ennen kuin	vuoret	asettuivat	ennen kuin	kukkulat	tuotiin esiin

ennen kuin vuoret asettuivat ennen kuin kukkulat tuotiin esiin

26 עֲפָרוֹת וְרֹאשׁ וְחוּצוֹת אֶרֶץ עָשָׂה לֹא עַד־

H5704	H3808	H6213	H776	H2351	H7218	H6083
'ad-	lo	'a·sah	'e·retz	ve'·chu·tzot;	ve'·rosh,	a·fe·rot
kun	ei	Hän ollut tehnyt	maata	ja mitä sen päällä on	ja korkeimpia	osia

תֵּבֵל׃

H8398
te·vel.
maailman

kun ei Hän ollut tehnyt maata ja mitä sen päällä on ja korkeimpia osia maailman

27 פְּנֵי עַל־ חוּג בְּחוּקוֹ אָנִי שָׁם שָׁמַיִם בַּהֲכִינוֹ

H3559	H8064	H8033	H589	H2710	H2329	H5921	H6440
ba·ha·chi·no	ma·jim	sham	'a·ni;	be'·chu·kov	chug,	'al-	pe·nei
kun Hän valmisti	taivaat	siellä	minä olin	kun Hän piirsi	rajan	päälle	pinnan

תְּהוֹם׃

H8415
te·hom.
syvyyden

kun Hän valmisti taivaat siellä minä olin kun Hän piirsi rajan päälle pinnan syvyyden

28 תְּהוֹם׃ עִינוֹת בַּעֲזוֹז מִמַּעַל שְׁחָקִים בְּאַמְצוֹ

H553	H7834	H4605	H5810	H5869	H8415
be'·'am·me·tzo	she·cha·kim	mi·ma·'al;	ba·'a·zoz,	i·not	te·hom
kun Hän vahvisti	pilvet	yläpuolelle	teki vahvaksi	lähteet	syvyyden

kun Hän vahvisti pilvet yläpuolelle teki vahvaksi lähteet syvyyden

29 בְּשׂוּמָ֣ו לַיָּ֑ם חֻקּ֖וֹ וּמַ֣יִם לֹֽא־יַעַבְרוּ־ פִ֭יו בְּחוּקֹ֣ו

H7760 be'·su·mo kun Hän määräsi
H3220 lai·jam merelle
H2706 chuk·ko, rajat
H4325 u·ma·jim ja vedelle
H3808 lo etteivät
H5674 ja·'av·ru- ne ylittäisi
H6310 fiv; rantoja
H2710 be'·chu·ko, ja asetti

מֹוסְדֵ֥י אָֽרֶץ׃

H4144 mos·dei perustukset
H776 'a·retz. maan

kun Hän määräsi merelle rajat ja vedelle etteivät ne ylittäisi rantoja ja asetti perustukset maan

30 וָאֶהְיֶ֣ה אֶצְלֹ֑ו וָאֶהְיֶ֥ה אָמ֖ון וָאֶהְיֶ֣ה

H1961 va·'eh·jeh silloin olin
H681 etz·lo, Hänen vierellään
H525 a·mon rakennusmestarina / arkkitehtinä * ja olin
H1961 va·'eh·jeh

שַׁעֲשֻׁעִ֣ים יֹ֔ום יֹ֖ום מְשַׂחֶ֣קֶת לְפָנָ֑יו בְּכָל־

H8191 'a·shu·'im iloinen
H3117 jom päivästä
H3117 jom; päivään
H7832 me·sa·che·ket ja iloitsin
H6440 le·fa·nav Hänen kasvojen edessä
H3605 be'·chol kaiken

עֵֽת׃

H6256 'et. aikaa

silloin olin Hänen vierellään rakennusmestarina / arkkitehtinä * ja olin iloinen päivästä päivään ja iloitsin Hänen kasvojen edessä kaiken aikaa

* jos kyseessä on kirjoitusvirhe ja sana on אָדוֹן

Adon, joka tarkoittaa Herraa, Jumalaa. Joka tapauksessa tarkoittaa Poikaa Jeshuaa Luojana.

31 מְשַׂחֶ֣קֶת בְּתֵבֵ֑ל וְשַׁעֲשֻׁעַ֖י אַרְצָ֥ו בְּנֵי־אָדָֽם׃ אֵת־

H7832 me·sa·che·ket iloitsin
H8398 be'·te·vel maan
H776 ar·tzo; pinnalla
H8191 ve'·sha·'a·shu·'ai, ja ilonani olivat
H853 'et- ET
H1121 be'·nei lapset
H120 'a·dam. ihmisten

פ

Peh

iloitsin maan pinnalla ja ilonani olivat ET lapset ihmisten

32 דְּרָכַי׃ וְאַשְׁרֵי לִי שִׁמְעוּ בָנִים וְעַתָּה
H6258 H1121 H8085 H0 H835 H1870
ve'·'at·tah va·nim shim·'u- li; ve'·'ash·rei, de·ra·chai
nyt lapset kuunnelkaa minua sillä siunattuja ovat ne jotka tieni

יִשְׁמֹרוּ׃
H8104
jish·mo·ru.
pitävät

nyt lapset kuunnelkaa minua sillä siunattuja ovat ne jotka tieni pitävät

33 תִּפְרָעוּ׃ וְאַל־ וַחֲכָמוּ מוּסָר שִׁמְעוּ
H8085 H4148 H2449 H408 H6544
shim·'u mu·sar va·cha·cha·mu, ve'·'al- tif·ra·'u.
kuunnelkaa varoitusta olkaa viisaat ja älkää päästäkö irti siitä

kuunnelkaa varoitusta olkaa viisaat ja älkää päästäkö irti siitä

34 יָוֹם דַּלְתֹתַי עַל־ לִשְׁקֹד לִי שֹׁמֵעַ אָדָם אַשְׁרֵי
H835 H120 H8085 H0 H8245 H5921 H1817 H3117
'ash·rei 'a·dam sho·me·a' li lish·kod 'al- dal·to·tai jom
siunattu se ihminen joka kuuntelee minua joka vahtii ovillani päivästä

יָוֹם לִשְׁמֹר מְזוּזֹת פְּתָחָי׃
H3117 H8104 H4201 H6607
jom; li·she·mor, me·zu·zot pe·ta·chai.
päivään joka vartioi sisäänkäynnillä porttieni

siunattu se ihminen joka kuuntelee minua joka vahtii ovillani päivästä päivään joka vartioi sisäänkäynnillä porttieni

35 רָצוֹן וַיָּפֶק חַיִּים (ק) מָצָא (כ) מֹצְאִי) מֹצְאִי כִּי
H3588 H4672 mo·tze·'ei ch H4672 q H2416 H6329 H7522
ki mo·tze·'i ma·tza chaj·jim; vai·ja·fek ra·tzon,
sillä joka löytää minut löytää elämän ja saa mielisuosion

מֵיְהוָה׃
H3068
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

sillä joka löytää minut löytää elämän ja saa mielisuosion JAHWEH HERRAN

36

וְחֹטְאִי	חֹמֵס	נַפְשׁוֹ	כָּל־	מְשַׂנְאַי	אָהֲבוּ
H2398	H2554	H5315	H3605	H8130	H157
ve'·cho·te·'i	cho·mes	naf·sho;	kol-	me·san·'ai,	'a·ha·vu
mutta joka tekee syntiä	tekee väkivaltaa	sielulleen	kaikki	jotka vihaavat minua	rakastavat

פ מָוֶת׃	
H4194	Peh
ma·vet.	
kuolemaa	

mutta joka tekee syntiä tekee väkivaltaa sielulleen kaikki jotka vihaavat minua rakastavat kuolemaa

Sananlaskut 9 *(Proverbs 9)*

1 חָכְמוֹת בָּנְתָה בֵיתָהּ חָצְבָה עַמּוּדֶיהָ שִׁבְעָה׃

H2454	H1129	H1004	H2672	H5982	H7651
cha·che·mot	ba·ne·tah	ve'i·tah;	cha·tze·vah	'am·mu·dei·ha	shiv·'ah.
viisaus	on rakentanut	talonsa	hakannut siihen	pylvästä	seitsemän

viisaus on rakentanut talonsa hakannut siihen pylvästä seitsemän

2 טָבְחָה טִבְחָהּ מָסְכָּה יֵינָהּ אַף עָרְכָה שֻׁלְחָנָהּ׃

H2873	H2874	H4537	H3196	H637	H6186	H7979
ta·ve·chah	tiv·chah	ma·se·chah	jei·nah;	'af,	'a·re·chah	shul·cha·nah.
teurastanut	teuraan	sekoittanut	viinin	myös	kattanut	pöydän

teurastanut teuraan sekoittanut viinin myös kattanut pöydän

3 שָׁלְחָה נַעֲרֹתֶיהָ תִּקְרָא עַל־ גַּפֵּי מְרֹמֵי קָרֶת׃

H7971	H5291	H7121	H5921	H1610	H4791	H7176
sha·le·chah	na·'a·ro·tei·ha	tik·ra;	'al-	gap·pei,	me·ro·mei	ka·ret.
lähettänyt	palvelijattarensa	huutaa	päällä	korkeimpien	paikkojen	kaupungin

lähettänyt palvelijattarensa huutaa päällä korkeimpien paikkojen kaupungin

4 מִי־ פֶתִי יָסֻר הֵנָּה חֲסַר־ לֵב אָמְרָה לוֹ׃

H4310	H6612	H5493	H2008	H2638	H3820	H559	H0
mi-	fe·ti	ja·sur	hen·nah;	cha·sar-	lev,	'a·me·rah	lo.
kuka on yksinkertainen		poiketkoon	tänne	ilman	sydäntä	oleville sanoo	Hän

kuka on yksinkertainen poiketkoon tänne ilman sydäntä oleville sanoo Hän

5 לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחְמִי וּשְׁתוּ בְיַיִן מָסָכְתִּי׃

H1980	H3898	H3899	H8354	H3196	H4537
le·chu	la·cha·mu	ve'·la·cha·mi;	u·she·tu,	be'·ja·jin	ma·sa·che·ti.
tule	syö	leipääni	ja juo	viiniä	sekoittamaani

tule syö leipääni ja juo viiniä sekoittamaani

6 עִזְבוּ פְתָאִים וְחְיוּ וְאִשְׁרוּ בְּדֶרֶךְ בִּינָה׃

H5800	H6612	H2421	H833	H1870	H998
'iz·vu	fe·ta·jim	vi'ch·ju;	ve'·'ish·ru,	be'·de·rech	bi·nah.
hylkää	yksinkertaisuus	elä	ja kulje	tiellä	ymmärryksen

hylkää yksinkertaisuus elä ja kulje tiellä ymmärryksen

7 יֹסֵר לֵץ לֹקֵחַ לוֹ קָלוֹן וּמוֹכִיחַ לְרָשָׁע
H3256 jo·ser joka kurittaa
H3887 letz, pilkkaajaa
H3947 lo·ke·ach vastaanottaa
H0 lo itselleen
H7036 ka·lon; häpeän
H3198 u·mo·chi·ach ja joka nuhtelee
H7563 le·ra·sha' pahantekijää

מוּמוֹ׃
H3971 mu·mo. häpeätahran

joka kurittaa pilkkaajaa vastaanottaa itselleen häpeän ja joka nuhtelee pahantekijää häpeätahran

8 אַל־ תּוֹכַח לֵץ פֶּן־ יִשְׂנָאֶךָ לְחָכָם הוֹכַח
H408 'al- älä
H3198 to·chach nuhtele
H3887 letz pilkkaajaa
H6435 pen- ettei
H8130 jis·na·'e·ka; hän vihaisi sinua
H3198 ho·chach nuhtele
H2450 le·cha·cham, viisasta

וְיֶאֱהָבֶךָ׃
H157 ve'·je·'e·ha·ve·ka. ja hän rakastaa sinua

älä nuhtele pilkkaajaa ettei hän vihaisi sinua nuhtele viisasta ja hän rakastaa sinua

9 תֵּן לְחָכָם וְיֶחְכַּם־ עוֹד וְיוֹסֵף לְצַדִּיק הוֹדַע
H5414 ten anna
H2450 le·cha·chom viisaalle
H2449 ve'·jech·kam- ja hän viisastuu
H5750 od; yhä
H3045 ho·da' opeta
H6662 le·tzad·dik, vanhurskasta
H3254 ve'·jo·sef ja hän lisääntyy

לֶקַח׃ פ
H3948 le·kach. oppineisuudessa
Peh

anna viisaalle ja hän viisastuu yhä opeta vanhurskasta ja hän lisääntyy oppineisuudessa

10 קְדֹשִׁים וְדַעַת יְהוָה יִרְאַת חָכְמָה תְּחִלַּת
H8462 te·chil·lat alku
H2451 choch·mah viisauden on
H3374 jir·'at pelko
H3069 JAH·WEH; JAHWEH HERRAN
H1847 ve'·da·'at ja tunteminen
H6918 ke·do·shim pyhän

בִּינָֽה׃

H998
bi·nah.
on ymmärrys

alku viisauden on pelko JAHWEH HERRAN ja tunteminen pyhän on ymmärrys

11 חַיִּים׃ שְׁנוֹת לְךָ֖ וְיוֹסִיפוּ֥ יָמֶ֛יךָ יִרְבּ֥וּ בִ֖י כִּי־

H3588	H0	H7235	H3117	H3254	H0	H8141	H2416
ki-	vi'	jir·bu	ja·mei·cha;	ve'·jo·si·fu	le·cha,	she·not	chaj·jim.
sillä	minussa	lisääntyvät	päiväsi	ja tulee lisää	sinulle	vuosia	elämääsi

sillä minussa lisääntyvät päiväsi ja tulee lisää sinulle vuosia elämääsi

12 תִּשָּֽׂא׃ לְבַדְּךָ֖ וְלַצְתָּ֑ חָכַ֣מְתָּ חָכַ֣מְתָּ אִם־

H518	H2449	H2449	H0	H3887	H905	H5375
'im-	cha·cham·ta	cha·cham·ta	lach;	ve'·latz·ta,	le·vad·de·cha	tis·sa.
jos	olet viisas	olet viisas	itsellesi	jos pilkkaat	yksin	kannat sen

jos olet viisas olet viisas itsellesi jos pilkkaat yksin kannat sen

13 מָֽה׃ יָדְעָ֥ה וּבַל־ פְּתַיּ֖וּת הֹמִיָּ֑ה כְּסִילוּת֙ אֵ֣שֶׁת

H802	H3687	H1993	H6615	H1077	H3045	H4100
'e·shet	ke·si·lut	ho·mi·jah;	pe·tai·jut,	u·val-	ja·de·'ah	mah.
nainen	tyhmä	huutaa	on yksinkertainen	ja tuskin	tietää	mitään

nainen tyhmä huutaa on yksinkertainen ja tuskin tietää mitään

14 קָֽרֶת׃ מְרֹמֵ֣י כִסֵּ֔א עַל־ בִּ֖יתָהּ לְפֶ֣תַח וַֽיֵּשֶׁב֮

H3427	H6607	H1004	H5921	H3678	H4791	H7176
ve'·ja·she·vah	le·fe·tach	be'i·tah;	'al-	kis·se,	me·ro·mei	ka·ret.
hän istuu	ovella	talonsa		istuimella	korkeilla	paikoilla

hän istuu ovella talonsa istuimella korkeilla paikoilla

15 אֹרְחוֹתָֽם׃ הַמְיַשְּׁרִ֥ים דָּרְכֹ֖ לְעִבְרֵי־ לִקְרֹ֑א

H7121	H5674	H1870	H3474	H734
lik·ro	le·'oe·rei-	da·rech;	ham·jash·she·rim,	o·re·cho·tam.
hän kutsuu	ohikulkijoita	tiellä	jotka kulkevat suoraa	polkua

hän kutsuu ohikulkijoita tiellä jotka kulkevat suoraa polkua

16 מִי־ פֶתִי יָסֻר הֵנָּה וַחֲסַר־ לֵב וְאָמְרָה לוֹ׃

H4310	H6612	H5493	H2008	H2638	H3820	H559	H0
mi-	fe·ti	ja·sur	hen·nah;	va·cha·sar-	lev,	ve'·'a·me·rah	lo.
kuka on typerä		poiketkoon tänne		ja ilman	sydäntä oleville	sanoo	hän

kuka on typerä poiketkoon tänne ja ilman sydäntä oleville sanoo hän

17 מַיִם־ גְּנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלֶחֶם יִמְעָם׃ סְתָרִים׃

H4325	H1589	H4985	H3899	H5643	H5276
ma·jim-	ge·nu·vim	jim·ta·ku;	ve'·le·chem	se·ta·rim	jin·'am.
vesi	varastettu	on makeaa	ja leipä	salattu	on suloista

vesi varastettu on makeaa ja leipä salattu on suloista

18 וְלֹא־ יָדַע כִּי־ רְפָאִים שָׁם בְּעִמְקֵי שְׁאוֹל׃

H3808	H3045	H3588	H7496	H8033	H6012	H7585
ve'·lo-	ja·da'	ki-	re·fa·'im	sham;	be'·'im·kei	she·'ol
mutta ei	hän tiedä	että	haamut kuolleiden	ovat siellä /	syvyyksissä	sheolin / manalan

פ קְרֻאֵיהָ׃

H7121	Peh
ke·ru·'ei·ha.	
hänen vieraansa	

mutta ei hän tiedä että haamut kuolleiden ovat siellä / syvyyksissä sheolin / manalan hänen vieraansa

Sananlaskut 10 *(Proverbs 10)*

1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה׳ בֵּן פ חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּבֵן

H4912	H8010	Peh	H1121	H2450	H8055	H1	H1121
mish·lei,	She·lo·moh		ben	cha·chom	je·sam·mach-	'av;	u·ven
sananlaskut	Shalomon		pojasta	viisaasta	iloitsee	isä	mutta poika

אִמּוֹ׃ תּוּגַת כְּסִיל

H3684	H8424	H517
ke·sil,	tu·gat	im·mo.
tyhmä	on murhe	äidilleen

sananlaskut Shalomon Peh pojasta viisaasta iloitsee isä mutta poika tyhmä on murhe äidilleen

2 לֹא־יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רֶשַׁע וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת׃

H3808	H3276	H214	H7562	H6666	H5337	H4194
lo-	jo·'i·lu	otz·rot	re·sha';	u·tze·da·kah,	tatz·tzil	mi·ma·vet.
ei	hyödytä	aarteet	vääryyden	mutta vanhurskaus	vapauttaa	kuolemasta

ei hyödytä aarteet vääryyden mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta

3 לֹא־יַרְעִיב יְהוָה נֶפֶשׁ צַדִּיק וְהַוַּת

H3808	H7456	H3068	H5315	H6662	H1942
lo-	jar·'iv	JAH·WEH	ne·fesh	tzad·dik;	ve'·hav·vat
ei	anna kärsiä nälkää	JAHWEH HERRA	sielun	vanhurskaan	mutta vääryydellä saadut

רְשָׁעִים׃ יְהִדֹּף

H7563	H1920
re·sha·'im	jeh·dof.
väärintekijän	Hän heittää pois

ei anna kärsiä nälkää JAHWEH HERRA sielun vanhurskaan mutta vääryydellä saadut väärintekijän Hän heittää pois

4 רָאשׁ עֹשָׂה כַּף־רְמִיָּה וְיַד חֲרוּצִים תַּעֲשִׁיר׃

H7326	H6213	H3709	H7423	H3027	H2742	H6238
rash,	'o·seh	chaf-	re·mi·jah;	ve'·jad	cha·ru·tzim	ta·'a·shir.
köyhäksi	tekee	käsi	laiska	mutta käsi	ahkera	kasvattaa vaurautta

köyhäksi tekee käsi laiska mutta käsi ahkera kasvattaa vaurautta

5 בֵּן בַּקַּיִץ אֹגֵר בֵּן מַשְׂכִּיל נִרְדָּם בַּקָּצִיר׃ בֵּן
מֵבִישׁ׃

H103	H7019	H1121	H7919	H7290	H7105	H1121
'o·ger	bak·ka·jitz	ben	mas·kil;	nir·dam	bak·ka·tzir,	ben
kerää	kesällä	poika	älykäs	nukkuu	sadonkorjuun aikana	poika

H954
me·vish.
häpeällinen

kerää kesällä poika älykäs nukkuu sadonkorjuun aikana poika häpeällinen

6 יְכַסֶּה רְשָׁעִים וּפִי צַדִּיק לְרֹאשׁ בְּרָכוֹת
חָמָס׃

H1293	H7218	H6662	H6310	H7563	H3680
be'·ra·chot	le·rosh	tzad·dik;	u·fi	re·sha·'im,	je·chas·seh
siunaus	pään päällä on vanhurskaan		mutta suun	vääryydentekijöiden	peittää

H2555
cha·mas.
vääryys / väkivalta

siunaus pään päällä on vanhurskaan mutta suun vääryydentekijöiden peittää vääryys / väkivalta

7 זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב׃

H2143	H6662	H1293	H8034	H7563	H7537
ze·cher	tzad·dik	liv·ra·chah;	ve'·shem	re·sha·'im	jir·kav.
muisto	vanhurskaan on siunauksen lähde		mutta nimi	jumalattoman	mätänee

muisto vanhurskaan on siunauksen lähde mutta nimi jumalattoman mätänee

8 חֲכַם־לֵב יִקַּח מִצְוֹת וְאֱוִיל שִׂפְתַיִם יִלָּבֵט׃

H2450	H3820	H3947	H4687	H191	H8193	H3832
cha·cham-	lev	jik·kach	mitz·vot;	ve'·'e·vil	fa·ta·jim,	jil·la·vet.
viisas	sydän	ottaa vastaan	käskyt	mutta hullu	suustaan	ne heittää pois

viisas sydän ottaa vastaan käskyt mutta hullu suustaan ne heittää pois

9 דְּרָכָיו וּמְעַקֵּשׁ בֶּטַח יֵלֵךְ בַּתֹּם הוֹלֵךְ׃

H1870	H6140	H983	H1980	H8537	H1980
de·ra·chav,	u·me·'ak·kesh	be'·tach;	je·lech	bat·tom	ho·lech
	mutta joka vääristää	turvallisesti	vaeltaa	viattomuudessa	joka vaeltaa

יוָדֵֽעַ׃

H3045
jiv·va·de·a'.
tulee tunnetuksi

joka vaeltaa viattomuudessa vaeltaa turvallisesti mutta joka vääristää tiensä tulee tunnetuksi

10 קֹרֵץ עַיִן יִתֵּן עֶצֶב וְאֱוִיל שִׂפְתַיִם יִלָּבֵֽט׃

H7169	H5869	H5414	H6094	H191	H8193	H3832
ko·retz	'a·jin	jit·ten	'atz·tza·vet;	ve'·'e·vil	fa·ta·jim,	jil·la·vet.
joka iskee	silmää	aiheuttaa	murhetta	ja tyhmä	suustaan	kaatuu

joka iskee silmää aiheuttaa murhetta ja tyhmä suustaan kaatuu

11 מְקוֹר חַיִּים פִּי צַדִּיק וּפִי רְשָׁעִים יְכַסֶּה חָמָֽס׃

H4726	H2416	H6310	H6662	H6310	H7563	H3680
me·kor	chaj·jim	pi	tzad·dik;	u·fi	re·sha·'im,	je·chas·seh
lähde	elämän	on suu	vanhurskaan	mutta suun	jumalattoman	peittää

חָמָס׃

H2555
cha·mas.
väkivalta / vääryys (1776 Biblia)

lähde elämän on suu vanhurskaan mutta suun jumalattoman peittää väkivalta / vääryys (Biblia)

12 תְּכַסֶּה פְשָׁעִים כָּל־ וְעַל מְדָנִים תְּעוֹרֵר שִׂנְאָה אַהֲבָה׃

H8135	H5782	H4090	H5921	H3605	H6588	H3680
ne·'ah	te·'o·rer	me·da·nim;	ve'·'al	kol-	pe·sha·'im,	te·chas·seh
viha	herättää	riitoja	mutta	kaikki	synnit	pois pyyhkii

אַהֲבָה׃

H160
'a·ha·vah.
rakkaus

viha herättää riitoja mutta kaikki synnit pois pyyhkii rakkaus

13 בִּשְׂפָתֵי נָבוֹן חָכְמָה תִּמָּצֵא וְשֵׁבֶט לְגַו חֲסַר־

H8193	H995	H4672	H2451	H7626	H1460	H2638
be'·sif·tei	na·von	tim·ma·tze	choch·mah	ve'·she·vet,	le·gev	cha·sar-
huulilta	ymmärtäväisen	löytyy	viisaus	mutta kepillä	selkään	

לֵב׃

H3820
lev.
sydämettömälle

huulilta ymmärtäväisen löytyy viisaus mutta kepillä selkään sydämettömälle

14 חֲכָמִים יִצְּפְנוּ־ דָעַת וּפִי־ אֱוִיל מְחִתָּה קְרֹבָה׃

H2450	H6845	H1847	H6310	H191	H4288	H7138
cha·cha·mim	jitz·pe·nu-	da·'at;	u·fi-	'e·vil	me·chit·tah	ke·ro·vah.
viisaat	keräävät	tietämystä	mutta suu	tyhmän	tuhoa	on lähellä

viisaat keräävät tietämystä mutta suu tyhmän tuhoa on lähellä

15 הֹון עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ מְחִתַּת דַּלִּים

H1952	H6223	H7151	H5797	H4288	H1800
hon	'a·shir	kir·jat	uz·zo;	me·chit·tat	dal·lim
varallisuus	rikkaan	hänen kaupunkinsa	on vahva	kauhu on	köyhän

רֵישָׁם׃

H7389
rei·sham.
hänen köyhyytensä

varallisuus rikkaan hänen kaupunkinsa on vahva kauhu on köyhän hänen köyhyytensä

16 פֹּעֲלַת צַדִּיק לְחַיִּים תְּבוּאַת רָשָׁע לְחַטָּאת׃

H6468	H6662	H2416	H8393	H7563	H2403
pe·'ul·lat	tzad·dik	le·chaj·jim;	te·vu·'at	ra·sha'	le·chat·tat.
työ	vanhurskaan	tuottaa elämää	mutta tulot	jumalattoman	syntiä

työ vanhurskaan tuottaa elämää mutta tulot jumalattoman syntiä

17 אֹרַח לְחַיִּים שׁוֹמֵר מוּסָר וְעוֹזֵב תּוֹכַחַת

H734	H2416	H8104	H4148	H5800	H8433
'o·rach	le·chaj·jim	sho·mer	mu·sar;	ve'·'o·zev	to·cha·chat
polulla	elämän on se	joka ottaa huomioon	varoituksen	mutta joka hylkää	moitteet

מַתְעֶה׃

H8582
mat·'eh.
eksyy

polulla elämän on se joka ottaa huomioon varoituksen mutta joka hylkää moitteet eksyy

18 הֽוּא׃ דִּבָּה וּמוֹצִא שֶׁקֶר שִׂפְתֵי־ שִׂנְאָה מְכַסֶּה
H3680 me·chas·seh joka kätkee
H8135 ne·'ah vihansa
H8193 sif·tei- huulilla
H8267 sha·ker; petollisilla
H3318 u·mo·tzi ja levittää
H1681 dib·bah, pahaa puhetta
H1931 hu hän on

כְּסִיל׃
H3684 che·sil. tyhmä

joka kätkee vihansa huulilla petollisilla ja levittää pahaa puhetta hän on tyhmä

19 בְּרֹב דְּבָרִים לֹא יֶחְדַּל־ פָּשַׁע וְחֹשֵׂךְ שְׂפָתָיו
H7230 be'·ro runsaudessa
H1697 de·va·rim sanojen
H3808 lo ei
H2308 jech·dal- lopu
H6588 pa·sha'; synti
H2820 ve'·cho·sech mutta joka hillitsee
H8193 se·fa·tav huulensa

מַשְׂכִּיל׃
H7919 mas·kil. on älykäs

runsaudessa sanojen ei lopu synti mutta joka hillitsee huulensa on älykäs

20 כֶּסֶף נִבְחָר לְשׁוֹן צַדִּיק לֵב רְשָׁעִים כִּמְעָט׃
H3701 ke·sef hopeaa
H977 niv·chor valituinta
H3956 le·shon on kieli
H6662 tzad·dik; vanhurskaan
H3820 lev sydän
H7563 re·sha·'im jumalattoman
H4592 kim·'at. vähäarvoinen

hopeaa valituinta on kieli vanhurskaan sydän jumalattoman vähäarvoinen

21 שִׂפְתֵי צַדִּיק יִרְעוּ רַבִּים וֶאֱוִילִים לֵב בַּחֲסַר־
H8193 sif·tei huulet
H6662 tzad·dik vanhurskaan
H7462 jir·'u ruokkivat
H7227 rab·bim; monia
H191 ve'·'e·vi·lim, mutta tyhmät
H2638 ba·cha·sar- puutteessa
H3820 lev älyn

יָמוּתוּ׃
H4191 ja·mu·tu. kuolevat

huulet vanhurskaan ruokkivat monia mutta tyhmät puutteessa älyn kuolevat

22 בִּרְכַּת יְהוָה הִיא תַעֲשִׁיר וְלֹא־יוֹסִף עֶצֶב עִמָּהּ׃

H1293	H3068	H1931	H6238	H3808	H3254	H6089
bir·kat	JAH·WEH	hi	ta·'a·shir;	ve'·lo-	jo·sif	'e·tzev
siunaus	JAHWEH HERRAN	se	tekee rikkaaksi	eikä	Hän lisää	surua

H5973
'im·mah.
mukaan siihen

siunaus JAHWEH HERRAN se tekee rikkaaksi eikä Hän lisää surua mukaan siihen

23 לְאִישׁ וְחָכְמָה זִמָּה עֲשׂוֹת לִכְסִיל כִּשְׂחוֹק תְּבוּנָה׃

H7814	H3684	H6213	H2154	H2451	H376
kis·chok	lich·sil	a·sot	zim·mah;	ve'·cha·che·mah,	le·'ish
nauraa	tyhmä	tehdessään	ilkeyttä	mutta viisas	mies

H8394
te·vu·nah.
on älykäs

nauraa tyhmä tehdessään ilkeyttä mutta viisas mies on älykäs

24 מְגוֹרַת רָשָׁע הִיא תְבוֹאֶנּוּ וְתַאֲוַת צַדִּיקִים יִתֵּן׃

H4034	H7563	H1931	H935	H8378	H6662
me·go·rat	ra·sho'	hi	te·vo·'en·nu;	ve'·ta·'a·vat	tzad·di·kim
pelot	jumalattoman	ne	heitä kohtaa	mutta sydämen toiveet	vanhurskaalle

H5414
jit·ten.
annetaan

pelot jumalattoman ne heitä kohtaa mutta sydämen toiveet vanhurskaalle annetaan

25 כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק יְסוֹד׃

H5674	H5492	H369	H7563	H6662	H3247
ka·'a·vor	su·fah	ve'·'ein	ra·sha';	ve'·tzad·dik,	je·sod
niinkuin menee ohi	myrskytuuli	niin ei enää ole	jumalatonta	mutta vanhurskaan	perustus

עוֹלָם׃

H5769
o·lam.
on iankaikkinen

niinkuin menee ohi myrskytuuli niin ei enää ole jumalatonta mutta vanhurskaan perustus on iankaikkinen

26 הֲעָצֵל כֵּן לְעֵינָיִם וְכָעָשָׁן לַשִּׁנַּיִם כַּחֹמֶץ

H6102	H3651	H5869	H6227	H8127	H2558
he·'a·tzel,	ken	la·'ei·na·jim;	ve'·che·'a·shan	lash·shin·na·jim,	ka·cho·metz
laiska	niin on	silmille	ja savu	hampaille	kuin etikka

לְשֹׁלְחָיו׃

H7971
le·sho·le·chav.
lähettäjälleen

kuin etikka hampaille ja savu silmille niin on laiska lähettäjälleen

27 רְשָׁעִים וּשְׁנוֹת יָמִים תּוֹסִיף יְהוָה יִרְאַת

H7563	H8141	H3117	H3254	H3068	H3374
re·sha·'im	u·she·not	ja·mim;	to·sif	JAH·WEH	jir·'at
vääryydentekijöiden	mutta vuodet	päiviä	tuo lisää	JAHWEH HERRAN	pelko

תִּקְצֹרְנָה׃

H7114
tik·tzo·re·nah.
vähenevät

pelko JAHWEH HERRAN tuo lisää päiviä mutta vuodet vääryydentekijöiden vähenevät

28 תֹּאבֵד׃ רְשָׁעִים וְתִקְוַת שִׂמְחָה צַדִּיקִים תּוֹחֶלֶת

H6	H7563	H8615	H8057	H6662	H8431
to·ved.	re·sha·'im	ve'·tik·vat	sim·chah;	tzad·di·kim	to·che·let
katoaa	pahantekijöiden	mutta toivo	on ilo	vanhurskaiden	odotus

odotus vanhurskaiden on ilo mutta toivo pahantekijöiden katoaa

29 לְפֹעֲלֵי מְחִתָּה יְהוָה דֶּרֶךְ לַתֹּם מָעוֹז

H6466	H4288	H3068	H1870	H8537	H4581
le·fo·'a·lei	u·me·chit·tah,	JAH·WEH;	de·rech	lat·tom	ma·'oz
tekijöille	mutta tuho	JAHWEH HERRAN	on tie	oikeamielisten	turvapaikka

אָוֶן׃

H205
'a·ven.
pahuuden

turvapaikka oikeamielisten on tie JAHWEH HERRAN mutta tuho tekijöille pahuuden

30 צַדִּיק לְעוֹלָם בַּל־ יִמּוֹט וּרְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ־

H6662	H5769	H1077	H4131	H7563	H3808	H7931
tzad·dik	le·'o·lam	bal-	jim·mot;	u·re·sha·'im,	lo	jish·ke·nu-
vanhurskas	iankaikkisesti	ei	järky	mutta vääryydentekijät	eivät	saa asua

אָרֶץ׃

H776
'a·retz.
maan päällä

vanhurskas iankaikkisesti ei järky mutta vääryydentekijät eivät saa asua maan päällä

31 פִּי־ צַדִּיק יְנוּב חָכְמָה וּלְשׁוֹן תַּהְפֻּכוֹת

H6310	H6662	H5107	H2451	H3956	H8419
pi-	tzad·dik	ja·nuv	choch·mah	u·le·shon	tah·pu·chot,
suu	vanhurskaan	tuottaa hedelmää	viisauden	mutta kieli	ilkeämielinen

תִּכָּרֵת׃

H3772
tik·ka·ret.
hävitetään

suu vanhurskaan tuottaa hedelmää viisauden mutta kieli ilkeämielinen hävitetään

32 שִׂפְתֵי צַדִּיק יֵדְעוּן רָצוֹן וּפִי רְשָׁעִים

H8193	H6662	H3045	H7522	H6310	H7563
sif·tei	tzad·dik	je·de·'un	ra·tzon;	u·fi	re·sha·'im,
huulet	vanhurskaan	tietävät	mikä on sopivaa	mutta suu	vääryydentekijän

תַּהְפֻּכוֹת׃

H8419
tah·pu·chot.
on petollinen

huulet vanhurskaan tietävät mikä on sopivaa mutta suu vääryydentekijän on petollinen

Sananlaskut 11 ***(Proverbs 11)***

1 מֹאזְנֵי מִרְמָה תּוֹעֲבַת יְהוָה וְאֶבֶן שְׁלֵמָה
H3976 moz·nei vaaka
H4820 mir·mah väärä on
H8441 to·'a·vat kauhistus
H3068 JAH·WEH; JAHWEH HERRALLE
H68 ve'·'e·ven mutta
H8003 she·le·mah paino täysi

רְצוֹנוֹ׃
H7522 re·tzo·no. on Hänen ilonsa

vaaka väärä on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta paino täysi on Hänen ilonsa

2 בָּא־זָדוֹן וַיָּבֹא קָלָלוֹן וְאֶת־צְנוּעִים חָכְמָה׃
H935 ba- ylpeys
H2087 za·don tulee
H935 vai·ja·vo ja mukana tulee
H7036 ka·lon; häpeä
H854 ve'·'et ET
H6800 tze·nu·'im mutta nöyrillä
H2451 choch·mah on viisaus

ylpeys tulee ja mukana tulee häpeä ET mutta nöyrillä on viisaus

3 תֻּמַּת יְשָׁרִים תַּנְחֵם וְסֶלֶף בּוֹגְדִים (כ וְשַׁדָּם)
H8538 tum·mat rehellisyys
H3477 je·sha·rim oikeamielisiä
H5148 tan·chem; ohjaa
H5558 ve'·se·lef mutta petollisten
H898 bog·dim vääryys
ve'·shad·dam ch

(ק יְשָׁדֵם׃)
H7703 je·shad·dem. tuhoaa heidät
q

“ rehellisyys oikeamielisiä ohjaa mutta petollisten vääryys tuhoaa heidät ”

4 לֹא־יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה וּצְדָקָה תַּצִּיל
H3808 lo- ei
H3276 jo·'il hyödytä
H1952 hon rikkaus
H3117 be'·jom päivänä
H5678 'ev·rah; vihan
H6666 u·tze·da·kah, mutta vanhurskaus
H5337 tatz·tzil vapauttaa

מִמָּוֶת׃
H4194 mi·ma·vet. kuolemasta

ei hyödytä rikkaus päivänä vihan mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta

5 יִפֹּ֥ל וּ֝בְרִשְׁעָתֹ֗ו דַּרְכֹּ֥ו תְּיַשֵּׁ֑ר תָּמִ֥ים צִדְקָֽת׃

H6666	H8549	H3474	H1870	H7564	H5307
tzid·kat	ta·mim	te·jash·sher	dar·ko;	u·ve·rish·'a·to,	jip·pol
vanhurskaus	täydellinen	ohjaa suoraan	tietä	mutta pahuus	kaataa

רָשָֽׁע׃

H7563
ra·sha'.
vääryydentekijän

vanhurskaus täydellinen ohjaa suoraan tietä mutta pahuus kaataa vääryydentekijän

6 יִלָּכְדוּ֥ בֹגְדִ֑ים וּ֝בְהַוַּ֗ות תִּצְּיֻ֥ם יְשָׁרִֽים׃ צִדְקָֽת

H6666	H3477	H5337	H1942	H898	H3920
tzid·kat	je·sha·rim	tatz·tzi·lem;	u·ve·hav·vat,	bo·ge·dim	jil·la·che·du.
vanhurskaus	oikeamieliset	pelastaa	mutta tuho	petollisesti toimivan	vangitsee

vanhurskaus oikeamieliset pelastaa mutta tuho petollisesti toimivan vangitsee

7 אוֹנִ֥ים וְתוֹחֶ֗לֶת תִּקְוָ֥ה תֹאבֵ֑ד רָשָׁ֥ע אָ֝דָ֗ם בְּמָֽות׃

H4194	H120	H7563	H6	H8615	H8431	H205
be'·mot	'a·dam	ra·sho'	to·vad	tik·vah;	ve'·to·che·let	o·nim
kuolemassa	ihmisen	pahan	katoaa	toivo	ja odotus	väärintekijän

אָבָֽדָה׃

H6
'a·va·dah.
katoaa

kuolemassa ihmisen pahan katoaa toivo ja odotus väärintekijän katoaa

8 תַּחְתָּיו׃ רָשָׁ֥ע וַיָּבֹ֑א נֶ֝חֱלָ֗ץ מִצָּרָ֥ה צַדִּֽיק׃

H6662	H6869	H2502	H935	H7563	H8478
tzad·dik	mitz·tza·rah	ne·che·latz;	vai·ja·vo	ra·sha'	tach·tav.
vanhurskas	hädästä	pelastuu	ja tulee	vääryydentekijä	hänen tilalleen

vanhurskas hädästä pelastuu ja tulee vääryydentekijä hänen tilalleen

9 יֶחֱלֻ֥צוּ צַדִּיקִ֑ים וּ֝בְדַ֗עַת רֵעֵ֥הוּ יִשְׁחָ֥ת חָנֵ֑ף בְּפֶֽה׃

H6310	H2611	H7843	H7453	H1847	H6662	H2502
be'·peh,	cha·nef	jash·chit	re·'e·hu;	u·ve·da·'at,	tzad·di·kim	je·cha·le·tzu.
suullaan	tekopyhä	tuhoaa	läheisensä	mutta ymmärrys	vanhurskaat	pelastaa

suullaan tekopyhä tuhoaa läheisensä mutta ymmärrys vanhurskaat pelastaa

10 בְּטוּב צַדִּיקִים תִּעָלֵץ קִרְיָה וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים
H2898 be'·tuv menestyksestä
H6662 tzad·di·kim vanhurskaiden
H5970 ta·'a·lotz riemuitsee
H7151 kir·jah; kaupunki
H6 u·va·'a·vod ja häviämisestä
H7563 re·sha·'im vääryydentekijöiden

רִנָּה׃
H7440 rin·nah. huutaa ilosta

menestyksestä vanhurskaiden riemuitsee kaupunki ja häviämisestä vääryydentekijöiden huutaa ilosta

11 בִּבְרַכַּת יְשָׁרִים תָּרוּם קָרֶת וּבְפִי רְשָׁעִים
H1293 be'·vir·kat siunauksesta
H3477 je·sha·rim oikeamielisten
H7311 ta·rum kohoaa
H7176 ka·ret; kaupunki
H6310 u·ve·fi mutta suu
H7563 re·sha·'im, vääryydentekijöiden

תֵּהָרֵס׃
H2040 te·ha·res. sen hajottaa

siunauksesta oikeamielisten kohoaa kaupunki mutta suu vääryydentekijöiden sen hajottaa

12 בָּז־ לְרֵעֵהוּ חֲסַר־ לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת
H936 boz- halveksii
H7453 le·re·'e·hu läheistään
H2638 cha·sar- ymmärtämätön
H3820 lev; sydämeltään
H376 ve'·'ish mutta mies
H8394 te·vu·not ymmärtäväinen

יַחֲרִישׁ׃
H2790 ja·cha·rish. pysyy hiljaa

halveksii läheistään ymmärtämätön sydämeltään mutta mies ymmärtäväinen pysyy hiljaa

13 מְכַסֶּה רוּחַ וְנֶאֱמַן־ סוֹד מְגַלֶּה־ רָכִיל הוֹלֵךְ
H1980 ho·lech joka kulkee
H7400 ra·chil panettelijana
H1540 me·gal·leh- paljastaa
H5475 sod; salaisuudet
H539 ve'·ne·'e·man- mutta uskollinen
H7307 ru·ach, henki
H3680 me·chas·seh pitää salassa

דָּבָר׃

H1697
da·var.
asian

joka kulkee panettelijana paljastaa salaisuudet mutta uskollinen henki pitää salassa asian

14 בְּאֵין תַּחְבֻּלוֹת יִפֹּל־ עָם וּתְשׁוּעָה בְּרֹב

H369	H8458	H5307	H5971	H8668	H7230
be'·'ein	tach·bu·lot	jip·pol-	'am;	u·te·shu·'ah,	be'·ro
missä ei mitään	neuvoa ole	sortuu	kansa	mutta pelastaa sen	runsaus

יוֹעֵץ׃

H3289
jo·'etz.
neuvonantajien

missä ei mitään neuvoa ole sortuu kansa mutta pelastaa sen runsaus neuvonantajien

15 רַע־ כִּי־ יָרוֹעַ עָרַב זָר וְשֹׂנֵא תֹקְעִים בּוֹטֵחַ׃

H7451	H7489	H3588	H6148	H2114	H8130	H8628	H982
ra'-	je·ro·a'	ki-	'a·rav	zar;	ve'·so·ne	to·ke·'im	bo·te·ach.
pahoin	käy sen	joka	takaa	vierasta	mutta joka vihaa	lyöntiä käden	on luotettava

pahoin käy sen joka takaa vierasta mutta joka vihaa lyöntiä käden on luotettava

16 אֵשֶׁת־ חֵן תִּתְמָךְ כָּבוֹד וְעָרִיצִים יִתְמְכוּ־

H802	H2580	H8551	H3519	H6184	H8551
'e·shet-	chen	tit·moch	ka·vod;	ve'·'a·ri·tzim,	jit·me·chu-
nainen	armollinen	säilyttää	kunnian	ja voimakkaat	säilyttävät

עֹשֶׁר׃

H6239
'o·sher.
rikkaudet

nainen armollinen säilyttää kunnian ja voimakkaat säilyttävät rikkaudet

17 גֹּמֵל נַפְשׁוֹ אִישׁ חָסֶד וְעֹכֵר שְׁאֵרוֹ אַכְזָרִי׃

H1580	H5315	H376	H2617	H5916	H7607	H394
go·mel	naf·sho	'ish	cha·sed;	ve'·'o·cher	e·ro,	'ach·za·ri.
jakaa runsaasti	sielu	miehen	kunniallisen	mutta ahdistaa	läheistään	julmat

jakaa runsaasti sielu miehen kunniallisen mutta ahdistaa läheistään julmat

18 רָשָׁע עֹשֶׂה פְּעֻלַּת־ שָׁקֶר וְזֹרֵעַ צְדָקָה

H7563 H6213 H6468 H8267 H2232 H6666
ra·sha', 'o·seh fe·'ul·lat- sha·ker; ve'·zo·re·a' tze·da·kah,
paha tekee työtä vääryyden mutta joka kylvää vanhurskautta

אֱמֶת׃ שָׂכָר

H7938 H571
se·cher 'e·met.
sen palkka on totuus

paha tekee työtä vääryyden mutta joka kylvää vanhurskautta sen palkka on totuus

19 כֵּן־ צְדָקָה לְחַיִּים וּמְרַדֵּף רָעָה לְמוֹתוֹ׃

H3651 H6666 H2416 H7291 H7451 H4194
ken- tze·da·kah le·chaj·jim; u·me·rad·def ra·'ah le·mo·to.
siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

20 תּוֹעֲבַת יְהוָה עִקְּשֵׁי־ לֵב

H8441 H3068 H6141 H3820
to·'a·vat JAH·WEH 'ik·ke·shei- lev;
kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän

וּרְצוֹנוֹ דֶּרֶךְ׃ תְּמִימֵי

H7522 H8549 H1870
u·re·tzo·no, te·mi·mei da·rech.
mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

21 יָד לְיָד לֹא־ יִנָּקֶה רָע וְזֶרַע צַדִּיקִים

H3027 H3027 H3808 H5352 H7451 H2233 H6662
jad le·jod lo- jin·na·keh ra'; ve'·ze·ra' tzad·di·kim
käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden

נִמְלָט׃

H4422
nim·lat.
pelastuu

käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden pelastuu

22 נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם׃

H5141	H2091	H639	H2386	H802	H3303	H5493	H2940
ne·zem	za·ho	be'·'af	cha·zir;	'ish·shah	ja·fah,	ve'·sa·rat	ta·'am.
nenärengas	kultainen	kärsässä	sian	on nainen	kaunis	vailla	älyä

nenärengas kultainen kärsässä sian on nainen kaunis vailla älyä

23 תַּאֲוַת צַדִּיקִים אַךְ־ טוֹב תִּקְוַת רְשָׁעִים

H8378	H6662	H389	H2896	H8615	H7563
ta·'a·vat	tzad·di·kim	'ach-	tov;	tik·vat	re·sha·'im
sydämen kaipuu	vanhurskaiden	on ainoastaan	hyvä	odotus	vääryydentekijäin

עֶבְרָה׃

H5678
'ev·rah.
on viha

sydämen kaipuu vanhurskaiden on ainoastaan hyvä odotus vääryydentekijäin on viha

24 יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסָף עוֹד וְחוֹשֵׂךְ מִישֹׁר

H3426	H6340	H3254	H5750	H2820	H3476
jesh	me·faz·zer	ve'·no·saf	od;	ve'·cho·sech	mi·jo·sher,
on	jotka jakavat anteliaasti	mutta saavat lisää	yhä	ja jotka säästävät	yli soveliaisuuden

לְמַחְסוֹר׃ אַךְ־

H389	H4270
'ach-	le·mach·sor.
kuitenkin	köyhtyvät

on jotka jakavat anteliaasti mutta saavat lisää yhä ja jotka säästävät yli soveliaisuuden kuitenkin köyhtyvät

25 הוּא גַּם־ מַרְוֶה נֶפֶשׁ־ בְּרָכָה תְדֻשָּׁן

H5315	H1293	H1878	H7301	H1571	H1931
ne·fesh-	be'·ra·chah	te·dush·shan;	u·mar·veh,	gam-	hu
sielu	siunauksessa	vaurastuu	ja joka kastelee runsaasti	myös	itse

יוֹרֶא׃

H3384
jo·re.
saa kastelun

sielu siunauksessa vaurastuu ja joka kastelee runsaasti myös itse saa kastelun

26 מְנֵיעַ בָּר יִקְּבֻהוּ לְאֹום וּבְרָכָה לְרֹאשׁ

H4513	H1250	H5344	H3816	H1293	H7218
mo·ne·a'	bar	jik·ke·vu·hu	le·'om;	u·ve·ra·chah,	le·rosh
joka pidättää viljan		sitä herjaa	kansa	mutta on siunaus sen	pään päällä

מַשְׁבִּיר׃

H7666
mash·bir.
joka myy viljaa

joka pidättää viljan sitä herjaa kansa mutta on siunaus sen pään päällä joka myy viljaa

27 שֹׁחֵר טוֹב יְבַקֵּשׁ רָצוֹן וְדֹרֵשׁ רָעָה תְּבוֹאֶנּוּ׃

H7836	H2896	H1245	H7522	H1875	H7451	H935
sho·cher	tov	je·vak·kesh	ra·tzon;	ve'·do·resh	ra·'ah	te·vo·'en·nu.
joka etsii	hyvää	hankkii	suosiota	mutta joka etsii	pahaa	se häntä kohtaa

joka etsii hyvää hankkii suosiota mutta joka etsii pahaa se häntä kohtaa

28 בֹּוטֵחַ בְּעָשְׁרוֹ הוּא יִפֹּל וְכֶעָלֶה יִפְרָחוּ׃ צַדִּיקִים

H982	H6239	H1931	H5307	H5929	H6662
bo·te·ach	be'·'a·she·ro	hu	jip·pol;	ve'·che·'a·leh,	tzad·di·kim
joka luottaa	rikkauteen	hän	kaatuu	mutta kuin lehvistö	vanhurskaat

יִפְרָחוּ׃

H6524
jif·ra·chu.
kukoistavat

joka luottaa rikkauteen hän kaatuu mutta kuin lehvistö vanhurskaat kukoistavat

29 עוֹכֵר בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ וְעֶבֶד אֱוִיל לַחֲכַם־לֵב׃

H5916	H1004	H5157	H7307	H5650	H191	H2450
o·cher	be'i·to	jin·chal-	ru·ach;	ve'·'e·ved	'e·vil,	la·cha·cham-
joka ahdistaa	taloa omaansa	perii	tuulta	ja palvelija	tyhmä	on viisaan

לֵב׃

H3820
lev.
sydämen

joka ahdistaa taloa omaansa perii tuulta ja palvelija tyhmä on viisaan sydämen

30 פְּרִי־ צַדִּיק עֵץ חַיִּים וְלֹקֵחַ נְפָשׁוֹת חָכָם׃

H6529	H6662	H6086	H2416	H3947	H5315	H2450
pe·ri-	tzad·dik	'etz	chaj·jim;	ve'·lo·ke·ach	ne·fa·sot	cha·cham.
hedelmä	vanhurskaan	on puu	elämän	ja voittaa	sieluja	viisas

hedelmä vanhurskaan on puu elämän ja voittaa sieluja viisas

31 הֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ יִשָּׁלֵם אַף כִּי־ רָשָׁע וְחוֹטֵא׃

H2005	H6662	H776	H7999	H637	H3588	H7563
hen	tzad·dik	ba·'a·retz	je·shul·lam;	'af,	ki-	ra·sha'
katso	vanhurskas	päällä maan	saa palkkansa	paljoa enemmän	sitten	vääryydentekijä

H2398
ve'·cho·te.
ja synnintekijä

katso vanhurskas päällä maan saa palkkansa paljoa enemmän sitten vääryydentekijä ja synnintekijä

Sananlaskut 12 *(Proverbs 12)*

1 אֹהֵב מוּסָר אֹהֵב דַּעַת וְשֹׂנֵא בְעַר׃ תּוֹכַחַת

H157	H4148	H157	H1847	H8130	H8433	H1197
'o·hev	mu·sor	'o·hev	da·'at;	ve'·so·ne	to·cha·chat	ba·'ar.
joka rakastaa	opetusta	rakastaa	tietämystä	ja joka vihaa	nuhdetta	on älyä vailla

joka rakastaa opetusta rakastaa tietämystä ja joka vihaa nuhdetta on älyä vailla

2 טוֹב יָפִיק רָצוֹן מֵיהוָה וְאִישׁ מְזִמּוֹת

H2896	H6329	H7522	H3069	H376	H4209
tov,	ja·fik	ra·tzon	JAH·WEH;	ve'·'ish	me·zim·mot
hyvä	saa	mielisuosion	JAHWEH HERRAN	mutta ihmisen	pahoja juonivan

יַרְשִׁיעַ׃

H7561
jar·shi·a'.
Hän tuomitsee

hyvä saa mielisuosion JAHWEH HERRAN mutta ihmisen pahoja juonivan Hän tuomitsee

3 לֹא־ יִכּוֹן אָדָם בְּרֶשַׁע וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים בַּל־ יִמּוֹט׃

H3808	H3559	H120	H7562	H8328	H6662	H1077	H4131
lo-	jik·kon	'a·dam	be'·re·sha';	ve'·sho·resh	tzad·di·kim,	bal-	jim·mot.
ei	vahvistu	ihminen	vääryydellä	mutta juuri	vanhurskaiden	ei	horju

ei vahvistu ihminen vääryydellä mutta juuri vanhurskaiden ei horju

4 אֵשֶׁת־ חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ וּכְרָקָב בְּעַצְמוֹתָיו מְבִישָׁה׃

H802	H2428	H5850	H1167	H7538	H6106
'e·shet-	cha·jil	'a·te·ret	ba'·lah;	u·che·ra·kav	be'·'atz·mo·tav
vaimo	hyveellinen	on seppele	aviomiehensä	mutta kuin mätä	luissa

מְבִישָׁה׃

H954
me·vi·shah.
häpeää tuottava

vaimo hyveellinen on seppele aviomiehensä mutta kuin mätä luissa häpeää tuottava

5 רְשָׁעִים תַּחְבֻּלוֹת מִשְׁפָּט צַדִּיקִים מַחְשְׁבוֹת

H4284	H6662	H4941	H8458	H7563
mach·she·vot	tzad·di·kim	mish·pat;	tach·bu·lot	re·sha·'im
aikomukset	vanhurskaiden	ovat oikeita	neuvot	vääryydentekijöiden

מִרְמָה׃

H4820
mir·mah.
ovat petosta

aikomukset vanhurskaiden ovat oikeita neuvot vääryydentekijöiden ovat petosta

6 דִּבְרֵי רְשָׁעִים אֶרֶב־ דָּם וּפִי יְשָׁרִים יַצִּילֵם׃

H1697	H7563	H693	H1818	H6310	H3477	H5337
div·rei	re·sha·'im	'e·rov-	dam;	u·fi	je·sha·rim,	jatz·tzi·lem.
sanat	vääryydentekijän	väijyvät	verta	mutta suu	oikeamielisen	pelastaa

sanat vääryydentekijän väijyvät verta mutta suu oikeamielisen pelastaa

7 הָפוֹךְ רְשָׁעִים וְאֵינָם וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֹד׃

H2015	H7563	H369	H1004	H6662	H5975
ha·foch	re·sha·'im	ve·'ei·nam;	u·veit	tzad·di·kim	ja·'a·mod.
kukistuvat	vääryydentekijät	eikä heitä ole	mutta huone	vanhurskaan	pysyy pystyssä

kukistuvat vääryydentekijät eikä heitä ole mutta huone vanhurskaan pysyy pystyssä

8 לְפִי־ שִׂכְלוֹ יְהֻלַּל־ אִישׁ וְנַעֲוֵה־ לֵב יִהְיֶה

H6310	H7922	H1984	H376	H5753	H3820	H1961
le·fi·si-	che·lov	je·hul·lal-	'ish;	ve'·na·'a·veh-	lev,	jih·jeh
suusta	ymmärtävästä	saa kiitosta	mies	mutta turmeltunut	sydämeltään	on

לָבוּז׃

H937
la·vuz.
halveksittu

suusta ymmärtävästä saa kiitosta mies mutta turmeltunut sydämeltään on halveksittu

9 טוֹב נִקְלֶה וְעֶבֶד לוֹ מִמְּתַכַּבֵּד וַחֲסַר־

H2896	H7034	H5650	H0	H3513	H2638
tov	nik·leh	ve'·'e·ved	lo;	mi·me·tak·kab·bed,	va·cha·sar-
parempi on	olla halpa-arvoinen	palvelija	eikä	kuin rikasta teeskentelevä	puutteessa

לָחֶם׃

H3899
la·chem.
leivän

parempi on olla halpa-arvoinen palvelija eikä kuin rikasta teeskentelevä puutteessa leivän

10 יוֹדֵעַ צַדִּיק נֶפֶשׁ בְּהֶמְתּוֹ וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים

H3045	H6662	H5315	H929	H7356	H7563
jo·de·a'	tzad·dik	ne·fesh	be'·hem·to;	ve'·ra·cha·mei	re·sha·'im,
tuntee	vanhurskas	eläimet	karjansa	mutta myötätunto	vääryydentekijän

אַכְזָרִי׃

H394
'ach·za·ri.
on julmaa

tuntee vanhurskas eläimet karjansa mutta myötätunto vääryydentekijän on julmaa

11 עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵיקִים

H5647	H127	H7646	H3899	H7291	H7386
'o·ved	ad·ma·to	jis·ba'-	la·chem;	u·me·rad·def	rei·kim
viljelevä	maata	saa kylläkseen	leipää	mutta tavoittelevalta	turhuutta

לֵב׃ חֲסַר־

H2638	H3820
cha·sar-	lev.
puuttuu	ymmärrys

viljelevä maata saa kylläkseen leipää mutta tavoittelevalta turhuutta puuttuu ymmärrys

12 חָמַד רָשָׁע מְצוֹד רָעִים וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים

H2530	H7563	H4685	H7451	H8328	H6662
cha·mad	ra·sho'	me·tzod	ra·'im;	ve'·sho·resh	tzad·di·kim
haluavat	vääryydentekijät	saalista	pahojen	mutta juuri perustan	vanhurskaan

יִתֵּן׃

H5414
jit·ten.
antaa

haluavat vääryydentekijät saalista pahojen mutta juuri perustan vanhurskaan antaa

13 בְּפֶשַׁע שְׂפָתַיִם מוֹקֵשׁ רָע וַיֵּצֵא מִצָּרָה

H6588	H8193	H4170	H7451	H3318	H6869
be'·fe·sha'	fa·ta·jim	mo·kesh	ra';	vai·je·tze	mitz·tza·rah
synti	huulten	on ansa	paha	mutta pääsee ulos	hädästä

צַדִּיק׃

H6662
tzad·dik.
vanhurskas

synti huulten on ansa paha mutta pääsee ulos hädästä vanhurskas

14 מִפְּרִי פִי־ אִישׁ יִשְׂבַּע־ טוֹב וּגְמוּל יְדֵי־ אָדָם

H6529	H6310	H376	H7646	H2896	H1576	H3027	H120
mip·pe·ri	fi-	'ish	jis·ba'-	tov;	u·ge·mul	je·dei-	'a·dam,
hedelmistä	suunsa	ihminen	saa tyydytyksen	hyvän	ja palkka	käsien	ihmisen

(ja·shuv) (ch כ) (H7725 יָשִׁיב) (q ק) (H0 לוֹ׃)

ja·shuv
ch
H7725
ja·shiv
palaa takaisin
q
H0
lo.
hänelle

hedelmistä suunsa ihminen saa tyydytyksen hyvän ja palkka käsien ihmisen palaa takaisin hänelle

15 דֶּרֶךְ אֱוִיל יָשָׁר בְּעֵינָיו וְשֹׁמֵעַ לְעֵצָה חָכָם׃

H1870	H191	H3477	H5869	H8085	H6098	H2450
de·rech	'e·vil	ja·shar	be'·'ei·nav;	ve'·sho·me·a'	le·'e·tzah	cha·cham.
tie	tyhmän	on oikea	hänen silmissään	mutta joka kuuntelee	neuvon	on viisas

tie tyhmän on oikea hänen silmissään mutta joka kuuntelee neuvon on viisas

16 אֱוִיל יוֹדֵעַ בַּיּוֹם כַּעְסוֹ וְכֹסֶה קָלָלוֹן עָרוּם׃

H191	H3117	H3045	H3708	H3680	H7036	H6175
'e·vil,	bai·jom	jiv·va·da'	ka'·so;	ve'·cho·seh	ka·lon	'a·rum.
tyhmän	päivässä	on tiedossa	viha	ja kätkee	häpeänsä	viekas

tyhmän päivässä on tiedossa viha ja kätkee häpeänsä viekas

17 יַגִּיד אֱמוּנָה יָפִיחַ וְעֵד צַדִּיק שְׁקָרִים

H6315	H530	H5046	H6664	H5707	H8267
ja·fi·ach	'e·mu·nah	jag·gid	tze·dek;	ve'·'ed	she·ka·rim
tuo esiin	totuuden	tehden tunnetuksi	vanhurskas	mutta todistaja	valheellinen

מִרְמָה׃

H4820
mir·mah.
petosta

tuo esiin totuuden tehden tunnetuksi vanhurskas mutta todistaja valheellinen petosta

18 יֵ֭שׁ בֹּוטֶה חֲרָ֣ב כְּמַדְקְרוֹ֑ת וּלְשׁ֥וֹן חֲכָמִ֝֗ים מַרְפֵֽא׃

H3426	H981	H4094	H2719	H3956	H2450
jesh	bo·teh	ke·mad·ke·rot	cha·rev;	u·le·shon	cha·cha·mim
on	puheet ajattelemattoman	kuin pistot	miekan	vaan kieli	viisaan

H4832
mar·pe.
on parantava

on puheet ajattelemattoman kuin pistot miekan vaan kieli viisaan on parantava

19 שְׂפַת־ אֱמֶת תִּכּ֥וֹן לָ֑עַד וְעַד־ אֲרֻגִּ֥יעָה לְשׁ֥וֹן שָֽׁקֶר׃

H8193	H571	H3559	H5703	H5704	H7281	H3956
se·fat-	'e·met	tik·kon	la·'ad;	ve'·'ad-	'ar·gi·'ah,	le·shon
suu	totuuden	pysyy vahvana	iankaikkisesti	mutta vain	hetken	kieli

H8267
sha·ker.
valheellinen

suu totuuden pysyy vahvana iankaikkisesti mutta vain hetken kieli valheellinen

20 מִרְמָה בְּלֶב־ חֹרְשֵׁי רָ֑ע וְלִיֹּעֲצֵי שָׁלוֹם שִׂמְחָֽה׃

H4820	H3820	H2790	H7451	H3289	H7965	H8057
mir·mah	be'·lev-	cho·re·shei	ra';	u·le·jo·'a·tzei	sha·lom	sim·chah.
petosta	sydämessään	suunnittelee	paha	mutta neuvojilla	rauhaan	on ilo

petosta sydämessään suunnittelee paha mutta neuvojilla rauhaan on ilo

21 לֹא־ יְאֻנֶּה לַצַּדִּיק כָּל־ אָ֭וֶן וּרְשָׁעִ֑ים מָלְא֥וּ רָֽע׃

H3808	H579	H6662	H3605	H205	H7563	H4390	H7451
lo-	je·'un·neh	latz·tzad·dik	kol-	'a·ven;	u·re·sha·'im,	mal·'u	ra'.
ei	kohtaa	vanhurskasta	mikään	turmio	mutta vääryydentekijät ovat	täynnä	pahuutta

ei kohtaa vanhurskasta mikään turmio mutta vääryydentekijät ovat täynnä pahuutta

22 תּוֹעֲבַ֥ת יְהוָ֑ה שִׂפְתֵי־ שָׁ֝קֶר וְעֹשֵׂ֗י

H8441	H3068	H8193	H8267	H6213
to·'a·vat	JAH·WEH	sif·tei-	sha·ker;	ve'·'o·sei
kauhistus ovat	JAHWEH HERRALLE	huulet	valheelliset	mutta jotka tekevät

רְצוֹנָֽוֹ׃ אֱמוּנָֽה

H530	H7522
'e·mu·nah	re·tzo·no.
totuuden	ovat Hänen mielihyvä

kauhistus ovat JAHWEH HERRALLE huulet valheelliset mutta jotka tekevät totuuden ovat Hänen mielihyvä

23 אִוֶּלֶת׃ יִקְרָא כְּסִילִים וְלֵב דֵּעַת כֹּסֶה עָרוּם אָדָם

H120	H6175	H3680	H1847	H3820	H3684	H7121	H200
'a·dam	'a·rum	ko·seh	da·'at;	ve'·lev	ke·si·lim,	jik·ra	'iv·ve·let.
mies	viekas	kätkee	tietonsa	ja sydän	tyhmien	huutaa julki	hulluutensa

mies viekas kätkee tietonsa ja sydän tyhmien huutaa julki hulluutensa

24 לָמַס׃ תִּהְיֶה וְרִמִּיָּה תִּמְשֹׁל חָרוּצִים יַד־

H3027	H2742	H4910	H7423	H1961	H4522
jad-	cha·ru·tzim	tim·shol;	u·re·mi·jah,	tih·jeh	la·mas.
käsi	ahkeran	hallitsee	mutta laiska	joutuu	työveron alaiseksi

käsi ahkeran hallitsee mutta laiska joutuu työveron alaiseksi

25 דְּאָגָה יַשְׁחֶנָּה אִישׁ בְּלֶב־ וְדָבָר טוֹב

H1674	H3820	H376	H7812	H1697	H2896
de·'a·gah	ve'·lev-	'ish	jash·chen·nah;	ve'·da·var	tov
ahdistus / huoli	sydämen	miehen	painaa kumaraan	mutta sana	hyvä

יְשַׂמְּחֶנָּה׃

H8055
je·sam·me·chen·nah.
tekee iloiseksi

ahdistus / huoli sydämen miehen painaa kumaraan mutta sana hyvä tekee iloiseksi

26 תִּתְעֵם׃ רְשָׁעִים וְדֶרֶךְ צַדִּיק מֵרֵעֵהוּ יָתֶר

H8446	H7453	H6662	H1870	H7563	H8582
ja·ter	me·re·'e·hu	tzad·dik;	ve'·de·rech	re·sha·'im	tat·'em.
opastaa	ystäväänsä	vanhurskas	mutta tie	vääryydentekijän	vie harhaan

opastaa ystäväänsä vanhurskas mutta tie vääryydentekijän vie harhaan

27 יָקָר אָדָם וְהוֹן־ צֵידוֹ רְמִיָּה יַחֲרֹף לֹא־ חָרוּץ׃

H3368	H120	H1952	H6718	H7423	H2760	H3808
ja·kar	'a·dam	ve'·hon-	tzei·do;	re·mi·jah	ja·cha·roch	lo-
kallisarvoinen	miehen	mutta omaisuus	riistaa	laiska	saa pyydystettyä	ei

H2742
cha·rutz.
on ahkeruus

ei saa pyydystettyä laiska riistaa mutta omaisuus miehen kallisarvoinen on ahkeruus

28 בְּאֹרַח־ צְדָקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ נְתִיבָה אַל־ מָוֶת׃

H4194	H408	H5410	H1870	H2416	H6666	H734
ma·vet.	'al-	ne·ti·vah	ve'·de·rech	chaj·jim;	tze·da·kah	be'·'o·rach-
kuolemaa	ei ole	varrella	ja sen tien	on elämä	vanhurskauden	tiellä

tiellä vanhurskauden on elämä ja sen tien varrella ei ole kuolemaa

Sananlaskut 13 ***(Proverbs 13)***

1 בֵּן חָכָם מוּסַר אָב וְלֵץ לֹא־שָׁמַע גְּעָרָה׃

H1121	H2450	H4148	H1	H3887	H3808	H8085	H1606
ben	cha·chom	mu·sar	'av;	ve'·letz,	lo-	sha·ma'	ge·'a·rah.
poika	viisas	kuuntelee opetusta	isänsä	mutta pilkkaaja	ei	kuuntele	nuhteita

poika viisas kuuntelee opetusta isänsä mutta pilkkaaja ei kuuntele nuhteita

2 מִפְּרִי־פִי אִישׁ יֹאכַל טוֹב וְנֶפֶשׁ בֹּגְדִים חָמָס׃

H6529	H6310	H376	H398	H2896	H5315	H898	H2555
mip·pe·ri	fi-	'ish	jo·chal	tov;	ve'·ne·fesh	bo·ge·dim	cha·mas.
hedelmää	suunsa	ihminen	syö	hyvää	mutta sielu	petollisten	väkivaltaa

hedelmää suunsa ihminen syö hyvää mutta sielu petollisten väkivaltaa

3 נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֹּשֵׂק שְׂפָתָיו מְחִתָּה־לוֹ׃

H5341	H6310	H8104	H5315	H6589	H8193	H4288
no·tzer	piv	sho·mer	naf·sho;	po·sek	fa·tav,	me·chit·tah-
joka vartioi	suutaan	vahtii	sieluaan	joka avaa levälleen	huulensa	saa tuhon

H0
lo.
hän

joka vartioi suutaan vahtii sieluaan joka avaa levälleen huulensa saa tuhon hän

4 חָרֻצִים וְנֶפֶשׁ עָצֵל נַפְשׁוֹ וְאַיִן מִתְאַוֶּה׃

H183	H369	H5315	H6102	H5315	H2742
mit·'av·vah	va·'a·jin	naf·sho	'a·tzel;	ve'·ne·fesh	cha·ru·tzim
haluaa	saamatta mitään	sielu	laiskan	mutta sielu	ahkeran

H1878
te·dush·shan.
saa yltäkylläisesti

haluaa saamatta mitään sielu laiskan mutta sielu ahkeran saa yltäkylläisesti

5 דְּבַר־שֶׁקֶר יִשְׂנָא צַדִּיק וְרָשָׁע יַבְאִישׁ׃

H1697	H8267	H8130	H6662	H7563	H887
de·va·ro·she-	ker	jis·na	tzad·dik;	ve'·ra·sha',	jav·'ish
sanaa	valheellista	vihaa	vanhurskas	mutta vääryydentekijälle	se on vastenmielistä

וְיַחְפִּיר׃

H2659
ve'·jach·pir.
ja hän joutuu häpeään

sanaa valheellista vihaa vanhurskas mutta vääryydentekijälle se on vastenmielistä ja hän joutuu häpeään

6 צֶדֶק תִּצֹּר תָּם־ דֶּרֶךְ וְרִשְׁעָה תְסַלֶּף חַטָּאת׃

H6666	H5341	H8537	H1870	H7564	H5557	H2403
tze·da·kah	titz·tzor	tom-	da·rech;	ve'·rish·'ah,	te·sal·lef	chat·tat.
oikeudenmukaisuus	suojelee	viatonta	tiellä	mutta pahuus	turmelee	syntisen

oikeudenmukaisuus suojelee viatonta tiellä mutta pahuus turmelee syntisen

7 יֵשׁ מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ

H3426	H6238	H369	H3605	H7326
jesh	mit·'ash·sher	ve'·'ein	kol;	mit·ro·shesh,

on olemassa jotka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää

וְהוֹן רָב׃

H1952	H7227
ve'·hon	rav.

rikkaudessa suuressa

on olemassa jotka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää rikkaudessa suuressa

8 כֹּפֶר נֶפֶשׁ־ אִישׁ עָשְׁרוֹ וְרָשׁ לֹא־ שָׁמַע גְּעָרָה׃

H3724	H5315	H376	H6239	H7326	H3808	H8085	H1606
ko·fer	ne·fesh-	'ish	a·she·ro;	ve'·rash,	lo-	sha·ma'	ge·'a·rah.
tyydytys	sielun	miehen	on rikkaudessa	mutta köyhä	ei	kuule	nuhteita

tyydytys sielun miehen on rikkaudessa mutta köyhä ei kuule nuhteita

9 אוֹר־ צַדִּיקִים יִשְׂמָח וְנֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃

H216	H6662	H8055	H5216	H7563	H1846
'or-	tzad·di·kim	jis·mach;	ve'·ner	re·sha·'im	jid·'ach.
Valkeus	vanhurskaiden	loistaa iloa	mutta kynttilä	vääryydentekijäin	sammuu

Valkeus vanhurskaiden loistaa iloa mutta kynttilä vääryydentekijäin sammuu

10 רַק־ בְּזָדוֹן יִתֵּן מַצָּה וְאֶת־ נוֹעֲצִים חָכְמָה׃

H7535	H2087	H5414	H4683	H854	H3289	H2451
rak-	be'·za·don	jit·ten	matz·tzah;	ve'·'et	no·'a·tzim	choch·mah
vain pelkkää ylpeys		tuottaa riitaa		ET	mutta antaa neuvoja viisas	

vain pelkkää ylpeys tuottaa riitaa ET mutta antaa neuvoja viisas

11 הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעָט וְקֹבֵץ יָד עַל־ יַרְבֶּה׃

H1952	H1892	H4591	H6908	H5921	H3027	H7235
hon	me·he·vel	jim·'at;	ve'·ko·vetz	'al-	jad	jar·beh.
rikkaus turhamaisuudella saatu vähenee			mutta koottu		työllä käsien lisääntyy	

rikkaus turhamaisuudella saatu vähenee mutta koottu työllä käsien lisääntyy

12 תּוֹחֶלֶת מְמֻשָּׁכָה מַחֲלַה־ לֵב וְעֵץ חַיִּים

H8431	H4900	H2470	H3820	H6086	H2416
to·che·let	me·mush·sha·chah	ma·cha·lah-	lev;	ve'·'etz	chaj·jim,
odotus	joka pitkittyy	tekee sairaaksi	sydämen	mutta puu	elämän on

תַּאֲוָה׃ בָּאָה

H8378	H935
ta·'a·vah	va·'ah.
toive	täyttynyt

odotus joka pitkittyy tekee sairaaksi sydämen mutta puu elämän on toive täyttynyt

13 בָּז לְדָבָר יֵחָבֵל וְיִרֵא לוֹ הוּא מִצְוָה

H936	H1697	H2254	H0	H3373	H4687	H1931
baz	le·da·vor	je·cha·vel	lo;	vi'·re	mitz·vah,	hu
joka ylenkatsoo	sanan	tuhoutuu	hän	mutta joka kunnioittaa	käskyä	hän

יְשֻׁלָּם׃

H7999
je·shul·lam.
lähtee rauhassa

joka ylenkatsoo sanan tuhoutuu hän mutta joka kunnioittaa käskyä hän lähtee rauhassa

14 תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת׃

H8451	H2450	H4726	H2416	H5493	H4170	H4194
to·rat	cha·chom	me·kor	chaj·jim;	la·sur,	mi·mo·ke·shei	ma·vet.
opetus	viisaan	on lähde	elämän	välttämään	ansoja	kuoleman

opetus viisaan on lähde elämän välttämään ansoja kuoleman

15 אֵיתָן׃ בֹּגְדִים וְדֶרֶךְ חֵן יִתֶּן־ טוֹב שֵׂכֶל־

H7922	H2896	H5414	H2580	H1870	H898	H386
se·chel-	tov	jit·ten-	chen;	ve'·de·rech	bo·ge·dim	'ei·tan.
ymmärrys	hyvä	antaa	armon	mutta tie	pettäjien	on kova

ymmärrys hyvä antaa armon mutta tie pettäjien on kova

16 אִוֶּלֶת׃ יִפְרֹשׂ וּכְסִיל בְּדַעַת יַעֲשֶׂה עָרוּם כָּל־

H3605	H6175	H6213	H1847	H3684	H6566	H200
kol-	'a·rum	ja·'a·seh	ve'·da·'at;	u·che·sil,	jif·ros	'iv·ve·let.
jokainen	järkevä	käyttää	ymmärrystä	mutta tyhmä	tuo julki	hulluutensa

jokainen järkevä käyttää ymmärrystä mutta tyhmä tuo julki hulluutensa

17 מַלְאָךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרָעָה וְצִיר אֱמוּנִים מַרְפֵּא׃

H4397	H7563	H5307	H7451	H6735	H529	H4832
mal·'ach	ra·sho'	jip·pol	be'·ra';	ve'·tzir	'e·mu·nim	mar·pe.
sanansaattaja	pahuuden	kaatuu	pahuuteensa	mutta lähettiläs	totuuden	parantaa

sanansaattaja pahuuden kaatuu pahuuteensa mutta lähettiläs totuuden parantaa

18 תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵר מוּסָר פּוֹרֵעַ וְקָלוֹן רֵישׁ

H7389	H7036	H6544	H4148	H8104	H8433
reish	ve'·ka·lon	po·re·a'	mu·sar;	ve'·sho·mer	to·cha·chat
köyhyys	ja häpeä sille	joka hylkää	opetuksen	mutta joka ottaa vastaan	nuhteen

יְכֻבָּד׃

H3513
je·chub·bad.
saa kunnian

köyhyys ja häpeä sille joka hylkää opetuksen mutta joka ottaa vastaan nuhteen saa kunnian

19 סוּר כְּסִילִים וְתוֹעֲבַת לְנָפֶשׁ תְּעֻרַב נִהְיָה תַּאֲוָה

H8378	H1961	H6149	H5315	H8441	H3684	H5493
ta·'a·vah	nih·jah	te·'e·rav	le·na·fesh;	ve'·to·'a·vat	ke·si·lim,	sur
toive	toteutunut	on suloinen	sielulle	mutta kauhistus	tyhmille	on luopua

מֵרָע׃

H7451
me·ra'.
pahasta

toive toteutunut on suloinen sielulle mutta kauhistus tyhmille on luopua pahasta

20 יָחְכָּם׃ כ וַחֲכָם׃ חֲכָמִים אֶת־ ק הוֹלֵךְ׃ כ הָלוֹךְ׃

H2449	ch	va·cha·cham	H2450	H853	q	H1980	ch	ha·loch
jech·kam;			cha·cha·mim	'et-		ho·lech		
tekee viisaaksi			kanssa viisaiden	ET		vaeltaminen		

יִרוֹעַ׃ כְּסִילִים וְרֹעֶה ק

H7321	H3684	H7462		q
je·ro·a'.	che·si·lim	ve'·ro·'eh		
tuhoutuu	tyhmien	mutta seuralainen		

vaeltaminen ET kanssa viisaiden tekee viisaaksi mutta seuralainen tyhmien tuhoutuu

21 יְשַׁלֶּם־ צַדִּיקִים וְאֶת־ רָעָה תִּרְדֹּף חַטָּאִים

H7999	H6662	H853	H7451	H7291	H2400
je·shal·lem-	tzad·di·kim,	ve'·'et	ra·'ah;	te·rad·def	chat·ta·'im
palkitaan	mutta vanhurskaat	ET	pahuus	ajaa takaa	syntisiä

טוֹב׃

H2896
tov.
hyvyydellä

syntisiä ajaa takaa pahuus ET mutta vanhurskaat palkitaan hyvyydellä

22 חֵיל לַצַּדִּיק וְצָפוּן בָּנִים בְּנֵי־ יַנְחִיל טוֹב חוֹטֵא׃

H2428	H6662	H6845	H1121	H1121	H5157	H2896
cheil	latz·tzad·dik,	ve'·tza·fun	va·nim;	be'·nei-	jan·chil	tov,
omaisuus	vanhurskaille	mutta on varattu	lapsillekin	lastensa	jättää perinnon	hyvä

H2398
cho·te.
syntisten

hyvä jättää perinnon lastensa lapsillekin mutta on varattu vanhurskaille omaisuus syntisten

23 בְּלֹא נִסְפֶּה וְיֵשׁ רָאשִׁים נִיר אֹכֶל רַב־

H3808	H5595	H3426	H7326	H5215	H400	H7230
be'·lo	nis·peh,	ve'·jesh	ra·shim;	nir	'o·chel	rov-
puutteessa	joka tuhoutuu	myös on	köyhän	on maassa viljellyssä	sato	runsas

מִשְׁפָּט׃

H4941
mish·pat.
oikeudenmukaisuuden

runsas sato on maassa viljellyssä köyhän myös on joka tuhoutuu puutteessa oikeudenmukaisuuden

24 חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ וְאֹהֲבוֹ שִׁחֲרוֹ מוּסָר׃

H2820	H7626	H8130	H1121	H157	H7836	H4148
cho·sech	ve'·tov	so·ne	ve'·no;	ve'·'o·ha·vo,	shi·cha·ro	mu·sar.
joka säästää	vitsaansa	vihaa	lastaan	mutta joka rakastaa	ajoissa häntä	hillitsee

joka säästää vitsaansa vihaa lastaan mutta joka rakastaa ajoissa häntä hillitsee

25 רְשָׁעִים וּבֶטֶן נַפְשׁוֹ לְשֹׂבַע אֹכֵל צַדִּיק

H7563	H990	H5315	H7648	H398	H6662
re·sha·'im	u·ve·ten	naf·sho;	le·soa'	'o·chel	tzad·dik,
vääryydentekijän	mutta vatsa	sielunsa	ravitakseen kylläiseksi	syö	vanhurskas

פ תֶּחְסָר׃

H2637 Peh
tech·sar.
kärsii puutetta

vanhurskas syö ravitakseen kylläiseksi sielunsa mutta vatsa vääryydentekijän kärsii puutetta

Sananlaskut 14 *(Proverbs 14)*

1 בְּיָדֶיהָ וְאִוֶּלֶת בֵּיתָהּ בָּנְתָה נָשִׁים חַכְמֹות
H2454 chach·mot viisaus
H802 na·shim vaimojen
H1129 ba·ne·tah rakentaa
H1004 ve'i·tah; huoneen
H200 ve'·'iv·ve·let, mutta tyhmä
H3027 be'·ja·dei·ha käsillään

תֶּהֶרְסֶנּוּ׃
H2040 te·her·sen·nu. sen repii alas

viisaus vaimojen rakentaa huoneen mutta tyhmä käsillään sen repii alas

2 הוֹלֵךְ בְּיָשְׁרוֹ יְרֵא יְהוָה וּנְלָוֹז דְּרָכָיו
H1980 ho·lech joka kulkee
H3476 be'·ja·she·ro suoruudessa
H3373 je·re kunnioittaa
H3068 JAH·WEH; JAHWEH
H3868 u·ne·loz HERRAA mutta joka kääntyy pois
H1870 de·ra·chav tieltä

בּוֹזֵהוּ׃
H959 bo·ze·hu. halveksii Häntä

joka kulkee suoruudessa kunnioittaa JAHWEH HERRAA mutta joka kääntyy pois tieltä halveksii Häntä

3 בְּפִי־ אֱוִיל חֹטֶר גַּאֲוָה וְשִׂפְתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוֹרֵם׃
H6310 be'·fi- suussa
H191 'e·vil tyhmän
H2415 cho·ter on valtikka
H1346 ga·'a·vah; ylpeyden
H8193 ve'·sif·tei mutta huulia
H2450 cha·cha·mim, viisaat
H8104 tish·mu·rem. varjelevat

suussa tyhmän on valtikka ylpeyden mutta huulia viisaat varjelevat

4 בְּכֹחַ תְּבוּאֹות רָב־ בָּר אֵבוּס אֲלָפִים בְּאֵין
H369 be'·'ein ellei ole
H504 'a·la·fim karjaa
H18 'e·vus on karsina
H1249 bar; puhdas
H7230 ve'·rov- ja runsas
H8393 te·vu·'ot, sato
H3581 be'·cho·ach saadaan voimalla

שְׁוֹר׃
H7794 shor. härän

ellei ole karjaa on karsina puhdas ja runsas sato saadaan voimalla härän

5 עֵד׳ אֱמוּנִים לֹא יְכַזֵּב וְיָפִיחַ כְּזָבִים עֵד׳ שָׁקֶר׃

H5707	H529	H3808	H3576	H6315	H3577	H5707	H8267
'ed	'e·mu·nim	lo	je·chaz·zev;	ve'·ja·fi·ach	ke·za·vim,	'ed	sha·ker.
todistaja	totuuden	ei	valehtele	mutta syytää	valheita	todistaja	valheellinen

todistaja totuuden ei valehtele mutta syytää valheita todistaja valheellinen

6 לְנָבוֹן וְדַעַת וָאָיִן חָכְמָה לֵץ בִּקֵּשׁ־

H1245	H3887	H2451	H369	H1847	H995
bik·kesh-	letz	choch·mah	va·'a·jin;	ve'·da·'at	le·na·von
etsii	pilkkaaja	viisautta	ja ei löydä	mutta saa tietämyksen	ymmärtäväinen

נָקָל׃

H7043
na·kal.
nopeasti

etsii pilkkaaja viisautta ja ei löydä mutta saa tietämyksen ymmärtäväinen nopeasti

7 לֵךְ מִנֶּגֶד לְאִישׁ כְּסִיל וּבַל־יָדַעְתָּ שִׂפְתֵי־

H1980	H5048	H376	H3684	H1077	H3045	H8193
lech	min·ne·ged	le·'ish	ke·sil;	u·val-	ja·da'·ta,	sif·tei-
mene pois	edestä	ihmisen	tyhmän	sillä et	tule tuntemaan	hänen huuliltaan

דָעַת׃

H1847
da·'at.
tietämystä

mene pois edestä ihmisen tyhmän sillä et tule tuntemaan hänen huuliltaan tietämystä

8 כְּסִילִים וְאִוֶּלֶת דַּרְכּוֹ הָבִין עָרוּם חָכְמַת

H2451	H6175	H995	H1870	H200	H3684
cha·che·mat	'a·rum	ha·vin	dar·ko;	ve'·'iv·ve·let	ke·si·lim
viisaus	ymmärtäväisen	opastaa	häntä tiellä	ja hulluus	tyhmien

מִרְמָה׃

H4820
mir·mah.
on petosta

viisaus ymmärtäväisen opastaa häntä tiellä ja hulluus tyhmien on petosta

9 עֲוִילִים יָלִיץ אָשָׁם וּבֵין יְשָׁרִים רָצוֹן׃

H191	H3887	H817	H996	H3477	H7522
'e·vi·lim	ja·litz	'a·sham;	u·vein	je·sha·rim	ra·tzon.
tyhmät	pilkkaavat	syyllisyyttä	mutta keskuudessa	oikeudenmukaisten	on hyväntahtoisuus

tyhmät pilkkaavat syyllisyyttä mutta keskuudessa oikeudenmukaisten on hyväntahtoisuus

10 יִתְעָרַב לֹא־בְשִׂמְחָתוֹ נַפְשׁוֹ מָרַת יוֹדֵעַ לֵב

H3820	H3045	H4751	H5315	H8057	H3808	H6148
lev,	jo·de·a'	mar·rat	naf·sho;	u·ve·sim·cha·to,	lo-	jit·'a·rav
sydän	tuntee	katkeruuden	sielun	ja sen iloon	ei	voi ottaa osaa

זָר׃

H2114
zar.
vieras

sydän tuntee katkeruuden sielun ja sen iloon ei voi ottaa osaa vieras

11 בֵּית רְשָׁעִים יִשָּׁמֵד וְאֹהֶל יְשָׁרִים יַפְרִיחַ׃

H1004	H7563	H8045	H168	H3477	H6524
beit	re·sha·'im	jish·sha·med;	ve'·'o·hel	je·sha·rim	jaf·ri·ach.
huone	vääryydentekijän	hävitetään	mutta maja	oikeudenmukaisten	kukoistaa

huone vääryydentekijän hävitetään mutta maja oikeudenmukaisten kukoistaa

12 יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי־

H3426	H1870	H3477	H6440	H376	H319	H1870
jesh	de·rech	ja·shor	lif·nei-	'ish;	ve'·'a·cha·ri·tah,	dar·chei-
on olemassa	tie	suora	mielestä	ihmisen	joka lopulta on	tie

מָוֶת׃

H4194
ma·vet.
kuoleman

on olemassa tie suora mielestä ihmisen joka lopulta on tie kuoleman

13 גַּם־בִּשְׂחוֹק יִכְאַב־לֵב וְאַחֲרִיתָהּ שִׂמְחָה

H1571	H7814	H3510	H3820	H319	H8057
gam-	bis·chok	jich·'av-	lev;	ve'·'a·cha·ri·tah	sim·chah
myös	nauraessa	voi olla murheellinen	sydän	ja lopuksi	ilon

תוּגָה׃

H8424
tu·gah.
on suru

myös nauraessa voi olla murheellinen sydän ja lopuksi ilon on suru

14 מִדְּרָכָיו יִשְׂבַּע סוּג לֵב וּמֵעָלָיו אִישׁ טוֹב׃

H1870	H7646	H5472	H3820	H5921	H376	H2896
mid·de·ra·chav	jis·ba'	sug	lev;	u·me·'a·lav,	'ish	tov.
omista teistään	saa kylläkseen	luopion	sydän	mutta teoistaan	ihminen	hyvä

omista teistään saa kylläkseen luopion sydän mutta teoistaan ihminen hyvä

15 פֶּתִי יַאֲמִין לְכָל־דָּבָר וְעָרוּם יָבִין לַאֲשֻׁרוֹ׃

H6612	H539	H3605	H1697	H6175	H995	H838
pe·ti	ja·'a·min	le·chol	da·var;	ve'·'a·rum,	ja·vin	la·'a·shu·ro.
yksinkertainen	uskoo	jokaisen	sanan	mutta ymmärtäinen	harkitsee	askeleensa

yksinkertainen uskoo jokaisen sanan mutta ymmärtäinen harkitsee askeleensa

16 וְסָר יָרֵא חָכָם וּבוֹטֵחַ׃ מִתְעַבֵּר וּכְסִיל מֵרָע

H2450	H3373	H5493	H7451	H3684	H5674	H982
cha·cham	ja·re	ve'·sar	me·ra';	u·che·sil,	mit·'ab·ber	u·vo·te·ach.
viisas	pelkää	ja kääntyy pois	pahasta	mutta tyhmä	kulkee	ja on huoleton

viisas pelkää ja kääntyy pois pahasta mutta tyhmä kulkee ja on huoleton

17 קְצַר־אַפַּיִם יַעֲשֶׂה אִוֶּלֶת וְאִישׁ מְזִמּוֹת יִשָּׂנֵא׃

H7116	H639	H6213	H200	H376	H4209	H8130
ke·tzar-	'ap·pa·jim	ja·'a·seh	'iv·ve·let;	ve'·'ish	me·zim·mot,	jis·sa·ne.
pika	vihainen	tekee	tyhmyyksiä	ja miestä	juonittelevaa	vihataan

pika vihainen tekee tyhmyyksiä ja miestä juonittelevaa vihataan

18 נָחֲלוּ פְתָאיִם אִוֶּלֶת וַעֲרוּמִּים יִכְתְּרוּ דָעַת׃

H5157	H6612	H200	H6175	H3803	H1847
na·cha·lu	fe·ta·jim	'iv·ve·let;	va·'a·ru·mim,	jach·ti·ru	da·'at.
yksinkertainen	perii	hulluutta	mutta ymmärtäväisiä	ympäröi	harkinta

yksinkertainen perii hulluutta mutta ymmärtäväisiä ympäröi harkinta

19 שַׁחֲוּ לִפְנֵי רָעִים טוֹבִים וּרְשָׁעִים עַל־
H7817 sha·chu tulevat kumartumaan
H7451 ra·'im pahat
H6440 lif·nei edessä
H2896 to·vim; hyvien
H7563 u·re·sha·'im, ja vääryydentekijät
H5921 'al-

צַדִּיק׃ שַׁעֲרֵי
H8179 sha·'a·rei porteilla
H6662 tzad·dik. oikeuden

tulevat kumartumaan pahat edessä hyvien ja vääryydentekijät porteilla oikeuden

20 גַּם־ רֵעֵהוּ יִשָּׂנֵא רָשׁ וְאֹהֲבֵי עָשִׁיר רַבִּים׃
H1571 gam- myös
H7453 le·re·'e·hu ystävä
H8130 jis·sa·ne vihaa
H7326 rash; köyhää
H157 ve'·'o·ha·vei mutta rakastavat
H6223 'a·shir rikasta
H7227 rab·bim. monet

myös ystävä vihaa köyhää mutta rakastavat rikasta monet

21 בָּז־ לְרֵעֵהוּ חוֹטֵא וּמְחוֹנֵן (כ עֲנָיִים)
H936 boz- joka halveksii
H7453 le·re·'e·hu lähimmäistään
H2398 cho·te; tekee syntiä
H2603 u·me·cho·nen mutta joka on armollinen
'a·na·jim (ch)

אַשְׁרָיו׃ (ק עֲנָוִים)
H835 'ash·rav. on siunattu
H6041 'a·na·vim köyhille
q

joka halveksii lähimmäistään tekee syntiä mutta joka on armollinen köyhille on siunattu

22 הֲלוֹא־ יִתְעוּ חֹרְשֵׁי רָע וְחֶסֶד וֶאֱמֶת
H3808 halo- eivätkö ne
H8582 jit·'u erehdy
H2790 cho·re·shei jotka suunnittelevat
H7451 ra'; pahaa
H2617 ve'·che·sed mutta armo
H571 ve'·'e·met, ja totuus niille

חֹרְשֵׁי טוֹב׃
H2790 cho·re·shei jotka suunnittelevat
H2896 tov. hyvää

eivätkö ne erehdy jotka suunnittelevat pahaa mutta armo ja totuus niille jotka suunnittelevat hyvää

23 אַךְ־ שְׂפָתַיִם וּדְבַר־ מוֹתָר יִהְיֶה עֶצֶב בְּכָל־

H3605	H6089	H1961	H4195	H1697	H8193	H389
be'·chol	'e·tzev	jih·jeh	mo·tar;	u·de·var-	se·fa·ta·jim,	'ach-
kaikesta	työstä	on	hyötyä	mutta sanoista	huulten	vain

לְמַחְסוֹר׃

H4270	
le·mach·sor.	
köyhyyttä	

kaikesta työstä on hyötyä mutta sanoista huulten vain köyhyyttä

24 עֲטֶרֶת חֲכָמִים עֲשְׁרָם אִוֶּלֶת אִוֶּלֶת׃ כְּסִילִים

H5850	H2450	H6239	H200	H3684	H200
'a·te·ret	cha·cha·mim	'a·she·ram;	'iv·ve·let	ke·si·lim	'iv·ve·let.
seppele	viisaiden	on heidän rikkautensa	hulluudet	tyhmien	hulluutta

seppele viisaiden on heidän rikkautensa hulluudet tyhmien hulluutta

25 מַצִּיל נְפָשׁוֹת עֵד אֱמֶת וְיָפִחַ כְּזָבִים מִרְמָה׃

H5337	H5315	H5707	H571	H6315	H3577	H4820
matz·tzil	ne·fa·shot	'ed	'e·met;	ve'·ja·fi·ach	ke·za·vim	mir·mah.
pelastaa	sielun	todistaja	totuuden	mutta syytää	valheita	petollinen

pelastaa sielun todistaja totuuden mutta syytää valheita petollinen

26 יְהוָה בְּיִרְאַת עֹז מִבְטַח־ לְבָנָיו יִהְיֶה

H3374	H3069	H4009	H5797	H1121	H1961
be'·jir·'at	JAH·WEH	miv·tach-	'oz;	u·le·va·nav,	jih·jeh
pelossa	JAHWEH HERRAN	on turva	vahva	ja lapsillekin	on

מַחְסֶה׃

H4268	
mach·seh.	
turvapaikka	

pelossa JAHWEH HERRAN on turva vahva ja lapsillekin on turvapaikka

27 יְהוָה יִרְאַת מְקוֹר חַיִּים לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי

H3374	H3068	H4726	H2416	H5493	H4170
jir·'at	JAH·WEH	me·kor	chaj·jim;	la·sur,	mi·mo·ke·shei
pelko	JAHWEH HERRAN	on lähde	elämän	välttämiseksi	ansoja

מָוֶת׃

H4194
ma·vet.
kuoleman

pelko JAHWEH HERRAN on lähde elämän välttämiseksi ansoja kuoleman

28 מִחִתַּת לְאֹם וּבְאֶפֶס מֶלֶךְ הַדְרַת־ עָם בְּרָב־

H7230 be'·rov- paljoudessa
H5971 'am kansan
H1927 had·rat- on kunnia
H4428 me·lech; kuninkaan
H657 u·ve·'e·fes mutta vähyys
H3816 le·'om, kansan
H4288 me·chit·tat on tuho

רָזוֹן׃

H7333
ra·zon.
ruhtinaan

paljoudessa kansan on kunnia kuninkaan mutta vähyys kansan on tuho ruhtinaan

29 מֵרִים רוּחַ וּקְצַר־ תְּבוּנָה רַב־ אַפַּיִם אֶרֶךְ

H750 'e·rech hitaalla
H639 'ap·pa·jim vihaan
H7227 rav- suuri on
H8394 te·vu·nah; ymmärrys
H7116 u·ke·tzar- mutta kärsimätön
H7307 ru·ach, henki
H7311 me·rim korottaa

אִוֶּלֶת׃

H200
'iv·ve·let.
tyhmyyttä

hitaalla vihaan suuri on ymmärrys mutta kärsimätön henki korottaa tyhmyyttä

30 חַיֵּי בְשָׂרִים לֵב מַרְפֵּא וּרְקַב עַצְמוֹת

H2416 chaj·jei eläväksi tekee
H1320 ve'·sa·rim ruumiin
H3820 lev sydän
H4832 mar·pe; terve
H7538 u·re·kav mutta mätä
H6106 a·tza·mot on luissa

קִנְאָה׃

H7068
kin·'ah.
kateus / mustasukkaisuus

eläväksi tekee ruumiin sydän terve mutta mätä on luissa kateus / mustasukkaisuus

31 עֹשֵׁקִ־ דָּל חֵרֵף עֹשֵׂהוּ

H6231 'o·shek- joka sortaa
H1800 dal vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää
H2778 che·ref pilkkaa
H6213 'O·se·hu; hänen Luojaansa

וּמְכַבְּדוֹ חֹנֵן אֶבְיוֹן׃

H3513 u·me·chab·be·do, mutta kunnioittaa
H2603 cho·nen Häntä joka on armollinen
H34 ev·jon. köyhälle

joka sortaa vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää pilkkaa hänen Luojaansa mutta kunnioittaa Häntä joka on armollinen köyhälle

32 בְּרָעָתוֹ יִדָּחֶה רָשָׁע וְחוֹסֶה בְמוֹתוֹ׃ צַדִּיק

H7451 be'·ra·'a·to pahuuteensa
H1760 jid·da·cheh sortuu
H7563 ra·sha'; vääryydentekijä
H2620 ve'·cho·seh mutta on turva
H4194 ve'·mo·to kuollessaan
H6662 tzad·dik. vanhurskaalla

pahuuteensa sortuu vääryydentekijä mutta on turva kuollessaan vanhurskaalla

33 בְּלֵב נָבוֹן תָּנוּחַ חָכְמָה וּבְקֶרֶב כְּסִילִים

H3820 be'·lev sydämessä
H995 na·von ymmärtävän
H5117 ta·nu·ach lepää
H2451 choch·mah viisaus
H7130 u·ve·ke·rev ja keskuudessa
H3684 ke·si·lim, tyhmien

תִּוָּדֵעַ׃

H3045 tiv·va·de·a'. se tulee tunnetuksi

sydämessä ymmärtävän lepää viisaus ja keskuudessa tyhmien se tulee tunnetuksi

34 חַטָּאת׃ לְאֻמִּים וְחֶסֶד גּוֹי תְּרוֹמֵם־ צְדָקָה

H6666 tze·da·kah vanhurskaus
H7311 te·ro·mem- korottaa
H1471 goj; kansan
H2617 ve'·che·sed mutta häpeä
H3816 le·'um·mim kansakuntien
H2403 chat·tat. on synti

vanhurskaus korottaa kansan mutta häpeä kansakuntien on synti

35 תִּהְיֶה וְעֶבְרָתוֹ מַשְׂכִּיל לְעֶבֶד מֶלֶךְ רְצוֹן־

H7522 re·tzon- suosio
H4428 me·lech kuninkaan
H5650 le·'e·ved on palvelijalle
H7919 mas·kil; viisaalle
H5678 ve'·'ev·ra·to, mutta hänen vihansa
H1961 tih·jeh saa

מֵבִישׁ׃

H954
me·vish.
häpeällinen

suosio kuninkaan on palvelijalle viisaalle mutta hänen vihansa saa häpeällinen

Sananlaskut 15 *(Proverbs 15)*

1 אֶ֣רֶךְ מַֽעֲנֶה־ יָשִׁ֗יב חֵמָ֫ה וּדְבַר־ עֶ֥צֶב יַעֲלֶה־ אָֽף׃

H4617	H7390	H7725	H2534	H1697	H6089	H5927	H639
ma·'a·neh-	rach	ja·shiv	che·mah;	u·de·var-	'e·tzev,	ja·'a·leh-	'af.
vastaus	lempeä	kääntää pois	kiukun	ja sana	loukkaava	nostaa	vihan

vastaus lempeä kääntää pois kiukun ja sana loukkaava nostaa vihan

2 לְשׁ֣וֹן חֲכָמִים֒ תֵּיטִ֣יב דָּ֑עַת וּפִ֥י כְסִילִ֖ים יַבִּ֣יעַ אִֽוֶּלֶת׃

H3956	H2450	H3190	H1847	H6310	H3684	H5042
le·shon	cha·cha·mim	tei·tiv	da·'at;	u·fi	che·si·lim,	jab·bi·a'
kieli	viisaiden	tekee miellyttäväksi opetuksen		mutta suu	tyhmien	pulppuaa

H200
'iv·ve·let.
hulluutta

kieli viisaiden tekee miellyttäväksi opetuksen mutta suu tyhmien pulppuaa hulluutta

3 בְּכָל־ מָקוֹם֙ עֵינֵ֣י יְהוָ֔ה צֹפּ֥וֹת רָעִ֖ים וְטוֹבִֽים׃

H3605	H4725	H5869	H3068	H6822	H7451	H2896
be'·chol	ma·kom	'ei·nei	JAH·WEH;	tzo·fot,	ra·'im	v·to·vim
kaikissa	paikoissa	ovat silmät	JAHWEH HERRAN	tarkkaillen	pahaa	ja hyvää

kaikissa paikoissa ovat silmät JAHWEH HERRAN tarkkaillen pahaa ja hyvää

4 מַרְפֵּא֙ לָשׁ֣וֹן עֵ֔ץ חַיִּ֖ים וְסֶ֣לֶף בָּ֑הּ שֶׁ֥בֶר בְּרוּחַֽ׃

H4832	H3956	H6086	H2416	H5558	H0	H7667	H7307
mar·pe	la·shon	'etz	chaj·jim;	ve'·se·lef	bah,	she·ver	be'·ru·ach.
terve	kieli	on puu	elämän	mutta vääryys	sen	murtaa	hengen

terve kieli on puu elämän mutta vääryys sen murtaa hengen

5 אֱוִ֣יל יִנְאַ֔ץ מוּסַ֖ר אָבִ֑יו וְשֹׁמֵ֥ר תּוֹכַ֖חַת יַעְרִֽם׃

H191	H5006	H4148	H1	H8104	H8433	H6191
'e·vil,	jin·'atz	mu·sar	'a·viv;	ve'·sho·mer	to·cha·chat	ja·'rim.
tyhmä	halveksii	opetusta	isänsä	mutta joka pitää	nuhteen	on älykäs

tyhmä halveksii opetusta isänsä mutta joka pitää nuhteen on älykäs

6 בֵּית צַדִּיק חֹסֶן רָב וּבִתְבוּאַת רָשָׁע

H1004	H6662	H2633	H7227	H8393	H7563
beit	tzad·dik	cho·sen	rav;	u·vit·vu·'at	ra·sha'
huoneessa	vanhurskaan	on rikkaudet	runsaat	mutta tulot	vääryydentekijän

נָעְכָּרֶת׃

H5916
ne'·ka·ret.
ovat sekasortoiset

huoneessa vanhurskaan on rikkaudet runsaat mutta tulot vääryydentekijän ovat sekasortoiset

7 שִׂפְתֵי חֲכָמִים יְזָרוּ דָעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא־כֵן׃

H8193	H2450	H2219	H1847	H3820	H3684	H3808
sif·tei	cha·cha·mim	je·za·ru	da·'at;	ve'·lev	ke·si·lim	lo-
huulet	viisaiden	jakavat	neuvoja	mutta sydän	tyhmän	ei

H3651
chen.
ole sellainen

huulet viisaiden jakavat neuvoja mutta sydän tyhmän ei ole sellainen

8 זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֲבַת יְהוָה וּתְפִלַּת יְשָׁרִים רְצוֹנוֹ׃

H2077	H7563	H8441	H3068	H8605	H3477	H7522
ze·vach	re·sha·'im	to·'a·vat	JAH·WEH;	u·te·fil·lat	je·sha·rim	re·tzo·no.
uhri	vääryydentekijöiden	on kauhistus	JAHWEH HERRALLE	mutta rukous	oikeamielisten	on Hänelle ilo

uhri vääryydentekijöiden on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta rukous oikeamielisten on Hänelle ilo

9 תּוֹעֲבַת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמְרַדֵּף

H8441	H3068	H1870	H7563	H7291
to·'a·vat	JAH·WEH	de·rech	ra·sha';	u·me·rad·def
kauhistus	JAHWEH HERRALLE	on tie	vääryydentekijöiden	mutta joka seuraa

יֶאֱהָב׃ צְדָקָה

H6666 H157
tze·da·kah je·'e·hav.
vanhurskautta sitä Hän rakastaa

kauhistus JAHWEH HERRALLE on tie vääryydentekijöiden mutta joka seuraa vanhurskautta sitä Hän rakastaa

10 יָמוּת׃ תּוֹכַחַת שׂוֹנֵא אֹרַח לְעֹזֵב רָע מוּסָר

H4148 H7451 H5800 H734 H8130 H8433 H4191
mu·sar ra' le·'o·zev 'o·rach; so·ne to·cha·chat ja·mut.
rangaistus paha sille joka hylkää tien joka vihaa nuhdetta kuolee

rangaistus paha sille joka hylkää tien joka vihaa nuhdetta kuolee

11 כִּי־ אַף יְהוָה נֶגֶד וַאֲבַדּוֹן שְׁאוֹל

H637 H3588 H3069 H11 H5048 H7585
'af, ki- JAH·WEH; va·'a·vad·don ne·ged she·'ol
kuinka paljon enemmän on edessä JAHWEH HERRAN sheol / tuonela ja kadotus

אָדָם׃ בְּנֵי־ לִבּוֹת

H120 H1121 H3826
'a·dam. be'·nei- lib·bot
ihmisen lasten sydämet

sheol / tuonela ja kadotus on edessä JAHWEH HERRAN kuinka paljon enemmän sydämet lasten ihmisen

12 לֹא חֲכָמִים אֶל־ לוֹ הוֹכֵחַ לֵץ יֶאֱהַב־ לֹא

H3808 H157 H3887 H3198 H0 H413 H2450 H3808
lo je·'e·hav- letz ho·che·ach lo; 'el- cha·cha·mim, lo
ei rakasta pilkkaaja että nuhdellaan häntä luo viisaiden ei

יֵלֵךְ׃

H1980
je·lech.
hän mene

ei rakasta pilkkaaja että nuhdellaan häntä luo viisaiden ei hän mene

13 רוּחַ לֵב וּבְעַצְבַת־ פָּנִים יֵיטַב שָׂמֵחַ לֵב

H7307 H3820 H6094 H6440 H3190 H8056 H3820
ru·ach lev u·ve·'atz·tze·vat- pa·nim; jei·tiv me·ach lev
mutta suru sydämen hengen kasvot tekee kauniiksi iloinen sydän

נְכֵאָה׃

H5218
ne·che·'ah.
murtaa

sydän iloinen tekee kauniiksi kasvot mutta suru sydämen hengen murtaa

14 לֵב נָבוֹן יְבַקֶּשׁ־ דָּעַת (פְּנֵי) (כ) וּפִי (ק) כְּסִילִים

H3820	H995	H1245	H1847	u·fe·nei	ch	H6310	q	H3684
lev	na·von	je·vak·kesh-	da·'at;			u·fı		che·si·lim,
sydän	ymmärtäväisen	janoaa	viisautta			mutta suu		tyhmien

יִרְעֶה׃ אִוֶּלֶת׃

H7462	H200
jir·'eh	'iv·ve·let.
ruokitaan	hulluudella

sydän ymmärtäväisen janoaa viisautta mutta suu tyhmien ruokitaan hulluudella

15 כָּל־ יְמֵי עָנִי רָעִים וְטוֹב־ לֵב מִשְׁתֶּה תָמִיד׃

H3605	H3117	H6041	H7451	H2896	H3820	H4960	H8548
kol-	je·mei	'a·ni	ra·'im;	ve'·tov-	lev,	mish·teh	ta·mid.
kaikki	päivät	kärsivän	ovat pahoja	mutta iloisella	sydämellä	on juhla	jatkuva

kaikki päivät kärsivän ovat pahoja mutta iloisella sydämellä on juhla jatkuva

16 טוֹב־ מְעַט בְּיִרְאַת יְהוָה מֵאוֹצָר רָב

H2896	H4592	H3374	H3068	H214	H7227
tov-	me·'at	be'·jir·'at	JAH·WEH;	me·'o·tzar	rav,
parempi	vähän	pelossa	JAHWEH HERRAN	kuin aarre	suuri

בוֹ׃ וּמְהוּמָה

H4103	H0
u·me·hu·mah	vo.
ja ahdistus	sen kanssa

parempi vähän pelossa JAHWEH HERRAN kuin aarre suuri ja ahdistus sen kanssa

17 טוֹב אֲרֻחַת יָרָק וְאַהֲבָה־ שָׁם מִשּׁוֹר אָבוּס

H2896	H737	H3419	H160	H8033	H7794	H75
tov	'a·ru·chat	ja·rok	ve'·'a·ha·vah-	sham;	mish·shor	'a·vus,
parempi	ruoka	vihanneksista	rakkaudessa	kuin	härkä	lihotettu

בֹּו׃ וְשִׂנְאָה־

H8135	H0
ve'·sin·'ah-	vo.
vihan	kanssa

parempi ruoka vihanneksista rakkaudessa kuin härkä lihotettu vihan kanssa

18 רִיב׃ יַשְׁקִיט אַפַּיִם וְאֶרֶךְ מָדוֹן יְגָרֶה חֵמָה אִישׁ

H376	H2534	H1624	H4066	H750	H639	H8252	H7379
'ish	che·mah	je·ga·reh	ma·don;	ve'·'e·rech	'ap·pa·jim,	jash·kit	riv.
mies	vihainen	lietsoo	riitaa	mutta hidas	vihaan	rauhoittaa	kiistan

mies vihainen lietsoo riitaa mutta hidas vihaan rauhoittaa kiistan

19 יְשָׁרִים וְאֹרַח חָדֶק כִּמְשֻׂכַת עֲצֵל דֶּרֶךְ׃

H1870	H6102	H4881	H2312	H734	H3477
de·rech	'a·tzel	kim·su·chat	cha·dek;	ve'·'o·rach	je·sha·rim
tie	laiskan	on kuin pensasaita	piikkinen	mutta polku	oikeudenmukaisen

סְלֻלָה׃

H5549
se·lu·lah.
on tasoitettu

tie laiskan on kuin pensasaita piikkinen mutta polku oikeudenmukaisen on tasoitettu

20 בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה אִמּוֹ׃

H1121	H2450	H8055	H1	H3684	H120	H959	H517
ben	cha·chom	je·sam·mach-	'av;	u·che·sil	'a·dam,	bo·zeh	im·mo.
poika	viisas	tekee iloiseksi	isänsä	mutta tyhmä	ihminen	halveksii	äitiänsä

poika viisas tekee iloiseksi isänsä mutta tyhmä ihminen halveksii äitiänsä

21 תְּבוּנָה וְאִישׁ לֵב לַחֲסַר־שִׂמְחָה אִוֶּלֶת

H200	H8057	H2638	H3820	H376	H8394
'iv·ve·let	sim·chah	la·cha·sar-	lev;	ve'·'ish	te·vu·nah,
hulluus	on ilo	älyä vailla olevalle	mielelle	mutta mies	ymmärtäväinen

יְיַשֶּׁר־לָכֶת׃

H3474	H1980
je·jash·sher-	la·chet.
kulkee suoraan	eteenpäin

hulluus on ilo älyä vailla olevalle mielelle mutta mies ymmärtäväinen kulkee suoraan eteenpäin

22 יוֹעֲצִים וּבְרֹב סוֹד בְּאֵין מַחֲשָׁבוֹת הָפֵר

H6565	H4284	H369	H5475	H7230	H3289
ha·fer	ma·cha·sha·vot	be'·'ein	sod;	u·ve·ro	jo·'a·tzim
turhia	ovat suunnitelmat	ilman	neuvoja	mutta runsaus	neuvonantajien

תְּקוּם׃

H6965
ta·kum.
tekee ne vahvaksi

turhia ovat suunnitelmat ilman neuvoja mutta runsaus neuvonantajien tekee ne vahvaksi

23 בְּעִתּוֹ וְדָבָר פִּיו בְּמַעֲנֵה־לָאִישׁ שִׂמְחָה

H8057	H376	H4617	H6310	H1697	H6256
sim·chah	la·'ish	be'·ma·'a·neh-	fiv;	ve'·da·var	be'·'it·to
ilo	miehen	on vastauksessa	hänen suunsa	ja sana	oikealla ajalla

מַה־ טּוֹב׃

H4100	H2896
mah-	tov.
kuinka onkaan	hyvä

ilo miehen on vastauksessa hänen suunsa ja sana oikealla ajalla kuinka onkaan hyvä

24 סוֹר לְמַעַן לְמַשְׂכִּיל לְמַעְלָה חַיִּים אֹרַח

H734	H2416	H4605	H7919	H4616	H5493
'o·rach	chaj·jim	le·ma'·lah	le·mas·kil;	le·ma·'an	sur,
tie	elämään	on ylöspäin	viisaalle	sen tähden	että hän välttäisi

מָטָּה׃ מִשְּׁאוֹל

H7585	H4295
mish·she·'ol	mat·tah.
tuonelan	alhaalla

tie elämään on ylöspäin viisaalle sen tähden että hän välttäisi tuonelan alhaalla

25 בֵּית גֵּאִים יִסַּח יְהוָה וְיַצֵּב גְּבוּל אַלְמָנָה׃

H1004	H1343	H5255	H3068	H5324	H1366	H490
beit	ge·'im	jis·sach	JAH·WEH;	ve'·jatz·tzev,	ge·vul	'al·ma·nah.
talot	ylpeiden	repii alas	JAHWEH HERRA	ja vahvistaa	rajan	lesken

talot ylpeiden repii alas JAHWEH HERRA ja vahvistaa rajan lesken

26 תּוֹעֲבַת יְהוָה מַחְשְׁבוֹת רָע וּטְהֹרִים
H8441 to·'a·vat kauhistus on
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRALLE
H4284 mach·she·vot tarkoitukset
H7451 ra'; pahan
H2889 u·te·ho·rim, mutta puhtaat

נֹעַם׃ אִמְרֵי
H561 'im·rei- sanat
H5278 no·'am. Häntä miellyttävät

kauhistus on JAHWEH HERRALLE tarkoitukset pahan mutta puhtaat sanat Häntä miellyttävät

27 עֹכֵר בֵּיתוֹ בֹּצֵעַ בָּצַע וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה׃
H5916 'o·cher ahdistaa
H1004 be'i·to taloansa
H1214 bo·tze·a' joka ahnehtii
H1215 ba·tza'; voittoa
H8130 ve'·so·ne mutta joka vihaa
H4979 mat·ta·not lahjuksia
H2421 jich·jeh. saa elää

ahdistaa taloansa joka ahnehtii voittoa mutta joka vihaa lahjuksia saa elää

28 לֵב צַדִּיק יֶהְגֶּה לַעֲנוֹת וּפִי רְשָׁעִים יַבִּיעַ
H3820 lev sydän
H6662 tzad·dik vanhurskaan
H1897 jeh·geh miettii
H6030 la·'a·not; vastausta
H6310 u·fi mutta suu
H7563 re·sha·'im, vääryydentekijän
H5042 jab·bi·a' pursuaa

רָעוֹת׃
H7451 ra·'ot. pahaa

sydän vanhurskaan miettii vastausta mutta suu vääryydentekijän pursuaa pahaa

29 רָחוֹק יְהוָה מֵרְשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים
H7350 ra·chok kaukana on
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H7563 me·re·sha·'im; vääryydentekijöistä
H8605 u·te·fil·lat mutta rukoukset
H6662 tzad·di·kim vanhurskaiden

יִשְׁמָע׃
H8085 jish·ma'. Hän kuulee

kaukana on JAHWEH HERRA vääryydentekijöistä mutta rukoukset vanhurskaiden Hän kuulee

30 תְּדַשֶּׁן־ טוֹבָה שְׁמוּעָה לֵב יְשַׂמַּח־ עֵינַיִם מְאוֹר־
H3974 me·'or- loiste
H5869 'ei·na·jim silmien
H8055 je·sam·mach- ilahduttaa
H3820 lev; sydämen
H8052 she·mu·'ah uutinen
H2896 to·vah, hyvä
H1878 te·dash·shen- voitelee

עָצֶם׃
H6106 'a·tzem. luut

loiste silmien ilahduttaa sydämen uutinen hyvä voitelee luut

31 תָּלִין׃ חֲכָמִים בְּקֶרֶב חַיִּים תּוֹכַחַת שְׁמַעַת אֹזֶן
H241 'o·zen, korva
H8085 sho·ma·'at joka kuuntelee
H8433 to·cha·chat ojennuksen
H2416 chaj·jim; elämän
H7130 be'·ke·rev keskuudessa
H2450 cha·cha·mim viisaiden
H3885 ta·lin. pysyy

korva joka kuuntelee ojennuksen elämän keskuudessa viisaiden pysyy

32 פּוֹרֵעַ מוּסָר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת
H6544 po·re·a' joka kieltäytyy
H4148 mu·sor opetuksesta
H3988 mo·'es halveksii
H5315 naf·sho; sieluaan
H8085 ve'·sho·me·a' mutta joka kuuntelee
H8433 to·cha·chat, nuhteet

קֹנֶה׃ לֵב
H7069 ko·neh saa
H3820 lev. ymmärrystä

joka kieltäytyy opetuksesta halveksii sieluaan mutta joka kuuntelee nuhteet saa ymmärrystä

33 יִרְאַת יְהוָה מוּסַר חָכְמָה וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃
H3374 jir·'at pelko
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
H4148 mu·sar on opetus
H2451 choch·mah viisauden
H6440 ve'·lif·nei ja edellä
H3519 cha·vod kunnian
H6038 'a·na·vah. on nöyryys

pelko JAHWEH HERRAN on opetus viisauden ja edellä kunnian on nöyryys

Sananlaskut 16 ***(Proverbs 16)***

1 לְאָדָם מַעַרְכֵי־לֵב וּמֵיהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן׃

H120	H4633	H3820	H3068	H4617	H3956
le·'a·dam	ma·'ar·chei-	lev;	JAH·WEH	ma·'a·neh	la·shon.
ihmisellä	suunnitelmat	sydämessä	JAHWEH HERRALTA	vastaus	kielen

ihmisellä suunnitelmat sydämessä JAHWEH HERRALTA vastaus kielen

2 כָּל־דַּרְכֵי־אִישׁ זַךְ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן רוּחוֹת יְהוָה׃

H3605	H1870	H376	H2134	H5869	H8505	H7307
kol-	dar·chei-	'ish	zach	be'·'ei·nav;	ve'·to·chen	ru·chot
kaikki	tiet	miehen	ovat puhtaat	omissa silmissä	mutta punnitsee	henget

H3069
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

kaikki tiet miehen ovat puhtaat omissa silmissä mutta punnitsee henget JAHWEH HERRA

3 גֹּל אֶל־יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ וְיִכֹּנוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃

H1556	H413	H3068	H4639	H3559	H4284
gol	'el-	JAH·WEH	ma·'a·sei·cha;	ve'·jik·ko·nu,	mach·she·vo·tei·cha.
luovuta		JAHWEH HERRALLE	tekosi	niin vahvistuvat	ajatuksesi

luovuta JAHWEH HERRALLE tekosi niin vahvistuvat ajatuksesi

4 כֹּל פָּעַל יְהוָה לְמַעֲנֵהוּ וְגַם־רָשָׁע לְיוֹם רָעָה׃

H3605	H6466	H3068	H4617	H1571	H7563	H3117
kol	pa·'al	JAH·WEH	lam·ma·'a·ne·hu;	ve'·gam-	ra·sha',	le·jom
kaiken	on tehnyt	JAHWEH HERRA	tarkoituksella	ja myös	vääryydentekijän	päivälle

H7451
ra·'ah.
pahalle

kaiken on tehnyt JAHWEH HERRA tarkoituksella ja myös vääryydentekijän päivälle pahalle

5 תּוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־גְּבַהּ־לֵב יָד לְיָד לֹא

H8441	H3068	H3605	H1362	H3820	H3027	H3027	H3808
to·'a·vat	JAH·WEH	kol-	ge·vah-	lev;	jad	le·jad,	lo
kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	kaikki	ylpeät	sydämeltään	käsi	käteen	eivät

יִנָּקֶה׃

H5352
jin·na·keh.
he jää rankaisematta

kauhistus on JAHWEH HERRALLE kaikki ylpeät sydämeltään käsi käteen eivät he jää rankaisematta

6 בְּחֶסֶד וֶאֱמֶת יְכֻפַּר עָוֹן וּבְיִרְאַת יְהוָה

H2617	H571	H3722	H5771	H3374	H3068
be·che·sed	ve'·'e·met	je·chup·par	'a·von;	u·ve·jir·'at	JAH·WEH
armolla	ja totuudella	puhdistetaan	vääryys	ja pelko	JAHWEH HERRAN

סוּר מֵרָע׃

H5493	H7451
sur	me·ra'.
kääntää pois	pahasta

armolla ja totuudella puhdistetaan vääryys ja pelko JAHWEH HERRAN kääntää pois pahasta

7 בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ גַּם־אֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ׃

H7521	H3068	H1870	H376	H1571	H341	H7999
bir·tzot	JAH·WEH	dar·chei-	'ish;	gam-	'oi·vav,	jash·lim
kun miellyttävät	JAHWEH HERRAA	tiet	miehen	myös	viholliset	ovat sovinnossa

אִתּוֹ׃

H854
it·to.
hänen kanssaan

kun miellyttävät JAHWEH HERRAA tiet miehen myös viholliset ovat sovinnossa hänen kanssaan

8 טוֹב־מְעַט בְּצְדָקָה מֵרֹב תְּבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט׃

H2896	H4592	H6666	H7230	H8393	H3808
tov-	me·'at	bitz·da·kah;	me·ro	te·vu·'ot,	be'·lo
parempi	vähän	oikeudenmukaisuudessa	kuin runsaat	tulot	ilman

מִשְׁפָּט׃

H4941
mish·pat.
laillisuutta / laillista oikeutta

parempi vähän oikeudenmukaisuudessa kuin runsaat tulot ilman laillisuutta / laillista oikeutta

9 לֵב׳ אָדָם יְחַשֵּׁב דַּרְכּוֹ וַיהוָה׳ יָכִין צַעֲדוֹ׃

H3820	H120	H2803	H1870	H3068	H3559	H6806
lev	'a·dom	je·chash·shev	dar·ko;	JAH·WEH	ja·chin	tza·'a·do.
sydän	ihmisen	suunnittelee	tietään	JAHWEH HERRA	vahvistaa	hänen askeleensa

sydän ihmisen suunnittelee tietään JAHWEH HERRA vahvistaa hänen askeleensa

10 קֶסֶם מֶלֶךְ שִׂפְתֵי־ עַל־ לֹא בְמִשְׁפָּט

H7081	H5921	H8193	H4428	H4941	H3808
ke·sem	'al-	sif·tei-	me·lech;	be'·mish·pat,	lo
julistus rangaistuksen		on huulilla	Kuninkaan	tuomiossa	ei

פִּיו׃ יִמְעַל־

H4603	H6310
jim·'al-	piv.
ole petollinen	Hänen suunsa

julistus rangaistuksen on huulilla Kuninkaan tuomiossa ei ole petollinen Hänen suunsa

11 פֶּלֶס וּמֹאזְנֵי מִשְׁפָּט לַיהוָה׳ מַעֲשֵׂהוּ כָּל־

H6425	H3976	H4941	H3068	H4639	H3605
pe·les	u·moz·nei	mish·pot	JAH·WEH;	ma·'a·se·hu,	kol-
paino	ja vaa'at	ovat määräykset	JAHWEH HERRAN	Hänen tekoansa	kaikki

כִּיס׃ אַבְנֵי־

H68	H3599
'av·nei-	chis.
punnukset	kukkaron

paino ja vaa'at ovat määräykset JAHWEH HERRAN Hänen tekoansa kaikki punnukset kukkaron

12 תוֹעֲבַת מְלָכִים עֲשׂוֹת רֶשַׁע כִּי בְצֶדֶק הוּכָן כִּסֵּא׃

H8441	H4428	H6213	H7562	H3588	H6666
to·'a·vat	me·la·chim	a·sot	re·sha';	ki	vi'tz·da·kah,
kauhistus on	kuninkaille	tehdä	vääryyttä	sillä	oikeudenmukaisuudella

יִכּוֹן׃

H3559	H3678
jik·kon	kis·se.
vahvistuu	valtaistuin

kauhistus on kuninkaille tehdä vääryyttä sillä oikeudenmukaisuudella vahvistuu valtaistuin

13 רְצוֹן מְלָכִים שִׂפְתֵי־ צֶדֶק וְדֹבֵר יְשָׁרִים יֶאֱהָב׃

H7522	H4428	H8193	H6664	H1696	H3477	H157
re·tzon	me·la·chim	sif·tei-	tze·dek;	ve'·do·ver	je·sha·rim	je·'e·hav.
miellyttävät	kuninkaita	huulet	oikeamieliset ja puhetta		rehellistä	he rakastavat

miellyttävät kuninkaita huulet oikeamieliset ja puhetta rehellistä he rakastavat

14 חָכָם וְאִישׁ מָוֶת מַלְאֲכֵי־ מֶלֶךְ חֲמַת־

H2534	H4428	H4397	H4194	H376	H2450
cha·mat-	me·lech	mal·'a·chei-	ma·vet;	ve'·'ish	cha·cham
raivo	kuninkaan	on sanansaattaja	kuoleman	mutta mies	viisas

יְכַפְּרֶנָּה׃

H3722
je·chap·pe·ren·nah.
saa leppymään hänet

raivo kuninkaan on sanansaattaja kuoleman mutta mies viisas saa leppymään hänet

15 בְּאוֹר־ פְּנֵי־ מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעַב

H216	H6440	H4428	H2416	H7522	H5645
be'·'or-	pe·nei-	me·lech	chaj·jim;	u·re·tzo·no,	ke·'av
loisteessa	kasvojen	kuninkaan	on elämä	ja hänen suosionsa	kuin pilvi

מַלְקוֹשׁ׃

H4456
mal·koosh.
jälkimmäisen sateen

loisteessa kasvojen kuninkaan on elämä ja hänen suosionsa kuin pilvi jälkimmäisen sateen

16 קְנֵה־ חָכְמָה מַה־ טּוֹב מֵחָרוּץ וּקְנוֹת בִּינָה

H7069	H2451	H4100	H2896	H2742	H7069	H998
ke·noh-	choch·mah	mah-	tov	me·cha·rutz;	u·ke·not	bi·nah,
hankkia	viisautta	kuinka	on parempaa	kuin kaivaa kultaa	ja hankkia	ymmärrystä

נִבְחָר מִכָּסֶף׃

H977	H3701
niv·char	mik·ka·sef.
kuin valituinta	hopeaa

hankkia viisautta kuinka on parempaa kuin kaivaa kultaa ja hankkia ymmärrystä kuin valituinta hopeaa

17 נֹצֵר נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר מֵרָע סֹוּר יְשָׁרִים מְסִלָּת
H4546 me·sil·lat tiet
H3477 je·sha·rim oikeamielisten
H5493 sur on välttää
H7451 me·ra'; pahaa
H8104 sho·mer vartioida
H5315 naf·sho, sieluaan
H5341 no·tzer tarkkaillen

דַּרְכּוֹ׃
H1870 dar·ko. tietään

tiet oikeamielisten on välttää pahaa vartioida sieluaan tarkkaillen tietään

18 רוּחַ׃ גֹּבַהּ כִּשָּׁלוֹן וְלִפְנֵי גָאוֹן שֶׁבֶר לִפְנֵי־
H6440 lif·nei- edellä
H7667 she·ver tuhon
H1347 ga·'on; on ylpeys
H6440 ve'·lif·nei ja edellä
H3783 chish·sha·lon, lankeemuksen
H1363 goah ylpeä
H7307 ru·ach. henki

edellä tuhon on ylpeys ja edellä lankeemuksen ylpeä henki

19 מֵחַלֵּק (ק) עֲנָוִים (כ) עֲנִיִּים אֶת־ רוּחַ שְׁפַל־ טוֹב
H2896 tov parempi
H8217 she·fal- nöyrä
H7307 ru·ach henki
H853 'et- ET
'a·ni·jim
ch
H6041 'a·na·vim; kanssa nöyrien
q
H2505 me·chal·lek kuin jakaa

גֵּאִים׃ אֶת־ שָׁלָל
H7998 lal, saalista
H853 'et- ET
H1343 ge·'im. kanssa ylpeiden

parempi nöyrä henki ET kanssa nöyrien kuin jakaa saalista ET kanssa ylpeiden

20 בַּיהוָה וּבוֹטֵחַ טוֹב יִמְצָא־ דָבָר עַל־ מַשְׂכִּיל
H7919 mas·kil harkitsevainen
H5921 'al-
H1697 da·vor puheissaan
H4672 jim·tza- saa aikaan
H2896 tov; hyvää
H982 u·vo·te·ach ja joka turvaa
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAAN

אַשְׁרָיו׃
H835 'ash·rav. on siunattu

harkitsevainen puheissaan saa aikaan hyvää ja joka turvaa JAHWEH HERRAAN on siunattu

21 לֵב לַחֲכַם־ יִקָּרֵא נָבוֹן וּמֶתֶק שְׂפָתַיִם

H2450	H3820	H7121	H995	H4986	H8193
la·cha·cham-	lev	jik·ka·re	na·von;	u·me·tek	fa·ta·jim,
viisasta	sydämeltään	kutsutaan	ymmärtäväiseksi	ja suloisuus	huulien

לֶקַח: יֹסִיף

H3254	H3948
jo·sif	le·kach.
lisää	oppimista

viisasta sydämeltään kutsutaan ymmärtäväiseksi ja suloisuus huulien lisää oppimista

22 מְקוֹר חַיִּים שֶׂכֶל בְּעָלָיו מוּסַר וּמוּסָר אִוֶּלֶת: אֱוִילִים

H4726	H2416	H7922	H1167	H4148	H191	H200
me·kor	chaj·jim	se·chel	be'·'a·lav;	u·mu·sar	'e·vi·lim	'iv·ve·let.
lähde	elämän	on ymmärrys	omistajalleen	mutta opetus	tyhmien	on hulluutta

lähde elämän on ymmärrys omistajalleen mutta opetus tyhmien on hulluutta

23 לֵב חָכָם יַשְׂכִּיל פִּיהוּ וְעַל־ שְׂפָתָיו יֹסִיף

H3820	H2450	H7919	H6310	H5921	H8193	H3254
lev	cha·chom	jas·kil	pi·hu;	ve'·'a·is-	fa·tav,	jo·sif
sydän	viisas	on harkitseva	suustaan	ja vuoksi sen	hänen huulensa	lisäävät

לֶקַח:

H3948
le·kach.
opetuksen mielenkiintoa

sydän viisas on harkitseva suustaan ja vuoksi sen hänen huulensa lisäävät opetuksen mielenkiintoa

24 דְּבַשׁ צוּף־ נֹעַם אִמְרֵי־ מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ וּמַרְפֵּא

H6688	H1706	H561	H5278	H4966	H5315	H4832
tzuf-	de·vash	'im·rei-	no·'am;	ma·tok	lan·ne·fesh	u·mar·pe
kenno	hunajaa	valuva ovat sanat	ystävälliset	makeat	sielulle	ja parantavaa

לָעֶצֶם:

H6106
la·'a·tzem.
luille

kenno hunajaa valuva ovat sanat ystävälliset makeat sielulle ja parantavaa luille

25 יֵ֭שׁ דֶּ֣רֶךְ יָשָׁ֑ר לִפְנֵי־ אִ֝ישׁ וְאַחֲרִיתָ֗הּ דַּרְכֵּי־

H3426	H1870	H3477	H6440	H376	H319	H1870
jesh	de·rech	ja·shor	lif·nei-	'ish;	ve'·'a·cha·ri·tah,	dar·chei-
on	tie	suoralta	näyttävä edessä	ihmisen	mutta joka lopulta	on tie

מָ֥וֶת׃

H4194
ma·vet.
kuoleman

on tie suoralta näyttävä edessä ihmisen mutta joka lopulta on tie kuoleman

26 נֶ֭פֶשׁ עָמֵ֣ל עֲמָלָ֑ה לֹ֥ו כִּי־ פִ֝יהוּ׃ עָלָ֥יו אָכַ֗ף

H5315	H6001	H5998	H0	H3588	H404	H5921	H6310
ne·fesh	'a·mel	'a·me·lah	lo;	ki-	'a·chaf	'a·lav	pi·hu.
sielu	työntekijän	tekee työtä	itselleen	sillä	pakottaa	siihen	suunsa hänen

sielu työntekijän tekee työtä itselleen sillä pakottaa siihen suunsa hänen

27 אִ֭ישׁ בְּלִיַּ֣עַל כֹּ֑רֶה וְעַל־ רָ֝עָ֗ה שְׂפָתָ֥יו (כ)

H376	H1100	H3738	H7451	H5921	se·fa·tav	ch
'ish	be'·li·ja·'al	ko·reh	ra·'ah;	ve'·'al-		
mies	belialin	kaivaa esiin	pahaa	ja		

(פ) (ק) צָרֶ֥בֶת׃ כְּ֝אֵ֗שׁ

H8193	q	H784	H6867
fa·to,		ke·'esh	tza·ra·vet.
hänen huulensa ovat		kuin tuli	polttava

mies belialin kaivaa esiin pahaa ja hänen huulensa ovat kuin tuli polttava

28 אִ֭ישׁ תַּהְפֻּכֹ֣ות יְשַׁלַּ֑ח מָדֹ֥ון וְנִרְגָּ֝ן

H376	H8419	H7971	H4066	H5372
'ish	tah·pu·chot	je·shal·lach	ma·don;	ve'·nir·gan,
mies	petollinen	kylvää	riitaa	ja kuiskuttelija / takanapuhuja

אַלּוּף׃ מַפְרִֽיד

H6504	H441
maf·rid	'al·luf.
erottaa	ystävät

mies petollinen kylvää riitaa ja kuiskuttelija / takanapuhuja erottaa ystävät

29 אִישׁ חָמָס יְפַתֶּה רֵעֵהוּ וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא־ טוֹב׃

H376	H2555	H6601	H7453	H1980	H1870	H3808	H2896
'ish	cha·mos	je·fat·teh	re·'e·hu;	ve'·ho·li·cho,	be'·de·rech	lo-	tov.
mies	väkivaltainen	pettää	ystävänsä	ja vie hänet	tielle	joka ei	ole hyvä

mies väkivaltainen pettää ystävänsä ja vie hänet tielle joka ei ole hyvä

30 שֹׁפֵעַ עֹצֶה עֵינָיו לַחְשֹׁב תַּהְפֻּכוֹת קֹרֵץ שְׂפָתָיו

H6095	H5869	H2803	H8419	H7169	H8193
'o·tzeh	'ei·nav	lach·sho	tah·pu·chot;	ko·retz	fa·tav,
joka iskee	silmää	suunnittelee	kavaluutta	joka antaa merkkiä	huulillaan

רָעָה׃ כֹּלֶה

H3615	H7451
kil·lah	ra·'ah.
on valmis	pahaan

joka iskee silmää suunnittelee kavaluutta joka antaa merkkiä huulillaan on valmis pahaan

31 צְדָקָה בְּדֶרֶךְ שִׂיבָה תִּפְאֶרֶת עֲטֶרֶת

H5850	H8597	H7872	H1870	H6666
'a·te·ret	tif·'e·ret	sei·vah;	be'·de·rech	tze·da·kah,
seppele	kaunis	ovat harmaat hiukset	tiellä	vanhurskauden

תִּמָּצֵא׃

H4672
tim·ma·tze.
ne saavutetaan

seppele kaunis ovat harmaat hiukset tiellä vanhurskauden ne saavutetaan

32 בְּרוּחוֹ וּמֹשֵׁל מִגִּבּוֹר אַפַּיִם אֶרֶךְ טוֹב

H2896	H750	H639	H1368	H4910	H7307
tov	'e·rech	'ap·pa·jim	mig·gib·bor;	u·mo·shel	be'·ru·cho,
parempi	on hidas	vihaan	kuin sankari	ja joka hallitsee	mielensä / hermonsa

עִיר׃ מִלֹּכֵד

H3920	H5892
mil·lo·ched	'ir.
valloittaa	kaupungin

parempi on hidas vihaan kuin sankari ja joka hallitsee mielensä / hermonsa valloittaa kaupungin

33

מִשְׁפָּטוֹ׃ כֹּל־ ׀ וַיהוָה הַגּוֹרָל אֶת־ יוּטַל בַּחֵיק

H2436	H2904	H853	H1486	H3068	H3605	H4941
ba·cheik	ju·tal	'et-	hag·go·ral;	JAH·WEH	kol-	mish·pa·to.
syliin	heitetään	ET	arpa	JAHWEH HERRALTA	kaikki	ovat ratkaisut

syliin heitetään ET arpa JAHWEH HERRALTA kaikki ovat ratkaisut

Sananlaskut 17 *(Proverbs 17)*

1 פַּת טָוֹב מִמְּלֵא מִבַּיִת בָּהּ וְשַׁלְוָה־ חֲרֵבָה
H2896 tov parempi | H6595 pat palanen leipää | H2720 cha·re·vah kuivaa | H7962 ve'·shal·vah- ja hiljaisuus | H0 vah; sen kanssa | H1004 mib·ba·jit, kuin talo | H4392 ma·le täynnä

זִבְחֵי־ רִיב׃
H2077 ziv·chei- teuraslihaa | H7379 riv. riidassa

parempi palanen leipää kuivaa ja hiljaisuus sen kanssa kuin talo täynnä teuraslihaa riidassa

2 עֶבֶד־ מַשְׂכִּיל יִמְשֹׁל בְּבֵן מֵבִישׁ וּבְתוֹךְ אַחִים
H5650 'e·ved- palvelija | H7919 mas·kil, ymmärtäväinen | H4910 jim·shol hallitsee | H1121 be'·ven poikaa | H954 me·vish; häpeällistä | H8432 u·ve·toch ja kesken | H251 'a·chim, veljesten

יַחֲלֹק׃ נַחֲלָה
H2505 ja·cha·lok jakaa | H5159 na·cha·lah. perinnön

palvelija ymmärtäväinen hallitsee poikaa häpeällistä ja kesken veljesten jakaa perinnön

3 מַצְרֵף לַכֶּסֶף וְכוּר לַזָּהָב וּבֹחֵן לִבּוֹת יְהוָה׃
H4715 matz·ref sulatusuuni | H3701 lak·ke·sef hopealle | H3564 ve'·chur uuni | H2091 laz·za·hav; kullalle | H974 u·vo·chen mutta tutkii | H3826 lib·bot sisimmät | H3068 JAH·WEH. JAHWEH HERRA

sulatusuuni hopealle uuni kullalle mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

4 מֵרַע מַקְשִׁיב עַל־ שְׂפַת־ אָוֶן שָׁקֶר מֵזִין עַל־
H7489 me·ra' pahantekijä | H7181 mak·shiv kuuntelee | H5921 'al- | H8193 se·fat- huulia | H205 'a·ven; vääryyden | H8267 she·ker valehtelija | H238 me·zin on kuuliainen | H5921 'al-

הַוּת׃ לְשׁוֹן
H3956 le·shon kielelle | H1942 hav·vot. himojen

pahantekijä kuuntelee huulia vääryyden valehtelija on kuuliainen kielelle himojen

5 לֹעֵג רָשׁ חֵרֵף עֹשֵׂהוּ שָׂמֵחַ לְאֵיד לֹא
H3932 lo·'eg joka pilkkaa
H7326 la·rosh köyhää
H2778 che·ref herjaa
H6213 'O·se·hu; Luojaansa hänen
H8056 sa·me·ach joka iloitsee
H343 le·'eid, onnettomuudesta
H3808 lo ei

יִנָּקֶה׃
H5352 jin·na·keh. jää rankaisematta

joka pilkkaa köyhää herjaa Luojaansa hänen joka iloitsee onnettomuudesta ei jää rankaisematta

6 עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם׃
H5850 'a·te·ret kruunu
H2205 ze·ke·nim vanhusten
H1121 be'·nei on lapset
H1121 va·nim; lapsien
H8597 ve'·tif·'e·ret ja kunnia
H1121 ba·nim lasten
H1 a·vo·tam. on heidän isänsä

kruunu vanhusten on lapset lapsien ja kunnia lasten on heidän isänsä

7 לֹא־ נָאוָה לְנָבָל שְׂפַת־ יֶתֶר כִּי־ אַף לְנָדִיב
H3808 lo- ei
H5000 na·vah sovi
H5036 le·na·val tyhmälle
H8193 se·fat- puhe
H3499 je·ter; erinomainen
H637 'af, vielä
H3588 ki- vähemmän
H5081 le·na·div ruhtinaalliselle

שָׂפָת־ שָׁקֶר׃
H8193 se·fat- huulet
H8267 sha·ker. valheelliset

ei sovi tyhmälle puhe erinomainen vielä vähemmän ruhtinaalliselle huulet valheelliset

8 חֵן אֶבֶן־ הַשֹּׁחַד בְּעֵינָיו בְּעָלָיו כָּל־ אֶל־
H68 'e·ven- kivi
H2580 chen kallisarvoinen
H7810 hash·sho·chad lahja
H5869 be'·'ei·nei on sen silmissä
H1167 ve'·'a·lav; joka saa sen
H413 'el-
H3605 kol- kaikkialle

יַשְׂכִּיל׃ יִפְנֶה אֲשֶׁר
H7919 jas·kil. jas·kil. hän menestyy
H6437 jif·neh hän kääntyy
H834 'a·sher jonne

kivi kallisarvoinen lahja on sen silmissä joka saa sen kaikkialle jonne hän kääntyy hän menestyy

9 מְכַסֶּה־ פֶשַׁע מְבַקֵּשׁ אַהֲבָה וְשֹׁנֶה בְּדָבָר

H3680	H6588	H1245	H160	H8138	H1697
me·chas·seh-	pe·sha'	me·vak·kesh	'a·ha·vah;	ve'·sho·neh	ve'·da·var,
joka peittää	syntiä	etsii	rakkautta	ja joka muuttelee	sanojaan

אַלּוּף: מַפְרִיד

H6504	H441
maf·rid	'al·luf.
erottaa	ystävät

joka peittää syntiä etsii rakkautta ja joka muuttelee sanojaan erottaa ystävät

10 תֵּחַת גְּעָרָה בְמֵבִין מֵהַכּוֹת כְּסִיל מֵאָה:

H5181	H1606	H995	H5221	H3684	H3967
te·chat	ge·'a·rah	ve'·me·vin;	me·hak·kot	ke·sil	me·'ah.
tunkeutuu	nuhde	ymmärtäväiseen	enemmän kuin lyöntiä	tyhmään	sata

tunkeutuu nuhde ymmärtäväiseen enemmän kuin lyöntiä tyhmään sata

11 רָע יְבַקֶּשׁ־ מְרִי אַךְ־ וּמַלְאָךְ אַכְזָרִי יְשֻׁלַּח־

H389	H4805	H1245	H7451	H4397	H394	H7971
'ach-	me·ri	je·vak·kesh-	ra';	u·mal·'ach	'ach·za·ri,	je·shul·lach-
todella	kapinaa	etsii	paha	ja sanansaattaja	julma	lähetetään

בּוֹ:

H0
bo.
häntä vastaan

todella kapinaa etsii paha ja sanansaattaja julma lähetetään häntä vastaan

12 פָּגוֹשׁ דֹּב שַׁכּוּל וְאַל־ בְּאִישׁ כְּסִיל בְּאִוַּלְתּוֹ:

H6298	H1677	H7909	H376	H408	H3684	H200
pa·goosh	do	shak·kul	be'·'ish;	ve'·'al-	ke·sil,	be'·'iv·val·to.
kohdatkoon	karhu	pennut menettänyt	miestä	eikä	tyhmä	hulluudessaan

kohdatkoon karhu pennut menettänyt miestä eikä tyhmä hulluudessaan

13 מֵשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא־ תִמִישׁ (כ תָּמוּשׁ)

H7725	H7451	H8478	H2896	H3808	ta·mish	ch	H4185
me·shiv	ra·'ah	ta·chat	to·vah;	lo-			ta·mush
joka palkitsee	pahalla	vastaan	hyvän	ei			poistu

ק) רָעָה מִבֵּיתוֹ׃

q	H7451	H1004
	ra·'ah,	mib·bei·to.
	paha	sen talosta

joka palkitsee pahalla vastaan hyvän ei poistu paha sen talosta

14 הָרִיב הִתְגַּלַּע וְלִפְנֵי מָדוֹן רֵאשִׁית מַיִם פּוֹטֵר

H6362	H4325	H7225	H4066	H6440	H1566	H7379
po·ter	ma·jim	re·shit	ma·don;	ve'·lif·nei	hit·gal·la',	ha·riv
puhkeaa	kuin vesi	alku	riidan	ennenkuin	puhkeaa	riita

נְטוֹשׁ׃

H5203
ne·toosh.
heitä se pois

puhkeaa kuin vesi alku riidan ennenkuin puhkeaa riita heitä se pois

15 מַצְדִּיק וּמַרְשִׁיעַ רָשָׁע תּוֹעֲבַת צַדִּיק

H6663	H7563	H7561	H6662	H8441
matz·dik	ra·sho'	u·mar·shi·a'	tzad·dik;	to·'a·vat

joka vanhurskauttaa vääryydentekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus

יְהוָה גַּם־ שְׁנֵיהֶם׃

H3069	H1571	H8147
JAH·WEH	gam-	she·nei·hem.
JAHWEH HERRALLE	ovat	molemmat

joka vanhurskauttaa vääryydentekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

16 חָכְמָה לִקְנוֹת כֶּסֶף בְּיַד־ מְחִיר זֶה לָמָּה־

H4100	H2088	H4242	H3027	H3684	H7069	H2451
lam·mah-	zeh	me·chir	be'·jad-	ke·sil;	lik·not	choch·mah
minkätähden	tämä	maksu	on kädessä	tyhmän	hankkimiseksi	viisautta

וְלֵב־ אָיִן׃

H3820	H369
ve'·lev-	'a·jin.
ymmärrystä	ei ole hänellä

minkätähden tämä maksu on kädessä tyhmän hankkimiseksi viisautta ymmärrystä ei ole hänellä

17 יוֹלֵד׃ לְצָרָה וְאָח הֵרֵעַ אֹהֵב עֵת בְּכָל־

H3605	H6256	H157	H7453	H251	H6869	H3205
be'·chol	'et	'o·hev	ha·re·a';	ve'·'ach	le·tza·rah,	jiv·va·led.
kaiken	aikaa	rakastaa	ystävä	ja veli	ahdingossa	syntyy

kaiken aikaa rakastaa ystävä ja veli ahdingossa syntyy

18 אָדָם׃ חֲסַר־לֵב תּוֹקֵעַ כָּף עֹרֵב עֲרֻבָּה

H120	H2638	H3820	H8628	H3709	H6148	H6161
'a·dam	cha·sar-	lev	to·ke·a'	kaf;	'o·rev	'a·rub·bah,
ihminen	älyä vailla	mieleltään	lyö	kättään	ja menee takuuseen	velan

רֵעֵהוּ׃ לִפְנֵי

H6440	H7453
lif·nei	re·'e·hu.
edestä	ystävänsä

ihminen älyä vailla mieleltään lyö kättään ja menee takuuseen velan edestä ystävänsä

19 אֹהֵב מְבַקֶּשׁ־פִּתְחוֹ מַגְבִּיהַּ מַצָּה אֹהֵב פֶּשַׁע

H157	H6588	H157	H4683	H1361	H6607	H1245
'o·hev	pe·sha'	'o·hev	matz·tzah;	mag·bi·ah	pit·cho,	me·vak·kesh-
joka rakastaa	syntiä	rakastaa	riitaa	joka korottaa	ovensa	etsii

שָׁבָר׃

H7667
sha·ver.
tuhoa

joka rakastaa syntiä rakastaa riitaa joka korottaa ovensa etsii tuhoa

20 יִפּוֹל בִּלְשׁוֹנוֹ וְנֶהְפָּךְ טוֹב יִמְצָא־לֹא לֵב עִקֵּשׁ־

H6141	H3820	H3808	H4672	H2896	H2015	H3956	H5307
'ik·kesh-	lev	lo	jim·tza-	tov;	ve'·neh·pach	bil·sho·no,	jip·pol
vääristynyt	sydän	ei	saavuta	hyvää	ja kiero	kieleltään	lankeaa

בְּרָעָה׃

H7451
be'·ra·ah.
pahuuteen

vääristynyt sydän ei saavuta hyvää ja kiero kieleltään lankeaa pahuuteen

21 יֹלֵד כְּסִיל לְתוּגָה לוֹ וְלֹא־יִשְׂמַח אֲבִי נָבָל׃

H3205	H3684	H8424	H0	H3808	H8055	H1	H5036
jo·led	ke·sil	le·tu·gah	lo;	ve'·lo-	jis·mach,	'a·vi	na·val.
synnyttäjä	tyhmän	saa murheen	itselleen	eikä	ole iloa	isällä	typerän

synnyttäjä tyhmän saa murheen itselleen eikä ole iloa isällä typerän

22 לֵב שָׂמֵחַ ייטַב גֵּהָה וְרוּחַ נְכֵאָה תְיַבֵּשׁ־גָּרֶם׃

H3820	H8056	H3190	H1456	H7307	H5218	H3001	H1634
lev	me·ach	jei·tiv	ge·hah;	ve'·ru·ach	ne·che·'ah,	te·jab·besh-	ga·rem.
sydän	iloinen	on hyvä	lääke	mutta henki	murtunut	kuivattaa	luut

sydän iloinen on hyvä lääke mutta henki murtunut kuivattaa luut

23 אָרְחוֹת לְהַטּוֹת יִקַּח רָשָׁע מֵחִיק שֹׁחַד

H7810	H2436	H7563	H3947	H5186	H734
sho·chad	me·cheik	ra·sha'	jik·kach;	le·hat·tot,	a·re·chot
lahjuksen	povestaan	paha	ottaa	työntääkseen syrjään	tiet

מִשְׁפָּט׃

H4941
mish·pat.
oikeuden

lahjuksen povestaan paha ottaa työntääkseen syrjään tiet oikeuden

24 בִּקְצֵה־כְסִיל וְעֵינֵי חָכְמָה מֵבִין פְּנֵי אֶת־

H853	H6440	H995	H2451	H5869	H3684	H7097
'et-	pe·nei	me·vin	choch·mah	ve'·'ei·nei	che·sil,	bik·tzeh-
ET	kasvoista	erottaa	viisaan	mutta silmät	tyhmän	ovat äärissä

אָרֶץ׃

H776
'a·retz.
maan

ET kasvoista erottaa viisaan mutta silmät tyhmän ovat äärissä maan

25 כַּעַס לְאָבִיו בֵּן לְיוֹלַדְתּוֹ׃ וּמְמֶר כְּסִיל

H3708	H1	H1121	H3684	H4470	H3205
ka·'as	le·'a·viv	ben	ke·sil;	u·me·mer,	le·jo·lad·to.
suruksi on	isälleen	poika	tyhmä	ja katkeruudeksi	synnyttäjälleen

suruksi on isälleen poika tyhmä ja katkeruudeksi synnyttäjälleen

26 גַּם עֲנוֹשׁ צַדִּיק לַצַּדִּיק לֹא־ טוֹב לְהַכּוֹת נְדִיבִים עַל־

H1571	H6064	H6662	H3808	H2896	H5221	H5081	H5921
gam	a·noosh	latz·tzad·dik	lo-	tov;	le·hak·kot	ne·di·vim	'al-
myöskään	rangaista	vanhurskaita	ei ole	hyvä	lyödä	ruhtinaallisia	tähden

יֹשֶׁר׃

H3476
jo·sher.
oikeudenmukaisuuden

myöskään rangaista vanhurskaita ei ole hyvä lyödä ruhtinaallisia tähden oikeudenmukaisuuden

27 חוֹשֵׂךְ אֲמָרָיו יוֹדֵעַ דַּעַת וְקַר־ (כ) יְקַר־ (ק)

H2820	H561	H3045	H1847	ve'·kar-	ch	H7119	q
cho·sech	'a·ma·rav	jo·de·a'	da·'at;			je·kar-	
joka hillitsee	sanansa	tuntee	ymmärryksen			ja itsensä hillitsevä	

תְּבוּנָה׃ אִישׁ

H376	H8394
'ish	te·vu·nah.
mies	on älykäs

joka hillitsee sanansa tuntee ymmärryksen ja itsensä hillitsevä mies on älykäs

28 גַּם אֱוִיל מַחֲרִישׁ חָכָם יֶחְשָׁב אֹטֵם שְׂפָתָיו נָבוֹן׃

H1571	H191	H2790	H2450	H2803	H331	H8193	H995
gam	'e·vil	ma·cha·rish	cha·cham	je·cha·shev;	'o·tem	se·fa·tav	na·von.
	hullukin	joka on hiljaa	viisaaksi	voi lukea	joka sulkee	huulensa	on järkevä

hullukin joka on hiljaa viisaaksi voi lukea joka sulkee huulensa on järkevä

Sananlaskut 18 ***(Proverbs 18)***

1 יִתְגַּלָּע׃ תּוּשִׁיָּה בְּכָל־ נִפְרָד יְבַקֵּשׁ לְתַאֲוָה

H8378	H1245	H6504	H3605	H8454	H1566
le·ta·'a·vah	je·vak·kesh	nif·rad;	be'·chol	tu·shi·jah,	jit·gal·la'.
ahne	etsii	saa hajaannusta	kaikessa	viisauteen	sekaantuu

ahne etsii saa hajaannusta kaikessa viisauteen sekaantuu

2 לְבוֹ׃ כִּי בִּתְבוּנָה כְּסִיל יַחְפֹּץ לֹא־ בְּהִתְגַּלּוֹת אִם־

H3808	H2654	H3684	H8394	H3588	H518	H1540
lo-	jach·potz	ke·sil	bit·vu·nah;	ki,	'im-	be'·hit·gal·lot
ei	nauti	tyhmä	ymmärryksestä	sillä	jos	paljastuu

לִבְּוֹ׃

H3820
lib·bo.
hänen sisimpänsä

ei nauti tyhmä ymmärryksestä sillä jos paljastuu hänen sisimpänsä

3 חֶרְפָּה׃ קָלָלוֹן וְעִם־ בּוּז גַּם־ בָּא רָשָׁע בְּבוֹא־

H935	H7563	H935	H1571	H937	H5973	H7036	H2781
be'·vo-	ra·sho'	ba	gam-	buz;	ve'·'im-	ka·lon	cher·pah.
tulee sisään	pahuus	tulee	myös	halveksunta	ja kanssa	häpeän	pilkka

tulee sisään pahuus tulee myös halveksunta ja kanssa häpeän pilkka

4 חָכְמָה׃ מְקוֹר נֹבֵעַ נַחַל אִישׁ פִּי־ דִּבְרֵי עֲמֻקִּים מַיִם

H4325	H6013	H1697	H6310	H376	H5158	H5042	H4726
ma·jim	'a·muk·kim	div·rei	fi-	'ish;	na·chal	no·ve·a',	me·kor
vedet	syvät	ovat sanat	suun	miehen	puro	virtaava	lähde

חָכְמָה׃

H2451
choch·mah
viisauden

vedet syvät ovat sanat suun miehen puro virtaava lähde viisauden

5 לְהַטּוֹת טוֹב לֹא־ רָשָׁע פְּנֵי־ שְׂאֵת צַדִּיק

H5375	H6440	H7563	H3808	H2896	H5186	H6662
se·'et	pe·nei-	ra·sha'	lo-	tov;	le·hat·tot	tzad·dik,
korottaa	kasvoja	pahan	ei ole	hyvä	kaataa	vanhurskasta

בַּמִּשְׁפָּט׃

H4941
bam·mish·pat.
tuomiossa

korottaa kasvoja pahan ei ole hyvä kaataa vanhurskasta tuomiossa

6 שִׂפְתֵי כְסִיל יָבֹאוּ בְרִיב וּפִיו לְמַהֲלֻמוֹת׃

H8193	H3684	H935	H7379	H6310	H4112
sif·tei	che·sil	ja·vo·'u	ve'·riv;	u·fiv,	le·ma·ha·lu·mot
huulet	tyhmän	tuovat	riidan	ja hänen suunsa	iskuja

יִקְרָא׃

H7121
jik·ra.
vaativat

huulet tyhmän tuovat riidan ja hänen suunsa iskuja vaativat

7 פִּי־כְסִיל מְחִתָּה־לוֹ וּשְׂפָתָיו מוֹקֵשׁ נַפְשׁוֹ׃

H6310	H3684	H4288	H0	H8193	H4170	H5315
pi-	che·sil	me·chit·tah-	lo;	u·se·fa·tav,	mo·kesh	naf·sho.
suu	tyhmän	on tuhonsa	hänen	ja hänen huulensa	ansa	hänen sielunsa

suu tyhmän on tuhonsa hänen ja hänen huulensa ansa hänen sielunsa

8 דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים וְהֵם יָרְדוּ אֶל־חַדְרֵי בָטֶן׃

H1697	H5372	H3859	H1992	H3381	H2315	H990
div·rei	nir·gon	ke·mit·la·ha·mim;	ve'·hem,	ja·re·du	chad·rei-	va·ten.
sanat	panettelijan	polttavat	ja ne	tunkeutuvat	syvälle	sisimpään

sanat panettelijan polttavat ja ne tunkeutuvat syvälle sisimpään

9 גַּם מִתְרַפֶּה מְלַאכְתּוֹ אָח הוּא לְבַעַל מַשְׁחִית׃

H1571	H7503	H4399	H251	H1931	H1167	H7843
gam	mit·rap·peh	vi'm·lach·to;	'ach	hu,	le·ba·'al	mash·chit.
myös	vajoaa alas	hän työssään	veli	hän on	baalin	joka tuhoaa

myös vajoaa alas hän työssään veli hän on baalin joka tuhoaa

10 מִגְדַּל־עֹז שֵׁם יְהוָה צַדִּיק יָרוּץ בּוֹ׃

H4026	H5797	H8034	H3069	H0	H7323	H6662
mig·dal-	'oz	shem	JAH·WEH;	bov-	ja·rutz	tzad·dik
torni	vahva	on nimi	JAHWEH HERRAN	sinne	juoksee	vanhurskas

וְנִשְׂגָּֽב׃

H7682
ve'·nis·gav.
korkealle turvaan

torni vahva on nimi JAHWEH HERRAN sinne juoksee vanhurskas korkealle turvaan

11 הֲוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ וּכְחוֹמָה נִשְׂגָּבָה

H1952	H6223	H7151	H5797	H2346	H7682
hon	'a·shir	kir·jat	uz·zo;	u·che·cho·mah	nis·ga·vah,
varallisuus	rikkaan	on hänen kaupunkinsa	vahva	ja suojamuuri	korkea

בְּמַשְׂכִּיתוֹ׃

H4906
be'·mas·ki·to.
hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

varallisuus rikkaan on hänen kaupunkinsa vahva ja suojamuuri korkea hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

12 לִפְנֵי־ שֶׁבֶר גֵּאוּת לֵב־ אִישׁ וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃

H6440	H7667	H1361	H3820	H376	H6440	H3519	H6038
lif·nei-	she·ver	jig·bah	lev-	'ish;	ve'·lif·nei	cha·vod	'a·na·vah.
edellä	tuhon	on ylpeä	sydän	ihmisen	mutta edellä	kunnian	nöyryys

edellä tuhon on ylpeä sydän ihmisen mutta edellä kunnian nöyryys

13 דָּבָר מֵשִׁיב טֶרֶם שְׁמֹעַ יִשְׁמָע אִוֶּלֶת הִיא־ לוֹ׃

H7725	H1697	H2962	H8085	H200	H1931	H0
me·shiv	da·vor	be'·te·rem	jish·ma';	'iv·ve·let	hi-	lo,
antaa	vastauksen	ennen kuin	kuulee	tyhmä	se on	hänelle

וּכְלִמָּה׃

H3639
u·che·lim·mah.
häpeäksi

antaa vastauksen ennen kuin kuulee tyhmä se on hänelle häpeäksi

14 מִי יָכִיאָה רוּחַ מַחֲלֻה יְכַלְכֵּל אִישׁ רוּחַ־

H7307	H376	H3557	H4245	H7307	H5218	H4310
ru·ach-	'ish	je·chal·kel	ma·cha·le·hu;	ve'·ru·ach	ne·che·'ah,	mi
henki	miehen	hoitaa	hänen sairauttaan	mutta henkeä	murrettua	kuka

יִשָּׂאֻנָּה׃

H5375
jis·sa·'en·nah.
kantaa

henki miehen hoitaa hänen sairauttaan mutta henkeä murrettua kuka kantaa

15 לֵב נָבוֹן יִקְנֶה־ דָּעַת וְאֹזֶן חֲכָמִים תְּבַקֶּשׁ־

H3820	H995	H7069	H1847	H241	H2450	H1245
lev	na·von	jik·neh-	da·'at;	ve'·'o·zen	cha·cha·mim,	te·vak·kesh-
sydän	ymmärtävä	hankkii	viisautta	ja korvat	viisaan	etsivät

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
ymmärrystä

sydän ymmärtävä hankkii viisautta ja korvat viisaan etsivät ymmärrystä

16 מַתָּן אָדָם יַרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדֹלִים יַנְחֻנּוּ׃

H4976	H120	H7337	H0	H6440	H1419	H5148
mat·tan	'a·dom	jar·chiv	lo;	ve'·lif·nei	ge·do·lim	jan·chen·nu.
lahja	miehen	tekee tilaa	hänelle	ja eteen	mahtavien	hänet johdattaa

lahja miehen tekee tilaa hänelle ja eteen mahtavien hänet johdattaa

17 צַדִּיק רֵעֵהוּ (ק) וּבָא־ (כ) יָבֹא־ בְּרִיבוֹ הָרִאשׁוֹן וַחֲקָרוֹ׃

H6662	H7223	H7379	ja·vo-	ch	H935	q	H935
tzad·dik	ha·ri·shon	be'·ri·vo;			u·va-		re·e·hu
oikeassa on	ensimmäinen	riidassa			mutta tulee		sisään hän

oikeassa on ensimmäinen riidassa mutta tulee sisään hän joka tutkii hänet

18 מַדְיָנִים יַשְׁבִּית גּוֹרָל וּבֵין עֲצוּמִים יַפְרִיד׃

H4079	H7673	H1486	H996	H6099	H6504
mid·ja·nim	jash·bit	hag·go·ral;	u·vein	'a·tzu·mim	jaf·rid.
riidat	lopettaa	arpa	ja välit	erottaa	mahtavien

riidat lopettaa arpa ja välit erottaa mahtavien

19 אָח׳ נִפְשָׁע מִקִּרְיַת־ עֹז׃ (מְדוֹנִים) (כ) וּמִדְיָנִים) (ק

H251	H6586	H7151	H5797	u·me·do·nim	ch	H4066	q
'ach,	nif·sha'	mik·kir·jat-	'oz;			u·mid·ja·nim,	
veli	petetty	on kuin kaupunki	vahva			ja heidän riitansa	

אַרְמוֹן׃ כִּבְרִיחַ

H1280	H759
kiv·ri·ach	ar·mon.
kuin kalterit	linnan

veli petetty on kuin kaupunki vahva ja heidän riitansa kuin kalterit linnan

20 שְׂפָתָיו תְּבוּאַת בִּטְנוֹ תִּשְׂבַּע אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

H6529	H6310	H376	H7646	H990	H8393	H8193
mip·pe·ri	fi-	'ish	tis·ba'	bit·no;	te·vu·'at	se·fa·tav
hedelmistä	suunsa	mies	saa kylläiseksi	vatsansa	ja sadosta	huultensa

יִשְׂבָּע׃

H7646
jis·ba'.
hän on tyytyväinen

hedelmistä suunsa mies saa kylläiseksi vatsansa ja sadosta huultensa hän on tyytyväinen

21 מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד־ לָשׁוֹן וְאֹהֲבֶיהָ יֹאכַל פִּרְיָהּ׃

H4194	H2416	H3027	H3956	H157	H398	H6529
ma·vet	ve'·chaj·jim	be'·jad-	la·shon;	ve'·'o·ha·vei·ha,	jo·chal	pir·jah.
kuolema	ja elämä	ovat vallassa	kielen	ja jotka sitä rakastavat	syövät sen	hedelmää

kuolema ja elämä ovat vallassa kielen ja jotka sitä rakastavat syövät sen hedelmää

22 מָצָא מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וַיָּפֶק רָצוֹן מֵיהוָה׃

H4672	H802	H4672	H2896	H6329	H7522	H3068
ma·tza	'ish·shah	ma·tza	tov;	vai·ja·fek	ra·tzon,	JAH·WEH.
joka löytää	vaimon	löytää	onnen	ja saa	mielisuosion	JAHWEH HERRAN

joka löytää vaimon löytää onnen ja saa mielisuosion JAHWEH HERRAN

23 תַּחֲנוּנִים יְדַבֵּר־ רָשׁ וְעָשִׁיר יַעֲנֶה עַזּוֹת׃

H8469	H1696	H7326	H6223	H6030	H5794
ta·cha·nu·nim	je·dab·ber-	rash;	ve'·'a·shir,	ja·'a·neh	az·zot.
anoen	puhuu	köyhä	mutta rikas	vastaa	tylysti

anoen puhuu köyhä mutta rikas vastaa tylysti

24 אִ֣ישׁ רֵעִ֣ים לְהִתְרֹעֵ֑עַ וְיֵ֣שׁ דָּבֵ֖ק אֹהֵ֥ב

H376	H7453	H7489	H3426	H157	H1695
'ish	re·'im	le·hit·ro·'e·a';	ve'·jesh	'o·hev,	da·vek
miehelle	ystäviä	on surukseen	mutta on olemassa	ystäviä	jotka ovat rakkaampia

מֵ֥אָח׃

H251
me·'ach.
kuin veli

miehelle ystäviä on surukseen mutta on olemassa ystäviä jotka ovat rakkaampia kuin veli

Sananlaskut 19 *(Proverbs 19)*

1 וְהוּא שְׁפָתָיו מֵעִקֵּשׁ בְּתֻמּוֹ הוֹלֵךְ רָשׁ טוֹב־

H2896	H7326	H1980	H8537	H6141	H8193	H1931
tov-	rash	ho·lech	be'·tum·mo;	me·'ik·kesh	fa·tav,	ve'·hu
parempi	köyhänä	kulkea	rehellisyydessä	kuin kierona	huuliltaan	ja vielä

כְּסִיל׃

H3684
che·sil.
tyhmänä

parempi köyhänä kulkea rehellisyydessä kuin kierona huuliltaan ja vielä tyhmänä

2 גַּם בְּלֹא־ דַעַת נֶפֶשׁ לֹא־ טוֹב וְאָץ בְּרַגְלַיִם

H1571	H3808	H1847	H5315	H3808	H2896	H213	H7272
gam	be'·lo-	da·'at	ne·fesh	lo-	tov;	ve'·'atz	be'·rag·la·jim
myös	ilman	tietämystä	sielulla	ei ole	hyvä	ja joka kiirehtii	jaloillaan

חוֹטֵא׃

H2398
cho·te.
astuu harhaan

myös ilman tietämystä sielulla ei ole hyvä ja joka kiirehtii jaloillaan astuu harhaan

3 אִוֶּלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דַּרְכּוֹ וְעַל־ יְהוָה יִזְעַף

H200	H120	H5557	H1870	H5921	H3068
'iv·ve·let	'a·dom	te·sal·lef	dar·ko;	ve'·'al-	JAH·WEH
tyhmyys	ihmisen	vääristää	hänen tiensä	ja	JAHWEH HERRALLE

לִבּוֹ׃

H2196	H3820
jiz·'af	lib·bo.
hän kiukuttelee	sisimmässään

tyhmyys ihmisen vääristää hänen tiensä ja JAHWEH HERRALLE hän kiukuttelee sisimmässään

4 הוֹן יֹסִיף רֵעִים רַבִּים וְדַל מֵרֵעֵהוּ יִפָּרֵד׃

H1952	H3254	H7453	H7227	H1800	H7453	H6504
hon,	jo·sif	re·'im	rab·bim;	ve'·dal,	me·re·'·hu	jip·pa·red.
rikkaus	lisää	ystäviä	paljon	mutta köyhä	ystävistään	joutuu erilleen

rikkaus lisää ystäviä paljon mutta köyhä ystävistään joutuu erilleen

5 עֵד׳ שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים לֹא

H5707	H8267	H3808	H5352	H6315	H3577	H3808
'ed	ka·rim	lo	jin·na·keh;	ve'·ja·fi·ach	ke·za·vim,	lo
todistaja	valheellinen	ei	jää rankaisematta	ja joka puhuu	valhetta	ei

יִמָּלֵט׃

H4422	
jim·ma·let.	
pääse pakoon	

todistaja valheellinen ei jää rankaisematta ja joka puhuu valhetta ei pääse pakoon

6 לְאִישׁ הָרֵעַ וְכָל־נָדִיב פְּנֵי־ יְחַלּוּ רַבִּים

H7227	H2470	H6440	H5081	H3605	H7453	H376
rab·bim	je·chal·lu	fe·nei-	na·div;	ve'·chol	ha·re·a',	le·'ish
monet	imartelevat	kasvojen edessä	ylhäisten	ja kaikki	ovat ystäviä	miehen

מַתָּן׃

H4976	
mat·tan.	
anteliaan	

monet imartelevat kasvojen edessä ylhäisten ja kaikki ovat ystäviä miehen anteliaan

7 כָּל־ אֲחֵי־ רָשׁ שְׂנֵאֻהוּ אַף כִּי מְרֵעֵהוּ

H3605	H251	H7326	H8130	H637	H3588	H4828
kal	'a·chei-	rash	se·ne·'u·hu,	'af	ki	me·re·'e·hu
kaikki	veljet	köyhän	vihaavat häntä	kuinka paljon	enemmän	hänen ystävänsä

רָחֲקוּ מִמֶּנּוּ מְרַדֵּף אֲמָרִים הֵמָּה׃ לוֹ׳ (כ) לֹא׳ (ק)

H7368	H4480	H7291	H561		lo-	ch	H3808	H1992
ra·cha·ku	mi·men·nu;	me·rad·def	'a·ma·rim				lov-	hem·mah.
pysyvät kaukana	hänestä	hän ajaa takaa	puhuakseen	heille			ilman	heitä

(ק)

q

kaikki veljet köyhän vihaavat häntä kuinka paljon enemmän hänen ystävänsä pysyvät kaukana hänestä hän ajaa takaa puhuakseen heille lo- ilman heitä

8 לִמְצֹא־ תְבוּנָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ אֹהֵב לֵב קֹנֶה־

H7069	H3820	H157	H5315	H8104	H8394	H4672
ko·neh-	lev	'o·hev	naf·sho;	sho·mer	te·vu·nah,	lim·tzo-
joka hankkii	ymmärrystä	rakastaa	sieluaan	joka pitää kiinni	viisaudesta	löytää

טֹוב׃

H2896
tov.
onnen

joka hankkii ymmärrystä rakastaa sieluaan joka pitää kiinni viisaudesta löytää onnen

9 עֵד שְׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים׃ פ יֹאבֵד׃

H5707	H8267	H3808	H5352	H6315	H3577	H6	Peh
'ed	ka·rim	lo	jin·na·keh;	ve'·ja·fi·ach	ke·za·vim	jo·ved.	
todistaja	väärä	ei	jää rankaisematta ja puhuja		valheiden	tuhoutuu	

todistaja väärä ei jää rankaisematta ja puhuja valheiden tuhoutuu

10 לְעֶבֶד כִּי־אַף תִּתְעַנֻּג לִכְסִיל לֹא־נָאוָה מִשֹּׁל בְּשָׂרִים׃

H3808	H5000	H3684	H8588	H637	H3588	H5650	H4910	H8269
lo-	na·veh	lich·sil	ta·'a·nug;	'af,	ki-	le·'e·ved	me·shol	be'·sa·rim.
ei	ole sopivaa tyhmälle		ylellisyys	vielä	vähemmän palvelijalle		että hän hallitsee ruhtinaita	

ei ole sopivaa tyhmälle ylellisyys vielä vähemmän palvelijalle että hän hallitsee ruhtinaita

11 עֲבַר וְתִפְאַרְתּוֹ אַפּוֹ הֶאֱרִיךְ אָדָם שֵׂכֶל׃ פָּשַׁע׃ עַל־

H5674	H8597	H639	H748	H120	H7922	H5921	H6588
'a·vor	ve'·ti·peh·'ar·to,	ap·po;	he·'e·rich	'a·dom	se·chel	'al-	pa·sha'.
antaa anteeksi	ja on hänelle kunniaksi	vihaan	tekee hitaaksi hänet	miehen	harkinta		rikos

harkinta miehen tekee hitaaksi hänet vihaan ja on hänelle kunniaksi antaa anteeksi rikos

12 עֶשֶׂב עַל־וּכְטַל מֶלֶךְ זַעַף כַּכְּפִיר נָהָם׃

H6212	H5921	H2919	H4428	H2197	H3715	H5099
'e·sev	'al-	u·che·tal	me·lech;	za·'af	kak·ke·fir	na·ham
ruohikolle		mutta kuin kaste	kuninkaan	on viha	kuin nuoren leijonan	karjunta

רְצוֹנוֹ׃

H7522
re·tzo·no.
hänen suosionsa

karjunta kuin nuoren leijonan on viha kuninkaan mutta kuin kaste ruohikolle hänen suosionsa

13 הַוַּ֥ת בֵּן־לְאָבִ֖יו כְּסִ֣יל וְדֶ֣לֶף טֹרֵ֑ד מִדְיְנֵ֥י

H1942	H1	H1121	H3684	H1812	H2956	H4079
hav·vot	le·'a·viv	ben	ke·sil;	ve'·de·lef	to·red,	mid·je·nei
onnettomuus on	isälleen	poika	hölmö	ja kuin vuoto	jatkuva	riitaisa

אִשָּׁה׃

H802
'ish·shah.
vaimo

onnettomuus on isälleen poika hölmö ja kuin vuoto jatkuva riitaisa vaimo

14 בַּ֣יִת וְהוֹן֮ נַחֲלַ֣ת אָבֹ֒ות מֵיהוָ֗ה אִשָּׁה

H1004	H1952	H5159	H1	H3068	H802
ba·jit	va·hon	na·cha·lat	a·vot;	JAH·WEH	'ish·shah
talo	ja varallisuus	ovat perintö	isien	JAHWEH HERRALTA	vaimo

מַשְׂכֶּֽלֶת׃

H7919
mas·ka·let.
järkevä / viisas

talo ja varallisuus ovat perintö isien JAHWEH HERRALTA vaimo järkevä / viisas

15 תִּרְעֵ֑ב רְמִיָּ֣ה וְנֶ֣פֶשׁ תַּרְדֵּמָ֔ה תַּפִּ֖יל עַצְלָ֥ה

H6103	H5307	H8639	H5315	H7423	H7456
'atz·lah	tap·pil	tar·de·mah;	ve'·ne·fesh	re·mi·jah	tir·'av.
laiskuus	vaivuttaa	syvään uneen	ja sielu	veltto	kärsii nälkää

laiskuus vaivuttaa syvään uneen ja sielu veltto kärsii nälkää

16 שֹׁמֵ֣ר מִצְוָ֗ה שֹׁמֵ֤ר נַפְשׁוֹ֙ בֹּוזֶ֔ה דְּרָכָ֖יו (כ יוּמָֽת)

H8104	H4687	H8104	H5315	H959	H1870	ju·mat	ch
sho·mer	mitz·vah	sho·mer	naf·sho;	bo·zeh	de·ra·chav		
joka pitää	käskyt	pitää	sielunsa	joka pitää halpana	Hänen tiensä		

(ק יָמוּת׃)

H4191 q
ja·mut.
kuolee

joka pitää käskyt pitää sielunsa joka pitää halpana Hänen tiensä kuolee

17 מַלְוֵה יְהוָה חֹנֵן דָּל וֹגְמֻלוֹ

H3867 H3068 H2603 H1800 H1576
mal·veh JAH·WEH cho·nen dal; u·ge·mu·lo,
lainaa JAHWEH HERRALLE armollinen joka on köyhälle ja hänen hyvän tekonsa

יְשַׁלֶּם־ לוֹ׃

H7999 H0
je·shal·lem- lo.
Hän maksaa takaisin hänelle

lainaa JAHWEH HERRALLE armollinen joka on köyhälle ja hänen hyvän tekonsa Hän maksaa takaisin hänelle

18 תִּשָּׂא אַל־ הֲמִיתוֹ וְאֶל־ תִּקְוָה יֵשׁ כִּי־ בְּנִךְ יַסֵּר

H3256 H1121 H3588 H3426 H8615 H413 H4191 H408 H5375
jas·ser bin·cha ki- jesh tik·vah; ve'·'el- ha·mi·to, 'al- tis·sa
kasvata poikaasi kun on toivoa ethän kuoleman halua ottavan

נַפְשֶׁךָ׃

H5315
naf·she·cha.
hänen sieluaan

kasvata poikaasi kun on toivoa ethän kuoleman halua ottavan hänen sieluaan

19 אִם־ כִּי עֹנֶשׁ נֹשֵׂא (ק חֵמָה גְּדֹל־) (כ גֹּרַל־)

H518 H3588 H6066 H5375 q H2534 H1419 ch go·ral-
'im- ki 'o·nesh; no·se che·mah ge·dol-
jos sillä saa kantaa rangaistuksen viha suuri

תַּצִּיל וְעוֹד תּוֹסִף׃

H5337 H5750 H3254
tatz·tzil, ve'·'od to·sif.
vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

suuri viha saa kantaa rangaistuksen sillä jos vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

20 שְׁמַע עֵצָה וְקַבֵּל מוּסָר לְמַעַן תֶּחְכַּם

H8085	H6098	H6901	H4148	H4616	H2449
she·ma'	'e·tzah	ve'·kab·bel	mu·sar;	le·ma·'an,	tech·kam
kuuntele	neuvoa	ja ota vastaan	opetus	sen tähden	että olisit viisaampi

בְּאַחֲרִיתֶךָ׃

H319
be'·'a·cha·ri·te·cha.
tulevaisuudessa

kuuntele neuvoa ja ota vastaan opetus sen tähden että olisit viisaampi tulevaisuudessa

21 רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְהוָה

H7227	H4284	H3820	H376	H6098	H3069
rab·bot	ma·cha·sha·vot	be'·lev-	'ish;	va·'a·tzat	JAH·WEH
suuria	ajatuksia	on sydämessä	ihmisen	mutta neuvo	JAHWEH HERRAN

תָּקוּם׃ הִיא

H1931	H6965
hi	ta·kum.
se	pysyy

suuria ajatuksia on sydämessä ihmisen mutta neuvo JAHWEH HERRAN se pysyy

22 מֵאִישׁ רָשׁ וְטוֹב־חַסְדּוֹ אָדָם תַּאֲוַת

H8378	H120	H2617	H2896	H7326	H376
ta·'a·vat	'a·dam	chas·do;	ve'·tov-	rash	me·'ish
viehättävyys	ihmisen	on hänen laupeutensa	ja parempi	on olla köyhä	kuin ihminen

כָּזָב׃

H3577
ka·zav.
valheen

viehättävyys ihmisen on hänen laupeutensa ja parempi on olla köyhä kuin ihminen valheen

23 יִרְאַת יְהוָה לְחַיִּים וְשָׂבֵעַ יָלִין בַּל־יִפָּקֵד

H3374	H3068	H2416	H7649	H3885	H1077	H6485
jir·'at	JAH·WEH	le·chaj·jim;	ve'·sa·ve·a'	ja·lin,	bal-	jip·pa·ked
pelko	JAHWEH HERRAN	tekee eläväksi	saa tyytyväisenä	levätä	eikä	käy

רָע׃

H7451
ra'.
pahoin

pelko JAHWEH HERRAN tekee eläväksi saa tyytyväisenä levätä eikä käy pahoin

24 לֹא פִיהוּ אֶל־ גַּם־ בַּצַּלָּחַת יָדוֹ עָצֵל טָמַן

H2934	H6102	H3027	H6747	H1571	H413	H6310	H3808
ta·man	'a·tzel	ja·do	batz·tzal·la·chat;	gam-	'el-	pi·hu,	lo
upottaa	laiska	kätensä	astiaan	mutta		suuhunsa	ei

יְשִׁיבֶנָּה׃

H7725
je·shi·ven·nah.
saa takaisin

upottaa laiska kätensä astiaan mutta suuhunsa ei saa takaisin

25 לֵץ תַּכֶּה וּפְתִי יַעְרִם וְהוֹכִיחַ לְנָבוֹן

H3887	H5221	H6612	H6191	H3198	H995
letz	tak·keh	u·fe·ti	ja'·rim;	ve'·ho·chi·ach	le·na·von,
pilkkaajaa	lyö	ja yksinkertainen	varoo	nuhtele	ymmärtäväistä

יָבִין דָּעַת׃

H995	H1847
ja·vin	da·'at.
ja hän ymmärtää	opetuksen

pilkkaajaa lyö ja yksinkertainen varoo nuhtele ymmärtäväistä ja hän ymmärtää opetuksen

26 וּמַחְפִּיר׃ מֵבִישׁ בֵּן אֵם יַבְרִיחַ אָב מְשַׁדֵּד־

H7703	H1	H1272	H517	H1121	H954	H2659
me·shad·ded-	'av	jav·ri·ach	'em;	ben,	me·vish	u·mach·pir.
joka pahoinpitelee	isäänsä	ja ajaa pois	äitinsä	on poika	häpeällinen	ja joutuu häpeään

joka pahoinpitelee isäänsä ja ajaa pois äitinsä on poika häpeällinen ja joutuu häpeään

27 מֵאִמְרֵי־ לִשְׁגוֹת מוּסָר לִשְׁמֹעַ בְּנִי חֲדַל־

H2308	H1121	H8085	H4148	H7686	H561
cha·dal-	be'·ni	li·she·mo·a'	mu·sar;	lish·got,	me·'im·rei-
lopeta	poikani	kuuntelemasta	opetusta	joka eksyttää sinut	sanoista

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
viisauden

lopeta poikani kuuntelemasta opetusta joka eksyttää sinut sanoista viisauden

28 עֵד בְּלִיַּעַל יְלִיץ מִשְׁפָּט וּפִי רְשָׁעִים יְבַלַּע־

H5707 'ed todistaja
H1100 be'·li·ja·'al belialin / epäjumalan
H3887 ja·litz pilkkaa
H4941 mish·pat; oikeutta
H6310 u·fı ja suu
H7563 re·sha·'im, pahantekijän
H1104 je·val·la'- nielee

אָוֶן׃

H205
'a·ven.
vääryyttä

todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa oikeutta ja suu pahantekijän nielee vääryyttä

29 נָכוֹנוּ לְלֵצִים שְׁפָטִים וּמַהֲלֻמוֹת לְגֵו כְּסִילִים׃

H3559 na·cho·nu on valmiina
H3887 lal·le·tzim pilkkaajille
H8201 she·fa·tim; tuomion toimeenpano
H4112 u·ma·ha·lu·mot, ja lyönnit
H1460 le·gev selkään
H3684 ke·si·lim. tyhmien

on valmiina pilkkaajille tuomion toimeenpano ja lyönnit selkään tyhmien

Sananlaskut 20 *(Proverbs 20)*

1 לֵץ הַיַּיִן הֹמֶה שֵׁכָר וְכָל־ שֹׁגֶה בּוֹ לֹא יֶחְכָּם׃

H3887	H3196	H1993	H7941	H3605	H7686	H0	H3808	H2449
letz	hai·jain	ho·meh	she·char;	ve'·chol	sho·geh	bo,	lo	jech·kam.
pilkkaaja	viini	mölyävä	väkevä juoma	kaikki jotka	hoipertelevat	niistä	eivät	ole viisaita

pilkkaaja viini mölyävä väkevä juoma kaikki jotka hoipertelevat niistä eivät ole viisaita

2 חוֹטֵא מִתְעַבְּרוֹ מֶלֶךְ אֵימַת כַּכְּפִיר נַהַם

H5099	H3715	H367	H4428	H5674	H2398
na·ham	kak·ke·fir	'ei·mat	me·lech;	mit·'ab·be·ro,	cho·te
karjunta	kuin nuoren leijonan	on pelottavuus	kuninkaan	joka rikkoo	lakia

נַפְשׁוֹ׃

H5315
naf·sho.
henkensä

karjunta kuin nuoren leijonan on pelottavuus kuninkaan joka rikkoo lakia vaarantaa henkensä

3 כָּבוֹד שֶׁבֶת לָאִישׁ מָרִיב וְכָל־ אֱוִיל יִתְגַּלָּע׃

H3519	H376	H7674	H7379	H3605	H191	H1566
ka·vod	la·'ish	she·vet	me·riv;	ve'·chol	'e·vil,	jit·gal·la'.
kunniaksi	miehelle	on lopettaminen	riidan	mutta jokainen	hullu	sekaantuu siihen

kunniaksi miehelle on lopettaminen riidan mutta jokainen hullu sekaantuu siihen

4 מֵחֹרֶף עֵצֶל לֹא־ יַחֲרֹשׁ (כ יִשְׁאַל) וְשָׁאַל (ק)

H2779	H6102	H3808	H2790	jish·'al	ch	H7592	q
me·cho·ref	'a·tzel	lo-	ja·cha·rosh;			ve'·sha·'al	
syksyllä	laiska	ei	kynnä			ja kerjää	

בַּקָּצִיר וָאָיִן׃

H7105	H369
bak·ka·tzir	va·'a·jin.
sanonkorjuun aikana	saamatta mitään

syksyllä laiska ei kynnä ja kerjää sanonkorjuun aikana saamatta mitään

5 מַיִם עֲמֻקִּים עֵצָה בְּלֶב־ אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה

H4325	H6013	H6098	H3820	H376	H376	H8394
ma·jim	'a·muk·kim	'e·tzah	ve'·lev-	'ish;	ve'·'ish	te·vu·nah
vedet	syvät	on neuvot	sydämessä	ihmisen	mutta ihminen	viisas

יִדְלֶנָּה׃

H1802
jid·len·nah.
vetää ne ulos

vedet syvät on neuvot sydämessä ihmisen mutta ihminen viisas vetää ne ulos

6 רָב־ אָדָם יִקְרָא אִישׁ חַסְדּוֹ וְאִישׁ מִי אֱמוּנִים

H7230	H120	H7121	H376	H2617	H376	H529	H4310
rov-	'a·dam,	jik·ra	'ish	chas·do;	ve'·'ish	'e·mu·nim,	mi
suuri joukko	ihmisiä	huutaa	ihmisen	hyvyyttä	mutta miehen	uskollisen	kuka

יִמְצָא׃

H4672
jim·tza.
löytää

suuri joukko ihmisiä huutaa ihmisen hyvyyttä mutta miehen uskollisen kuka löytää

7 מִתְהַלֵּךְ בְּתֻמּוֹ צַדִּיק אַשְׁרֵי בָנָיו

H1980	H8537	H6662	H835	H1121
mit·hal·lech	be'·tum·mo	tzad·dik;	'ash·rei	va·nav
vaeltaa	nuhteettomuudessa	vanhurskas	siunattuja ovat	hänen lapsensa

אַחֲרָיו׃

H310
'a·cha·rav.
hänen jälkeensä

vaeltaa nuhteettomuudessa vanhurskas siunattuja ovat hänen lapsensa hänen jälkeensä

8 מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־ כִּסֵּא־ דִין מְזָרֶה בְעֵינָיו כָּל־

H4428	H3427	H5921	H3678	H1779	H2219	H5869	H3605
me·lech,	jo·shev	'al-	kis·se-	din;	me·za·reh	ve'·'ei·nav	kol-
Kuningas	istuu		valtaistuimelle	tuomion	ja heittää pois	silmistään	kaikki

רָע׃

H7451
ra'.
pahat

Kuningas istuu valtaistuimelle tuomion ja heittää pois silmistään kaikki pahat

9 מִ֣י־ יֹ֗אמַר זִכִּ֤יתִי לִבִּי֙ טָהַ֣רְתִּי מֵחַטָּאתִ֔י׃

H4310	H559	H2135	H3820	H2891	H2403
mi-	jo·mar	zik·ki·ti	lib·bi;	ta·har·ti,	me·chat·ta·ti.
kuka	sanoo	olen puhdistanut	sisimpäni	olen puhdas	synneistäni

kuka sanoo olen puhdistanut sisimpäni olen puhdas synneistäni

10 גַּם־ יְהוָה֙ תּוֹעֲבַ֣ת וְאֵיפָ֔ה וָאֶבֶן֙ אֶבֶן׃

H68	H68	H374	H374	H8441	H3068	H1571
'e·ven	va·'e·ven	'ei·fah	ve'·'ei·fah;	to·'a·vat	JAH·WEH	gam-
punnukset ja painot		mitat	ja mitta-astiat	kauhistus ovat	JAHWEH HERRALLE	

שְׁנֵיהֶם׃

H8147
she·nei·hem.
kahtalaiset

punnukset ja painot mitat ja mitta-astiat kauhistus ovat JAHWEH HERRALLE kahtalaiset

11 גַּם֙ בְּמַעֲלָלָ֔יו יִתְנַכֶּ֖ר נָ֑עַר אִם־ זַ֖ךְ וְאִם־ פָּעֳלֹ֥ו יָשָֽׁר׃

H1571	H4611	H5234	H5288	H518	H2134	H518
gam	be'·ma·'a·la·lav	jit·nak·ker-	na·'ar;	'im-	zach	ve'·'im-
	teoistaankin	tunnistaa	nuorukaisen	onko	hän puhdas	ja onko

H3477 H6467
ja·shar po·'o·lo.
suorat hänen tekonsa

teoistaankin tunnistaa nuorukaisen onko hän puhdas ja onko suorat hänen tekonsa

12 גַּם־ עָשָׂה יְהוָה רֹאֶה וְעַיִן שֹׁמַעַת אֹזֶן׃

H241	H8085	H5869	H7200	H3068	H6213	H1571
'o·zen	ma·'at	ve'·'a·jin	ro·'ah;	JAH·WEH	'a·sah	gam-
korvan	kuulevan	ja silmän	näkevän	JAHWEH HERRA	on tehnyt	

שְׁנֵיהֶם׃

H8147
she·nei·hem.
molemmat

korvan kuulevan ja silmän näkevän JAHWEH HERRA on tehnyt molemmat

13 אַל־ תְּאֲהַב שֵׁנָה פֶּן־ תִּוָּרֵשׁ פְּקַח עֵינֶיךָ שְׂבַע־
H408 H157 H8142 H6435 H3423 H6491 H5869 H7646
'al- te·'e·hav nah pen- tiv·va·resh; pe·kach 'ei·nei·cha se·va'-
älä rakasta nukkumista ettet köyhtyisi avaa silmäsi niin saat kyllin

לָחֶם׃
H3899
la·chem.
leipää

älä rakasta nukkumista ettet köyhtyisi avaa silmäsi niin saat kyllin leipää

14 רַע רַע יֹאמַר הַקּוֹנֶה וְאֹזֵל לוֹ אָז יִתְהַלָּל׃
H7451 H7451 H559 H7069 H235 H0 H227 H1984
ra' ra' jo·mar hak·ko·neh; ve'·'o·zel lo, 'az jit·hal·lal.
huonoa huonoa sanoo ostaja mutta mentyään pois hän silloin kehuu

huonoa huonoa sanoo ostaja mutta mentyään pois hän silloin kehuu

15 יֵשׁ זָהָב וְרָב־ פְּנִינִים וּכְלִי יְקָר שִׂפְתֵי־
H3426 H2091 H7230 H6443 H3627 H3366 H8193
jesh za·ho ve'·rov- pe·ni·nim; u·che·li je·kar, sif·tei-
on kultaa ja monenlaisia jalokiviä mutta astia kallisarvoinen on suu

דָעַת׃
H1847
da·'at.
viisas

on kultaa ja monenlaisia jalokiviä mutta astia kallisarvoinen on suu viisas

16 לְקַח־ בִּגְדוֹ כִּי־ עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִים (כ) נָכְרִיָּה (ק)
H3947 H899 H3588 H6148 H2114 H1157 na·che·rim ch H5237
le·kach- big·do ki- 'a·rav zar; u·ve·'ad na·che·ri·jah
ottakaa vaatteet koska hän takasi vierasta ja puolesta vieraan

חַבְּלֻהוּ׃ (ק)
q H2254
chav·le·hu.
ota pantti

ottakaa vaatteet koska hän takasi vierasta ja puolesta vieraan ota pantti

17 עָרֵב לְאִישׁ לֶחֶם שֶׁקֶר וְאַחַר יִמָּלֵא־ פִיהוּ חָצָץ׃

H6149	H376	H3899	H8267	H310	H4390	H6310	H2687
'a·rev	la·'ish	le·chem	sha·ker;	ve'·'a·char,	jim·ma·le-	fi·hu	cha·tzatz.
on makea	ihmiselle	leipä	petoksen	mutta jälkeen	täyttyy	suu	soralla

on makea ihmiselle leipä petoksen mutta jälkeen täyttyy suu soralla

18 עֲשָׂה וּבְתַחְבֻּלוֹת תִּכּוֹן בְּעֵצָה מַחֲשָׁבוֹת

H4284	H6098	H3559	H8458	H6213
ma·cha·sha·vot	be'·'e·tzah	tik·kon;	u·ve·tach·bu·lot,	'a·seh
suunnitelmat	neuvolla	vahvistuvat	ja viisailla neuvoilla	käydään

מִלְחָמָה׃

H4421
mil·cha·mah.
sotaa

suunnitelmat neuvolla vahvistuvat ja viisailla neuvoilla käydään sotaa

19 לָא שְׁפָתָיו וּלְפוֹתֶה רָכִיל הוֹלֵךְ סוֹד גּוֹלֶה־

H1540	H5475	H1980	H7400	H6601	H8193	H3808
go·leh-	sod	ho·lech	ra·chil;	u·le·fo·teh	fa·tav,	lo
paljastaja	salaisuuksien	kulkee	juoruillen	ja imartelee	puheillaan	älä

תִתְעָרָב׃

H6148
tit·'a·rav.
sekaannu häneen

paljastaja salaisuuksien kulkee juoruillen ja imartelee puheillaan älä sekaannu häneen

20 בְּאֶשְׁוֹן (כ) בְּאִישׁוֹן (ק) נֵרוֹ יִדְעֲךָ וְאִמּוֹ אָבִיו מְקַלֵּל

H7043	H1	H517	H1846	H5216	be'·'i·shon	ch	H380
me·kal·lel	'a·viv	ve'·'im·mo;	jid·'ach	ne·ro,			be'·'e·shun
joka kiroaa	isäänsä	tai äitiänsä	sen sammuu	loisto			silmien

חֹשֶׁךְ׃ (ק)

q	H2822
	cho·shech.
	synkkään pimeyteen

joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä sen sammuu loisto silmien synkkään pimeyteen

21 בָּרִאשֹׁנָה (ק) מִבֹּהֶלֶת (כ) מִבֶּחֶלֶת נַחֲלָה

H5159	me·vu·che·let	ch	H973	q	H7223
na·cha·lah			me·vo·he·let		ba·ri·sho·nah;
perintö			ahneudella saatu		aluksi

תִּבֹּרָךְ׃ לֹא וְאַחֲרִיתָהּ

H319	H3808	H1288
ve'·'a·cha·ri·tah,	lo	te·vo·rach.
lopulta	ei ole	siunattu

perintö ahneudella saatu aluksi lopulta ei ole siunattu

22 וְיֵשַׁע לַיהוָה קַוֵּה רָע אֲשַׁלְּמָה־ תֹּאמַר אַל־

H408	H559	H7999	H7451	H6960	H3068	H3467
'al-	to·mar	'a·shal·le·mah-	ra';	kav·veh	JAH·WEH	ve'·jo·sha'
älä	sano	minä kostan	pahan	odota	JAHWEH HERRAA	Hän pelastaa

לָךְ׃

H0
lach.
sinut

älä sano minä kostan pahan odota JAHWEH HERRAA Hän pelastaa sinut

23 מִרְמָה וּמֹאזְנֵי וָאָבֶן אֶבֶן יְהוָה תּוֹעֲבַת

H8441	H3068	H68	H68	H3976	H4820
to·'a·vat	JAH·WEH	'e·ven	va·'a·ven;	u·moz·nei	mir·mah
kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	punnukset	ja painot	ja vaakakupit	väärät

טוֹב׃ לֹא־

H3808	H2896
lo-	tov.
eivät	ne ole hyväksi

kauhistus on JAHWEH HERRALLE punnukset ja painot ja vaakakupit väärät eivät ne ole hyväksi

24 מֵיהוָה מִצְּעָדֵי־ גֶּבֶר וְאָדָם מַה־ יָּבִין דַּרְכּוֹ׃

H3068	H4703	H1397	H120	H4100	H995	H1870
JAH·WEH	mitz·'a·dei-	ga·ver;	ve'·'a·dam,	mah-	ja·vin	dar·ko.
JAHWEH HERRALTA	ovat askeleet	miehen	ja ihminen	kuka	ymmärtää	tiensä

JAHWEH HERRALTA ovat askeleet miehen ja ihminen kuka ymmärtää tiensä

25 מוֹקֵשׁ אָדָם יָלַע קֹדֶשׁ וְאַחַר נְדָרִים
H4170 mo·kesh ansa on
H120 'a·dom ihmiselle
H3216 ja·la' luvata harkitsemattomasti
H6944 ko·desh; pyhä asia
H310 ve'·'a·char ja jälkeen vasta
H5088 ne·da·rim lupaustaan

לְבַקֵּר׃
H1239 le·vak·ker. harkita

ansa on ihmiselle luvata harkitsemattomasti pyhä asia ja jälkeen vasta lupaustaan harkita

26 מְזָרֶה רְשָׁעִים מֶלֶךְ חָכָם וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אוֹפָן׃
H2219 me·za·reh hajoittaa
H7563 re·sha·'im vääryydentekijät
H4428 me·lech kuningas
H2450 cha·cham; viisas
H7725 vai·ja·shev ja antaa käydä
H5921 'a·lei·hem heidän ylitseen
H212 o·fan. pyörän

hajoittaa vääryydentekijät kuningas viisas ja antaa käydä heidän ylitseen pyörän

27 נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל־חַדְרֵי־בָטֶן׃
H5216 ner kynttilä
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
H5397 nish·mat on henki
H120 'a·dam; ihmisen
H2664 cho·fes, Hän tutkii
H3605 kol- kaikki
H2315 chad·rei- kammiot
H990 va·ten. sisimmän

kynttilä JAHWEH HERRAN on henki ihmisen Hän tutkii kaikki kammiot sisimmän

28 חֶסֶד וֶאֱמֶת יִצְּרוּ־ מֶלֶךְ וְסָעַד בַּחֶסֶד כִּסְאוֹ׃
H2617 che·sed armo
H571 ve'·'e·met ja totuus
H5341 jitz·tze·ru- varjelevat
H4428 me·lech; kuningasta
H5582 ve'·sa·'ad ja hän ylläpitää
H2617 ba·che·sed laupeudella
H3678 kis·'o. valtaistuimensa

armo ja totuus varjelevat kuningasta ja hän ylläpitää laupeudella valtaistuimensa

29 תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם וַהֲדַר זְקֵנִים
H8597 tif·'e·ret kunnia
H970 ba·chu·rim nuorten miesten
H3581 ko·cham; on heidän voimansa
H1926 va·ha·dar ja kauneus
H2205 ze·ke·nim vanhusten

שֵׂיבָה׃

H7872
sei·vah.
on harmaat hiukset

kunnia nuorten miesten on heidän voimansa ja kauneus vanhusten on harmaat hiukset

30 וּמַכּוֹת בְּרָע (ק תַּמְרוּק) (כ תַּמְרִיק) פֶּצַע חַבֻּרוֹת

H2250 chab·bu·rot mustelmat
H6482 pe·tza' haavojen
tam·rik
ch
H4838 tam·ruk puhdistavat
q
H7451 be'·ra'; pahuuden
H4347 u·mak·kot, ja kipu

בָּטֶן׃ חַדְרֵי־

H2315 chad·rei- kammiot
H990 va·ten. sisimmän

mustelmat haavojen puhdistavat pahuuden ja kipu kammiot sisimmän

Sananlaskut 21 ***(Proverbs 21)***

1 כְּל־ עַל־ יְהוָה בְּיַד־ מֶלֶךְ לֵב־ מַיִם פַּלְגֵי־

H6388	H4325	H3820	H4428	H3027	H3068	H5921	H3605
pal·gei-	ma·jim	lev-	me·lech	be'·jad-	JAH·WEH;	'al-	kol-
kanavat	vesien	sydän	kuninkaan	on kädessä	JAHWEH HERRAN		kaikkialle

דֶּרֶךְ־ כָּל־ יַטֶּנּוּ: יַחְפֹּץ אֲשֶׁר

H834	H2654	H5186	H3605	H1870
'a·sher	jach·potz	jat·ten·nu.	kol-	de·rech-
jonne	Hän haluaa	Hän taivuttaa	kaikki	hänen tiensä

kanavat vesien sydän kuninkaan on kädessä JAHWEH HERRAN kaikkialle jonne Hän haluaa Hän taivuttaa kaikki hänen tiensä

2 יָשָׁר אִישׁ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן יְהוָה: לִבּוֹת

H376	H3477	H5869	H8505	H3826	H3068
'ish	ja·shar	be'·'ei·nav;	ve'·to·chen	lib·bot	JAH·WEH.
ihminen	on oikeassa	omissa silmissään	mutta tutkii	sisimmät	JAHWEH HERRA

ihminen on oikeassa omissa silmissään mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

3 עֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיהוָה מִזָּבַח:

H6213	H6666	H4941	H977	H3068	H2077
'a·soh	tze·da·kah	u·mish·pat;	niv·char	JAH·WEH	miz·za·vach.
tehdä	vanhurskautta	ja oikeutta	on valituin	JAHWEH HERRALLE	uhri

tehdä vanhurskautta ja oikeutta on valituin JAHWEH HERRALLE uhri

4 רוּם־ עֵינַיִם וּרְחַב־ לֵב נֵר רְשָׁעִים חַטָּאת:

H7311	H5869	H7342	H3820	H5215	H7563	H2403
rum-	'ei·na·jim	u·re·chav-	lev;	nir	re·sha·'im	chat·tat.
ylpeys	silmien	ja pilkallinen	sydän	kylvö	vääryydentekijöiden	ovat syntiä

ylpeys silmien ja pilkallinen sydän kylvö vääryydentekijöiden ovat syntiä

5 אַךְ־ אָץ וְכָל־ לְמוֹתָר אַךְ־ חָרוּץ מַחְשְׁבוֹת

H4284	H2742	H389	H4195	H3605	H213	H389
mach·she·vot	cha·rutz	'ach-	le·mo·tar;	ve'·chol	'atz,	'ach-
aikomukset	ahkeran	varmasti	tuovat yltäkylläisyyttä	mutta jokainen	kiirehtivä	varman

לְמַחְסוֹר׃

H4270
le·mach·sor.
puutteen

aikomukset ahkeran varmasti tuovat yltäkylläisyyttä mutta jokainen kiirehtivä varman puutteen

6 פֹּעַל אוֹצָרוֹת בִּלְשׁוֹן שָׁקֶר הֶבֶל

H6467	H214	H3956	H8267	H1892
po·'al	o·tza·rot	bil·shon	sha·ker;	he·vel
hankkiminen	aarteiden	kielellä	petollisella	on tuulahdus

נִדָּף מְבַקְשֵׁי־ מָוֶת׃

H5086	H1245	H4194
nid·daf,	me·vak·shei-	ma·vet.
joka heittelee edestakaisin niitä	jotka etsivät	kuolemaa

hankkiminen aarteiden kielellä petollisella on tuulahdus joka heittelee edestakaisin niitä jotka etsivät kuolemaa

7 שֹׁד־ רְשָׁעִים יְגוֹרֵם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת

H7701	H7563	H1641	H3588	H3985	H6213
shod-	re·sha·'im	je·go·rem;	ki	me·'a·nu,	la·'a·sot
väkivaltaisuus	vääryydentekijöiden	vetää alas heitä	sillä	he kieltäytyvät	toteuttamasta

מִשְׁפָּט׃

H4941
mish·pat.
oikeutta

väkivaltaisuus vääryydentekijöiden vetää alas heitä sillä he kieltäytyvät toteuttamasta oikeutta

8 הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר וְזַךְ

H2019	H1870	H376	H2054	H2134
ha·fach·pach	de·rech	'ish	va·zar;	ve'·zach,
vääristynyt / kiero / mutkainen on tie		ihmisen	syyllisyyttä kantavan	mutta puhtaan

פֹּעֲלוֹ׃ יָשָׁר

H3477	H6467
ja·shar	po·'o·lo.
suorat	ovat teot

vääristynyt / kiero / mutkainen on tie ihmisen syyllisyyttä kantavan mutta puhtaan suorat ovat teot

9 טוֹב לָשֶׁבֶת עַל־ פִּנַּת־ גָּג מֵאֵשֶׁת מִדְיָנִים וּבֵית׃

H2896	H3427	H5921	H6438	H1406	H802	H4079	H1004
tov,	la·she·vet	'al-	pin·nat-	gag;	me·'e·shet	mid·ja·nim,	u·veit
parempi	on asua		kulmalla	katon	kuin vaimon	riitaisan kanssa	ja talo

חָבֶר׃

H2267
cha·ver.
jakaa yhdessä

parempi on asua kulmalla katon kuin vaimon riitaisan kanssa ja talo jakaa yhdessä

10 יֶחֱן לֹא־ רָע אִוְּתָה־ רָשָׁע נֶפֶשׁ

H5315	H7563	H183	H7451	H3808	H2603
ne·fesh	ra·sho'	'iv·ve·tah-	ra';	lo-	ju·chan
sielu	vääryydentekijän	himoitsee	pahaa	eikä	ole armollisuutta

רֵעֵהוּ׃ בְּעֵינָיו

H7453	H5869
re·'e·hu.	be'·'ei·nav
toisilla	hänen silmien edessä

sielu vääryydentekijän himoitsee pahaa eikä ole armollisuutta hänen silmien edessä toisilla

11 לְחָכָם וּבְהַשְׂכִּיל פֶּתִי יֶחְכַּם־ לֵץ בַּעְנָשׁ־

H6064	H3887	H2449	H6612	H7919	H2450
ba'·nosh-	letz	jech·kam-	pe·ti;	u·ve·has·kil	le·cha·cham,
kun rangaistaan	pilkkaajaa	viisastuu	yksinkertainen	ja kun opastetaan	viisasta

דָּעַת׃ יִקַּח־

H3947	H1847
jik·kach-	da·'at.
hän saa	ymmärrystä

kun rangaistaan pilkkaajaa viisastuu yksinkertainen ja kun opastetaan viisasta hän saa ymmärrystä

12 מַשְׂכִּיל צַדִּיק לְבֵית רָשָׁע מְסַלֵּף

H7919	H6662	H1004	H7563	H5557
mas·kil	tzad·dik	le·veit	ra·sha';	me·sal·lef
on harkitsevainen	vanhurskas	kohtaan	taloa vääryydentekijän	koska kukistuvat

לָרָֽע׃ רְשָׁעִֽים

H7563	H7451
re·sha·'im	la·ra'.
vääryydentekijät	pahuuteensa

on harkitsevainen vanhurskas kohtaan taloa vääryydentekijän koska kukistuvat vääryydentekijät pahuuteensa

13 וְלֹא יִקְרָא הִוא גַּם־ דָּל מִזַּעֲקַת־ אָזְנוֹ אֹטֵם

H331	H241	H2201	H1800	H1571	H1931	H7121	H3808
'o·tem	a·ze·no	miz·za·'a·kat-	dal;	gam-	hu	jik·ra,	ve'·lo
joka sulkee	korvansa	huudolta	kärsivän	myös	itse	huutaa	ja ei

יֵעָנֶֽה׃

H6030
je·'a·neh.
saa vastausta

joka sulkee korvansa huudolta kärsivän myös itse huutaa ja ei saa vastausta

14 מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְּפֶה־ אַף וְשֹׁחַד בְּחֵק חֵמָה׃ עַזָּֽה׃

H4976	H5643	H3711	H639	H7810	H2436	H2534	H5794
mat·tan	bas·se·ter	jich·peh-	'af;	ve'·sho·chad	ba·chek,	che·mah	'az·zah.
palkkio	salassa	lepyttää	vihan	ja lahja	keskellä	kuuman	raivon

palkkio salassa lepyttää vihan ja lahja keskellä kuuman raivon

15 לְפֹעֲלֵי מִשְׁפָּט עֲשׂוֹת צַדִּיק שִׂמְחָה וּמְחִתָּה׃

H8057	H6662	H6213	H4941	H4288	H6466
sim·chah	latz·tzad·dik	a·sot	mish·pat;	u·me·chit·tah,	le·fo·'a·lei
ilo on	vanhurskaille	tehdä	oikeutta	mutta kauhu niille	jotka tekevät

אָוֶן׃

H205
'a·ven.
vääryyttä

ilo on vanhurskaille tehdä oikeutta mutta kauhu niille jotka tekevät vääryyttä

16 רְפָאִים בִּקְהַל הַשְׂכֵּל מִדֶּרֶךְ תּוֹעֶה אָדָם

H120	H8582	H1870	H7919	H6951	H7496
'a·dam,	to·'eh	mid·de·rech	has·kel;	bik·hal	re·fa·'im
ihminen	joka eksyy	tieltä	ymmärryksen	joukossa	kuolleiden haamujen

יָנוּחַ׃

H5117
ja·nu·ach.
lepää

ihminen joka eksyy tieltä ymmärryksen joukossa kuolleiden haamujen lepää

17 אִישׁ מַחְסוֹר אֹהֵב שִׂמְחָה אֹהֵב יַיִן

H376	H4270	H157	H8057	H157	H3196
'ish	mach·sor	'o·hev	sim·chah;	'o·hev	ja·jin-
ihminen	on köyhä	joka rakastaa	juhlia / nautintoja	joka rakastaa	viiniä

וָשָׁמֶן לֹא יַעֲשִׁיר׃

H8081	H3808	H6238
va·she·men,	lo	ja·'a·shir.
ja rasvaa / ihraa / öljyä	ei	rikastu

ihminen on köyhä joka rakastaa juhlia / nautintoja joka rakastaa viiniä ja rasvaa / ihraa / öljyä ei rikastu

18 כֹּפֶר לַצַּדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יְשָׁרִים בּוֹגֵד׃

H3724	H6662	H7563	H8478	H3477	H898
ko·fer	latz·tzad·dik	ra·sha';	ve'·ta·chat	je·sha·rim	bo·ged.
lunnaat	vanhurskaan	on vääryydentekijä	ja sijaan	oikeamielisten	petolliset

lunnaat vanhurskaan on vääryydentekijä ja sijaan oikeamielisten petolliset

19 טוֹב שֶׁבֶת בְּאֶרֶץ־ מִדְבָּר מֵאֵשֶׁת מְדוֹנִים (כ)

H2896	H3427	H776	H4057	H802	me·do·nim	ch
tov,	she·vet	be'·'e·retz-	mid·bar;	me·'e·shet		
miellyttävämpi	on asua	alueella	erämaan	kuin vaimon		

וְכָעַס׃ (ק) מִדְיָנִים

H4066	q	H3708
mid·ja·nim		va·cha·'as.
riitaisan		ja vihaisen

miellyttävämpi on asua alueella erämaan kuin vaimon riitaisan ja vihaisen

20 אוֹצָר נֶחְמָד וָשָׁמֶן בִּנְוֵה חָכָם וּכְסִיל אָדָם

H214	H2530	H8081	H5116	H2450	H3684	H120
o·tzar	nech·mad	va·she·men	bin·veh	cha·cham;	u·che·sil	'a·dam
aarteita	kallisarvoisia	ja öljyä	on asunnossa	viisaan	mutta tyhmä	ihminen

יְבַלְּעֻנּוּ׃

H1104
je·val·le·'en·nu.
nielee ne alas

aarteita kallisarvoisia ja öljyä on asunnossa viisaan mutta tyhmä ihminen nielee ne alas

21 רֹדֵף צְדָקָה וָחָסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה

H7291	H6666	H2617	H4672	H2416	H6666
ro·def	tze·da·kah	va·cha·sed;	jim·tza	chaj·jim,	tze·da·kah
joka tavoittelee	vanhurskautta	ja armoa	löytää	elämän	vanhurskauden

וְכָבוֹד׃

H3519
ve'·cha·vod.
ja kunnian

joka tavoittelee vanhurskautta ja armoa löytää elämän vanhurskauden ja kunnian

22 עִיר גִּבֹּרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז מִבְטָחָה׃

H5892	H1368	H5927	H2450	H3381	H5797	H4009
'ir	gib·bo·rim	'a·lah	cha·cham;	vai·jo·red,	'oz	miv·te·chah.
kaupunkiin	soturien	nousee	viisas	ja kaataa alas	sen vahvan	turvan

kaupunkiin soturien nousee viisas ja kaataa alas sen vahvan turvan

23 שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ׃

H8104	H6310	H3956	H8104	H6869	H5315
sho·mer	piv	u·le·sho·no;	sho·mer	mitz·tza·rot	naf·sho.
joka vahtii	suutaan	ja kieltään /	varjelee	ahdistukselta	sielunsa

joka vahtii suutaan ja kieltään / varjelee ahdistukselta sielunsa

24 זֵד לֵץ יָהִיר שְׁמוֹ עוֹשֶׂה בְּעֶבְרַת זָדוֹן׃

H2086	H3093	H3887	H8034	H6213	H5678	H2087
zed	ja·hir	letz	she·mo;	o·seh,	be'·'ev·rat	za·don.
röyhkeä	ja ylpeä	pilkkaajan	nimen	saa	ylimielisessä	röyhkeydessä

röyhkeä ja ylpeä pilkkaajan nimen saa ylimielisessä röyhkeydessä

25 תַּאֲוַת עָצֵל תְּמִיתֶנּוּ כִּי־ יָדָיו מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת׃

H8378	H6102	H4191	H3588	H3985	H3027	H6213
ta·'a·vat	'a·tzel	te·mi·ten·nu;	ki-	me·'a·nu	ja·dav	la·'a·sot.
himo	laiskan	tappaa	sillä	kieltäytyvät	hänen kätensä	tekemästä työtä

himo laiskan tappaa sillä kieltäytyvät hänen kätensä tekemästä työtä

26 כָּל־ הַיּוֹם הִתְאַוֶּה תַּאֲוָה וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא׃

H3605	H3117	H183	H8378	H6662	H5414	H3808
kol-	hai·jom	hit·'av·vah	ta·'a·vah;	ve'·tzad·dik	jit·ten,	ve'·lo
kaiken	päivää	hän himoitsee	ahnaasti	mutta vanhurskas	antaa	eikä

יַחְשֹׂךְ׃

H2820
jach·soch.
säästele

kaiken päivää hän himoitsee ahnaasti mutta vanhurskas antaa eikä säästele

27 בְּזִמָּה כִּי־ אַף תּוֹעֵבָה רְשָׁעִים זֶבַח

H2077	H7563	H8441	H637	H3588	H2154
ze·vach	re·sha·'im	to·'e·vah;	'af,	ki-	ve'·zim·mah
uhri	vääryydentekijän	on kauhistus	kuinka paljon enemmän	kun	viekkaudessa

יְבִיאֶנּוּ׃

H935
je·vi·'en·nu.
se tuodaan

uhri vääryydentekijän on kauhistus kuinka paljon enemmän kun viekkaudessa se tuodaan

28 עֵד־ כְּזָבִים יֹאבֵד וְאִישׁ יֹאבֵד יִדַּבֵּר׃ לָנֶצַח שׁוֹמֵעַ

H5707	H3577	H6	H376	H8085	H5331	H1696
'ed-	ke·za·vim	jo·ved;	ve'·'ish	sho·me·a',	la·ne·tzach	je·dab·ber.
todistaja	valehteleva	tuhoutuu	mutta mies	totteleva	aina	saa puhua

todistaja valehteleva tuhoutuu mutta mies totteleva aina saa puhua

29 הֵעֵז אִישׁ רָשָׁע בְּפָנָיו וְיָשָׁר בִּכּוֹן הוּא׃

H5810	H376	H7563	H6440	H3477	H1931	ja·chin	ch
he·'ez	'ish	ra·sha'	be'·fa·nav;	ve'·ja·shar,	hu		
kovettaa	mies	paha	kasvonsa	mutta oikeamieliselle	Hän		

(יָבִֽין) (ק) (דִּרְכָּיו) (כ) (דַּרְכּוֹ׃) (ק)

H3559	q	de·ra·chav	ch	H1870	q
ja·vin				dar·ko.	
tekee vahvaksi				tien	

kovettaa mies paha kasvonsa mutta oikeamieliselle Hän tekee vahvaksi tien

30 אֵ֣ין חָכְמָ֗ה וְאֵ֣ין תְּבוּנָ֤ה וְאֵ֣ין עֵצָ֔ה לְנֶ֖גֶד

H369	H2451	H369	H8394	H369	H6098	H5048
'ein	choch·mah	ve'·'ein	te·vu·nah;	ve'·'ein	'e·tzah,	le·ne·ged
ei ole mitään	viisautta	ei mitään	ymmärrystä	ei mitään	neuvoa	edessä

יְהוָֽה׃ פ

H3069	Peh
JAH·WEH.	
JAHWEH HERRAN	

ei ole mitään viisautta ei mitään ymmärrystä ei mitään neuvoa edessä JAHWEH HERRAN

31 סוּס מְוֻכָ֣ן לְיוֹם֮ מִלְחָמָה֒ וְלַיהוָה֙ הַתְּשׁוּעָֽה׃

H5483	H3559	H3117	H4421	H3068	H8668
sus,	mu·chon	le·jom	mil·cha·mah;	JAH·WEH	hat·te·shu·'ah.
hevonen	on valmisteltu	päivään	taistelun	JAHWEH HERRAN	on voitto

hevonen on valmisteltu päivään taistelun JAHWEH HERRAN on voitto

Sananlaskut 22 *(Proverbs 22)*

1 נִבְחָר שֵׁם מֵעֹשֶׁר רָב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב׃

H977	H8034	H6239	H7227	H3701	H2091	H2580	H2896
niv·char	sham	me·'o·sher	rav;	mik·ke·sef	u·miz·za·hav,	chen	tov.
nimi	valittu	on rikkautta	suurempi	hopeaa	ja kultaa	armo	parempi

nimi valittu on rikkautta suurempi hopeaa ja kultaa armo parempi

2 עֹשֵׁר וָרָשׁ נִפְגָּשׁוּ עֹשֵׂה כֻלָּם יְהוָה׃

H6223	H7326	H6298	H6213	H3605	H3068
'a·shir	va·rash	nif·ga·shu;	'o·seh	chul·lam	JAH·WEH.
rikas	ja köyhä	kohtaavat	luonut on	kaiken	JAHWEH HERRA

rikas ja köyhä kohtaavat luonut on kaiken JAHWEH HERRA

3 עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר (ק) וְיִסְתֵּר (כ) פְּתָיִים עָבְרוּ וְנֶעְנָשׁוּ׃

H6175	H7200	H7451	ve'·jis·sa·ter	ch	H5641	q	H6612
'a·rum	ra·'ah	ra·'ah			ve'·nis·tar;		u·fe·ta·jim,
viisas	näkee	pahan			ja piiloutuu		mutta yksinkertaiset

H5674	H6064
'a·ve·ru	ve'·ne·'e·na·shu.
kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan	

viisas näkee pahan ja piiloutuu mutta yksinkertaiset kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan

4 עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת יְהוָה עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים׃

H6118	H6038	H3374	H3068	H6239	H3519	H2416
'e·kev	'a·na·vah	jir·'at	JAH·WEH;	'o·sher	ve'·cha·vod	ve'·chaj·jim.
seuraus	nöyryydestä	on pelko	JAHWEH HERRAN	rikkaus	kunnia	ja elämä

seuraus nöyryydestä on pelko JAHWEH HERRAN rikkaus kunnia ja elämä

5 צִנִּים פַּחִים בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחָק מֵהֶם׃

H6791	H6341	H1870	H6141	H8104	H5315	H7368	H1992
tzin·nim	pa·chim	be'·de·rech	'ik·kesh;	sho·mer	naf·sho,	jir·chak	me·hem.
piikikkäitä	ansoja	on tiellä	kieron	joka vartioi	sieluaan	on kaukana	niistä

piikikkäitä ansoja on tiellä kieron joka vartioi sieluaan on kaukana niistä

6 חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־ פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי־ יַזְקִין לֹא־

H2596	H5288	H5921	H6310	H1870	H1571	H3588	H2204	H3808
cha·noch	lan·na·'ar	'al-	pi	dar·ko;	gam	ki-	jaz·kin,	lo-
kouluta	lapsesi		puheellasi	tielle	niin	että	hän vanhanakaan	ei

סוּר מִמֶּנָּה׃

H5493	H4480
ja·sur	mi·men·nah.
poikkea	pois siltä

kouluta lapsesi puheellasi tielle niin että hän vanhanakaan ei poikkea pois siltä

7 עָשִׁיר בְּרָשִׁים יִמְשֹׁל וְעֶבֶד לְאִישׁ לֹוֶה׃ מַלְוֶה׃

H6223	H7326	H4910	H5650	H3867	H376	H3867
'a·shir	be'·ra·shim	jim·shol;	ve'·'e·ved	lo·veh,	le·'ish	mal·veh.
rikas	köyhiä	hallitsee	ja orja on	lainaaja	jokainen	lainanantajan

rikas köyhiä hallitsee ja orja on lainaaja jokainen lainanantajan

8 וְשֹׁבֵט (ק) אָוֶן יִקְצָר־ (כ) יִקְצוֹר־ (ch) עָוְלָה זוֹרֵעַ

H2232	H5766	jik·tzor-	ch	H7114	H5771	q	H7626
zo·re·a'	'av·lah			jik·tzor-	'a·ven;		ve'·she·vet
joka kylvää	vääryytta			niittää	ahdistusta		ja valtikka

יִכְלֶה׃ עֶבְרָתוֹ

H5678	H3615
ev·ra·to	jich·leh.
hänen ylpeytensä	saa loppunsa

joka kylvää vääryytta niittää ahdistusta ja valtikka hänen ylpeytensä saa loppunsa

9 טוֹב־ עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי־ נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃

H2896	H5869	H1931	H1288	H3588	H5414	H3899	H1800
tov-	'a·jin	hu	je·vo·rach;	ki-	na·tan	mil·lach·mo	lad·dal.
hyvää tahtovat	silmät	ne	siunataan	sillä	hän antaa	leipäänsä	köyhälle

hyvää tahtovat silmät ne siunataan sillä hän antaa leipäänsä köyhälle

10 גָּרֵשׁ לֵץ וְיֵצֵא מָדוֹן וְיִשְׁבֹּת דִּין וְקָלוֹן׃

H1644	H3887	H3318	H4066	H7673	H1779	H7036
ga·resh	letz	ve'·je·tze	ma·don;	ve'·jish·bot,	din	ve'·ka·lon.
aja pois	pilkkaaja	niin poistuu	riita	ja loppuu	väittely	ja häväistys

aja pois pilkkaaja niin poistuu riita ja loppuu väittely ja häväistys

11 אֹהֵב (te·hor-) (כ) טְהוֹר־ (H2889) לֵב (H2890) (ק) חֵן (H2580) שְׂפָתָיו (H8193)

H157 'o·hev joka rakastaa
te·hor- ch
H2889 te·hor- puhtautta
H2890 lev; sydämen
q
H2580 chen armo on
H8193 fa·tav, hänen huulillaan

רֵעֵהוּ (H7453) מֶלֶךְ׃ (H4428)

H7453 re·'e·hu hänen ystävänsä on
H4428 me·lech. kuningas

joka rakastaa puhtautta sydämen armo on hänen huulillaan hänen ystävänsä on kuningas

12 עֵינֵי (H5869) יְהוָה (H3068) נָצְרוּ (H5341) דָעַת (H1847) וַיְסַלֵּף (H5557) דִּבְרֵי (H1697)

H5869 'ei·nei silmät
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
H5341 na·tze·ru varjelevat
H1847 da·'at; viisautta / ymmärrystä
H5557 vaj·sal·lef, ja Hän kumoaa
H1697 div·rei sanat

בֹגֵד׃ (H898)

H898 vo·ged. petollisten

silmät JAHWEH HERRAN varjelevat viisautta / ymmärrystä ja Hän kumoaa sanat petollisten

13 אֲרָצֵחַ׃ (H7523) רְחֹבוֹת (H7339) בְּתוֹךְ (H8432) בַּחוּץ (H2351) אֲרִי (H738) עָצֵל (H6102) אָמַר (H559)

H559 'a·mar sanoo
H6102 'a·tzel laiska
H738 'a·ri leijona
H2351 va·chutz; on ulkona
H8432 be'·toch keskellä
H7339 re·cho·vot, katuja
H7523 'e·ra·tze·ach. minut tapetaan

sanoo laiska leijona on ulkona keskellä katuja minut tapetaan

14 יִפּוֹל־ (jip·pol-) יְהוָה (H3068) זְעוּם (H2194) זָרוֹת (H2114) פִּי (H6310) עֲמֻקָּה (H6013) שׁוּחָה (H7745)

H7745 shu·chah kuoppa
H6013 'a·muk·kah syvä on
H6310 pi suu
H2114 za·rot; vieraiden naisten
H2194 ze·'um viha
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
jip·pol-

(כ) יִפָּל־ (H5307) שָׁם׃ (H5307) (ק)

ch
H5307 jip·pol- kaataa
H5307 sham. siihen
q

kuoppa syvä on suu vieraiden naisten viha JAHWEH HERRAN kaataa siihen

15 אִוֶּלֶת קְשׁוּרָה בְלֶב־נָעַר שֵׁבֶט מוּסָר יַרְחִיקֶנָּה מִמֶּנּוּ׃

H200	H7194	H3820	H5288	H7626	H4148	H7368
'iv·ve·let	ke·shu·rah	ve'·lev-	na·'ar;	she·vet	mu·sar,	jar·chi·ken·nah
tyhmyys	on sidottu	sydämeen	nuorukaisen	vitsa	kurituksen	ajaa kauas sen

H4480
mi·men·nu.
pois hänestä

tyhmyys on sidottu sydämeen nuorukaisen vitsa kurituksen ajaa kauas sen pois hänestä

16 אַךְ־לְעָשִׁיר נֹתֵן לָוֹ לְהַרְבּוֹת דָּל עֹשֵׁק לְמַחְסוֹר׃

H6231	H1800	H7235	H0	H5414	H6223	H389
'o·shek	dal	le·har·bot	lo;	no·ten	le·'a·shir,	'ach-
joka sortaa	köyhää	lisätäkseen	omaansa	joka antaa	rikkaalle	todella

H4270
le·mach·sor.
köyhtyy

joka sortaa köyhää lisätäkseen omaansa joka antaa rikkaalle todella köyhtyy

17 הַט אָזְנְךָ וְשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים וְלִבְּךָ תָּשִׁית לְדַעְתִּי׃

H5186	H241	H8085	H1697	H2450	H3820	H7896
hat	'a·ze·ne·cha,	u·she·ma'	div·rei	cha·cha·mim;	ve'·lib·be·cha,	ta·shit
kallista	korvasi	ja kuuntele	sanoja	viisaiden	ja sisimpääsi	aseta

H1847
le·da'·ti.
opetukseni

kallista korvasi ja kuuntele sanoja viisaiden ja sisimpääsi aseta opetukseni

18 כִּי־נָעִים כִּי־תִשְׁמְרֵם יִכֹּנוּ בְּבִטְנֶךָ יַחְדָּו׃

H3588	H5273	H3588	H8104	H990	H3559	H3162
ki-	na·'im	ki-	tish·me·rem	be'·vit·ne·cha;	jik·ko·nu	jach·dav,
sillä	se on suloista	kun	pidät ne	sisimmässäsi	ne ovat vahvana	yhdessä

שְׂפָתֶיךָ׃ עַל־

H5921 'al- päällä
H8193 se·fa·tei·cha. huuliesi

sillä se on suloista kun pidät ne sisimmässäsi ne ovat vahvana yhdessä päällä huuliesi

19 אַף־ הַיּוֹם הוֹדַעְתִּיךָ מִבְטַחֶךָ בַּיהוָה לִהְיוֹת

H637 'af- myös
H3117 haj·jom sen tänään
H3045 ho·da'·ti·cha ja olen opettanut
H4009 miv·ta·che·cha; luottamuksesi
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRASSA
H1961 lih·jot että olisi

אָתָּה׃

H859 'at·tah. sinulle

että olisi JAHWEH HERRASSA luottamuksesi ja olen opettanut sen tänään myös sinulle

20 הֲלֹא כָתַבְתִּי לְךָ שִׁלְשׁוֹם (כ) שָׁלִישִׁים (ק)

H3808 ha·lo enkö
H3789 cha·tav·ti kirjoittanut
H0 le·cha sinulle
shil·shom
ch
H8032 sha·li·shim; eilen ja toissapäivänä
q

וָדָעַת׃ בְּמֹועֲצֹת

H4156 be'·mo·'e·tzot neuvoen
H1847 va·da·'at. ja opettaen

enkö kirjoittanut sinulle eilen ja toissapäivänä neuvoen ja opettaen

21 לְהַשִּׁיב אֱמֶת אִמְרֵי קֹשְׁט לְהוֹדִיעֲךָ אֲמָרִים

H561 'a·ma·rim puheella
H7725 le·ha·shiv että voisit vastata niille
H571 'e·met; totuuden
H561 'im·rei sanojen
H7189 ko·shet vahvan
H3045 le·ho·di·'a·cha, että tuntisit

פ לְשֹׁלְחֶיךָ׃ אֱמֶת Peh

H571 'e·met, totuuden
H7971 le·sho·le·chei·cha. jotka lähettivät sinut

että tuntisit vahvan sanojen totuuden että voisit vastata niille puheella totuuden jotka lähettivät sinut

22 עָנִי תְּדַכֶּא וְאַל־ הוּא דַל־ כִּי דָל תִּגְזָל־ אַל־

H408	H1497	H1800	H3588	H1800	H1931	H408	H1792	H6041
'al-	tig·zol-	dal	ki	dal-	hu;	ve'·'al-	te·dak·ke	'a·ni
älä	ryöstä	köyhää	koska	köyhä	hän on	ja älä	sorra	kurjaa

בַּשָּׁעַר׃

H8179
vash·sha·'ar.
portissa

älä ryöstä köyhää koska köyhä hän on ja älä sorra kurjaa portissa

23 קִרְבְּעִיהֶם אֶת־ וְקָבַע רִיבָם יָרִיב יְהוָה כִּי־

H3588	H3069	H7378	H7379	H6906	H853	H6906
ki-	JAH·WEH	ja·riv	ri·vam;	ve'·ka·va'	'et-	koe·'ei·hem
sillä	JAHWEH HERRA	ajaa hänen	asiaansa	ja riistää	ET	hänen riistäjiltään

נָפֶשׁ׃

H5315
na·fesh.
sielun

sillä JAHWEH HERRA ajaa hänen asiaansa ja riistää ET hänen riistäjiltään sielun

24 לֹא חֲמוֹת אִישׁ וְאֶת־ אָף בַּעַל אֶת־ תִּתְרַע אַל־

H408	H7462	H853	H1167	H639	H854	H376	H2534	H3808
'al-	tit·ra'	'et-	ba·'al	'af;	ve'·'et	'ish	che·mot	lo
älä	ole ystävä	ET	herran	vihaisen	ET	ja miehen	kiukkuisen	älä

תָּבוֹא׃

H935
ta·vo.
kanssa mene

älä ole ystävä ET herran vihaisen ET ja miehen kiukkuisen älä kanssa mene

25 מוֹקֵשׁ וְלָקַחְתָּ (ק אֹרְחֹתָיו) (כ אָרְחָתוֹ) תֵּאָלֵף פֶּן־

H6435	H502	'a·re·cha·tov	ch	H734	q	H3947	H4170
pen-	te·'e·laf			'o·re·cho·tav;		ve'·la·kach·ta	mo·kesh
ettet	opi			hänen tapojaan		ja joutuisi	ansaan

לְנַפְשֶׁךָ׃

H5315
le·naf·she·cha.
sielusi

ettet opi hänen tapojaan ja joutuisi ansaan sielusi

26 אַל־ תְּהִי בְּתִקְעֵי־ כָף בְּעֹרְבִים מַשְׁאֹות׃

H408	H1961	H8628	H3709	H6148	H4859
'al-	te·hi	ve'·to·ke·'ei-	chaf;	ba·'o·re·vim,	mash·sha·'ot.
älä	ole niitä	jotka lyövät	kättä	takaavat	velkoja

älä ole niitä jotka lyövät kättä takaavat velkoja

27 אִם־ אֵין־ לְךָ לְשַׁלֵּם יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ

H518	H369	H0	H7999	H4100	H3947	H4904
'im-	'ein-	le·cha	le·shal·lem;	lam·mah	jik·kach	mish·ka·ve·cha,
jos	ei ole	sinulla	millä maksaa	miksi	otettaisiin	vuode

מִתַּחְתֶּיךָ׃

H8478
mit·tach·tei·cha.
sinun altasi

jos ei ole sinulla millä maksaa miksi otettaisiin vuode sinun altasi

28 אַל־ תַּסִּג גְּבוּל עוֹלָם עָשׂוּ אֲשֶׁר אֲבוֹתֶיךָ׃

H408	H5253	H1366	H5769	H834	H6213	H1
'al-	tas·seg	ge·vul	o·lam;	'a·sher	'a·su	a·vo·tei·cha.
älä	siirrä pois	rajaa	vanhaa	jonka	ovat asettaneet	isänne

älä siirrä pois rajaa vanhaa jonka ovat asettaneet isänne

29 חֲזִיתָ אִישׁ מָהִיר בִּמְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי־ מְלָכִים יִתְיַצָּב׃

H2372	H376	H4106	H4399	H6440	H4428	H3320
cha·zi·ta	'ish	ma·hir	bim·lach·to,	lif·nei-	me·la·chim	jit·jatz·tzav;
näetkö	miehen	taitavan	työssään	edessä	kuninkaiden	hän seisoo

פ חֲשֹׁכִים׃ לִפְנֵי יִתְיַצֵּב בַּל־

H1077	H3320	H6440	H2823	Peh
bal-	jit·jatz·tzev	lif·nei	cha·shuk·kim.	
ei	hän seiso	edessä	alhaisten	

näetkö miehen taitavan työssään edessä kuninkaiden hän seisoo ei hän seiso edessä alhaisten

Sananlaskut 23 ***(Proverbs 23)***

1 כִּי־ תֵשֵׁב לִלְחֹם אֶת־ מוֹשֵׁל בִּין תָּבִין׃

H3588	H3427	H3898	H853	H4910	H995	H995
ki-	te·shev	lil·chom	'et-	mo·shel;	bin	ta·vin,
kun	istut	syömään	ET	kanssa hallitsijan	katso tarkkaan	ymmärtäen

לְפָנֶיךָ׃ אֲשֶׁר אֶת־

H853	H834	H6440
'et-	'a·sher	le·fa·nei·cha.
ET	mitä	on kasvojesi edessä

kun istut syömään ET kanssa hallitsijan katso tarkkaan ymmärtäen ET mitä on kasvojesi edessä

2 אָתָּה׃ נֶפֶשׁ בַּעַל אִם־ בְּלֹעֶךָ שָׂכִּין וְשַׂמְתָּ

H7760	H7915	H3930	H518	H1167	H5315	H859
ve'·sam·ta	sak·kin	be'·lo·'e·cha;	'im-	ba·'al	ne·fesh	'at·tah.
ja laita	veitsi	kurkullesi	jos	herrasi	ruokahalu	sinun on

ja laita veitsi kurkullesi jos herrasi ruokahalu sinun on

3 כְּזָבִים׃ לֶחֶם וְהוּא לְמַטְעַמּוֹתָיו תִּתְאָו אַל־

H408	H183	H4303	H1931	H3899	H3577
'al-	tit·'o	le·mat·'am·mo·tav;	ve'·hu,	le·chem	ke·za·vim.
älä	himoitse	hänen herkkujaan	sillä ne ovat	ruokaa	petollista

älä himoitse hänen herkkujaan sillä ne ovat ruokaa petollista

4 חֲדָל׃ מִבִּינָתְךָ לְהַעֲשִׁיר תִּיגַע אַל־

H408	H3021	H6238	H998	H2308
'al-	ti·ga'	le·ha·'a·shir;	mib·bi·na·te·cha	cha·dal.
älä	ponnistele	rikastuaksesi	ymmärrä	lopettaa

älä ponnistele rikastuaksesi ymmärrä lopettaa

5 (כ הָתָעוּף) (ק הֲתָעִיף) (ק עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינֶנּוּ כִּי עָשָׂה

ha·ta·'uf	ch	H5774	q	H5869	H0	H369	H3588	H6213
		ha·ta·'if		'ei·nei·cha	bo,	ve'·'ei·nen·nu	ki	'a·soh
		kun lentävät		silmäsi	siihen	ei mitään ole	sillä	se on mennyt

לוֹ יַעֲשֶׂה־ כְּנָשֶׁר כְּנָפַיִם׃ (כ וְעָיֵף) (ק יָעוּף)

H6213	H0	H3671	H5404	ve'·'a·jef	ch	H5774	q
ja·'a·seh-	lo	che·na·fa·jim;	ke·ne·sher,			ja·'uf	
se tekee	itselleen	siivet	kuin kotkan			ja lentää	

פ הַשָּׁמָיִם׃

H8064 Peh
hash·sha·ma·jim.
taivaalle

kun lentävät silmäsi siihen ei mitään ole sillä se on mennyt se tekee itselleen siivet kuin kotkan ja lentää taivaalle

6 אַל־ תִּלְחַם אֶת־ רַע־לֶחֶם וְאַל־ עָיִן (כ תִּתְאָו) ch tit·'av

H408 'al- älä
H3898 til·cham, syö
H853 'et- ET
H3899 le·chem leipää
H7451 ra' pahan
H5869 'a·jin; silmissä
H408 ve'·'al- ja älä

לְמַטְעַמּוֹתָיו׃ (ק תִּתְאָיו) q

H183 tit·'av, himoitse
H4303 le·mat·'am·mo·tav. hänen herkkujaan

älä syö ET leipää pahan silmissä ja älä himoitse hänen herkkujaan

7 כִּי שַׁעַר כְּמוֹ־ שָׁעַר בְּנַפְשׁוֹ כֵּן־ הוּא אֱכֹל וְשְׁתֵה

H3588 ki sillä
H3644 ke·mov- niinkuin
H8176 sha·'ar hän laskelmoi
H5315 be'·naf·sho, sielussaan
H3651 ken- sellainen
H1931 hu hän on
H398 'e·chol syö
H8354 u·she·teh ja juo

לָךְ יֹאמַר וְלִבּוֹ בַל־ עִמָּךְ׃

H559 jo·mar sanoo hän
H0 lach; sinulle
H3820 ve'·lib·bo, mutta hänen sisimpänsä
H1077 bal- ei lainkaan
H5973 'im·mach. ole kanssasi

sillä niinkuin hän laskelmoi sielussaan sellainen hän on syö ja juo sanoo hän sinulle mutta hänen sisimpänsä ei lainkaan ole kanssasi

8 פִּתְּךָ־ תְקִיאֶנָּה אֲכַלְתָּ וְשִׁחַתָּ דְּבָרֶיךָ הַנְּעִימִים׃

H6595 pit·te·cha- suupalan
H398 'a·chal·ta syömäsi
H6958 te·ki·'en·nah; oksennat
H7843 ve'·shi·cha·ta, ja tuhoutuu
H1697 de·va·rei·cha sanasi
H5273 han·ne·'i·mim. suloiset

suupalan syömäsi oksennat ja tuhoutuu sanasi suloiset

9 בְּאָזְנֵי כְסִיל תְּדַבֵּר אַל־ יָבוּז כִּי־ לְשֵׂכֶל

H241 be'·'a·ze·nei korvien kuullen
H3684 che·sil tyhmän
H408 'al- älä
H1696 te·dab·ber; puhu
H3588 ki- sillä
H936 ja·vuz, hän halveksii
H7922 le·se·chel ymmärtämystä

מִלֶּיךָ׃

H4405
mil·lei·cha.
sanojesi

korvien kuullen tyhmän älä puhu sillä hän halveksii ymmärtämystä sanojesi

10 תָּבֹא׃ אַל־ יִתוֹמִים וּבִשְׂדֵי עוֹלָם גְּבוּל תַּסִּיג אַל־

H408	H5253	H1366	H5769	H7704	H3490	H408	H935
'al-	tas·seg	ge·vul	o·lam;	u·vis·dei	je·to·mim,	'al-	ta·vo.
älä	siirrä	rajaa	vanhaa	ja pelloille	orpojen	älä	mene

älä siirrä rajaa vanhaa ja pelloille orpojen älä mene

11 אֶת־ יָרִיב הוּא־ חָזָק גֹּאֲלָם כִּי־

H3588	H1350	H2389	H1931	H7378	H853
ki-	Go·'a·lam	cha·zak;	hu-	ja·riv	'et-
sillä	heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa	on väkevä	Hän	ajaa	ET

רִיבָם אִתָּךְ׃

H7379	H854
ri·vam	'it·tach.
heidän riita-asiansa	sinua vastaan

sillä heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa on väkevä Hän ajaa ET heidän riita-asiansa sinua vastaan

12 לְאִמְרֵי־ אָזְנֶךָ לִבֶּךָ לַמּוּסָר הָבִיאָה

H935	H4148	H3820	H241	H561
ha·vi·'ah	lam·mu·sar	lib·be·cha;	ve'·'a·ze·ne·cha,	le·'im·rei-
tuo	opetettavaksi	sisimpäsi	ja korvasi	sanoille

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
viisauden / ymmärryksen

tuo opetettavaksi sisimpäsi ja korvasi sanoille viisauden / ymmärryksen

13 אַל־ תִּמְנַע מִנַּעַר מוּסָר כִּי־ תַכֶּנּוּ בַּשֵּׁבֶט

H408	H4513	H5288	H4148	H3588	H5221	H7626
'al-	tim·na'	min·na·'ar	mu·sar;	ki-	tak·ken·nu	vash·she·vet,
älä	kieltäydy	lastasi	opettamasta	sillä	kurittaessasi häntä	vitsalla

יָמוּת׃ לֹא

H3808	H4191
lo	ja·mut.
ei	hän kuole

älä kieltäydy lastasi opettamasta sillä kurittaessasi häntä vitsalla ei hän kuole

14 תִּצְּיל׃ מִשְּׁאוֹל וְנַפְשׁוֹ תִּכֶּנּוּ בַשֵּׁבֶט אַתָּה

H859	H7626	H5221	H5315	H7585	H5337
'at·tah	bash·she·vet	tak·ken·nu;	ve'·naf·sho,	mish·she·'ol	tatz·tzil.
sinä	vitsalla	häntä kuritat ja hänen sielunsa		sheolista / tuonelasta	pelastat

sinä vitsalla häntä kuritat ja hänen sielunsa sheolista / tuonelasta pelastat

15 אָנִי׃ גַּם־ לִבִּי יִשְׂמַח לִבְּךָ חָכָם אִם־ בְּנִי

H1121	H518	H2449	H3820	H8055	H3820	H1571	H589
be'·ni	'im-	cha·cham	lib·be·cha;	jis·mach	lib·bi	gam-	'a·ni.
poikani	jos	viisas on	sisimpäsi	niin riemuitsee	sisimpäni	myös	minun

poikani jos viisas on sisimpäsi niin riemuitsee sisimpäni myös minun

16 מֵישָׁרִים׃ שְׂפָתֶיךָ בְּדַבֵּר כִּלְיוֹתַי וְתַעְלֻזְנָה

H5937	H3629	H1696	H8193	H4339
ve'·ta'·lo·ze·nah	chil·jo·tai;	be'·dab·ber	fa·tei·cha,	mei·sha·rim.
ja iloitsen	syvällä sisimmässäni	sanoista	huultesi	oikeista

ja iloitsen syvällä sisimmässäni sanoista huultesi oikeista

17 בְּיִרְאַת־ אִם־ כִּי בַּחַטָּאִים לִבְּךָ יְקַנֵּא אַל־

H408	H7065	H3820	H2400	H3588	H518	H3374
'al-	je·kan·ne	lib·be·cha	ba·chat·ta·'im;	ki	'im-	be'·jir·'at-
älköön	kadehtiko	sisimpäsi	syntisiä	sillä	jos	pelossa

הַיּוֹם׃ כָּל־ יְהוָה

H3068	H3605	H3117
JAH·WEH	kol-	haj·jom.
JAHWEH HERRAN olet	kaikki	päivät

älköön kadehtiko sisimpäsi syntisiä sillä jos pelossa JAHWEH HERRAN olet kaikki päivät

18 כִּי־ יֵשׁ אִם־ אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ׳ לֹא תִכָּרֵת׃

H3588	H518	H3426	H319	H8615	H3808	H3772
ki	'im-	jesh	'a·cha·rit;	ve'·tik·va·te·cha,	lo	tik·ka·ret.
sillä	kun	on olemassa	loppu	niin toivosi	ei	katkea / häviä

sillä kun on olemassa loppu niin toivosi ei katkea / häviä

19 שְׁמַע־ אַתָּה בְנִי וַחֲכָם וְאַשֵּׁר בַּדֶּרֶךְ׳ לִבֶּךָ׃

H8085	H859	H1121	H2449	H833	H1870	H3820
she·ma'-	'at·tah	ve'·ni	va·cha·cham;	ve'·'ash·sher	bad·de·rech	lib·be·cha.
kuuntele	nyt	poikani	ja ole viisas	ja ohjaa	tielle	sisimpäsi

kuuntele nyt poikani ja ole viisas ja ohjaa tielle sisimpäsi

20 אַל־ תְּהִי בְסֹבְאֵי־ יָיִן בְּזֹלְלֵי בָשָׂר׃ לָמוֹ׃

H408	H1961	H5433	H3196	H2151	H1320	H0
'al-	te·hi	ve'·soe·'ei-	ja·jin;	be'·zo·la·lei	va·sar	la·mo.
älä	ole joukossa	juomarien	viinin	joukossa ahmattien	jotka lihottavat	itseään

älä ole joukossa juomarien viinin joukossa ahmattien jotka lihottavat itseään

21 כִּי־ סֹבֵא וְזוֹלֵל יִוָּרֵשׁ׃ נוּמָה׃ תַּלְבִּישׁ וּקְרָעִים

H3588	H5433	H2151	H3423	H7168	H3847	H5124
ki-	so·ve	ve'·zo·lel	jiv·va·resh;	u·ke·ra·'im,	tal·bish	nu·mah.
sillä	juomari	ja ahmatti	joutuvat köyhyyteen	ja ryysyihin	pukeutuu	unelias

sillä juomari ja ahmatti joutuvat köyhyyteen ja ryysyihin pukeutuu unelias

22 שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יְלָדֶךָ וְאַל־ תָּבוּז כִּי־ זָקְנָה אִמֶּךָ׃

H8085	H1	H2088	H3205	H408	H936	H3588	H2204
she·ma'	le·'a·vi·cha	zeh	je·la·de·cha;	ve'·'al-	ta·vuz,	ki-	za·ke·nah
kuuntele	isääsi	tätä	kasvattajaasi	ja älä	halveksi	kun	tulee vanhaksi

H517
'im·me·cha.
äitisi

kuuntele isääsi tätä kasvattajaasi ja älä halveksi kun tulee vanhaksi äitisi

23 אֱמֶת קְנֵה וְאַל־ תִּמְכֹּר חָכְמָה מוּסָר וּבִינָה׃

H571	H7069	H408	H4376	H2451	H4148	H998
'e·met	ke·neh	ve'·'al-	tim·kor;	choch·mah	u·mu·sar	u·vi·nah.
totuutta	hanki	ja älä	myy	viisautta	opetusta	ja ymmärrystä

totuutta hanki ja älä myy viisautta opetusta ja ymmärrystä

24 יוֹלֵד צַדִּיק אָבִי (ק) יָגִיל (כ) יָגוֹל (ק) גִּיל (כ) גּוֹל

govl	ch	H1523	q	ja·gojl	ch	H1523	q	H1	H6662	jo·led
		gil				ja·gil		'a·vi	tzad·dik;	
		iloitsee				ja riemuitsee		isä	vanhurskaan	

(ק) בּוֹ׃ יִשְׂמַח־ (כ) וְיִשְׂמַח־ חָכָם (ק) וְיוֹלֶד (כ)

ch	H3205	q	H2450	ve'·jis·mach-	ch	H8055	H8055	q
	ve'·jo·led		cha·cham,			jis·mach-	bo.	
	ja synnyttäjä		viisaan			riemuitsee	hänestä	

govl iloitsee ja riemuitsee isä vanhurskaan ja synnyttäjä viisaan riemuitsee hänestä

25 יִשְׂמַח־ אָבִיךָ וְאִמֶּךָ יוֹלַדְתֶּךָ׃ וְתָגֵל

H8055	H1	H517	H1523	H3205
jis·mach-	'a·vi·cha	ve'·'im·me·cha;	ve'·ta·gel,	jo·lad·te·cha.
riemuitkoon	isäsi	ja äitisi	ja iloitkoon	synnyttäjäsi

riemuitkoon isäsi ja äitisi ja iloitkoon synnyttäjäsi

26 תְּנָה־ בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכַי תִּרְצֶנָה (כ)

H5414	H1121	H3820	H0	H5869	H1870	tir·tze·nah	ch
te·nah-	ve'·ni	lib·be·cha	li;	ve'·'ei·nei·cha,	de·ra·chai		
anna	poikani	sydämesi	minulle	ja silmiäsi	tieni		

תִּצֹּרְנָה (ק)

H7521	q
titz·tzo·re·nah	
miellyttäköön	

anna poikani sydämesi minulle ja silmiäsi tieni miellyttäköön

27 כִּי־ שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה וּבְאֵר צָרָה׃ נָכְרִיָּה

H3588	H7745	H6013	H2181	H875	H6862	H5237
ki-	shu·chah	'a·muk·kah	zo·nah;	u·ve·'er	tza·rah,	na·che·ri·jah.
sillä	kuoppa	syvä on	portto	ja kaivo	ahdas	vieras nainen

sillä kuoppa syvä on portto ja kaivo ahdas vieras nainen

28 בְּאָדָם וּבוֹגְדִים תֶּאֱרֹב כְּחֲתֶף הֲיֹא אַף־
H637 'af- todella
H1931 hi hän
H2863 ke·che·tef kuin saalista
H693 te·'e·ro; väijyy
H898 u·vog·dim, ja uskottomia
H120 be'·'a·dam keskuudessa ihmisten

תּוֹסִף׃
H3254 to·sif. lisää

todella hän kuin saalista väijyy ja uskottomia keskuudessa ihmisten lisää

29 (ק מִדְיָנִים) (כ מִדּוֹנִים) לְמִי אֲבוֹי לְמִי אוֹי לְמִי
H4310 le·mi kenellä
H188 o ulvominen
H4310 le·mi kenellä
H17 a·vo suru
H4310 le·mi kenellä
mi·do·nim
ch
H4066 mid·ja·nim riidat
q

עֵינָיִם׃ חַכְלִלוּת לְמִי חִנָּם פְּצָעִים לְמִי שִׂיחַ לְמִי
H4310 le·mi kenellä
H7879 si·ach, valitus
H4310 le·mi kenellä
H6482 pe·tza·'im haavat
H2600 chin·nam; ilman syytä
H4310 le·mi, kenellä
H2448 chach·li·lut punoittavat
H5869 'ei·na·jim. silmät

kenellä ulvominen kenellä suru kenellä riidat kenellä valitus kenellä haavat ilman syytä kenellä punoittavat silmät

30 מִמְּסָךְ׃ לַחְקֹר לַבָּאִים הַיָּיִן עַל־ לַמְאַחֲרִים
H309 lam·'a·cha·rim jotka viipyvät
H5921 'al- ääressä
H3196 haj·ja·jin; viinin
H935 lab·ba·'im, tulevat
H2713 lach·kor etsimään
H4469 mim·sach. sekoitettua viiniä

jotka viipyvät ääressä viinin tulevat etsimään sekoitettua viiniä

31 (כ בַּכִּיס) יִתֵּן כִּי־ יִתְאַדָּם כִּי יַיִן תֵּרֶא אַל־
H408 'al- älä
H7200 te·re katso
H3196 ja·jin viiniä
H3588 ki kun
H119 jit·'ad·dam se punoittaa
H3588 ki- kun
H5414 jit·ten se antaa
bak·kis
ch

בְּמֵישָׁרִים׃ יִתְהַלֵּךְ עֵינוֹ (ק בַּכּוֹס)
H3599 bak·kos maljassa
q
H5869 ei·no; värinsä
H1980 jit·hal·lech, ja menee
H4339 be'·mei·sha·rim. tasaisesti alas

älä katso viiniä kun se punoittaa kun se antaa maljassa värinsä ja menee tasaisesti alas

32 יַפְרִשׁ׃ וּכְצִפְעֹנִי יִשָּׁךְ כְּנָחָשׁ אַחֲרִיתוֹ

H319	H5175	H5391	H6848	H6567
a·cha·ri·to	ke·na·chash	jish·shach;	u·che·tzif·'o·ni	jaf·rish.
lopulta	kuin käärme	se puree	ja kuin kyykäärme	pistää

lopulta kuin käärme se puree ja kuin kyykäärme pistää

33 תַּהְפֻּכוֹת׃ יְדַבֵּר וְלִבְּךָ זָרוֹת יִרְאוּ עֵינֶיךָ

H5869	H7200	H2114	H3820	H1696	H8419
'ei·nei·cha	jir·'u	za·rot;	ve'·lib·be·cha,	je·dab·ber	tah·pu·chot.
silmäsi	katsovat	vieraita naisia	ja sydämesi	puhuu	luonnottomia

silmäsi katsovat vieraita naisia ja sydämesi puhuu luonnottomia

34 חֵבֶל׃ בְּרֹאשׁ וּכְשֹׁכֵב יָם בְּלֶב־ כְּשֹׁכֵב וְהָיִיתָ

H1961	H7901	H3820	H3220	H7901	H7218	H2260
ve'·ha·ji·ta	ke·sho·chev	be'·lev-	jam;	u·che·sho·chev,	be'·rosh	chib·bel.
ja olet	kuin makaisit	keskellä	merta	ja kuin lepäisit	huipulla	maston

ja olet kuin makaisit keskellä merta ja kuin lepäisit huipulla maston

35 הִכּוּנִי חָלִיתִי בַל־ הֲלָמוּנִי בַל־ יָדָעְתִּי מָתַי

H5221	H1077	H2470	H1986	H1077	H3045	H4970
hik·ku·ni	val-	cha·li·ti	ha·la·mu·ni,	bal-	ja·da·'e·ti	ma·tai
lyöneet minua	enkä	ole kipeä	lyöneet maahan	enkä	tuntenut sitä	milloin

עוֹד׃ אֲבַקְשֶׁנּוּ אוֹסִיף אָקִיץ

H6974	H3254	H1245	H5750
'a·kitz;	o·sif,	'a·vak·shen·nu	od.
herään	lisää	sitä etsiäkseni	vielä

lyöneet minua enkä ole kipeä lyöneet maahan enkä tuntenut sitä milloin herään lisää sitä etsiäkseni vielä

Sananlaskut 24 *(Proverbs 24)*

1 אַל־ תְּקַנֵּא בְּאַנְשֵׁי רָעָה וְאַל־ תְּתְאָו׳ כִּ׳ תִּתְאָו׳ קִ׳

H408	H7065	H376	H7451	H408	tit·'av	ch	H183	q
'al-	te·kan·ne	be'·'an·shei	ra·'ah;	ve'·'al-			tit·'av,	
älä	kadehdi	ihmisiä	pahoja	ja älä			halua	

אִתָּם׃ לִהְיוֹת

H1961	H854
lih·jot	'it·tam.
olla	heidän kanssaan

älä kadehdi ihmisiä pahoja ja älä halua olla heidän kanssaan

2 כִּי־ שֹׁד יֶהְגֶּה לִבָּם וְעָמָל שִׂפְתֵיהֶם

H3588	H7701	H1897	H3820	H5999	H8193
ki-	shod	jeh·geh	lib·bam;	ve'·'a·mal,	sif·tei·hem
sillä	turmelusta	juonivat	heidän mielensä	ja vääryyttä	heidän huulensa

תְּדַבֵּרְנָה׃

H1696
te·dab·be·re·nah.
puhuvat

sillä turmelusta juonivat heidän mielensä ja vääryyttä heidän huulensa puhuvat

3 בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכּוֹנָן׃

H2451	H1129	H1004	H8394	H3559
be'·cha·che·mah	jib·ba·neh	ba·jit;	u·vit·vu·nah,	jit·ko·nan.
viisaudella	rakennetaan	talot	ja älykkyydellä	ne saadaan vahvaksi

viisaudella rakennetaan talot ja älykkyydellä ne saadaan vahvaksi

4 וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ כָּל־ הוֹן יָקָר

H1847	H2315	H4390	H3605	H1952	H3368
u·ve·da·'at	cha·da·rim	jim·mal·'u;	kol-	hon	ja·kar
ja ymmärryksellä	huoneet	täytetään	kaikella	varallisuudella	kallisarvoisella

וְנָעִים׃

H5273
ve'·na·'im.
ja suloisella

ja ymmärryksellä huoneet täytetään kaikella varallisuudella kallisarvoisella ja suloisella

5 גֶּבֶר־ חָכָם בַּעוֹז וְאִישׁ־ דַּעַת מְאַמֶּץ־ כֹּחַ׃

H1397	H2450	H5797	H376	H1847	H553	H3581
ge·ver-	cha·cham	ba·'oz;	ve'·'ish-	da·'at,	me·'am·metz-	ko·ach.
mies	viisas	on vahva	ja mies	ymmärryksen	vahvistaa	vahvuuttaan

mies viisas on vahva ja mies ymmärryksen vahvistaa vahvuuttaan

6 כִּי תִּחְבֻּלוֹת בְּתַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה־ לְּךָ מִלְחָמָה וּתְשׁוּעָה׳

H3588	H8458	H6213	H0	H4421	H8668
ki	ve'·tach·bu·lot	ta·'a·seh-	le·cha	mil·cha·mah;	u·te·shu·'ah,
sillä	neuvoilla	käyt	sinä	taisteluja	ja apu

בְּרֹב יוֹעֵץ׃

H7230	H3289
be'·ro	jo·'etz.
on runsaus	neuvonantajien

sillä neuvoilla käyt sinä taisteluja ja apu on runsaus neuvonantajien

7 לֹא בַּשַּׁעַר חָכְמוֹת לֶאֱוִיל רָאמוֹת

H7311	H191	H2454	H8179	H3808
ra·mot	le·'e·vil	cha·che·mot;	bash·sha·'ar,	lo
on korkeaa	hullulle	viisaus	portilla / paikkakunnalla / ääntä	ei

פִּיהוּ׃ יִפְתַּח־

H6605	H6310
jif·tach-	pi·hu.
hän avaa	suutaan

on korkeaa hullulle viisaus portilla / paikkakunnalla / ääntä ei hän avaa suutaan

8 מְחַשֵּׁב לְהָרֵעַ לֹוא בַּעַל־ מְזִמּוֹת יִקְרָאוּ׃

H2803	H7489	H0	H1167	H4209	H7121
me·chash·shev	le·ha·re·a';	lo,	ba·'al-	me·zim·mot	jik·ra·'u.
sitä joka suunnittelee	pahaa	häntä	päämieheksi	juonittelujen	kutsutaan

sitä joka suunnittelee pahaa häntä päämieheksi juonittelujen kutsutaan

9 זִמַּת אִוֶּלֶת חַטָּאת תּוֹעֲבַת אָדָם וְלֵץ׃

H2154	H200	H2403	H8441	H120	H3887
zim·mat	'iv·ve·let	chat·tat;	ve'·to·'a·vat	le·'a·dam	letz.
suunnitelma	tyhmyyden	on synti	ja kauhistus on	ihmisille	pilkkaaja

suunnitelma tyhmyyden on synti ja kauhistus on ihmisille pilkkaaja

10 הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צַר כֹּחֶכָה׃

H7503	H3117	H6869	H6862	H3581
hit·rap·pi·ta	be'·jom	tza·rah,	tzar	ko·che·chah.
jos olet veltto	päivänä	ahdingon	vähäinen	on voimasi

jos olet veltto päivänä ahdingon vähäinen on voimasi

11 אִם־לַהֲרֹג וּמָטִים לַמָּוֶת לְקֻחִים הַצֵּל

H5337	H3947	H4194	H4131	H2027	H518
hatz·tzel	le·ku·chim	lam·ma·vet;	u·ma·tim	la·he·reg,	'im-
pelasta ne	joita viedään	kuolemaan	ja jotka horjuvat	tapettavaksi	jos

תִּחְשֹׂוךְ׃

H2820
tach·soch.
voitte sen estää

pelasta ne joita viedään kuolemaan ja jotka horjuvat tapettavaksi jos voitte sen estää

12 כִּי־תֹאמַר הֵן לֹא־יָדַעְנוּ זֶה הֲלֹא־תֹכֵן לִבּוֹת

H3588	H559	H2005	H3808	H3045	H2088	H3808	H8505	H3826
ki-	to·mar,	hen	lo-	ja·da'·nu	zeh	halo-	to·chen	lib·bot
sillä	sanot		en	tiennyt	tätä	eikö	joka tutkii	sisimmät

לְאָדָם וְהֹשִׁיב יֵדַע הוּא נַפְשֶׁךָ וְנֹצֵר יָבִין הוּא־

H1931	H995	H5341	H5315	H1931	H3045	H7725	H120
hu-	ja·vin,	ve'·no·tzer	naf·she·cha	hu	je·da';	ve'·he·shiv	le·'a·dam
Hän	tiedä	ja joka valvoo	sieluasi	Hän	tuntisi	ja joka maksaa	ihmiselle

כְּפָעֳלוֹ׃

H6467
ke·fo·'o·lo.
mukaan tekojensa

sillä sanot en tiennyt tätä eikö joka tutkii sisimmät Hän tiedä ja joka valvoo sieluasi Hän tuntisi ja joka maksaa ihmiselle mukaan tekojensa

13 עַל־מָתוֹק וְנֹפֶת טוֹב כִּי־דְבַשׁ בְּנִי אֱכָל־

H398	H1121	H1706	H3588	H2896	H5317	H4966	H5921
'e·chol-	be'·ni	de·vash	ki-	tov;	ve'·no·fet	ma·tok,	'al-
syö	poikani	hunajaa	sillä	se on hyvää	ja hunajakennoa	makeaa	

חִכֶּךָ׃

H2441
chik·ke·cha.
suussasi

syö poikani hunajaa sillä se on hyvää ja hunajakennoa makeaa suussasi

14 כֵּן דְּעֵה חָכְמָה לְנַפְשֶׁךָ אִם־ מָצָאתָ וְיֵשׁ

H3651	H3045	H2451	H5315	H518	H4672	H3426
ken	de·'eh	choch·mah	le·naf·she·cha	'im-	ma·tza·ta	ve'·jesh
näin	tunne	viisaus	sielullesi	jos	olet löytänyt sen	niin on sinulla

אַחֲרִית וְתִקְוָתְךָ אַל תִּכָּרֵת׃ פ

H319	H8615	H3808	H3772	Peh
'a·cha·rit;	ve'·tik·va·te·cha,	lo	tik·ka·ret.	
tulevaisuus	ja toivosi	ei	raukea tyhjiin	

näin tunne viisaus sielullesi jos olet löytänyt sen niin on sinulla tulevaisuus ja toivosi ei raukea tyhjiin

15 אַל־ תְּאָרֵב רָשָׁע לְנָוֵה צַדִּיק אַל־ תְּשַׁדֵּד

H408	H693	H7563	H5116	H6662	H408	H7703
'al-	te·'e·ro	ra·sho'	lin·veh	tzad·dik;	'al-	te·shad·ded
älä	väijy	vääryydentekijä	asuinpaikkaa	vanhurskaan	älä	tuhoa

רִבְצוֹ׃

H7258
riv·tzo.
hänen lepopaikkaansa

älä väijy vääryydentekijä asuinpaikkaa vanhurskaan älä tuhoa hänen lepopaikkaansa

16 כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם וְרְשָׁעִים

H3588	H7651	H5307	H6662	H6965	H7563
ki	she·va'	jip·pol	tzad·dik	va·kam;	u·re·sha·'im,
sillä	seitsemän kertaa	lankeaa	vanhurskas	ja nousee jälleen	mutta vääryydentekijät

יִכָּשְׁלוּ בְרָעָה׃

H3782	H7451
jik·ka·she·lu	ve'·ra·'ah.
vajoavat	tuhoon

sillä seitsemän kertaa lankeaa vanhurskas ja nousee jälleen mutta vääryydentekijät vajoavat tuhoon

17 תִּשְׂמַח אַל־ (ק אֹיְבֶךָ) (כ אוֹיְבֶיךָ) בִּנְפֹל

H5307	'oi·vei·cha	ch	H341	q	H408	H8055
bin·fol			'o·jiv·cha		'al-	tis·mach;
kaatuessa			vihollisen		älä	iloitse

וּבִכְשֹׁלוֹ׳ אַל־ יָגֵל לִבֶּךָ׃

H3782	H408	H1523	H3820
u·vik·ka·she·lo,	'al-	ja·gel	lib·be·cha.
ja hänen kompastuessa	älä	riemuitse	sisimmässäsi

kaatuessa vihollisen älä iloitse ja hänen kompastuessa älä riemuitse sisimmässäsi

18 פֶּן־ יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב

H6435	H7200	H3069	H7489	H5869	H7725
pen-	jir·'eh	JAH·WEH	ve'·ra'	be'·'ei·nav;	ve'·he·shiv
ettei kun näkee sen		JAHWEH HERRA ja on se paha		Hänen silmissään	ja kääntää Hän

אַפּוֹ׃ מֵעָלָיו

H5921	H639
me·'a·lav	ap·po.
pois hänestä	vihansa

ettei kun näkee sen JAHWEH HERRA ja on se paha Hänen silmissään ja kääntää Hän pois hänestä vihansa

19 בָּרְשָׁעִים׃ תִּקַּנֵּא אַל־ בַּמְּרֵעִים תִּתְחַר אַל־

H408	H2734	H7489	H408	H7065	H7563
'al-	tit·char	bam·me·re·'im;	'al-	te·kan·ne,	ba·re·sha·'im.
älä	murehdi	pahantekijöistä	älä	kadehti	rikollisia

älä murehdi pahantekijöistä älä kadehti rikollisia

20 כִּי אִם־ תִּהְיֶה אַחֲרִית לָרָע נֵר רְשָׁעִים

H3588	H3808	H1961	H319	H7451	H5216	H7563
ki	lo-	tih·jeh	'a·cha·rit	la·ra';	ner	re·sha·'im
sillä	ei	ole	tulevaisuutta	pahalla	silmien loiste	vääryydentekijöiden

יִדְעָךְ׃

H1846
jid·'ach.
sammuu

sillä ei ole tulevaisuutta pahalla silmien loiste vääryydentekijöiden sammuu

21 אֶת־ יְרָא־

H3372	H853
je·ra-	'et-
pelkää	ET

יְהוָה וָמֶלֶךְ בְּנִי שֹׁונִים עִם־ אַל־

H3068	H1121	H4428	H5973	H8138	H408
JAH·WEH	be'·ni	va·me·lech;	'im-	sho·nim,	'al-
JAHWEH HERRAA	poikani ja kuningasta		seuraan	kapinallisten, vihollisten, vakoilijoiden	älä

תִּתְעָרָב׃

H6148
tit·'a·rav.
antaudu

pelkää ET JAHWEH HERRAA poikani ja kuningasta seuraan kapinallisten, vihollisten, vakoilijoiden älä antaudu

22 כִּי־ סְתֹם יָקוּם אֵידָם וּפִיד מִי שְׁנֵיהֶם

H3588	H6597	H6965	H343	H6365	H8147	H4310
ki-	fit·'om	ja·kum	'ei·dam;	u·fid	nei·hem,	mi
sillä	yhtäkkiä	nousee	heidän onnettomuutensa	ja tuhon	molempien	kuka

יוֹדֵעַ׃ ס

H3045	sa·mek
jo·de·a'.	
tietää	

sillä yhtäkkiä nousee heidän onnettomuutensa ja tuhon molempien kuka tietää

23 גַּם־ אֵלֶּה לַחֲכָמִים הַכֵּר־ פָּנִים בַּל־ בְּמִשְׁפָּט

H1571	H428	H2450	H5234	H6440	H4941	H1077
gam-	'el·leh	la·cha·cha·mim;	hak·ker-	pa·nim	be'·mish·pat	bal-
myös	näistä	viisaan	tunnistaa	kasvoja katsoa	tuomiossa	ei ole

טוֹב׃

H2896
tov.
hyvä

myös näistä viisaan tunnistaa kasvoja katsoa tuomiossa ei ole hyvä

24 לְרָשָׁעֹ אֹמֵר צַדִּיק אָתָּה יִקְּבֻהוּ עַמִּים

H559	H7563	H6662	H859	H5344	H5971
'o·mer	le·ra·sha'	tzad·dik	'at·tah	jik·ke·vu·hu	'am·mim;
joka sanoo	vääryydentekijälle	vanhurskas	sinä olet	kiroaa häntä	kansat

לְאֻמִּים: יִזְעָמוּהוּ

H2194	H3816
jiz·'a·mu·hu	le·'um·mim.
inhoavat	kansakunnat

joka sanoo vääryydentekijälle vanhurskas sinä olet kiroaa häntä kansat inhoavat kansakunnat

25 טוֹב: בִּרְכַּת־ תָּבוֹא וְעַל־ יִנְעַם וְלַמּוֹכִיחִים

H3198	H5276	H5921	H935	H1293	H2896
ve'·lam·mo·chi·chim	jin·'am;	va·'a·lei·hem,	ta·vo	vir·kat-	tov.
mutta jotka nuhtelevat	on oikein	ja heille	tulee	siunaus	runsas

mutta jotka nuhtelevat on oikein ja heille tulee siunaus runsas

26 נָכוֹחִים: דְּבָרִים מֵשִׁיב יִשָּׁק שְׂפָתָיִם

H8193	H5401	H7725	H1697	H5228
se·fa·ta·jim	jish·shak;	me·shiv,	de·va·rim	ne·cho·chim.
huulille	suutelee	joka antaa	vastauksen	rehellisen

huulille suutelee joka antaa vastauksen rehellisen

27 הָכֵן בַּחוּץ מְלַאכְתֶּךָ בַּשָּׂדֶה וְעַתְּדָהּ אַחַר לָךְ

H3559	H2351	H4399	H6257	H7704	H0	H310
ha·chen	ba·chutz	me·lach·te·cha,	ve'·'at·te·dah	bas·sa·deh	lach;	'a·char,
tee valmiiksi	ulkona	työsi	ja valmistele	peltosi	sinun	jonka jälkeen

פ בֵּיתֶךָ: וּבָנִיתָ

H1129	H1004	Peh
u·va·ni·ta	ve'i·te·cha.	
rakenna	kotisi	

tee valmiiksi ulkona työsi ja valmistele peltosi sinun jonka jälkeen rakenna kotisi

28 בִּשְׂפָתֶיךָ: וְהַפִּתִּיתָ בְּרֵעֶךָ חִנָּם עֵד־ תִּהְיֶה אַל־

H408	H1961	H5707	H2600	H7453	H6601	H8193
'al-	te·hi	'ed-	chin·nam	be'·re·'e·cha;	va·ha·fit·ti·ta,	bis·fa·tei·cha.
älä	ole	todistaja	ilman syytä	vastaan toista	ja petä	huulillasi

älä ole todistaja ilman syytä vastaan toista ja petä huulillasi

29 לֹו אֶעֱשֶׂה־ כֵּן לִי עָשָׂה־ כַּאֲשֶׁר תֹּאמַר אַל־

H408	H559	H834	H6213	H0	H3651	H6213	H0
'al-	to·mar,	ka·'a·sher	'a·sah-	li	ken	'e·'e·seh-	lo;
älä	sano	niinkuin	hän on tehnyt	minulle	siten	minä teen	hänelle

אָשִׁיב כְּפָעֳלוֹ: לָאִישׁ

H7725	H376	H6467
'a·shiv	la·'ish	ke·fo·'o·lo.
minä maksan takaisin	ihmiselle	hänen tekonsa

älä sano niinkuin hän on tehnyt minulle siten minä teen hänelle minä maksan takaisin ihmiselle hänen tekonsa

30 אָדָם כֶּרֶם וְעַל־ עֲבָרְתִּי עֶצֶל אִישׁ־ שְׂדֵה עַל־

H5921	H7704	H376	H6102	H5674	H5921	H3754	H120
'al-	se·deh	'ish-	'a·tzel	'a·var·ti;	ve'·'al-	ke·rem,	'a·dam
ohi	pellon	miehen	laiskan	kuljin	ja ohi	viinitarhan	miehen

חֲסַר־ לֵב:

H2638	H3820
cha·sar-	lev.
ymmärtämättömän	mieleltään

ohi pellon miehen laiskan kuljin ja ohi viinitarhan miehen ymmärtämättömän mieleltään

31 חֲרֻלִּים פָּנָיו כָּסוּ קִמְשֹׂנִים כֻּלּוֹ עֹלָה וְהִנֵּה

H2009	H5927	H3605	H2738	H3680	H6440	H7063
ve'·hin·neh	'a·lah	chul·lo	kim·me·so·nim,	kas·su	fa·nav	cha·rul·lim;
ja katso	se oli kasvanut	täyteen	ohdakkeita	peitti	sen pinnan	nokkoset

נָהֲרָסָה: אַבְנָיו וְגֶדֶר

H1444	H68	H2040
ve'·ge·der	'a·va·nav	ne·he·ra·sah.
ja aita	kivinen	oli sortunut

ja katso se oli kasvanut täyteen ohdakkeita peitti sen pinnan nokkoset ja aita kivinen oli sortunut

32 מוּסָר: לָקַחְתִּי רָאִיתִי לִבִּי אָשִׁית אָנֹכִי וָאֶחֱזֶה

H2372	H595	H7896	H3820	H7200	H3947	H4148
va·'e·che·zeh	'a·no·chi	'a·shit	lib·bi;	ra·'i·ti,	la·kach·ti	mu·sar.
ja näin	minä	painoin	sisimpääni	katselin	ottaen	opikseni

ja näin minä painoin sisimpääni katselin ottaen opikseni

33 מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חִבֻּק מְעַט יָדַיִם

H4592	H8142	H4592	H8572	H4592	H2264	H3027
me·'at	not	me·'at	te·nu·mot;	me·'at	chib·buk	ja·da·jim
vielä	nuku	vähän	unta	vähän	yhdessä	kädet

לִשְׁכָּב׃

H7901
lish·kav.
makaa

vielä nuku vähän unta vähän yhdessä kädet makaa

34 וּבָא־ וַמַּחְסֹרֶיךָ רֵישֶׁךָ מִתְהַלֵּךְ כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ

H935	H1980	H7389	H4270	H376	H4043	Peh
u·va-	mit·hal·lech	rei·she·cha;	u·mach·so·rei·cha,	ke·'ish	ma·gen.	
ja tulee	käy sisään	köyhyys	ja puute	kuin mies	aseistettu	

ja tulee käy sisään köyhyys ja puute kuin mies aseistettu

Sananlaskut 25 *(Proverbs 25)*

1 גַּם־ אֵ֣לֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹ֗ה אֲשֶׁר֙ הֶעְתִּ֣יקוּ אַנְשֵׁ֔י
H1571 gam- myös | H428 'el·leh nämä | H4912 mish·lei ovat sananlaskuja | H8010 She·lo·moh; Shelomon | H834 'a·sher jotka | H6275 he'·ti·ku, ovat kopioineet | H376 'an·shei miehet

חִזְקִיָּ֖ה מֶ֥לֶךְ־ יְהוּדָֽה׃
H2396 Chiz·ki·jah Chizkijahun / Hiskian | H4428 me·lech- kuninkaan | H3063 Je·hu·dah. Jehudan

myös nämä ovat sananlaskuja Shelomon jotka ovat kopioineet miehet Chizkijahun / Hiskian kuninkaan Jehudan

2 חֲקַ֥ר מְלָכִ֛ים וּכְבֹ֥ד דָּבָ֖ר הַסְתֵּ֣ר אֱלֹהִ֑ים כְּבֹ֥ד
H3519 ke·vod kunnia | H430 E·LO·HIM ELOHIM Jumalan | H5641 has·ter on salata | H1697 da·var; asia | H3519 u·che·vod ja kunnia | H4428 me·la·chim, kuninkaiden | H2713 cha·kor on selvittää

דָּבָֽר׃
H1697 da·var. asia

kunnia ELOHIM Jumalan on salata asia ja kunnia kuninkaiden on selvittää asia

3 אֵ֣ין מְלָכִ֔ים וְלֵ֥ב לָעֹ֖מֶק וָאָ֣רֶץ לָרוּ֑ם שָׁמַ֖יִם
H8064 sha·ma·jim taivaan | H7312 la·rum korkeus | H776 va·'a·retz ja maan | H6011 la·'o·mek; syvyys | H3820 ve'·lev ja sydäntä | H4428 me·la·chim, kuninkaiden | H369 'ein ei kykene

חֵֽקֶר׃
H2714 che·ker. tutkimaan

taivaan korkeus ja maan syvyys ja sydäntä kuninkaiden ei kykene tutkimaan

4 הָגֹ֣ו סִיגִ֔ים מִכֶּ֖סֶף וַיֵּצֵ֣א כְלִי׃ לַצֹּרֵֽף
H1898 ha·go poista | H5509 si·gim kuonat | H3701 mik·ka·sef; hopeasta | H3318 vai·je·tze ja tulee siitä | H6884 latz·tzo·ref puhdas | H3627 ke·li. astia

poista kuonat hopeasta ja tulee siitä puhdas astia

5 הָגוֹ רָשָׁע לִפְנֵי־ מֶלֶךְ וְיִכּוֹן בַּצֶּדֶק כִּסְאוֹ׃

H1898	H7563	H6440	H4428	H3559	H6664	H3678
ha·go	ra·sho'	lif·nei-	me·lech;	ve'·jik·kon	batz·tze·dek	kis·'o.
karkota	vääryydentekijä	edestä	kuninkaan	ja vahvistuu	vanhurskaudessa	hänen valtaistuin

karkota vääryydentekijä edestä kuninkaan ja vahvistuu vanhurskaudessa hänen valtaistuin

6 אַל־ גְּדֹלִים וּבִמְקוֹם מֶלֶךְ לִפְנֵי־ תִתְהַדָּר אַל־

H408	H1921	H6440	H4428	H4725	H1419	H408
'al-	tit·had·dar	lif·nei-	me·lech;	u·vim·kom	ge·do·lim,	'al-
älä	korota itseäsi	edessä	kuninkaan	ja asetu seisomaan	suurten	

תַּעֲמֹד׃

H5975
ta·'a·mod.
paikalle

älä korota itseäsi edessä kuninkaan ja asetu seisomaan suurten paikalle

7 כִּי טוֹב אָמַר־ לְךָ עֲלֵה הֵנָּה מֵהַשְׁפִּיל לְךָ

H3588	H2896	H559	H0	H5927	H2008	H8213
ki	tov	'a·mor-	le·cha,	'aleh	hen·nah	me·hash·pi·le·cha
sillä	parempi on	että sanotaan	sinulle	nouse	tänne	kuin että alennetaan sinut

לִפְנֵי נָדִיב אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃

H6440	H5081	H834	H7200	H5869
lif·nei	na·div;	'a·sher	ra·'u	'ei·nei·cha.
edessä	ruhtinaan	jonka	näkevät	silmäsi

sillä parempi on että sanotaan sinulle nouse tänne kuin että alennetaan sinut edessä ruhtinaan jonka näkevät silmäsi

8 אַל־ תֵּצֵא לָרִב מַהֵר פֶּן תַּעֲשֶׂה מַה־

H408	H3318	H7378	H4118	H6435	H4100	H6213
'al-	te·tze	la·riv,	ma·her	pen	mah-	ta·'a·seh
älä	lähde	riitelemään	hätiköiden	kun et tiedä	mitä	teet

רֵעֶךָ׃ אֹתְךָ בְּהַכְלִים בְּאַחֲרִיתָהּ

H319	H3637	H853	H7453
be'·'a·cha·ri·tah;	be'·hach·lim	'o·te·cha	re·'e·cha.
lopussa	kun on saattanut	sinut	vastapuolesi häpeään

älä lähde riitelemään hätiköiden kun et tiedä mitä teet lopussa kun on saattanut sinut vastapuolesi häpeään

9 תְּגַל׃ אַל־ אַחֵר וְסוֹד רֵעֲךָ אֶת־ רִיב־ ריבֶךָ

H7378	H7379	H853	H7453	H5475	H312	H408	H1540
ri·ve·cha	riv	'et-	re·'e·cha;	ve'·sod	'a·cher	'al-	te·gal.
riitele	riitasi	ET	kanssa vastapuolesi ja salaisuutta		toisen	älä	paljasta

riitele riitasi ET kanssa vastapuolesi ja salaisuutta toisen älä paljasta

10 תָּשׁוּב׃ לֹא וְדִבָּתְךָ שֹׁמֵעַ יְחַסֶּדְךָ פֶּן־

H6435	H2616	H8085	H1681	H3808	H7725
pen-	je·chas·sed·cha	sho·me·a';	ve'·dib·ba·te·cha,	lo	ta·shuv.
ettet	joudu häpeään	kun kuullaan	pahanpuhumisesi	eikä	se poistu sinusta

ettet joudu häpeään kun kuullaan pahanpuhumisesi eikä se poistu sinusta

11 עַל־ דְּבָר דָּבָר כֶּסֶף בְּמַשְׂכִּיּוֹת זָהָב תַּפּוּחֵי

H8598	H2091	H4906	H3701	H1697	H1696	H5921
tap·pu·chei	za·ho	be'·mas·ki·jot	ka·sef;	da·var,	da·vur	'al-
omenia	kultaisia	toiveita	hopeisia	ovat sanat	puhutut	

אָפְנָיו׃

H655
'a·fe·nav.
ajallaan

omenia kultaisia toiveita hopeisia ovat sanat puhutut ajallaan

12 נֶזֶם זָהָב וַחֲלִי־ כָתֶם מוֹכִיחַ חָכָם עַל־ אֹזֶן

H5141	H2091	H2481	H3800	H3198	H2450	H5921	H241
ne·zem	za·ho	va·cha·li-	cha·tem;	mo·chi·ach	cha·cham,	'al-	'o·zen
korvakoru	kultainen	ja koru	puhdasta kultaa	ovat nuhteet	viisaan		korvalle

שֹׁמֶעֶת׃

H8085
sho·ma·'at.
kuuntelevalle

korvakoru kultainen ja koru puhdasta kultaa ovat nuhteet viisaan korvalle kuuntelevalle

13 לְשֹׁלְחָיו נֶאֱמָן צִיר קָצִיר בְּיוֹם שֶׁלֶג כִּצִנַּת־

H6793	H7950	H3117	H7105	H6735	H539	H7971
ke·tzin·nat-	she·leg	be'·jom	ka·tzir,	tzir	ne·'e·mon	le·sho·le·chav;
kuin lävistävä	pakkanen	päivänä	sadonkorjuun	on sanansaattaja	uskollinen	lähettäjälleen

פ יָשִׁיב׃ אֲדֹנָיו וְנֶפֶשׁ

H5315 ve'·ne·fesh ja sielun
H113 'a·do·nav isännän
H7725 ja·shiv. kääntää pahasta
Peh

kuin lävistävä pakkanen päivänä sadonkorjuun on sanansaattaja uskollinen lähettäjälleen ja sielun isännän kääntää pahasta

14 בְּמַתַּת־ מִתְהַלֵּל אִישׁ אָיִן וְגֶשֶׁם וָרוּחַ נְשִׂיאִים

H4991 be'·mat·tat- lahjuksella
H1984 mit·hal·lel, joka kerskuu
H376 'ish on mies
H369 'a·jin; ilman
H1653 ve'·ge·shem sadetta
H7307 ve'·ru·ach ja tuuli
H5387 ne·si·'im kuin sumu

שָׁקֶר׃

H8267 sha·ker. petoksen

kuin sumu ja tuuli sadetta ilman on mies joka kerskuu lahjuksella petoksen

15 תִּשְׁבָּר־ רַכָּה וְלָשׁוֹן קָצִין יְפֻתֶּה אַפַּיִם בְּאֹרֶךְ

H7665 tish·bor- murtaa
H7390 rak·kah, pehmeä
H3956 ve'·la·shon ja kieli
H7101 ka·tzin; hallitsijan
H6601 je·fut·teh lepytetään
H639 'ap·pa·jim viha
H753 be'·'o·rech kärsivällisyydellä

גָּרֶם׃

H1634 ga·rem. kovuuden

kärsivällisyydellä viha lepytetään hallitsijan ja kieli pehmeä murtaa kovuuden

16 וַהֲקֵאתוֹ׃ תִּשְׁבָּעֶנּוּ פֶּן־ דַּיֶּךָּ אֲכֹל מָצָאתָ דְּבַשׁ

H6958 va·ha·ke·to. ja oksentaisi sitä
H7646 tis·ba·'en·nu, kyllästyisi
H6435 pen- ettet
H1767 dai·je·ka; kohtuudella
H398 'e·chol syö
H4672 ma·tza·ta löytäessä
H1706 de·vash hunajaa

hunajaa löytäessä syö kohtuudella ettet kyllästyisi ja oksentaisi sitä

17 הוֹקַר רַגְלְךָ מִבֵּית רֵעֶךָ פֶּן־ יִשְׂבָּעֲךָ וּשְׂנֵאֶךָ׃

H8130 u·se·ne·'e·cha. ja vihaisi sinua
H7646 jis·ba·'a·cha, hän kyllästyisi
H6435 pen- ettei
H7453 re·'e·cha; ystäväsi
H1004 mib·beit taloon
H7272 rag·le·cha jalallasi
H3365 ho·kar astu harvoin

astu harvoin jalallasi taloon ystäväsi ettei hän kyllästyisi ja vihaisi sinua

18 מֵפִיץ וְחֶרֶב וְחֵץ שָׁנוּן אִישׁ עֹנֶה בְרֵעֵהוּ עֵד

H4650	H2719	H2671	H8150	H376	H6030	H7453	H5707
me·fitz	ve'·che·rev	ve'·chetz	sha·nun;	'ish	'o·neh	ve'·re·'e·hu,	'ed
moukari	miekka	ja nuoli	teroitettu	on mies	joka antaa	ystävästään	todistuksen

שָׁקֶר׃

H8267
sha·ker.
väärän

moukari miekka ja nuoli teroitettu on mies joka antaa ystävästään todistuksen väärän

19 שֵׁן רֹעָה וְרֶגֶל מוּעָדֶת מִבְטָח בּוֹגֵד צָרָה׃ בְּיוֹם

H8127	H7465	H7272	H4154	H4009	H898	H3117	H6869
shen	ro·'ah	ve'·re·gel	mu·'a·det;	miv·tach	bo·ged,	be'·jom	tza·rah.
hammas	rikkoutunut	ja jalka	liukastuva	on turva	petollisen	päivänä	ahdingon

hammas rikkoutunut ja jalka liukastuva on turva petollisen päivänä ahdingon

20 וְשָׁר נָתָר עַל־ חֹמֶץ קָרָה בְּיוֹם בֶּגֶד מַעֲדֶה

H5710	H899	H3117	H7135	H2558	H5921	H5427	H7891
ma·'a·deh	be'·ged	be'·jom	ka·rah	cho·metz	'al-	na·ter;	ve'·shar
joka ottaa pois	vaatteensa	päivänä	kylmänä	on kuin etikka	päälle	lipeän	ja joka laulaa

שִׁרִים עַל־ לֵב רָע׃ פ

H7892	H5921	H3820	H7451	Peh
bash·shi·rim,	'al	lev-	ra'.	
lauluja		sydämelle	murheelliselle	

joka ottaa pois vaatteensa päivänä kylmänä on kuin etikka päälle lipeän ja joka laulaa lauluja sydämelle murheelliselle

21 רָעֵב אִם־ צָמֵא וְאִם־ לָחֶם הַאֲכִלֵהוּ שֹׂנַאֲךָ

H518	H7456	H8130	H398	H3899	H518	H6771
'im-	ra·'ev	na·'a·cha	ha·'a·chi·le·hu	la·chem;	ve'·'im-	tza·me,
jos	on nälkäinen	vihamiehesi	ruoki hänet	leivällä	ja jos	on janoinen

הַשְׁקֻהוּ מָיִם׃

H8248	H4325
hash·ke·hu	ma·jim.
anna juotavaksi	vettä

jos on nälkäinen vihamiehesi ruoki hänet leivällä ja jos on janoinen anna juotavaksi vettä

22 כִּי גְחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל־ רֹאשׁוֹ וַיהוָה

H3588	H1513	H859	H2846	H5921	H7218	H3069
ki	ge·cha·lim,	'at·tah	cho·teh	'al-	ro·sho;	JAH·WEH
sillä	tulisia hiiliä	sinä	kasaat	päälle	hänen päänsä	JAHWEH HERRA

לָךְ׃ יְשַׁלֶּם־

H7999	H0
je·shal·lem-	lach.
palkitsee	sinut

sillä tulisia hiiliä sinä kasaat päälle hänen päänsä JAHWEH HERRA palkitsee sinut

23 לְשׁוֹן נִזְעָמִים וּפָנִים גֶּשֶׁם תְּחוֹלֵל צָפוֹן רוּחַ

H7307	H6828	H2342	H1653	H6440	H2194	H3956
ru·ach	tza·fon	te·cho·lel	ga·shem;	u·fa·nim	niz·'a·mim,	le·shon
tuuli	pohjoisesta	karkottaa	sateen	ja kasvot	vihaiset	kielen

סָתֶר׃

H5643
sa·ter.
takanapuhuvan

tuuli pohjoisesta karkottaa sateen ja kasvot vihaiset kielen takanapuhuvan

24 טוֹב שֶׁבֶת עַל־ פִּנַּת־ גָּג מֵאֵשֶׁת (כ מִדוֹנִים)

H2896	H3427	H5921	H6438	H1406	H802	mi·do·nim	ch
tov,	she·vet	'al-	pin·nat-	gag;	me·'e·shet		
parempi on	asua		kulmalla	katon	kuin vaimon		

חָבֶר׃ וּבֵית (ק מִדְיָנִים)

H4066	q	H1004	H2267
mid·ja·nim,		u·veit	cha·ver.
riitelevän		ja talo	yhdessä jakaa

parempi on asua kulmalla katon kuin vaimon riitelevän ja talo yhdessä jakaa

25 טוֹבָה וּשְׁמוּעָה עֲיֵפָה נֶפֶשׁ עַל־ קָרִים מַיִם

H4325	H7119	H5921	H5315	H5889	H8052	H2896
ma·jim	ka·rim	'al-	ne·fesh	'a·je·fah;	u·she·mu·'ah	to·vah,
vesi	raikas		sielulle	janoavalle	niin on uutinen	hyvä

מֶרְחָק׃ מֵאָרֶץ

H776	H4801
me·'e·retz	mer·chak.
maasta	kaukaisesta

vesi raikas sielulle janoavalle niin on uutinen hyvä maasta kaukaisesta

26 מַעְיָן נִרְפָּשׁ וּמָקוֹר מָשְׁחָת צַדִּיק לִפְנֵי־ מָט

H4599	H7515	H4726	H7843	H6662	H4131	H6440
ma'·jan	nir·pos	u·ma·kor	ma·she·chat;	tzad·dik,	mat	lif·nei-
lähde	tallattu	ja kaivo	turmeltu	on vanhurskas	joka horjuu	edessä

רָשָׁע׃

H7563
ra·sha'.
pahojen

lähde tallattu ja kaivo turmeltu on vanhurskas joka horjuu edessä pahojen

27 אָכֹל דְּבַשׁ הַרְבּוֹת לֹא־ טוֹב וְחֵקֶר כְּבוֹד׃ כְּבוֹד

H398	H1706	H7235	H3808	H2896	H2714	H3519	H3519
'a·chol	de·vash	har·bot	lo-	tov;	ve'·che·ker	ke·vo·dam	ka·vod.
syödä	hunajaa	kohtuuttomasti	ei ole	hyvä	ja etsiminen	loiston	kunniaksi

syödä hunajaa kohtuuttomasti ei ole hyvä ja etsiminen loiston kunniaksi

28 עִיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ׃

H5892	H6555	H369	H2346	H376	H834	H369	H4623
'ir	pe·ru·tzah	'ein	cho·mah;	'ish,	'a·sher	'ein	ma'·tzar
kaupunki	murskattu	ilman	muuria	on ihminen	joka	ei	valvo

לְרוּחוֹ׃

H7307
le·ru·cho.
henkeään

kaupunki murskattu ilman muuria on ihminen joka ei valvo henkeään

Sananlaskut 26 *(Proverbs 26)*

1 כַּשֶּׁלֶג נָאוָה לֹא־כֵן בַּקָּצִיר וְכַמָּטָר בַּקַּיִץ כְּבוֹד׃ לִכְסִיל

H7950	H7019	H4306	H7105	H3651	H3808	H5000
kash·she·leg	bak·ka·jitz,	ve'·cham·ma·tar	bak·ka·tzir;	ken	lo-	na·veh
lumi	kesällä	ja sade	aikana sadonkorjuun	samoin	ei	ole sopivaa

H3684	H3519
lich·sil	ka·vod.
tyhmälle	kunnia

lumi kesällä ja sade aikana sadonkorjuun samoin ei ole sopivaa tyhmälle kunnia

2 כַּצִּפּוֹר כַּדְּרוֹר לָנוּד כַּיָּעוּף כֵּן קִלְלַת חִנָּם לֹא׳ (כ) תָּבוֹא׃ (ק) לוֹ׳

H6833	H5110	H1866	H5774	H3651	H7045	H2600	lo	ch
katz·tzip·por	la·nud	kad·de·ror	la·'uf;	ken	kil·lat	chin·nam,		
varpunen	vaeltaa	pääskynen	lentää	samoin	ilman syytä	kirous		

H3808	q	H935
lo		ta·vo.
ei		tule

varpunen vaeltaa pääskynen lentää samoin ilman syytä kirous ei tule

3 שׁוֹט לַסּוּס מֶתֶג לַחֲמוֹר וְשֵׁבֶט לְגֵו׳ כְּסִילִים׃

H7752	H5483	H4964	H2543	H7626	H1460	H3684
shot	las·sus	me·teg	la·cha·mor;	ve'·she·vet,	le·gev	ke·si·lim.
piiska	hevoselle	kuolaimet	aasille	ja piiskalla	selkään	tyhmää

piiska hevoselle kuolaimet aasille ja piiskalla selkään tyhmää

4 אַל־תַּעַן כְּסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה לּוֹ׃

H408	H6030	H3684	H200	H6435	H7737	H0
'al-	ta·'an	ke·sil	ke·'iv·val·to;	pen-	tish·veh-	lo
älä	vastaa	tyhmälle	mukaan hänen hulluutensa	ettet	olisi samankaltainen	hänen

H1571	H859
gam-	'at·tah.
myös	sinä

älä vastaa tyhmälle mukaan hänen hulluutensa ettet olisi samankaltainen hänen myös sinä

5 חָכָם יִהְיֶה פֶּן־ כְּאִוַּלְתּוֹ כְּסִיל עֲנֵה

H2450	H1961	H6435	H200	H3684	H6030
cha·cham	jih·jeh	pen-	ke·'iv·val·to;	che·sil	'a·neh
viisas	hän olisi	ettei	mukaan hänen typeryytensä	tyhmälle	vastaa

בְּעֵינָיו׃

H5869	
be'·'ei·nav.	
omissa silmissään	

vastaa tyhmälle mukaan hänen typeryytensä ettei hän olisi viisas omissa silmissään

6 בְּיַד־ דְּבָרִים שֹׁלֵחַ שֹׁתֶה חָמָס רַגְלַיִם מְקַצֶּה

H3027	H1697	H7971	H8354	H2555	H7272	H7096
be'·jad-	de·va·rim	sho·le·ach	sho·teh;	cha·mas	rag·la·jim	me·katz·tzeh
kädessä	sanan	joka lähettää	juo	ja väkivaltaa	jalat	leikkaa irti

כְּסִיל׃

H3684	
ke·sil.	
tyhmän	

leikkaa irti jalat ja väkivaltaa juo joka lähettää sanan kädessä tyhmän

7 דַּלְיָו׳ שֹׁקִים מִפִּסֵּחַ וּמָשָׁל בְּפִי כְּסִילִים׃

H3684	H6310	H4912	H6455	H7785	H1809
che·si·lim.	be'·fi	u·ma·shal,	mip·pis·se·ach;	ka·jim	dal·ju
tyhmän	suussa	samoin sananlasku	ramman	jalat	ovat kuivuneet

ovat kuivuneet jalat ramman samoin sananlasku suussa tyhmän

8 כָּבוֹד׃ לִכְסִיל נוֹתֵן כֵּן־ בְּמַרְגֵּמָה אֶבֶן כִּצְרוֹר

H3519	H3684	H5414	H3651	H4773	H68	H6887
ka·vod.	lich·sil	no·ten	ken-	be'·mar·ge·mah;	'e·ven	kitz·ror
kunniaa	tyhmälle	samoin on antaa		linkoon	kivi	sitoa kiinni

sitoa kiinni kivi linkoon samoin on antaa tyhmälle kunniaa

9 כְּסִילִים׃ בְּפִי וּמָשָׁל שִׁכּוֹר בְּיַד־ עָלָה חוֹחַ

H3684	H6310	H4912	H7910	H3027	H5927	H2336
che·si·lim.	be'·fi	u·ma·shal,	shik·kor;	ve'·jad-	'a·lah	cho·ach
tyhmän	suussa	niin on sananlasku	juopon	käden	lävistänyt	piikki

piikki lävistänyt käden juopon niin on sananlasku suussa tyhmän

10 רַב מְחוֹלֵל־ כֹּל וְשֹׁכֵר כְּסִיל וְשֹׁכֵר עוֹבְרִים׃

H7227	H2342	H3605	H7936	H3684	H7936	H5674
rav	me·cho·lel-	kol;	ve'·so·cher	ke·sil,	ve'·so·cher	'oe·rim.
suuri	tuska / ahdistus	kaikki	tavoittaa	tyhmät	ja käy yli	rikollisten

suuri tuska / ahdistus kaikki tavoittaa tyhmät ja käy yli rikollisten

11 כְּכֶלֶב שָׁב עַל־ קֵאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְאִוַּלְתּוֹ׃

H3611	H7725	H5921	H6892	H3684	H8138	H200
ke·che·lev	shav	'al-	ke·'o;	ke·sil,	sho·neh	ve'·'iv·val·to.
niinkuin koira	palaa		oksennukselleen	on tyhmä	joka uusii	hulluuksiaan

niinkuin koira palaa oksennukselleen on tyhmä joka uusii hulluuksiaan

12 רָאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכְסִיל מִמֶּנּוּ׃

H7200	H376	H2450	H5869	H8615	H3684	H4480
ra·'i·ta,	'ish	cha·cham	be'·'ei·nav;	tik·vah	lich·sil	mi·men·nu.
näet	ihmisen	viisaan	omissa silmissään	toivoa	tyhmällä	on enemmän

näet ihmisen viisaan omissa silmissään toivoa tyhmällä on enemmän

13 אָמַר עָצֵל שַׁחַל בַּדֶּרֶךְ אֲרִי בֵּין הָרְחֹבוֹת׃

H559	H6102	H7826	H1870	H738	H996	H7339
'a·mar	'a·tzel	sha·chal	bad·da·rech;	'a·ri,	be'in	ha·re·cho·vot.
sanoo	laiska	leijona	on tiellä	nuori leijona	keskellä	aukiota

sanoo laiska leijona on tiellä nuori leijona keskellä aukiota

14 תִּסּוֹב הַדֶּלֶת עַל־ צִירָהּ עַל־ עָצֵל וְעַל־ מִטָּתוֹ׃

H1817	H5437	H5921	H6735	H6102	H5921	H4296
had·de·let	tis·sov	'al-	tzi·rah;	ve'·'a·tzel,	'al-	mit·ta·to.
ovi	kääntyy		saranoillaan	ja laiska	päällä	vuoteensa

ovi kääntyy saranoillaan ja laiska päällä vuoteensa

15 טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל־

H2934	H6102	H3027	H6747	H3811	H7725	H413
ta·man	'a·tzel	ja·do	batz·tzal·la·chat;	nil·'ah,	la·ha·shi·vah	'el-
piilottaa	laiska	kätensä	astiaan	hän väsyy	tuomasta takaisin	sitä

פִּיו׃

H6310
piv.
suuhunsa

piilottaa laiska kätensä astiaan hän väsyy tuomasta takaisin sitä suuhunsa

16 חָכָם בְּעֵינָיו עָצֵל מְשִׁיבֵי מִשְׁבָּעָה טָעַם׃

H2450 cha·cham viisaampi on
H6102 'a·tzel laiska
H5869 be'·'ei·nav; omissa silmissään
H7651 mish·shiv·'ah, kuin seitsemän
H7725 me·shi·vei jotka vastaavat
H2940 ta·'am. harkiten

viisaampi on laiska omissa silmissään kuin seitsemän jotka vastaavat harkiten

17 מַחֲזִיק בְּאָזְנֵי־ כֶלֶב עֹבֵר רִיב עַל־ מִתְעַבֵּר לוֹ׃ לֹא־

H2388 ma·cha·zik tarttuu
H241 be'·'a·ze·nei- korvista
H3611 cha·lev; koiraa
H5674 'o·ver joka ohikulkiessa
H5674 mit·'ab·ber, sekaantuu
H5921 'al-
H7379 riv riitaan
H3808 lo- joka ei ole
H0 lo. hänen

tarttuu korvista koiraa joka ohikulkiessa sekaantuu riitaan joka ei ole hänen

18 וָמָוֶת׃ חִצִּים זִקִּים הַיֹּרֶה כְּמִתְלַהְלֵהַּ

H3856 ke·mit·lah·le·ah hullu on
H3384 haj·jo·reh joka ampuu
H2131 zik·kim, tulisia
H2671 chitz·tzim nuolia
H4194 va·ma·vet. ja kuolemaa

hullu on joka ampuu tulisia nuolia ja kuolemaa

19 כֵּן־ אִישׁ רִמָּה אֶת־ רֵעֵהוּ וְאָמַר הֲלֹא־ מְשַׂחֵק אָנִי׃

H3651 ken- samoin on
H376 'ish mies
H7411 rim·mah joka pettää
H853 'et- ET
H7453 re·'e·hu; ystäväänsä
H559 ve'·'a·mar, ja sanoo
H3808 halo- enhän
H7832 me·sa·chek leikillänihän
H589 'a·ni. minä

samoin on mies joka pettää ET ystäväänsä ja sanoo enhän leikillänihän minä

20 יִשְׁתֹּק נִרְגָּן וּבְאֵין אֵשׁ תִּכְבֶּה־ עֵצִים בְּאֶפֶס

H657	H6086	H3518	H784	H369	H5372	H8367
be'·'e·fes	'e·tzim	tich·beh-	'esh;	u·ve·'ein	nir·gan,	jish·tok
loppuessa	puut	sammuu	tuli	ja kun ei ole	panettelijaa	lakkaa

מָדוֹן׃

H4066
ma·don.
riita

loppuessa puut sammuu tuli ja kun ei ole panettelijaa lakkaa riita

21 (כ מִדּוֹנִים) וְאִישׁ לְאֵשׁ וְעֵצִים לְגָחָלִים פֶּחָם

H6352	H1513	H6086	H784	H376	mi·do·nim	ch
pe·cham	le·ge·cha·lim	ve'·'e·tzim	le·'esh;	ve'·'ish		
hiilet	hiillokseen	ja puut	tuleen	niin mies		

(ק מִדְיָנִים) פ רִיב׃ לְחַרְחַר־

H4066	q	H2787	H7379	Peh
mid·ja·nim,		le·char·char-	riv.	
riitaisa		sytyttää	riidan	

hiilet hiillokseen ja puut tuleen niin mies riitaisa sytyttää riidan

22 דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים וְהֵם יָרְדוּ חַדְרֵי־ בָטֶן׃

H1697	H5372	H3859	H1992	H3381	H2315	H990
div·rei	nir·gon	ke·mit·la·ha·mim;	ve'·hem,	ja·re·du	chad·rei-	va·ten.
sanat	panettelijan	polttavat	ja ne	tunkeutuvat	syvälle	sisimpään

sanat panettelijan polttavat ja ne tunkeutuvat syvälle sisimpään

23 דֹּלְקִים שְׂפָתַיִם חָרֶשׂ עַל־ מְצֻפֶּה סִיגִים כֶּסֶף

H3701	H5509	H6823	H5921	H2789	H8193	H1814
ke·sef	si·gim	me·tzup·peh	'al-	cha·res;	se·fa·ta·jim	do·le·kim
hopean	kuonalla	päällystetty		savi	ovat polttavat	huulet

רָע׃ וְלֶב־

H3820	H7451
ve'·lev-	ra'.
ja sydän	paha

hopean kuonalla päällystetty savi ovat polttavat huulet ja sydän paha

24 וּבְקִרְבּוֹ שׁוֹנֵא יִנָּכֶר (ק) בִּשְׂפָתָיו (כ) בִּשְׂפָתוֹ

H7130	H8130	H5234	(q)	H8193	(ch)	bis·fa·tov
u·ve·kir·bo,	so·ne;	jin·na·cher		bis·fa·tav		
ja sisimmässään	vihollisen	tunnistaa		puheesta		

מִרְמָה׃ יָשִׁית

H4820	H7896
mir·mah.	ja·shit
petosta	hän hautoo

puheesta tunnistaa vihollisen ja sisimmässään hän hautoo petosta

25 שֶׁבַע כִּי בוֹ תַּאֲמִן־ אַל־ קוֹלוֹ יְחַנֵּן כִּי־

H7651	H3588	H0	H539	H408	H6963	H2603	H3588
she·va'	ki	bo;	ta·'a·men-	'al-	ko·lo	je·chan·nen	ki-
seitsemän	sillä	häneen	luota	älä	äänellään	imartelee hän	sillä

בְּלִבּוֹ׃ תּוֹעֵבוֹת

H3820	H8441
be'·lib·bo.	to·'e·vot
hänen sisimmässään	kauhistusta on

sillä imartelee hän äänellään älä luota häneen sillä seitsemän kauhistusta on hänen sisimmässään

26 רָעָתוֹ תִּגָּלֶה בְּמַשְׂאוֹן שִׂנְאָה תִּכַּסֶּה

H7451	H1540	H4860	H8135	H3680
ra·'a·to	tig·ga·leh	be'·mash·sha·'on;	ne·'ah	tik·kas·seh
hänen pahuutensa	tulee esiin	kavaluudella	hänen vihamielisyytensä	on peitetty

בְּקָהָל׃

H6951
ve'·ka·hal.
seurakunnalle

on peitetty hänen vihamielisyytensä kavaluudella tulee esiin hänen pahuutensa seurakunnalle

27 אֲלָיו אֶבֶן וְגֹלֵל יִפֹּל בָּהּ שַׁחַת כֹּרֶה־

H413	H68	H1556	H5307	H0	H7845	H3738
'e·lav	'e·ven	ve'·go·lel	jip·pol;	bah	chat	ko·re·ho·sha-
hänen päälle	kiven	ja joka vierittää	kaatuu siihen	itse	kuoppaa	joka kaivaa toiselle

תָּשׁוּב׃

H7725
ta·shuv.
se takaisin vierii

joka kaivaa toiselle kuoppaa itse kaatuu siihen ja joka vierittää kiven hänen päälle se takaisin vierii

28 לְשׁוֹן־ שֶׁקֶר יִשְׂנָא דַכָּיו וּפֶה חֹלֵק יַעֲשֶׂה

H3956	H8267	H8130	H1790	H6310	H2509	H6213
le·sho·no·she-	ker	jis·na	dak·kav;	u·peh	cha·lak,	ja·'a·seh
kieli	valheen / petoksen vihaa		sortamiaan	ja suu	imarteleva	aiheuttaa

מִדְּחָה׃

H4072
mid·cheh.
tuhoa

kieli valheen / petoksen vihaa sortamiaan ja suu imarteleva aiheuttaa tuhoa

Sananlaskut 27 *(Proverbs 27)*

1 מַה־ תֵּדַע לֹא־ כִי מָחָר בְּיוֹם תִּתְהַלֵּל אַל־

H408	H1984	H3117	H4279	H3588	H3808	H3045	H4100
'al-	tit·hal·lel	be'·jom	ma·char;	ki	lo-	te·da',	mah-
älä	kersku	päivästä	huomisesta	sillä	et	tiedä	mitä

יוֹם: יֵלֵד

H3205	H3117
je·led	jom.
synnyttää	päivä

älä kersku päivästä huomisesta sillä et tiedä mitä synnyttää päivä

2 יְהַלֶּלְךָ זָר וְלֹא־ פִיךָ וְלֹא נָכְרִי וְאַל־ שְׂפָתֶיךָ:

H1984	H2114	H3808	H6310	H5237	H408	H8193
je·hal·lel·cha	zar	ve'·lo-	fi·cha;	na·che·ri,	ve'·'al-	se·fa·tei·cha.
kehukoon sinua	toinen	eikä	oma suusi	vieras	eivätkä	omat huulesi

kehukoon sinua toinen eikä oma suusi vieras eivätkä omat huulesi

3 כֶּבֶד אֶבֶן וְנֵטֶל חוֹל וְכַעַס וְאֶוִיל כָּבֵד־

H3514	H68	H5192	H2344	H3708	H191	H3515
koed-	'e·ven	ve'·ne·tel	ha·chol;	ve'·cha·'as	'e·vil,	ka·ved
paino	kiven	ja painavuus	hiekan	niin on viha	tyhmän	raskaampi

מִשְּׁנֵיהֶם:

H8147
mish·she·nei·hem.
molempia

paino kiven ja painavuus hiekan niin on viha tyhmän raskaampi molempia

4 לִפְנֵי יַעֲמֹד וּמִי אַף וְשֶׁטֶף חֵמָה אַכְזְרִיּוּת

H395	H2534	H7858	H639	H4310	H5975	H6440
'ach·ze·ri·jut	che·mah	ve'·she·tef	'af;	u·mi	ja·'a·mod	lif·nei
julmuus	raivon	ja tulva	vihan	mutta kuka	kestää	edessä

קִנְאָה:

H7068
kin·'ah.
kateuden / mustasukkaisuuden

julmuus raivon ja tulva vihan mutta kuka kestää edessä kateuden / mustasukkaisuuden

5 מְסֻתָּרֶת׃ מֵאַהֲבָה מְגֻלָּה תּוֹכַחַת טוֹבָה

H2896	H8433	H1540	H160	H5641
toah	to·cha·chat	me·gul·lah;	me·'a·ha·vah	me·sut·ta·ret.
parempi	nuhtelu	avoin	kuin rakkaus	kätketty

parempi nuhtelu avoin kuin rakkaus kätketty

6 שׂוֹנֵא׃ נְשִׁיקוֹת וְנַעְתָּרוֹת אוֹהֵב פִּצְעֵי נֶאֱמָנִים

H539	H6482	H157	H6280	H5390	H8130
ne·'e·ma·nim	pitz·'ei	o·hev;	ve'·na'·ta·rot,	ne·shi·kot	so·ne.
vahvistavat	haavat	rakastavan	ja ovat yltäkylläiset	suudelmat	vihamiehen

vahvistavat haavat rakastavan ja ovat yltäkylläiset suudelmat vihamiehen

7 כָּל־רְעֵבָה וְנֶפֶשׁ נֹפֶת תִּבְוּס שְׂבֵעָה נֶפֶשׁ

H5315	H7649	H947	H5317	H5315	H7457	H3605
ne·fesh	ve'·'ah	ta·vus	no·fet;	ve'·ne·fesh	re·'e·vah,	kol-
sielu	kylläinen	inhoaa	juoksevaa hunajaa	mutta sielulle	nälkäiselle	kaikki

מָתוֹק׃ מַר

H4751	H4966
mar	ma·tok.
katkera	on makeaa

sielu kylläinen inhoaa juoksevaa hunajaa mutta sielulle nälkäiselle kaikki katkera on makeaa

8 נוֹדֶד אִישׁ כֵּן־קִנָּהּ מִן־נוֹדֶדֶת כְּצִפּוֹר

H6833	H5074	H4480	H7064	H3651	H376	H5074
ke·tzip·por	no·de·det	min-	kin·nah;	ken-	'ish,	no·ded
kuin lintunen	lähtee	pois	pesästään	niin on	ihminen	joka on jättänyt

מִמְּקוֹמוֹ׃

H4725
mi·me·ko·mo.
paikkansa

kuin lintunen lähtee pois pesästään niin on ihminen joka on jättänyt paikkansa

9 מֵעֲצַת־רֵעֵהוּ וּמֶתֶק לֶב יְשַׂמַּח־וְקִטֹרֶת שֶׁמֶן

H8081	H7004	H8055	H3820	H4986	H7453	H6098
she·men	u·ke·to·ret	je·sam·mach-	lev;	u·me·tek	re·'e·hu,	me·'a·tzat-
öljy	ja suitsutus	ilahduttavat	sydäntä	ja miellyttävä	ystävän	neuvo

נָפֶשׁ׃

H5315
na·fesh.
sielua

öljy ja suitsutus ilahduttavat sydäntä ja miellyttävä ystävän neuvo sielua

10 וּבֶ֥ית תַּֽעֲזֹ֖ב אַל־ אָבִ֑יךָ (ק) וְרֵעֲ֣ (כ) וְרֵעֶ֔ה רֵעֲךָ֖

H7453 re·'a·cha ystävääsi | ve'·re·'eh | ch | H7463 ve'·re·a' ja ystävää | q | H1 'a·vi·cha isäsi | H408 'al- älä | H5800 ta·'a·zo, hylkää | H1004 u·veit ja taloon

קָר֣וֹב שָׁכֵ֔ן טוֹב אֵידְךָ בְּיוֹם תָּבוֹא אַל־ אָחִיךָ

H251 'a·chi·cha, veljesi | H408 'al- älä | H935 ta·vo mene | H3117 be'·jom päivänä | H343 'ei·de·cha; ahdingon | H2896 tov parempi on | H7934 sha·chen naapuri | H7138 ka·rov, lähellä

רָחוֹק׃ מֵאָח

H251 me·'ach kuin veli | H7350 ra·chok. kaukana

ystävääsi ja ystävää isäsi älä hylkää ja taloon veljesi älä mene päivänä ahdingon parempi on naapuri lähellä kuin veli kaukana

11 חֲכַם־ בְּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי וְאָשִׁיבָה חֹרְפִי דָבָר׃

H2449 cha·cham ole viisas | H1121 be'·ni poikani ja | H8056 ve'·sam·mach ilahduta | H3820 lib·bi; sydäntäni | H7725 ve'·'a·shi·vah että voin vastata | H2778 cho·re·fi niille jotka pilkkaavat | H1697 da·var. puheellaan

ole viisas poikani ja ilahduta sydäntäni että voin vastata niille jotka pilkkaavat puheellaan

12 עָרוּם רָאָה רָעָה נִסְתָּר וּפְתָאִים עָבְרוּ וְנֶעְנָשׁוּ׃

H6175 'a·rum järkevä | H7200 ra·'ah näkee | H7451 ra·'ah pahan | H5641 nis·tar; ja piiloutuu | H6612 pe·ta·jim, yksinkertaiset | H5674 'a·ve·ru kulkevat | H6064 ne·'e·na·shu. rangaistavaksi

järkevä näkee pahan ja piiloutuu yksinkertaiset kulkevat rangaistavaksi

13 בְּגִדוֹ קַח־ כִּי־ עָרַב זָר וּבְעַד נָכְרִיָּה

H3947 kach- ota | H899 big·do hänen vaatteensa | H3588 ki- sillä | H6148 'a·rav hän on taannut | H2114 zar; vierasta | H1157 u·ve·'ad ja edestä | H5237 na·che·ri·jah vieraan

חַבְלֵהוּ׃

H2254
chav·le·hu.
ottakaa pantti

ota hänen vaatteensa sillä hän on taannut vierasta ja edestä vieraan ottakaa pantti

14 מְבָרֵךְ רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּים קְלָלָה

H1288	H7453	H6963	H1419	H1242	H7925	H7045
me·va·rech	re·'e·hu	be'·kol	ga·dol	bab·bo·ker	hash·keim;	ke·la·lah,
joka siunaa	ystävää	äänellä	suurella	aamunkoitossa	noustessaan	kiroukseksi

לוֹ׃ תֵּחָשֵׁב

H2803	H0
te·cha·shev	lo.
se luetaan	hänelle

joka siunaa ystävää äänellä suurella aamunkoitossa noustessaan kiroukseksi se luetaan hänelle

15 דֶּלֶף טֹרֶד בְּיוֹם סַגְרִיר וְאֵשֶׁת (כ מִדּוֹנִים)

H1812	H2956	H3117	H5464	H802	mi·do·nim	ch
de·lef	to·red	be'·jom	sag·rir;	ve'·'e·shet		
lakkaamaton	tippuminen	päivänä	sateisena	samoin vaimo		

נִשְׁתָּוָה׃ (ק מִדְיָנִים)

H4066	q	H7737
mid·ja·nim,		nish·ta·vah.
riitaisa		on samanlainen

lakkaamaton tippuminen päivänä sateisena samoin vaimo riitaisa on samanlainen

16 צִפְנֶיהָ צָפַן־ רוּחַ וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא׃

H6845	H6845	H7307	H8081	H3225	H7121
tzo·fe·nei·ha	tza·fan-	ru·ach;	ve'·she·men	je·mi·no	jik·ra.
pidätellä häntä on	pidätellä	tuulta	kun öljyä	oikeaan käteen	huutaa

pidätellä häntä on pidätellä tuulta kun öljyä oikeaan käteen huutaa

17 בַּרְזֶל בַּרְזֶל בְּבַרְזֶל יָחַד אִישׁ וְאִישׁ יָחַד־ פְּנֵי רֵעֵהוּ׃

H1270	H1270	H2300	H376	H2300	H6440	H7453
bar·zel	be'·var·zel	ja·chad;	ve'·'ish,	ja·chad	pe·nei-	re·'e·hu.
rauta	rautaa	teroittaa	ja mies	on terävä	kasvojen edessä	ystävän

rauta rautaa teroittaa ja mies on terävä kasvojen edessä ystävän

18 נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ וְשֹׁמֵר אֲדֹנָיו
H5341 no·tzer joka vartioi
H8384 te·'e·nah viikunapuuta
H398 jo·chal syö
H6529 pir·jah; sen hedelmää
H8104 ve'·sho·mer ja joka pitää huolen
H113 'a·do·nav isännästään

יְכֻבָּד׃
H3513 je·chub·bad. on kunniallinen

joka vartioi viikunapuuta syö sen hedelmää ja joka pitää huolen isännästään on kunniallinen

19 כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים כֵּן לֵב־ הָאָדָם׃ לָאָדָם
H4325 kam·ma·jim kuin vedessä
H6440 hap·pa·nim kasvot
H6440 lap·pa·nim; kasvojesi
H3651 ken niin
H3820 lev- on sydän
H120 ha'·a·dam, ihmisen
H120 la·'a·dam. ihmiselle

kuin vedessä kasvot kasvojesi niin on sydän ihmisen ihmiselle

20 שְׁאוֹל (כ וַאֲבַדֹּה) (ק וַאֲבַדּוֹ) לֹא תִשְׂבַּעְנָה וְעֵינֵי
H7585 she·'ol sheol / manala
va·'a·vad·doh ch
H10 va·'a·vad·dov ja kadotus
q
H3808 lo eivät
H7646 tis·ba'·nah; saa kyllikseen
H5869 ve'·'ei·nei ja silmät

תִשְׂבַּעְנָה׃ לֹא הָאָדָם
H120 ha'·a·dam, ihmisen
H3808 lo eivät
H7646 tis·ba'·nah. ole tyytyväiset

sheol / manala ja kadotus eivät saa kyllikseen ja silmät ihmisen eivät ole tyytyväiset

21 מַהֲלָלוֹ׃ לְפִי וְאִישׁ לַזָּהָב וְכוּר לַכֶּסֶף מַצְרֵף
H4715 matz·ref sulatus
H3701 lak·ke·sef hopealle
H3564 ve'·chur ja uuni
H2091 laz·za·hav; kullalle
H376 ve'·'ish, ja ihmisen
H6310 le·fi suu
H4110 ma·ha·la·lo. ylistykselle

sulatus hopealle ja uuni kullalle ja ihmisen suu ylistykselle

22 בְּתוֹךְ בַּמַּכְתֵּשׁ הָאֱוִיל אֶת־ תִּכְתּוֹשׁ־ אִם
H518 'im vaikka
H3806 tich·toosh- survot
H853 'et- ET
H191 ha·'e·vil hullua
H4388 bam·mach·tesh myllyssä
H8432 be'·toch keskellä

פ אִוַּלְתִּוֹ: מֵעָלָיו תָּסוּר לֹא־ בַעֲלֵי הָרִיפוֹת

H7383	H5940	H3808	H5493	H5921	H200	Peh
ha·ri·fot	ba·'e·li;	lo-	ta·sur	me·'a·lav,	iv·val·to.	
viljan	survimella	ei	lähde pois	hänestä	hulluus	

vaikka survot ET hullua myllyssä keskellä viljan survimella ei lähde pois hänestä hulluus

23 יָדֹעַ יָדַעַ תֵּדַע פְּנֵי צֹאנֶךָ שִׁית לִבְּךָ: לַעֲדָרִים

H3045	H3045	H6440	H6629	H7896	H3820	H5739
ja·do·a'	te·da'	pe·nei	tzo·ne·cha;	shit	lib·be·cha,	la·'a·da·rim.
tunne	tarkoin	tila	karjasi	pidä	huoli	laumoistasi

tunne tarkoin tila karjasi pidä huoli laumoistasi

24 כִּי לֹא לְעוֹלָם חֹסֶן וְאִם־ נֵזֶר לְדוֹר (כ דוֹר)

H3588	H3808	H5769	H2633	H518	H5145	H1755	dor	ch
ki	lo	le·'o·lam	cho·sen;	ve'·'im-	ne·zer,	le·dor		
sillä	ei	ole ikuisia	rikkaudet	ja ehkei	kruunu	sukupolvesta		

(ק וָדוֹר:)

H1755	q
va·dor.	
sukupolveen	

sillä ei ole ikuisia rikkaudet ja ehkei kruunu sukupolvesta sukupolveen

25 גָּלָה חָצִיר וְנִרְאָה־ דֶשֶׁא וְנֶאֱסְפוּ עִשְׂבוֹת הָרִים:

H1540	H2682	H7200	H1877	H622	H6212	H2022
ga·lah	cha·tzir	ve'·nir·'ah-	de·she;	ve'·ne·'es·fu,	is·se·vot	ha·rim.
heinä	ilmestyy	ja tulee näkyviin	tuore heinä	ja kerätään	yrtit	vuorten

heinä ilmestyy ja tulee näkyviin tuore heinä ja kerätään yrtit vuorten

26 כְּבָשִׂים לִלְבוּשֶׁךָ וּמְחִיר שָׂדֶה עַתּוּדִים:

H3532	H3830	H4242	H7704	H6260
ke·va·sim	lil·vu·she·cha;	u·me·chir	deh,	'at·tu·dim.
karitsat	vaatteiksesi	ja hinta	pellon	ovat vuohet

karitsat vaatteiksesi ja hinta pellon ovat vuohet

27 וְדֵי חֲלֵב עִזִּים לְלַחְמֶךָ לְלֶחֶם לְבֵיתֶךָ וְחַיִּים

H1767	H2461	H5795	H3899	H3899	H1004	H2416
ve'·dei	cha·lev	'iz·zim,	le·lach·me·cha	le·le·chem	be'i·te·cha;	ve'·chaj·jim,
ja riittää	maitoa	vuohien	viljaa	ja leipää	talosi	ravinnoksi

לְנַעֲרוֹתֶיךָ׃

H5291

le·na·'a·ro·tei·cha.

sekä palvelijattarillesi

ja riittää maitoa vuohien viljaa ja leipää talosi ravinnoksi sekä palvelijattarillesi

Sananlaskut 28 *(Proverbs 28)*

1 נָסוּ וְאֵין־ רֹדֵף רָשָׁע וְצַדִּיקִים כְּכְפִיר
H5127 na·su pakenevat
H369 ve'·'ein- ja eikä
H7291 ro·def kukaan aja takaa
H7563 ra·sha'; pahat
H6662 ve'·tzad·di·kim, ja vanhurskaat
H3715 kich·fir kuin nuoret leijonat

יִבְטָח׃
H982 jiv·tach. ovat rohkeita

pakenevat ja eikä kukaan aja takaa pahat ja vanhurskaat kuin nuoret leijonat ovat rohkeita

2 בְּפֶשַׁע אֶרֶץ רַבִּים שָׂרֶיהָ וּבְאָדָם מֵבִין יֹדֵעַ כֵּן
H6588 be'·fe·sha' synnissä
H776 'e·retz ovat maan
H7227 rab·bim monet
H8269 sa·rei·ha; hallitsijat
H120 u·ve·'a·dam mutta ihmisen
H995 me·vin ymmärtävän
H3045 jo·de·a', ja tietävän
H3651 ken tähden

יַאֲרִיךְ׃
H748 ja·'a·rich. olemassaolo pitkittyy

synnissä ovat maan monet hallitsijat mutta ihmisen ymmärtävän ja tietävän tähden olemassaolo pitkittyy

3 גֶּבֶר רָשׁ וְעֹשֵׁק דַּלִּים מָטָר סֹחֵף וְאֵין לָחֶם׃
H1397 ge·ver mies
H7326 rash köyhä
H6231 ve'·'o·shek joka sortaa
H1800 dal·lim; heikkoja
H4306 ma·tar on kuin sade
H5502 so·chef, joka lyö maahan
H369 ve'·'ein eikä jätä
H3899 la·chem. viljaa

mies köyhä joka sortaa heikkoja on kuin sade joka lyö maahan eikä jätä viljaa

4 עֹזְבֵי תוֹרָה יְהַלְלוּ רָשָׁע וְשֹׁמְרֵי תוֹרָה
H5800 'o·ze·vei jotka hylkäävät
H8451 to·rah lain / opetuksen
H1984 je·hal·lu ylistävät
H7563 ra·sha'; pahoja
H8104 ve'·sho·me·rei mutta jotka pitävät
H8451 to·rah, lain / opetuksen

יִתְגָּרוּ׃ פ
H1624 jit·ga·ru paheksuvat
H0 vam. heitä
Peh

jotka hylkäävät lain / opetuksen ylistävät pahoja mutta jotka pitävät lain / opetuksen paheksuvat heitä

5 אַנְשֵׁי־ רָע לֹא־ יָבִינוּ מִשְׁפָּט וּמְבַקְשֵׁי יְהוָה

H582	H7451	H3808	H995	H4941	H1245	H3069
'an·shei-	ra'	lo-	ja·vi·nu	mish·pat;	u·me·vak·shei	JAH·WEH
ihmiset	pahat	eivät	ymmärrä	oikeutta	mutta jotka etsivät	JAHWEH HERRAA

כֹּל: יָבִינוּ

H995	H3605
ja·vi·nu	chol.
ymmärtävät	kaiken

ihmiset pahat eivät ymmärrä oikeutta mutta jotka etsivät JAHWEH HERRAA ymmärtävät kaiken

6 טוֹב־ רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מֵעִקֵּשׁ דְּרָכַיִם וְהוּא

H2896	H7326	H1980	H8537	H6141	H1870	H1931
tov-	rash	ho·lech	be'·tum·mo;	me·'ik·kesh	de·ra·cha·jim,	ve'·hu
parempi	köyhä	joka vaeltaa	viattomuudessa	kuin väärillä	teillä	se joka on

עָשִׁיר:

H6223
'a·shir.
rikas

parempi köyhä joka vaeltaa viattomuudessa kuin väärillä teillä se joka on rikas

7 נוֹצֵר תּוֹרָה בֵּן מֵבִין וְרֹעֶה זוֹלְלִים יַכְלִים

H5341	H8451	H1121	H995	H7462	H2151	H3637
no·tzer	to·rah	ben	me·vin;	ve'·ro·'eh	zol·lim,	jach·lim
joka pitää	lain / opetuksen	on poika	viisas	mutta joka ruokkii	elostelijoita	häpäisee

אָבִיו:

H1
'a·viv.
isänsä

joka pitää lain / opetuksen on poika viisas mutta joka ruokkii elostelijoita häpäisee isänsä

8 מַרְבֶּה הוֹנוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְתַרְבִּית (כ) וְתַרְבִּית (ק)

H7235	H1952	H5392	u·ve·tar·bit	ch	H8636	q
mar·beh	ho·no	be'·ne·shech			ve'·tar·bit;	
joka lisää	varallisuuttaan	koronkiskonnalla			ja koroilla	

לְחוֹנֵן דַּלִּים׃ יִקְבְּצֻנוּ׃

H2603 le·cho·nen
sille joka on armollinen

H1800 dal·lim
köyhille

H6908 jik·be·tzen·nu.
kokoaa

joka lisää varallisuuttaan koronkiskonnalla ja koroilla sille joka on armollinen köyhille kokoaa

9 מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם־ תְּפִלָּתוֹ׳

H5493 me·sir
joka kääntää pois

H241 a·ze·no
korvansa

H8085 mish·she·mo·a'
kuuntelemasta

H8451 to·rah;
lakia / opetusta

H1571 gam-
sen

H8605 te·fil·la·to,
rukouskin

תּוֹעֵבָה׃

H8441 to·'e·vah.
on kauhistus

joka kääntää pois korvansa kuuntelemasta lakia / opetusta sen rukouskin on kauhistus

10 מַשְׁגֶּה יְשָׁרִים בְּדֶרֶךְ רָע יִפֹּל הִוא־ בִּשְׁחוּתוֹ

H7686 mash·geh
joka eksyttää

H3477 je·sha·rim
oikeamieliset

H1870 be'·de·rech
tielle

H7451 ra',
vääryyden

H7816 bish·chu·to
kuoppaan

H1931 hu-
itse

H5307 jip·pol;
kaatuu

טוֹב׃ יִנְחֲלוּ־ תְמִימִים׳

H8549 u·te·mi·mim,
ja nuhteettomat

H5157 jin·cha·lu-
perivät

H2896 tov.
hyvyyden

joka eksyttää oikeamieliset tielle vääryyden kuoppaan itse kaatuu ja nuhteettomat perivät hyvyyden

11 חָכָם בְּעֵינָיו אִישׁ עָשִׁיר וְדַל מֵבִין

H2450 cha·cham
viisas on

H5869 be'·'ei·nav
omissa silmissään

H376 'ish
ihminen

H6223 'a·shir;
rikas

H1800 ve'·dal
mutta köyhä

H995 me·vin
ymmärtäväinen

יַחְקְרֶנּוּ׃

H2713 jach·ke·ren·nu.
tutkii hänet

viisas on omissa silmissään ihminen rikas mutta köyhä ymmärtäväinen tutkii hänet

12 בַּעֲלֹ֥ץ צַדִּיקִ֗ים רַבָּ֥ה תִפְאֶ֥֫רֶת וּבְקוּם֙

H5970	H6662	H7227	H8597	H6965
ba·'a·lotz	tzad·di·kim	rab·bah	tif·'a·ret;	u·ve·kum
kun riemuitsevat	vanhurskaat	suuri on	kauneus	mutta kun nousevat

רְשָׁעִ֑ים יִחָפֵ֥שׂ אָדָֽם׃

H7563	H2664	H120
re·sha·'im,	je·chup·pas	'a·dam.
vääryydentekijät	piiloutuvat	ihmiset

kun riemuitsevat vanhurskaat suuri on kauneus mutta kun nousevat vääryydentekijät piiloutuvat ihmiset

13 מְכַסֶּ֥ה פְשָׁעָ֗יו לֹ֤א יַצְלִֽיחַ וּמוֹדֶ֥ה וְעֹזֵ֗ב

H3680	H6588	H3808	H6743	H3034	H5800
me·chas·seh	fe·sha·'av	lo	jatz·li·ach;	u·mo·deh	ve'·'o·zev
joka peittää	syntinsä	ei	menesty	mutta joka tunnustaa	ja hylkää ne

יְרֻחָֽם׃

H7355
je·ru·cham.
saa armon

joka peittää syntinsä ei menesty mutta joka tunnustaa ja hylkää ne saa armon

14 אַשְׁרֵי מְפַחֵד אָדָם תָּמִיד וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ

H835	H120	H6342	H8548	H7185	H3820
'ash·rei	'a·dom	me·fa·ched	ta·mid;	u·mak·sheh	lib·bo,
siunattu on	ihminen	joka on aralla tunnolla	aina	mutta joka kovettaa	sydämensä

בְּרָעָ֥ה יִפֹּֽל׃

H5307	H7451
jip·pol	be'·ra·'ah.
joutuu	ahdinkoon

siunattu on ihminen joka on aralla tunnolla aina mutta joka kovettaa sydämensä joutuu ahdinkoon

15 אֲרִי־נֹהֵם וְדֹב שׁוֹקֵק מֹשֵׁל רָשָׁע עַל־עַם־דָּל׃

H738	H5098	H1677	H8264	H4910	H7563	H5921	H5971	H1800
'a·ri-	no·hem	ve'·do	sho·kek;	mo·shel	ra·sha',	'al	'am-	dal.
leijona	karjuva	ja karhu	ahne	on hallitsija	paha		kansan	köyhän

leijona karjuva ja karhu ahne on hallitsija paha kansan köyhän

16 נָגִיד חֲסַר וְרַב תְּבוּנוֹת מַעֲשַׁקּוֹת (שׂנֵא) (כ

H5057 na·gid, johtaja
H2638 cha·sar ilman
H8394 te·vu·not ymmärrystä
H7227 ve'·rav on myös suuri
H4642 ma·'a·shak·kot; sortaja
so·ne·'ei
ch

(ק שֹׂנֵא) וְצֶבַע יַאֲרִיךְ יָמִים׃ (פ

H8130 so·ne joka vihaa
q
H1215 ve'·tza', ryöstöä
H748 ja·'a·rich pidentää
H3117 ja·mim. päiviään
Peh

johtaja ilman ymmärrystä on myös suuri sortaja joka vihaa ryöstöä pidentää päiviään

17 אָדָם עֹשֵׁק בְּדַם־נֶפֶשׁ עַד־בּוֹר יָנוּס אַל־

H120 'a·dom mies
H6231 'a·shuk joka tekee väkivaltaa
H1818 be'·dam- verelle
H5315 na·fesh; sen sielu
H5704 'ad- asti
H953 bor hautaan
H5127 ja·nus, saa paeta
H408 'al- älkää

יִתְמְכוּ־בוֹ׃

H8551 jit·me·chu- tukeko
H0 vo. häntä

mies joka tekee väkivaltaa verelle sen sielu asti hautaan saa paeta älkää tukeko häntä

18 הוֹלֵךְ תָּמִים יִוָּשַׁע וְנֶעְקַשׁ דְּרָכַיִם יִפּוֹל׃

H1980 ho·lech vaeltava
H8549 ta·mim nuhteettomasti
H3467 jiv·va·she·a'; pelastuu
H6140 ve'·ne'·kash mutta kieroutunut
H1870 de·ra·cha·jim, teillään
H5307 jip·pol kaatuu

בְּאֶחָת׃

H259 be'·'e·chat. kerrasta

vaeltava nuhteettomasti pelastuu mutta kieroutunut teillään kaatuu kerrasta

19 עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵקִים

H5647 'o·ved joka
H127 ad·ma·to viljelee
H7646 jis·ba'- maata
H3899 la·chem; saa leipää
H7291 u·me·rad·def mutta tavoitteleva
H7386 re·kim, tyhjän

רִישׁ׃ יִשְׁבַּע־

H7646	H7389
jis·ba'-	rish.
on kylläinen	köyhyydestä

joka viljelee maata saa leipää mutta tavoitteleva tyhjän on kylläinen köyhyydestä

20 אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב־ בְּרָכוֹת וְאָץ לְהַעֲשִׁיר

H376	H530	H7227	H1293	H213	H6238
'ish	'e·mu·not	rav-	be'·ra·chot;	ve'·'atz	le·ha·'a·shir,
mies	totuudessa uskollinen	runsaasti	siunataan	mutta joka kiirehtii	rikastumaan

לֹא יִנָּקֶה׃

H3808	H5352
lo	jin·na·keh.
ei	ole viaton

mies totuudessa uskollinen runsaasti siunataan mutta joka kiirehtii rikastumaan ei ole viaton

21 הַכֵּר־ פָּנִים לֹא־ טוֹב וְעַל־ פַּת־ לֶחֶם יִפְשַׁע־ גָּבֶר׃

H5234	H6440	H3808	H2896	H5921	H6595	H3899	H6586
hak·ker-	pa·nim	lo-	tov;	ve'·'al-	pat-	le·chem,	jif·sha'-
katsominen	kasvoihin	ei	ole hyvä	sillä vuoksi	palasen	leipää	rikkoo

H1397
ga·ver.
mies

katsominen kasvoihin ei ole hyvä sillä vuoksi palasen leipää rikkoo mies

22 חָסֶר כִּי־ יֵדַע וְלֹא־ עָיִן רַע אִישׁ לַהוֹן נִבְהָל

H926	H1952	H376	H7451	H5869	H3808	H3045	H3588	H2639
ni·vo·hal	la·hon,	'ish	ra'	'a·jin;	ve'·lo-	je·da'	ki-	che·ser
kiirehtii	rikastumaan	mies	pahuus	silmissään	eikä	tiedä	että	köyhyys

יָבוֹא־נוּ׃

H935
je·vo·'en·nu.
tulee sisään

kiirehtii rikastumaan mies pahuus silmissään eikä tiedä että köyhyys tulee sisään

23 מֹוכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חֵן יִמְצָא מִמַּחֲלִיק לָשׁוֹן׃

H3198	H120	H310	H2580	H4672	H2505
mo·chi·ach	'a·dam	'a·cha·rai	chen	jim·tza;	mi·ma·cha·lik
joka nuhtelee	ihmistä	jälkeenpäin	suosiota	löytää	enemmän kuin joka imartelee
					H3956
					la·shon.
					kielellään

joka nuhtelee ihmistä jälkeenpäin suosiota löytää enemmän kuin joka imartelee kielellään

24 הֹוא חָבֵר פֶּשַׁע אֵין וְאֹמֵר וְאִמּוֹ אָבִיו גּוֹזֵל מַשְׁחִית׃ לְאִישׁ

H1497	H1	H517	H559	H369	H6588	H2270	H1931
go·zel	'a·viv	ve'·'im·mo,	ve'·'o·mer	'ein-	pa·sha';	cha·ver	hu,
joka ryöstää	isänsä	ja äitinsä	ja sanoo	se ei ole	synti	kumppani	itse on
							H376
							le·'ish
							miehen
							H7843
							mash·chit.
							turmeltuneen

joka ryöstää isänsä ja äitinsä ja sanoo se ei ole synti kumppani itse on miehen turmeltuneen

25 יְהוָה עַל־ וּבוֹטֵחַ מָדוֹן יְגָרֶה נֶפֶשׁ רְחַב־ יָדָיִן׃

H7342	H5315	H1624	H4066	H982	H5921	H3068
re·chav-	ne·fesh	je·ga·reh	ma·don;	u·vo·te·ach	'al-	JAH·WEH
pilkallinen	sielu	herättää	riidan	mutta joka luottaa		JAHWEH HERRAAN
						H1878
						je·dush·shan.
						menestyy

pilkallinen sielu herättää riidan mutta joka luottaa JAHWEH HERRAAN menestyy

26 בְּחָכְמָה וְהוֹלֵךְ כְּסִיל הוּא בְּלִבּוֹ בוֹטֵחַ

H982	H3820	H1931	H3684	H1980	H2451
bo·te·ach	be'·lib·bo	hu	che·sil;	ve'·ho·lech	be'·cha·che·mah,
joka luottaa	omaan sydämeensä	hän on	tyhmä	mutta joka vaeltaa	viisaudessa

יִמָּלֵט׃ הֽוּא

H1931	H4422
hu	jim·ma·let.
hän	pelastuu

joka luottaa omaan sydämeensä hän on tyhmä mutta joka vaeltaa viisaudessa hän pelastuu

27 נוֹתֵן לָרָשׁ אֵין מַחְסוֹר וּמַעְלִים עֵינָיו רַב־

H5414	H7326	H369	H4270	H5956	H5869	H7227
no·ten	la·rosh	'ein	mach·sor;	u·ma'·lim	'ei·nav,	rav-
joka antaa köyhälle		ei	häneltä puutu	mutta joka sulkee	silmänsä	saa paljon

מְאֵרוֹת׃

H3994
me·'e·rot.
kirouksia

joka antaa köyhälle ei häneltä puutu mutta joka sulkee silmänsä saa paljon kirouksia

28 בְּקוּם רְשָׁעִים יִסָּתֵר אָדָם וּבְאָבְדָם יִרְבּוּ

H6965	H7563	H5641	H120	H6	H7235
be'·kum	re·sha·'im	jis·sa·ter	'a·dam;	u·ve·'a·ve·dam,	jir·bu
noustessa	jumalattomat	piiloutuvat	ihmiset	mutta kun he tuhoutuvat	lisääntyvät

צַדִּיקִים׃

H6662
tzad·di·kim.
vanhurskaat

noustessa jumalattomat piiloutuvat ihmiset mutta kun he tuhoutuvat lisääntyvät vanhurskaat

Sananlaskut 29 *(Proverbs 29)*

1 וְאֵין יִשָּׁבֵר פֶּתַע עֹרֶף מַקְשֶׁה־ תְּוֹכָחוֹת אִישׁ

H376	H8433	H7185	H6203	H6621	H7665	H369
'ish	to·cha·chot	mak·sheh-	'o·ref;	pe·ta'	jish·sha·ver,	ve'·'ein
mies	nuhteita saanut	joka kovettaa	niskansa	äkisti	rusentuu	ja ei

מַרְפֵּא׃

H4832
mar·pe.
tervehdy

mies nuhteita saanut joka kovettaa niskansa äkisti rusentuu ja ei tervehdy

2 רָשָׁע וּבִמְשֹׁל הָעָם יִשְׂמַח צַדִּיקִים בִּרְבוֹת

H7235	H6662	H8055	H5971	H4910	H7563
bir·vot	tzad·di·kim	jis·mach	ha·'am;	u·vim·shol	ra·sha',
kun lisääntyvät	vanhurskaat	iloitsee	kansa	mutta hallitessa	jumalattomat

יֵאָנַח עָם׃

H584	H5971
je·'a·nach	'am.
huokaa surusta	kansa

kun lisääntyvät vanhurskaat iloitsee kansa mutta hallitessa jumalattomat huokaa surusta kansa

3 אֹהֵב אִישׁ־ חָכְמָה יְשַׂמַּח אָבִיו וְרֹעֶה זֹנוֹת

H376	H157	H2451	H8055	H1	H7462	H2181
'ish-	'o·hev	choch·mah	je·sam·mach	'a·viv;	ve'·ro·'eh	zo·not,
mies	joka rakastaa	viisautta	ilahduttaa	isänsä	mutta joka ruokkii	porttoja

יְאַבֵּד־ הוֹן׃

H6	H1952
je·'ab·bed-	hon.
hävittää	omaisuutensa

mies joka rakastaa viisautta ilahduttaa isänsä mutta joka ruokkii porttoja hävittää omaisuutensa

4 מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת

H4428	H4941	H5975	H776	H376	H8641
me·lech,	be'·mish·pot	ja·'a·mid	'a·retz;	ve'·'ish	te·ru·mot
kuningas	oikeudella	pitää vahvana	maansa	mutta mies	lahjuksia ottava

יְהֶרְסֶנָּה׃

H2040
je·her·sen·nah.
repii alas sen

kuningas oikeudella pitää vahvana maansa mutta mies lahjuksia ottava repii alas sen

5 פְּעָמָיו׃ עַל־ פּוֹרֵשׂ רְשָׁת רֵעֵהוּ עַל־ מַחֲלִיק גֹּבֶר

H1397	H2505	H5921	H7453	H7568	H6566	H5921	H6471
ge·ver	ma·cha·lik	'al-	re·'e·hu;	re·shet,	po·res	'al-	pe·'a·mav.
joka	mielistelee		ystäväänsä	verkon	levittää		hänen askeleilleen

joka mielistelee ystäväänsä verkon levittää hänen askeleilleen

6 וְשָׂמֵחַ׃ יָרוּן וְצַדִּיק מוֹקֵשׁ רָע אִישׁ בְּפֶשַׁע

H6588	H376	H7451	H4170	H6662	H7442	H8055
be'·fe·sha'	'ish	ra'	mo·kesh;	ve'·tzad·dik,	ja·run	ve'·sa·me·ach.
synti	miehen	pahan	on ansa	mutta vanhurskas	riemuitsee	ja iloitsee

synti miehen pahan on ansa mutta vanhurskas riemuitsee ja iloitsee

7 דָּעַת׃ יָבִין לֹא־ רָשָׁע דַּלִּים דִּין צַדִּיק יֹדֵעַ

H3045	H6662	H1779	H1800	H7563	H3808	H995	H1847
jo·de·a'	tzad·dik	din	dal·lim;	ra·sha',	lo-	ja·vin	da·'at.
tuntee	vanhurskas	asian	köyhien	jumalaton	ei	ota huomioon	tietääkseen

tuntee vanhurskas asian köyhien jumalaton ei ota huomioon tietääkseen

8 אָף׃ יְשִׁיבוּ חֲכָמִים קִרְיָה יִפְיָחוּ לָצוֹן אַנְשֵׁי

H376	H3944	H6315	H7151	H2450	H7725	H639
'an·shei	la·tzon	ja·fi·chu	kir·jah;	va·cha·cha·mim,	ja·shi·vu	'af.
miehet	pilkkaavat	villitsevät	paikkakunnan	mutta viisaat	kääntävät pois	vihan

miehet pilkkaavat villitsevät paikkakunnan mutta viisaat kääntävät pois vihan

9 וְרָגַז אֱוִיל אִישׁ אֶת־ נִשְׁפָּט חָכָם אִישׁ־

H376	H2450	H8199	H853	H376	H191	H7264
'ish-	cha·cham,	nish·pot	'et-	'ish	'e·vil;	ve'·ra·gaz
mies	viisas	kun tuomitsee	ET	miehen	tyhmän	niin hän raivostuu

נָחַת׃ וְאֵין וְשָׂחֹק

H7832	H369	H5183
ve'·sa·chak,	ve'·'ein	na·chat.
ja nauraa	ja ei ole	hänellä rauhaa

mies viisas kun tuomitsee ET miehen tyhmän niin hän raivostuu ja nauraa ja ei ole hänellä rauhaa

10 אַנְשֵׁי דָמִים יִשְׂנְאוּ־תָם וְיִשָּׁרִים יְבַקְשׁוּ

H582	H1818	H8130	H8535	H3477	H1245
'an·shei	da·mim	jis·ne·'u-	tam;	vi'·sha·rim,	je·vak·shu
miehet	verenhimoiset	vihaavat	rehellistä	mutta oikeamieliset	etsivät hänen

נַפְשׁוֹ׃

H5315
naf·sho.
sieluaan

miehet verenhimoiset vihaavat rehellistä mutta oikeamieliset etsivät hänen sieluaan

11 כָּל־רוּחוֹ יוֹצִיא חָכָם כְּסִיל וְחָכָם בְּאָחוֹר יְשַׁבְּחֶנָּה׃

H3605	H7307	H3318	H3684	H2450	H268	H7623
kol-	ru·cho	jo·tzi	che·sil;	ve'·cha·cham,	be'·'a·chor	je·shab·be·chen·nah.
kaiken	mielestään	tuo julki	tyhmä	mutta viisas	lopulta	rauhoittaa sen

kaiken mielestään tuo julki tyhmä mutta viisas lopulta rauhoittaa sen

12 מְשָׁרְתָיו כָּל־שֶׁקֶר דְּבַר־עַל־מַקְשִׁיב מֹשֵׁל

H4910	H7181	H5921	H1697	H8267	H3605	H8334
mo·shel	mak·shiv	'al-	de·var-	sha·ker;	kol-	me·sha·re·tav
hallitsija	kuunnellessa		sanoja	valheen	kaikki	hänen palvelijansa

רְשָׁעִים׃

H7563
re·sha·'im.
ovat vääryydentekijöitä

hallitsija kuunnellessa sanoja valheen kaikki hänen palvelijansa ovat vääryydentekijöitä

13 שְׁנֵיהֶם עֵינֵי מֵאִיר־נִפְגָּשׁוּ תְּכָכִים וְאִישׁ רָשׁ

H7326	H376	H8501	H6298	H215	H5869	H8147
rash	ve'·'ish	te·cha·chim	nif·ga·shu;	me·'ir-	'ei·nei	she·nei·hem
köyhä	ja mies	sortaja	kohtaavat	valon antaa	silmille	molempien

יְהוָֽה׃

H3068
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

köyhä ja mies sortaja kohtaavat valon antaa silmille molempien JAHWEH HERRA

14 מֶ֣לֶךְ שׁוֹפֵ֣ט בֶּאֱמֶ֗ת דַּלִּ֣ים כִּסְאֹ֑ו לָעַ֥ד

H4428 me·lech kuningas
H8199 sho·fet joka tuomitsee
H571 be·'e·met totuudessa
H1800 dal·lim; köyhiä
H3678 kis·'o, hänen valtaistuimensa
H5703 la·'ad iankaikkisesti

יִכּֽוֹן׃

H3559
jik·kon.
vahvistetaan

kuningas joka tuomitsee totuudessa köyhiä hänen valtaistuimensa iankaikkisesti vahvistetaan

15 שֵׁ֣בֶט וְתוֹכַ֣חַת יִתֵּ֑ן וְנַ֥עַר חָכְמָ֖ה מְשֻׁלָּֽח

H7626 she·vet vitsa
H8433 ve'·to·cha·chat ja nuhtelu
H5414 jit·ten antaa
H2451 choch·mah viisautta
H5288 ve'·na·'ar mutta nuorukainen
H7971 me·shul·lach, ilman kasvatusta jätetty

מֵבִ֥יש אִמֹּֽו׃

H954 me·vish tuottaa häpeää
H517 im·mo. äidilleen

vitsa ja nuhtelu antaa viisautta mutta nuorukainen ilman kasvatusta jätetty tuottaa häpeää äidilleen

16 וְצַדִּיקִ֣ים פָּשַׁ֣ע יִרְבֶּה־ רְשָׁעִ֣ים בִּרְבֹ֣ות

H7235 bir·vot lisääntyessä
H7563 re·sha·'im vääryydentekijät
H7235 jir·beh- lisääntyy
H6588 pa·sha'; synti
H6662 ve'·tzad·di·kim, ja vanhurskaat

בְּמַפַּלְתָּ֑ם יִרְאֽוּ׃

H4658 be'·map·pal·tam heidän rappeutumisensa
H7200 jir·'u. näkevät

lisääntyessä vääryydentekijät lisääntyy synti ja vanhurskaat heidän rappeutumisensa näkevät

17 יַסֵּר בִּנְךָ וְיִנִיחֶךָ וְיִתֵּן מַעֲדַנִּים

H3256 jas·ser nuhtele, kurita, ojenna, opeta poikaasi
H1121 bin·cha
H5117 vi'·ni·che·cha; niin saat levon ja hän antaa
H5414 ve'·jit·ten
H4574 ma·'a·dan·nim herkkupaloja

פ לְנַפְשֶׁךָ׃

H5315 le·naf·she·cha. sielullesi
Peh

nuhtele, kurita, ojenna, opeta poikaasi niin saat levon ja hän antaa herkkupaloja sielullesi

18 תּוֹרָה וְשֹׁמֵר עָם יִפָּרַע חָזוֹן בְּאֵין

H8451 to·rah
H8104 ve'·sho·mer mutta joka pitää lain / opetuksen
H5971 'am; kansa
H6544 jip·pa·ra' tulee kapinoivaksi
H2377 cha·zon näkyä
H369 be'·'ein ilman

אַשְׁרֵהוּ׃

H835 'ash·re·hu. on onnellinen

ilman näkyä tulee kapinoivaksi kansa mutta joka pitää lain / opetuksen on onnellinen

19 בִּדְבָרִים לֹא־יִוָּסֵר עֶבֶד כִּי־יָבִין וְאֵין מַעֲנֶה׃

H1697 bid·va·rim puheilla
H3808 lo- ei
H3256 jiv·va·ser opeteta
H5650 'a·ved; palvelijaa
H3588 ki- sillä
H995 ja·vin, hän ymmärtää
H369 ve'·'ein mutta ei
H4617 ma·'a·neh. vastaa

puheilla ei opeteta palvelijaa sillä hän ymmärtää mutta ei vastaa

20 חָזִיתָ אִישׁ אָץ בִּדְבָרָיו תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃

H2372 cha·zi·ta, näet
H376 'ish miehen
H213 'atz kiireisen
H1697 bid·va·rav; puheessaan
H8615 tik·vah toivoa
H3684 lich·sil tyhmällä
H4480 mi·men·nu. on enemmän

näet miehen kiireisen puheessaan toivoa tyhmällä on enemmän

21 מְפַנֵּק מִנֹּעַר עַבְדּוֹ אַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה מָנוֹן׃

H6445 me·fan·nek joka hemmottelee
H5290 min·no·'ar nuorta
H5650 av·do; palvelijaa
H319 ve'·'a·cha·ri·to, lopulta
H1961 jih·jeh saa hänestä
H4497 ma·non. surun

joka hemmottelee nuorta palvelijaa lopulta saa hänestä surun

22 רַב־ חֵמָה וּבַעַל מָדוֹן יְגָרֶה אַף אִישׁ־

H376	H639	H1624	H4066	H1167	H2534	H7227
'ish-	'af	je·ga·reh	ma·don;	u·ba·'al	che·mah	rav-
mies	vihainen	herättää	riidan	ja epäjumalan palvelija	raivokas	tekee paljon

פָּשַׁע׃

H6588
pa·sha'.
syntiä

mies vihainen herättää riidan ja epäjumalan palvelija raivokas tekee paljon syntiä

23 גַּאֲוַת אָדָם תַּשְׁפִּילֶנּוּ וְשִׁפַל־ רוּחַ יִתְמָךְ כָּבוֹד׃

H1346	H120	H8213	H8217	H7307	H8551	H3519
ga·'a·vat	'a·dom	tash·pi·len·nu;	u·she·fal-	ru·ach,	jit·moch	ka·vod.
ylpeys	miehen	alentaa	mutta nöyrä	hengeltään	saavuttaa	kirkkauden

ylpeys miehen alentaa mutta nöyrä hengeltään saavuttaa kirkkauden

24 חוֹלֵק עִם־ גַּנָּב שׂוֹנֵא נַפְשׁוֹ אָלָה יִשְׁמַע וְלֹא

H2505	H5973	H1590	H8130	H5315	H423	H8085	H3808
cho·lek	'im-	gan·no	so·ne	naf·sho;	'a·lah	jish·ma',	ve'·lo
osallinen	kanssa	varkaan	vihaa	sieluaan	kirouksen	hän kuulee	mutta ei mitään

יַגִּיד׃

H5046
jag·gid.
tuo julki

osallinen kanssa varkaan vihaa sieluaan kirouksen hän kuulee mutta ei mitään tuo julki

25 חֶרְדַּת אָדָם יִתֵּן וּבוֹטֵחַ מוֹקֵשׁ בַּיהוָה

H2731	H120	H5414	H4170	H982	H3068
cher·dat	'a·dom	jit·ten	mo·kesh;	u·vo·te·ach	JAH·WEH
pelko	ihmisen (ihmispelko)	asettaa	ansan	mutta joka luottaa	JAHWEH HERRAAN

יְשֻׂגָּב׃

H7682
je·sug·gav.
on turvassa

pelko ihmisen (ihmispelko) asettaa ansan mutta joka luottaa JAHWEH HERRAAN on turvassa

26 מִשְׁפַּט־ וּמֵיְהוָה מוֹשֵׁל פְּנֵי־ מְבַקְשִׁים רַבִּים

H7227	H1245	H6440	H4910	H3068	H4941
rab·bim	me·vak·shim	pe·nei-	mo·shel;	JAH·WEH	mish·pat-
useat	etsivät	kasvoja	hallitsijan	JAHWEH HERRA	tuomitsee

אִישׁ׃

H376
'ish.
ihmisen

useat etsivät kasvoja hallitsijan JAHWEH HERRA tuomitsee ihmisen

27 רָשָׁע וְתוֹעֲבַת עָוֶל אִישׁ צַדִּיקִים תּוֹעֲבַת

H8441	H6662	H376	H5766	H8441	H7563
to·'a·vat	tzad·di·kim	'ish	'a·vel;	ve'·to·'a·vat	ra·sha'
kauhistus on	vanhurskaalle	ihminen	vääryyden	ja kauhistus	vääryydentekijälle

פ דָּרֶךְ׃ יְשַׁר־

H3477	H1870	Peh
je·shar-	da·rech.	
oikea	tie	

kauhistus on vanhurskaalle ihminen vääryyden ja kauhistus vääryydentekijälle oikea tie

Sananlaskut 30 ***(Proverbs 30)***

1 דִּבְרֵי אָגוּר בִּן־יָקֵה הַמַּשָּׂא נְאֻם הַגֶּבֶר

H1697	H94	H1121	H3348	H4853	H5002	H1397
div·rei	'A·gur	bin-	Ja·keh,	ham·mas·sa	ne·'um	hag·ge·ver
sanat	Agurin	pojan	Jakehin	profeetallinen sana	jotka hän puhui	miehelle

אִתִּיאֵל לְאִתִּיאֵל וְאֻכָל׃

H384	H384	H401
le·'I·ti·'el;	le·'I·ti·'el	ve'·'U·chal.
Itielille	ja Itiel	Uchalille

sanat Agurin pojan Jakehin profeetallinen sana jotka hän puhui miehelle Itielille ja Itiel Uchalille

2 כִּי בַעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא־בִינַת אָדָם לִי׃

H3588	H1198	H595	H376	H3808	H998	H120	H0
ki	va·'ar	'a·no·chi	me·'ish;	ve'·lo-	vi'·nat	'a·dam	li.
sillä	raakalainen	minä olen	mieheksi	ja ei ole	ymmärrystä	ihmisen	minulla

sillä raakalainen minä olen mieheksi ja ei ole ymmärrystä ihmisen minulla

3 וְלֹא־לָמַדְתִּי חָכְמָה וְדַעַת קְדֹשִׁים אֵדָע׃

H3808	H3925	H2451	H1847	H6918	H3045
ve'·lo-	la·mad·ti	choch·mah	ve'·da·'at	Ke·do·shim	'e·da'.
ja en ole	oppinut	viisautta	ja ymmärrystä	Pyhimmän	tunteakseni

ja en ole oppinut viisautta ja ymmärrystä Pyhimmän tunteakseni

4 מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיֵּרֶד מִי אָסַף־רוּחַ

H4310	H5927	H8064	H3381	H4310	H622	H7307
mi	'a·lah-	sha·ma·jim	vai·je·rad	mi	'a·saf-	ru·ach
kuka	on noussut ylös	taivaaseen	ja astunut alas	kuka	on koonnut	tuulen

בְּחָפְנָיו מִי צָרַר־מַיִם בַּשִּׂמְלָה מִי הֵקִים כָּל־

H2651	H4310	H6887	H4325	H8071	H4310	H6965	H3605
be'·cha·fe·nav	mi	tza·rar-	ma·jim	bas·sim·lah,	mi	he·kim	kol-
käteensä	kuka	on sitonut	vedet	vaatteeseen	kuka	on vahvistanut	kaikki

אַפְסֵי־אָרֶץ מַה־שְּׁמוֹ וּמַה־שֵּׁם בְּנוֹ כִּי

H657	H776	H4100	H8034	H4100	H8034	H1121	H3588
'af·sei-	'a·retz;	mah-	she·mo	u·mah-	shem-	be'·no,	ki
ääret	maan	mikä on	Hänen nimensä	ja mikä on	nimi	Hänen Poikansa	varmasti

תֵּדָֽע׃

H3045
te·da'.
tiedät sen

kuka on noussut ylös taivaaseen ja astunut alas kuka on koonnut tuulen käteensä kuka on sitonut vedet vaatteeseen kuka on vahvistanut kaikki ääret maan mikä on Hänen nimensä ja mikä on nimi Hänen Poikansa varmasti tiedät sen

5 הֹוא מָגֵן צְרוּפָה אֱלֹוהַּ אִמְרַת כָּל־

H3605	H565	H433	H6884	H4043	H1931
kol-	'im·rat	E·LO·AH	tze·ru·fah;	ma·gen	hu,
kaikki	opetukset	ELOAH Jumalan	ovat todistetut oikeaksi	kilpi	Hän on niille

לַחֹסִים בּוֹ׃

H2620	H0
la·cho·sim	bo.
jotka etsivät turvaa	Hänestä

kaikki opetukset ELOAH Jumalan ovat todistetut oikeaksi kilpi Hän on niille jotka etsivät turvaa Hänestä

6 אַל־ תֹּוסֵף עַל־ דְּבָרָיו פֶּן־ יוֹכִיחַ בְּךָ וְנִכְזַבְתָּ׃

H408	H3254	H5921	H1697	H6435	H3198	H0	H3576
'al-	tosp	'al-	de·va·rav;	pen-	jo·chi·ach	be'·cha	ve'·nich·za·ve·ta.
älä mitään	lisää	Hänen	sanoihinsa	ettei	Hän tuomitsisi	sinua	valehtelijaksi

פ

Peh

älä mitään lisää Hänen sanoihinsa ettei Hän tuomitsisi sinua valehtelijaksi

7 בְּטֶרֶם אֶמָּנֵי תִמְנַע אַל־ מֵאִתָּךְ שָׁאַלְתִּי שְׁתַּיִם

H8147	H7592	H853	H408	H4513	H4480	H2962
ta·jim	sha·'al·ti	me·'it·tach;	'al-	tim·na'	mi·men·ni,	be'·te·rem
kahta	minä pyydän	Sinulta	älä	kiellä niitä	minulta	ennen

אָמוּת׃

H4191
'a·mut.
kuolemaani

kahta minä pyydän Sinulta älä kiellä niitä minulta ennen kuolemaani

8 שָׁוְא וְדַבֵּר־ כָּזָב הַרְחֵק מִמֶּנִּי וְעֹשֶׁר רֵאשׁ

H7723	H1697	H3577	H7368	H4480	H7389	H6239
shav	u·de·var-	ka·zav	har·chek	mi·men·ni,	resh	va·'o·sher
turhamaisuus	ja sanat	valheelliset	poista kauas	minusta	köyhyyttä	ja rikkautta

חֻקִּי: לַחֶם הַטְרִיפֵנִי לִי תִּתֶּן־ אַל־

H408	H5414	H0	H2963	H3899	H2706
'al-	tit·ten-	li;	hat·ri·fe·ni,	le·chem	chuk·ki.
älä	anna	minulle	anna ruuaksi	leipää	määräosani

turhamaisuus ja sanat valheelliset poista kauas minusta köyhyyttä ja rikkautta älä anna minulle anna ruuaksi leipää määräosani

9 פֶּן אֶשְׂבַּע וְכִחַשְׁתִּי וְאָמַרְתִּי מִי יְהוָה וּפֶן־

H6435	H7646	H3584	H559	H4310	H3069	H6435
pen	'es·ba'	ve'·chi·chash·ti	ve'·'a·mar·ti,	mi	JAH·WEH	u·fen-
etten	tulisi kylläiseksi	ja kieltäisi Sinua	ja sanoisi	kuka on	JAHWEH HERRA	tai etten

אִוַּרֵשׁ וְגָנַבְתִּי וְתָפַשְׂתִּי שֵׁם אֱלֹהָי: פ

H3423	H1589	H8610	H8034	H430	Peh
'iv·va·resh	ve'·ga·nav·ti;	ve'·ta·fas·ti,	shem	'E·LO·HAI.	
köyhtyisi	ja varastaisi	ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan	nimeä	ELOHAI Jumalani	

etten tulisi kylläiseksi ja kieltäisi Sinua ja sanoisi kuka on JAHWEH HERRA tai etten köyhtyisi ja varastaisi ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan nimeä ELOHAI Jumalani

10 אַל־ תַּלְשֵׁן עֶבֶד אֶל־ (אֲדֹנָיו) (כ אֲדֹנוֹ) (ק אֲדֹנָיו) פֶּן־

H408	H3960	H5650	H413	'a·do·nov	ch	H113	q	H6435
'al-	tal·shen	'e·ved	'el-			'a·do·nav;		pen-
älä	puhu pahaa	palvelijasta				isännälle		ettei

וְאָשֵׁמְתָּ: יְקַלֶּלְךָ

H7043	H816
je·kal·lel·cha	ve'·'a·sha·me·ta.
hän kiroaisi sinua	ja joutuisit syylliseksi

älä puhu pahaa palvelijasta isännälle ettei hän kiroaisi sinua ja joutuisit syylliseksi

11 דּוֹר יְקַלֵּל אָבִיו וְאֶת־ לֹא אִמּוֹ יְבָרֵךְ:

H1755	H1	H7043	H853	H517	H3808	H1288
dor	'a·viv	je·kal·lel;	ve'·'et	im·mo,	lo	je·va·rech.
sukupolvi	isäänsä	kiroaa	ET	ja äitiään	ei	siunaa

sukupolvi isäänsä kiroaa ET ja äitiään ei siunaa

12 דֹּור טָהֹור בְּעֵינָיו לֹא נִמְצָאתוֹ רֻחָץ׃

H1755	H2889	H5869	H6675	H3808	H7364
dor	ta·hor	be·'ei·nav;	u·mitz·tzo·'a·to,	lo	ru·chatz.
sukupolvi	puhdas	omissa silmissään	mutta saastaa	ei	ole pesty pois

sukupolvi puhdas omissa silmissään mutta saastaa ei ole pesty pois

13 דֹּור מָה־ רָמוּ עֵינָיו וְעַפְעַפָּיו יִנָּשֵׂאוּ׃

H1755	H4100	H7311	H5869	H6079	H5375
dor	mah-	ra·mu	'ei·nav;	ve·'af·'ap·pav,	jin·na·se·'u.
sukupolvi	kuinka	nostavat ylpeästi	he silmänsä	ja silmäkulmiaan	kohottavat

sukupolvi kuinka nostavat ylpeästi he silmänsä ja silmäkulmiaan kohottavat

14 דֹּור שִׁנָּיו חֲרָבוֹת וּמַאֲכָלוֹת

H1755	H2719	H8127	H3979
dor	cha·ra·vot	shin·nav	u·ma·'a·cha·lot
sukupolvi	kuin miekat	ovat heidän hampaansa	ja veitsiä

מְתַלְּעֹתָיו וְאֶבְיוֹנִים מֵאָרֶץ עֲנִיִּים לֶאֱכֹל

H4973	H398	H6041	H776	H34
me·tal·le·'o·tav	le·'e·chol	'a·ni·jim	me·'e·retz;	ve·'ev·jo·nim,
heidän poskihampaansa syödäkseen	kaikki	köyhät	maasta	ja kurjat

פ מֵאָדָם׃

H120	Peh
me·'a·dam.	
ihmisistä	

sukupolvi kuin miekat ovat heidän hampaansa ja veitsiä heidän poskihampaansa syödäkseen kaikki köyhät maasta ja kurjat ihmisistä

15 לֹא הֵנָּה שָׁלוֹשׁ הַב הַב בָּנוֹת שְׁתֵּי לַעֲלוּקָה

H5936	H8147	H1323	H3051	H3051	H7969	H2007	H3808
la·'a·lu·kah	she·tei	va·not	hav	hav	sha·loosh	hen·nah	lo
iilimadolla	on kaksi	tytärtä	anna	anna	kolmeen	he	eivät

הוֹן׃ אָמְרוּ לֹא־ אַרְבַּע תִּשְׁבַּעְנָה

H7646	H702	H3808	H559	H1952
tis·ba'·nah;	'ar·ba',	lo-	'a·me·ru	hon.
tyydy	neljä jotka	eivät	sano	riittää

iilimadolla on kaksi tytärtä anna anna kolmeen he eivät tyydy neljä jotka eivät sano riittää

16 שְׁאוֹל׃ וְעֹצֶר רָחַם אֶרֶץ לֹא־ שָׂבְעָה מָיִם וְאֵשׁ

H7585	H6115	H7356	H776	H3808	H7646	H4325	H784
she·'ol	ve'·'o·tzer	ra·cham	'e·retz	lo-	sa·ve·'ah	ma·jim;	ve'·'esh,
sheol / manala ja hedelmätön kohtu			maa	joka ei	täyty	vedellä	ja tuli

הוֹן׃ אָמְרָה לֹא־

H3808	H559	H1952
lo-	'a·me·rah	hon.
joka ei	sano	riittää

sheol / manala ja hedelmätön kohtu maa joka ei täyty vedellä ja tuli joka ei sano riittää

17 עַיִן תִּלְעַג וְתָבוּז לְאָב יִקְרוּהָ אֵם לִיקַּהַת־

H5869	H3932	H1	H936	H3349	H517	H5365
'a·jin	til·'ag	le·'av	ve'·ta·vuz	lik·ka·hat-	'em	jik·ke·ru·ha
silmä	joka pitää pilkkanaan	isää	ja ylenkatsoo	tottelemasta	äitiään	sen kaivavat

עֹרְבֵי־ נַחַל יֹאכְלוּהָ וְיֶאכְלוּהָ בְּנֵי־ נָשֶׁר׃ פ

H6158	H5158	H398	H1121	H5404	Peh
'o·re·vei-	na·chal;	ve'·jo·che·lu·ha	ve'·nei-	na·sher.	
korpit	purolla	ja syövät	poikaset	korppikotkan	

silmä joka pitää pilkkanaan isää ja ylenkatsoo tottelemasta äitiään sen kaivavat korpit purolla ja syövät poikaset korppikotkan

18 וְאַרְבָּעָה (כ) וְאַרְבָּע (ק) מִמֶּנִּי נִפְלְאוּ הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

H7969	H1992	H6381	H4480	ve'·'ar·ba'	ch	H702
she·lo·shah	hem·mah	nif·le·'u	mi·men·ni;			ve'·'ar·ba·'ah,
kolme	jotka	ovat ihmeellisiä	minulle			ja neljää

יָדַעְתִּים׃ לֹא (ק)

q	H3808	H3045
	lo	je·da'·tim.
	en	tunne

kolme jotka ovat ihmeellisiä minulle ja neljää en tunne

19 דֶּרֶךְ־ צוּר עֲלֵי נָחָשׁ דֶּרֶךְ בַּשָּׁמַיִם הַנָּשֶׁר דֶּרֶךְ

H1870	H5404	H8064	H1870	H5175	H5921	H6697	H1870
de·rech	han·ne·sher	bash·sha·ma·jim	de·rech	na·chash,	'a·lei	tzur	de·rech-
tie	kotkan	taivaalla	tie	käärmeen	päällä	kallion	tie

בְּעַלְמָה׃ גֶּבֶר וְדֶרֶךְ יָם בְּלֶב־ אֳנִיָּה

H591	H3820	H3220	H1870	H1397	H5959
'o·ni·jah	ve'·lev-	jam;	ve'·de·rech	ge·ver	be'·'al·mah.
laivan	keskellä	merta	ja tie	miehen	kanssa neitsyen

tie kotkan taivaalla tie käärmeen päällä kallion tie laivan keskellä merta ja tie miehen kanssa neitsyen

20 כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת אָכְלָה וּמָחֲתָה וְאָמְרָה

H3651	H1870	H802	H5003	H398	H4229	H6310
ken	de·rech	'ish·shah,	me·na·'a·fet	'a·che·lah	u·ma·cha·tah	fi·ha;
sitten	tie	vaimon	aviorikoksen tehneen	hän syö	ja pyyhkii	suunsa

פִּיהָ וְלֹא־ פָעַלְתִּי לֹא׳ אָוֶן׃ פ

H559	H3808	H6466	H205	
ve'·'a·me·rah,	lo-	fa·'al·ti	'a·ven.	Peh
ja sanoo	en	tehnyt	syntiä / pahaa / vääryyttä	

sitten tie vaimon aviorikoksen tehneen hän syö ja pyyhkii suunsa ja sanoo en tehnyt syntiä / pahaa / vääryyttä

21 תּוֹכַל לֹא־ אַרְבַּע וְתַחַת אֶרֶץ רָגְזָה שָׁלוֹשׁ תַּחַת

H8478	H7969	H7264	H776	H8478	H702	H3808	H3201
ta·chat	sha·losh	ra·ge·zah	'e·retz;	ve'·ta·chat	'ar·ba',	lo-	tu·chal
alla	kolmen	järkkyy	maa	ja alla	neljän	ei	se voi

שְׂאֵת׃

H5375
se·'et.
kestää

alla kolmen järkkyy maa ja alla neljän ei se voi kestää

22 תַּחַת־ עֶבֶד כִּי יִמְלֹוךְ כִּי נָבָל כִּי יִשְׂבַּע־ לָחֶם׃

H8478	H5650	H3588	H4427	H5036	H3588	H7646	H3899
ta·chat-	'e·ved	ki	jim·loch;	ve'·na·val,	ki	jis·ba'-	la·chem.
alla	palvelijan	kun	hän hallitsee	ja hullun	kun	hän on täynnä	ruokaa / leipää

alla palvelijan kun hän hallitsee ja hullun kun hän on täynnä ruokaa / leipää

23 תַּחַת שְׂנוֹאָה כִּי תִבָּעֵל כִּי־ שִׁפְחָה

H8478	H8130	H3588	H1166	H8198	H3588
ta·chat	nu·'ah	ki	tib·ba·'el;	ve'·shif·chah,	ki-
alla	vihatun	kun	hän menee naimisiin	ja palvelijattaren	kun

תִּירַשׁ גְּבִרְתָּהּ׃ פ

H3423 H1404 Peh
ti·rash ge·vir·tah.
hän valtaa paikan emäntänsä

alla vihatun kun hän menee naimisiin ja palvelijattaren kun hän valtaa paikan emäntänsä

24 חֲכָמִים וְהֵמָּה אֶרֶץ קְטַנִּי־הֵם אַרְבָּעָה

H2450 H1992 H776 H6996 H1992 H702
cha·cha·mim ve'·hem·mah, 'a·retz; ke·tan·nei- hem 'ar·ba·'ah
ovat viisaampia mutta ne maassa ovat vähäisiä ne neljä

מְחֻכָּמִים׃

H2449
me·chuk·ka·mim.
kuin viisaat

neljä ne ovat vähäisiä maassa mutta ne ovat viisaampia kuin viisaat

25 לַחְמָם׃ בַּקַּיִץ וַיָּכִינוּ עָז לֹא־עַם הַנְּמָלִים

H3899 H7019 H3559 H5794 H3808 H5971 H5244
lach·mam. vak·ka·jitz vai·ja·chi·nu 'az; lo- 'am han·ne·ma·lim
ruokansa kesällä mutta kokoavat vahva joka ei ole kansa ovat muurahaiset

muurahaiset ovat kansa joka ei ole vahva mutta kokoavat kesällä ruokansa

26 בַּסֶּלַע וַיָּשִׂימוּ עָצוּם לֹא־עַם שְׁפַנִּים

H5553 H7760 H6099 H3808 H5971 H8227
vas·se·la' vai·ja·si·mu 'a·tzum; lo- 'am fan·nim
kallioille ne tekevät voimakas joka ei ole ovat kansa kalliojänikset / kaniinit

בֵּיתָם׃

H1004
be'i·tam.
pesänsä

kalliojänikset / kaniinit ovat kansa joka ei ole voimakas ne tekevät kallioille pesänsä

27 מֶלֶךְ אֵין לָאַרְבֶּה וַיֵּצֵא חוּצָץ כֻּלּוֹ׃

H3605 H2686 H3318 H697 H369 H4428
kul·lo. cho·tzetz vai·je·tze la·'ar·beh; 'ein me·lech
kaikki parviin ja ne lähtevät jakautuen heinäsirkoilla ei ole kuningasta

kuningasta ei ole heinäsirkoilla ja ne lähtevät jakautuen parviin kaikki

28 פ מֶלֶךְ׃ בְּהֵיכְלֵי וְהִיא תִתַּפֶּשׂ בְּיָדַיִם שְׁמָמִית

H8079	H3027	H8610	H1931	H1964	H4428	Peh
ma·mit	be'·ja·da·jim	te·tap·pes;	ve'·hi,	be'·hei·che·lei	me·lech.	
lisko	käsillään	tarttuu	ja on	palatseissa	kuninkaan	

lisko käsillään tarttuu ja on palatseissa kuninkaan

29 מֵיטִבֵי וְאַרְבָּעָה צָעַד מֵיטִיבֵי הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

H7969	H1992	H3190	H6806	H702	H3190
she·lo·shah	hem·mah	mei·ti·vei	tza·'ad;	ve'·'ar·ba·'ah,	mei·ti·vei
kolme	niillä	on komea	askel	ja neljä	joilla on näyttävä

לָכֶת׃

H1980
la·chet.
kulku

kolme niillä on komea askel ja neljä joilla on näyttävä kulku

30 כֹּל׃ מִפְּנֵי יָשׁוּב וְלֹא בַבְּהֵמָה גִּבּוֹר לַיִשׁ

H3918	H1368	H929	H3808	H7725	H6440	H3605
la·jish	gib·bor	bab·be·he·mah;	ve'·lo-	ja·shuv,	mip·pe·nei-	chol.
leijona	vahva	joukossa petojen	eikä	se käänny	edestä	minkään

leijona vahva joukossa petojen eikä se käänny edestä minkään

31 עִמּוֹ׃ אַלְקוֹם וּמֶלֶךְ תָּיִשׁ אוֹ מָתְנַיִם זַרְזִיר

H2223	H4975	H176	H8495	H4428	H510	H5973
zar·zir	ma·te·na·jim	'ov-	ta·jish;	u·me·lech,	'al·kum	im·mo.
vinttikoira	hoikkakylkinen	ja	urosvuohi	ja kuningas	jota ei nousta	vastaan

vinttikoira hoikkakylkinen ja urosvuohi ja kuningas jota ei nousta vastaan

32 נָבַלְתָּ אִם־ בְּהִתְנַשֵּׂא וְאִם־ זַמּוֹתָ יָד

H518	H5034	H5375	H518	H2161	H3027
'im-	na·val·ta	ve'·hit·nas·se;	ve'·'im-	zam·mo·ta,	jad
jos	olet tyhmyydessäsi	korottanut itseäsi	tai jos	miettinyt pahaa	kätesi

לְפֶה׃

H6310
le·peh.
laita suullesi

jos olet tyhmyydessäsi korottanut itseäsi tai jos miettinyt pahaa kätesi laita suullesi

33

כִּי	מְיִץ	חָלָב	יוֹצִיא	חֶמְאָה	וּמִיץ־	אַף
H3588	H4330	H2461	H3318	H2529	H4330	H639
ki	mitz	cha·lav	jo·tzi	chem·'ah,	u·mitz-	'af
sillä	pusertaminen	maidon	tuottaa	juustoa	muttä vääntäminen	nenän

יוֹצִיא	דָם	וּמִיץ	אַפַּיִם	יוֹצִיא	רִיב׃	פ
H3318	H1818	H4330	H639	H3318	H7379	Peh
jo·tzi	dam;	u·mitz	'ap·pa·jim,	jo·tzi	riv.	
tuo esiin	veren	ja pakottaminen	vihaan	tuottaa	riidan	

sillä pusertaminen maidon tuottaa juustoa muttä vääntäminen nenän tuo esiin veren ja pakottaminen vihaan tuottaa riidan

Sananlaskut 31 ***(Proverbs 31)***

1 דִּבְרֵי לְמוּאֵל מֶלֶךְ מַשָּׂא אֲשֶׁר־יִסְּרַתּוּ אִמּוֹ׃

H1697	H3927	H4428	H4853	H834	H3256	H517
div·rei	Le·mu·'el	me·lech;	Mas·sa,	'asher-	jis·se·rat·tu	im·mo.
sanat	Lemuelin	kuninkaan	Massan	jotka	opetti hänelle	hänen äitinsä

sanat Lemuelin kuninkaan Massan jotka opetti hänelle hänen äitinsä

2 מַה־בְּרִי וּמַה־בְּרִי בְּטְנִי וּמַה־בְּרִי נְדָרָי׃

H4100	H1248	H4100	H1248	H990	H4100	H1248	H5088
mah-	be·'ri	u·mah-	bar-	bit·ni;	u·meh	bar-	ne·da·rai.
mitä	poikani	ja mitä	poika	kohtuni	ja mitä	poika	valani

mitä poikani ja mitä poika kohtuni ja mitä poika valani

3 אַל־תִּתֵּן לַנָּשִׁים חֵילֶךָ וּדְרָכֶיךָ לְמַחוֹת מְלָכִין׃

H408	H5414	H802	H2428	H1870	H4229	H4428
'al-	tit·ten	lan·na·shim	chei·le·cha;	u·de·ra·chei·cha,	lam·chot	me·la·chin.
älä	anna	naisille	voimaasi	ja tietäsi niille	jotka hävittävät	kuninkaita

älä anna naisille voimaasi ja tietäsi niille jotka hävittävät kuninkaita

4 אַל לְמוּאֵל לַמְּלָכִים אַל לְמוּאֵל לַמְּלָכִים אַל־שְׁתוֹ יָיִן

H408	H4428	H3927	H408	H4428	H8354	H3196
'al	la·me·la·chim	Le·mo·'el,	'al	la·me·la·chim	she·tov-	ja·jin;
ei	kuninkaille	Lemuel	ei	kuninkaiden	sovi juoda	viiniä

וְלִרוֹזְנִים׳ כ אוֹ׳ ק אַי׃ שֵׁכָר׃

H7336	'ov	ch	H176 q	H7941
u·le·roz·nim,			'ei	she·char.
ja hallitsijoille			ei	väkevä juoma

ei kuninkaille Lemuel ei kuninkaiden sovi juoda viiniä ja hallitsijoille ei väkevä juoma

5 פֶּן־יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח מֵחֻקָּק וְיַשֵּׁנֶה דִּין כָּל־בְּנֵי

H6435	H8354	H7911	H2710	H8138	H1779	H3605	H1121
pen-	jish·teh	ve'·jish·kach	me·chuk·kak;	vi'·shan·neh	din	kol-	be'·nei-
etteivät	he juodessaan	unohtaisi	säädöksiä	ja vääristäisi	tuomiota	kaikkien	lasten

עֹנִי׃

H6040
'o·ni.
kärsivien

etteivät he juodessaan unohtaisi säädöksiä ja vääristäisi tuomiota kaikkien lasten kärsivien

6 תְּנוּ־ שֵׁכָר לְאוֹבֵד וְיַיִן לְמָרֵי נָפֶשׁ׃

H5414	H7941	H6	H3196	H4751	H5315
te·nu-	she·char	le·'o·ved;	ve'·ja·jin	le·ma·rei	na·fesh.
anna	väkevää juomaa	menehtyvälle	ja viiniä	katkeroituneelle	sielulle

anna väkevää juomaa menehtyvälle ja viiniä katkeroituneelle sielulle

7 יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח רִישׁוֹ וַעֲמָלוֹ לֹא יִזְכֹּר־ עוֹד׃

H8354	H7911	H7389	H5999	H3808	H2142	H5750
jish·teh	ve'·jish·kach	ri·sho;	va·'a·ma·lo,	lo	jiz·kor-	od.
juokoon hän	ja unohtakoon	köyhyytensä	ja huolet	ei	palautuisi mieleen	enää

juokoon hän ja unohtakoon köyhyytensä ja huolet ei palautuisi mieleen enää

8 פְּתַח־ פִּיךָ לְאִלֵּם אֶל־ דִּין כָּל־ בְּנֵי חֲלוֹף׃

H6605	H6310	H483	H413	H1779	H3605	H1121	H2475
pe·tach-	pi·cha	le·'il·lem;	'el-	din,	kol-	be'·nei	cha·lof.
avaa	suusi	mykälle	edestä	asian	kaikkien	lasten	katoavaisten

avaa suusi mykälle edestä asian kaikkien lasten katoavaisten

9 פְּתַח־ פִּיךָ שְׁפָט־ צֶדֶק וְדִין עָנִי וְאֶבְיוֹן׃ פ

H6605	H6310	H8199	H6664	H1777	H6041	H34	Peh
pe·tach-	pi·cha	she·fot-	tze·dek;	ve'·din,	'a·ni	ve'·'ev·jon.	
avaa	suusi	tuomitse	vanhurskaasti	ja puolusta	köyhiä	ja hädänalaisia	

avaa suusi tuomitse vanhurskaasti ja puolusta köyhiä ja hädänalaisia

10 אֵשֶׁת־ חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ׃

H802	H2428	H4310	H4672	H7350	H6443	H4377
'e·shet-	cha·jil	mi	jim·tza;	ve'·ra·chok	mip·pe·ni·nim	mich·rah.
vaimon	hyveellisen	kuka	löytää	korkeampi	jalokiviä	on hänen arvonsa

vaimon hyveellisen kuka löytää korkeampi jalokiviä on hänen arvonsa

11 בָּטַח בָּהּ בַּעְלָהּ לֵב וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר׃

H982	H0	H3820	H1167	H7998	H3808	H2637
ba·tach	bah	lev	ba'·lah;	ve'·sha·lal,	lo	jech·sar.
luottaa	häneen	sydän	hänen miehensä	ja saaliin	ei	hän ole tarpeessa

luottaa häneen sydän hänen miehensä ja saaliin ei hän ole tarpeessa

12 גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא־ רָע כֹּל יְמֵי חַיָּיהּ׃

H1580	H2896	H3808	H7451	H3605	H3117	H2416
ge·ma·lat·hu	tov	ve'·lo-	ra';	kol,	je·mei	chaj·jeih
hän jakaa runsaasti	hyvää	eikä	pahaa	kaikkina	päivinä	elämänsä

hän jakaa runsaasti hyvää eikä pahaa kaikkina päivinä elämänsä

13 דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפָּיהָ׃

H1875	H6785	H6593	H6213	H2656	H3709
da·re·shah	tze·mer	u·fish·tim;	vat·ta·'as,	be'·che·fetz	kap·pei·ha.
hän etsii	villaa	ja pellavaa	ja tekee töitä	mielellään	käsillään

hän etsii villaa ja pellavaa ja tekee töitä mielellään käsillään

14 הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ׃

H1961	H591	H5503	H4801	H935
ha·je·tah	ko·'o·ni·jot	so·cher;	mi·mer·chak,	ta·vi
hän on	kuin laivat	jotka kiertävät tekemässä kauppaa	kaukaa	hän tuo

H3899
lach·mah.
ruokansa

hän on kuin laivat jotka kiertävät tekemässä kauppaa kaukaa hän tuo ruokansa

15 וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ׃

H6965	H5750	H3915	H5414	H2964	H1004	H2706
vat·ta·kom	be'·'od	laj·lah,	vat·tit·ten	te·ref	le·vei·tah;	ve'·chok,
hän nousee	kun vielä on	yö	ja antaa	ruokaa	perheelleen	ja määrätyn osan

H5291
le·na·'a·ro·tei·ha.
naispalvelijoilleen

hän nousee kun vielä on yö ja antaa ruokaa perheelleen ja määrätyn osan naispalvelijoilleen

16 זְמָמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטָע׳ כ׳

H2161	H7704	H3947	H6529	H3709	ne·ta'	ch
za·me·mah	deh	vat·tik·ka·che·hu;	mip·pe·ri	chap·pei·ha,		
hän suunnittelee	peltoa	ja hankkii sen	hedelmillä	käsiensä		

כָּרֶם׃ נָטָעָה׳ ק׳

H5193	q	H3754
na·te·'ah		ka·rem.
hän istuttaa		viinitarhan

hän suunnittelee peltoa ja hankkii sen hedelmillä käsiensä hän istuttaa viinitarhan

17 חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעוֹתֶיהָ׃

H2296	H5797	H4975	H553	H2220
cha·ge·rah	ve'·'oz	ma·te·nei·ha;	vat·te·'am·metz,	ze·ro·'o·tei·ha.
hän vyöttää	voimalla	kupeensa	ja ovat vahvat	hänen käsivartensa

hän vyöttää voimalla kupeensa ja ovat vahvat hänen käsivartensa

18 טוֹב סַחְרָהּ לֹא־יִכְבֶּה בַלַּיְלָה׳ כ׳ כִּי־טָעֲמָה

H2938	H3588	H2896	H5504	H3808	H3518	val·la·jil	ch
ta·'a·mah	ki-	tov	sach·rah;	lo-	jich·beh		
hän havaitsee	että	hyvät	ovat hänen ansionsa	eikä	sammu		

נֵרָהּ׃ בַּלַּיְלָה׳ ק׳

H3915	q	H5216
val·laj·lah		ne·rah.
yöllä		hänen lamppunsa

hän havaitsee että hyvät ovat hänen ansionsa eikä sammu yöllä hänen lamppunsa

19 יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ׃

H3027	H7971	H3601	H3709	H8551	H6418
ja·dei·ha	shil·le·chah	vak·ki·shor;	ve'·chap·pei·ha,	ta·me·chu	fa·lech.
kätensä	hän ojentaa	kehrään	ja käsillään	hän tarttuu	kerään

kätensä hän ojentaa kehrään ja käsillään hän tarttuu kerään

20 כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן׃

H3709	H6566	H6041	H3027	H7971	H34
kap·pah	pa·re·sah	le·'a·ni;	ve'·ja·dei·ha,	shil·le·chah	la·'ev·jon.
kätensä	hän avaa	köyhälle	ja kätensä	hän ojentaa	hädänalaiselle

kätensä hän avaa köyhälle ja kätensä hän ojentaa hädänalaiselle

21 לֹא־ תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג כִּי כָל־ בֵּיתָהּ לָבֻשׁ
H3808 lo- ei
H3372 ti·ra hän pelkää
H1004 le·vei·tah talossaan
H7950 mish·sha·leg; lunta
H3588 ki sillä
H3605 chol koko
H1004 be'i·tah, hänen perheensä
H3847 la·vush on puettu

שָׁנִים׃
H8144 sha·nim. purppuravillaan

ei hän pelkää talossaan lunta sillä koko hänen perheensä on puettu purppuravillaan

22 מַרְבַדִּים עָשְׂתָה־ לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן
H4765 mar·vad·dim peitteitä
H6213 'a·se·tah- hän tekee
H0 lah; itselleen
H8336 shesh hienoa pellavaa
H713 ve'·'ar·ga·man ja purppuraa

לְבוּשָׁהּ׃
H3830 le·vu·shah. ovat hänen vaatteensa

peitteitä hän tekee itselleen hienoa pellavaa ja purppuraa ovat hänen vaatteensa

23 נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם־ זִקְנֵי־ אָרֶץ׃
H3045 no·da' tunnetaan
H8179 bash·she·'a·rim porteissa
H1167 ba'·lah; hänen miehensä
H3427 be'·shiv·to, hän istuu
H5973 'im- joukossa
H2205 zik·nei- vanhinten
H776 'a·retz. maan

tunnetaan porteissa hänen miehensä hän istuu joukossa vanhinten maan

24 סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי׃
H5466 sa·din hienoja liinavaatteita
H6213 'a·se·tah hän tekee
H4376 vat·tim·kor; ja myy
H2289 va·cha·gor, töitä
H5414 na·te·nah ja toimittaa
H3669 lak·ke·na·'a·ni. kauppiaille

hienoja liinavaatteita hän tekee ja myy töitä ja toimittaa kauppiaille

25 עֹז־ וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן׃
H5797 'oz- voima
H1926 ve'·ha·dar ja kauneus
H3830 le·vu·shah; ovat hänen vaatteensa
H7832 vat·tis·chak, hän nauraa
H3117 le·jom päivälle
H314 a·cha·ron. tulevalle

voima ja kauneus ovat hänen vaatteensa hän nauraa päivälle tulevalle

26 עַל־ חֶסֶד וְתוֹרַת־ בְּחָכְמָה פָּתְחָה פִיהָ

H6310	H6605	H2451	H8451	H2617	H5921
pi·ha	pa·te·chah	ve'·cha·che·mah;	ve'·to·rat-	che·sed,	'al-
suunsa	hän avaa	viisauteen	ja opetus	armollinen	

לְשׁוֹנָהּ׃

H3956	
le·sho·nah.	
on hänen kielellään	

suunsa hän avaa viisauteen ja opetus armollinen on hänen kielellään

27 תֹּאכֵל׃ לֹא עַצְלוּת וְלֶחֶם בֵּיתָהּ הֲלִיכוֹת צוֹפִיָּה

H6822	H1979	H1004	H3899	H6104	H3808	H398
tzo·fi·jah	ha·li·chot	be'i·tah;	ve'·le·chem	'atz·lut,	lo	to·chel.
hän tarkkailee kulkua		talonsa	ja leipää	velttouden	ei	hän syö

hän tarkkailee kulkua talonsa ja leipää velttouden ei hän syö

28 וַיְהַלְלָהּ׃ בַּעְלָהּ וַיְאַשְּׁרוּהָ בָנֶיהָ קָמוּ

H6965	H1121	H833	H1167	H1984
ka·mu	va·nei·ha	vaj·'ash·she·ru·ha;	ba'·lah,	vaj·hal·lah.
nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä				

nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä

29 רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל־ כֻּלָּנָה׃

H7227	H1323	H6213	H2428	H859	H5927	H5921	H3605
rab·bot	ba·not	'a·su	cha·jil;	ve'·'at,	'a·lit	'al-	kul·la·nah.
monet	tyttäret	toimivat	hyveellisesti	mutta sinä	kohoat	yli	kaikkien

monet tyttäret toimivat hyveellisesti mutta sinä kohoat yli kaikkien

30 שֶׁקֶר חֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה יִרְאַת־

H8267	H2580	H1892	H3308	H802	H3373
she·ker	ha·chen	ve'·he·vel	haj·jo·fi;	'ish·shah	jir·'at-
petollinen on	suosio	ja ohimenevää	on kauneus /	nainen	joka pelkää

יְהוָה תִּתְהַלָּל׃ הִיא

H3069	H1931	H1984
JAH·WEH	hi	tit·hal·lal.
JAHWEH HERRAA	häntä	ylistetään

petollinen on suosio ja ohimenevää on kauneus / nainen joka pelkää JAHWEH HERRAA häntä ylistetään

31 תְּנוּ־ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים

H5414	H0	H6529	H3027	H1984	H8179
te·nu-	lah	mip·pe·ri	ja·dei·ha;	vi'·hal·lu·ha	vash·she·'a·rim
anna nauttia	hänen	hedelmistä	käsiensä	ja kiittäköön häntä	porteissa

מַעֲשֶׂיהָ׃

H4639
ma·'a·sei·ha.
hänen tekonsa

anna nauttia hänen hedelmistä käsiensä ja kiittäköön häntä porteissa hänen tekonsa